

**MUITINĖS DEKLARACIJŲ APDOROJIMO SISTEMOS TOBULINIMO BEI
PRIEŽIŪROS IR PALAIKYMŲ PASLAUGŲ PIRKIMO PRELIMINARIOJI SUTARTIS**
(investicijų projektas „Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimas, II etapas“)

2018 m. lapkričio 26 d. Nr. 11B- 174
Vilnius

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Paslaugų gavėjas), atstovaujamas generalinio direktoriaus pavaduotojo, atliekančio generalinio direktoriaus funkcijas, Jono Miškinio, veikiančio pagal Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatus, ir

Bendrai veiklai susivienijusių juridinių asmenų grupė, susidedanti iš uždarnosios akcinės bendrovės „Asseco Lietuva“ ir SKG S. A (toliau kartu vadinami Paslaugų teikėju), kurią 2018 m. rugsėjo 12 d. Konsorciumo sutarties pagrindu atstovauja uždaroji akcinė bendrovė „Asseco Lietuva“, atstovaujama generalinio direktoriaus Alberto Šermoko,

toliau Paslaugų gavėjas ir Paslaugų teikėjas kiekvienas atskirai vadinami Šalimi, o abu kartu – Šalimis,

atsižvelgdami į tai, kad:

- buvo atliktas viešasis Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos (toliau – MDAS) tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų (toliau – Paslaugos) pirkimas atviro konkurso būdu (toliau – Pirkimas) (skelbimas Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbtas 2018 m. rugpjūčio 18 d., Nr. 2018-679225);

- vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu bei Pirkimo sąlygomis, Paslaugų teikėjas buvo pripažintas Pirkimo laimėtoju,

sudarė šią **MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo preliminarąją sutartį** (toliau – Preliminarioji sutartis) ir susitarė laikytis joje nustatytų įsipareigojimų.

1. SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAI IR PRELIMINARIOSIOS SUTARTIES AIŠKINIMAS

1.1. Preliminariojoje sutartyje, išskyrus, kai Preliminariojoje sutartyje nurodyta kitaip, naudojamos šiame punkte apibrėžtos sąvokos:

Pagrindinė sutartis – tai Preliminariosios sutarties pagrindu ir joje nustatyta tvarka tarp Paslaugų gavėjo ir Paslaugų teikėjo sudaroma pagrindinė sutartis dėl Paslaugų pirkimo:

- viena ar daugiau MDAS tobulinimo paslaugų pirkimo pagrindinių sutarčių;
- viena ar daugiau MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugų pirkimo pagrindinių sutarčių;
- MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo pagrindinė sutartis.

Tobulinimo paslaugos – tai MDAS tobulinimo paslaugos, kurios būtinos ir (ar) gali būti reikalingos Paslaugų gavėjui, aprašytos techninėje specifikacijoje.

Tobulinimo pakeitimų paslaugos – MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugos, kurios būtinos ir (ar) gali būti reikalingos Paslaugų gavėjui, aprašytos techninėje specifikacijoje.

Priežiūros ir palaikymo paslaugos – MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos, kurios būtinos ir (ar) gali būti reikalingos Paslaugų gavėjui, aprašytos techninėje specifikacijoje.

Paslaugos – Tobulinimo, Tobulinimo pakeitimų ir Priežiūros ir palaikymo paslaugos kartu.

Pasiūlymas – remiantis Pirkimo sąlygomis, Paslaugų teikėjo parengtas ir Paslaugų gavėjui nustatyta tvarka pateiktas Paslaugų teikėjo pasiūlymas, pateiktas Pirkimui.

Kvietimas – Paslaugų gavėjo kvietimas Paslaugų tiekėjui pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Paslaugų pirkimo (Kvietimo forma pateikta Preliminariosios sutarties priede Nr. 3 „Kvietimo forma“). Kvietimas yra sudėtinė konkrečios Pagrindinės sutarties dalis.

1.2. Preliminarioji sutartis turi būti aiškinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais ir sistemiškai su Pirkimo sąlygomis bei Paslaugų teikėjo pateiktu Pasiūlymu. Tuo atveju, jei po Preliminariosios sutarties sudarymo bus nustatyti bet kokie neatitikimai tarp Preliminariosios sutarties nuostatų, Pirkimo sąlygų, Pasiūlymo turinio, Preliminarioji sutartis aiškinama vadovaujantis, visų pirma, Pirkimo sąlygomis ir Preliminariosios sutarties (kurios projektas yra sudėtinė Pirkimo sąlygų dalis) nuostatomis, o tik po to – Pasiūlymo turiniu.

1.3. Visos Preliminariosios sutarties spragos turi būti užpildomos ir (ar) visi neaiškumai turi būti aiškinami taikant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas.

2. PRELIMINARIOSIOS SUTARTIES DALYKAS IR OBJEKTAS

2.1. Preliminariosios sutarties objektas yra Paslaugos. Reikalavimai Paslaugoms yra nustatyti šios sutarties 1 priede „Techninė specifikacija“ ir prieš pasirašant Pagrindinę sutartį kiekvieną kartą bus detalizuoti Kvietime.

2.2. Preliminariojoje sutartyje aptartomis sąlygomis ir tvarka Paslaugų gavėjas ir Paslaugų teikėjas susitaria dėl Pagrindinių sutarčių sudarymo ateityje, Paslaugų teikėjui įsipareigojant suteikti Paslaugas.

2.3. Preliminarioji sutartis neapriboja ir negali būti aiškinama kaip apribojanti Paslaugų gavėjo teisę laisvai nuspręsti nesudaryti Pagrindinės sutarties dėl Paslaugų pirkimo, t. y. Paslaugų gavėjas neįsipareigoja teikti Kvietimų ir sudaryti Pagrindinių sutarčių. Paslaugų gavėjas neįsipareigoja įsigyti viso Paslaugų kiekio, nurodyto Preliminarios sutarties 2 priede.

2.4. Pagal Preliminariąją sutartį sudaromų Pagrindinių sutarčių skaičius nėra ribojamas. Pagrindinės sutarties sudarymas neturi įtakos kitų, pagal Preliminariąją sutartį sudarytų, Pagrindinių sutarčių galiojimui, išskyrus, jei tai numatyta Preliminariojoje ar Pagrindinėje sutartyje.

2.5. Preliminariosios sutarties galiojimo metu Paslaugų gavėjas turi teisę bendra teisės aktu nustatyta tvarka atlygintinai įsigyti Paslaugas ar jų dalį ne iš Paslaugų teikėjo, o iš trečiųjų asmenų tuo atveju, jei Paslaugų teikėjas nesudaro Pagrindinės sutarties dėl konkrečių Paslaugų pirkimo. ***Paslaugų teikėjo atsisakymas sudaryti Pagrindinę sutartį laikomas esminiu Preliminariosios sutarties pažeidimu.***

2.6. Paslaugų teikimo adresai:

2.6.1. Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, A. Jakšto g. 1 LT-01105 Vilnius, Lietuva;

2.6.2. Muitinės informacinių sistemų centras, Vytenio g. 7, LT-03113 Vilnius, Lietuva.

3. PAGRINDINĖS SUTARTIES SUDARYMAS

3.1. Sprendimą pradėti Pagrindinės sutarties sudarymo procedūrą Preliminariojoje sutartyje nustatyta tvarka priima Paslaugų gavėjas esant visoms šiame punkte nurodytoms sąlygoms:

3.1.1. yra nustatomas Paslaugų poreikis;

3.1.2. Paslaugų gavėjas yra suinteresuotas sudaryti Pagrindinę sutartį dėl Paslaugų pirkimo;

3.1.3. investicijų projekte „Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimas, II etapas“ numatytas Sutarties dalyko finansavimas (netaikoma MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo pagrindinei sutarčiai);

3.1.4. Preliminariosios sutarties galiojimo terminas nėra pasibaigęs.

3.2. Pagrindinės Sutarties sudarymo procedūros atliekamos Paslaugų gavėjo nuožiūra nustatytais terminais ir tvarka ir vyksta supaprastinta tvarka, t. y. visas susirašinėjimas vyksta adresais, nurodytais Preliminariojoje sutartyje.

3.3. **Kvietimas pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo:**

3.3.1. Paslaugų gavėjas pateikia Paslaugų teikėjui Kvietimą (pagal Preliminariosios sutarties priede Nr. 3 „Kvietimo forma“ pateiktą formą) pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo nekeičiant Pasiūlymo sąlygų.

3.3.2. Kvietime pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo nurodomas Pagrindinės sutarties pasirašymo laikas ir tvarka bei pateikiama kita, Paslaugų gavėjo nuomone, svarbi informacija, susijusi su Pagrindinės sutarties dėl Priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo sudarymu.

3.3.3. Pateikiamas Pagrindinės sutarties dėl Priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo projektas.

3.3.4. Kvietimas tampa sudėtine Pagrindinės sutarties dėl Priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo dalimi.

3.3.5. Paslaugų teikėjas privalo ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas raštu patvirtinti, kad sutinka sudaryti Sutartį.

3.4. Kvietimas pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo:

3.4.1. Paslaugų gavėjas pateikia Paslaugų teikėjui Kvietimą (pagal Preliminariosios sutarties priede Nr. 3 „Kvietimo forma“ pateiktą formą) pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo nekeičiant Pasiūlymo sąlygų.

3.4.2. Paslaugų gavėjas pateikia informaciją apie planuojamas pirkti Tobulinimo paslaugas ir nurodo atlikimo terminus (jei įmanoma).

3.4.3. Kvietime pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo nurodomas Pagrindinės sutarties pasirašymo laikas ir tvarka bei pateikiama kita, Paslaugų gavėjo nuomone, svarbi informacija, susijusi su Pagrindinės sutarties dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo sudarymu.

3.4.4. Pateikiamas Pagrindinės sutarties dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo projektas.

3.4.5. Kvietimas tampa sudėtine Pagrindinės sutarties dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo dalimi.

3.4.6. Paslaugų teikėjas privalo ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas raštu patvirtinti, kad sutinka sudaryti Sutartį.

3.5. Kvietimas pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Tobulinimo pakeitimų paslaugų pirkimo:

3.5.1. Paslaugų gavėjas pateikia Paslaugų teikėjui Kvietimą (pagal Preliminariosios sutarties priede Nr. 3 „Kvietimo forma“ pateiktą formą) pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Tobulinimo pakeitimų paslaugų pirkimo nekeičiant Pasiūlymo sąlygų.

3.5.2. Paslaugų gavėjas pateikia informaciją apie planuojamas pirkti Tobulinimo pakeitimų paslaugas ir nurodo atlikimo terminus (jei įmanoma).

3.5.3. Paslaugų teikėjas privalo ne vėliau kaip per 4 (keturias) darbo dienas įvertinti Kvietime pateiktą informaciją ir nurodyti, kiek ir kokio sudėtingumo MDAS tobulinimo pakeitimo elementarių funkcijų reikės Tobulinimo pakeitimų paslaugoms suteikti, pateikdamas užpildytą Tobulinimo pakeitimo detalizavimo formą (pagal Preliminariosios sutarties priede Nr. 4 pateiktą formą).

3.5.4. Paslaugų gavėjas, įvertinęs iš Paslaugų teikėjo gautą informaciją, priima sprendimą, ar sutinka pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo. Jei sutinka, Paslaugų teikėjui nedelsiant nurodomas Pagrindinės sutarties pasirašymo laikas ir tvarka bei pateikiama kita, Paslaugų gavėjo nuomone, svarbi informacija, susijusi su Pagrindinės sutarties dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo sudarymu.

3.5.5. Pateikiamas Pagrindinės sutarties dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo projektas.

3.5.6. Kvietimas ir Paslaugų teikėjo atsakymas tampa sudėtine Pagrindinės sutarties dėl Tobulinimo paslaugų pirkimo dalimi.

3.6. Pagrindinė sutartis turi atitikti Kvietime nustatytas sąlygas.

3.7. Paslaugų gavėjo sprendimu, iki pasirašant Pagrindinę sutartį, gali būti daromi neesminiai Pagrindinės sutarties sąlygų pakeitimai ir (ar) papildymai lyginant su Preliminariojoje sutartyje nurodytomis Pagrindinių sutarčių sąlygomis.

3.8. Šalių tarpusavio santykiams galioja tiek ši Preliminarioji sutartis, tiek sudarytos Pagrindinės sutartys.

3.9. Pagrindinių sutarčių užtikrinimo būdai nustatyti konkurso sąlygų 7–9 prieduose pridėtuose Pagrindinių sutarčių projektuose.

3.10. Tiek Preliminarioji sutartis, tiek jos pagrindu sudarytos Pagrindinės sutartys turi būti pasirašytos Paslaugų teikėjo ir Paslaugų gavėjo vadovų arba jų tinkamai įgaliotų asmenų.

4. PRELIMINARIOSIOS SUTARTIES KAINA IR APMOKĖJIMO TVARKA

4.1. Maksimali Preliminariosios sutarties pagrindu sudaromų Pagrindinių sutarčių bendra kaina per visą jų galiojimo laikotarpį neturi viršyti 1 211 645,45 Eur (vienas milijonas du šimtai vienuolika tūkstančių šeši šimtai keturiasdešimt penki eurai 45 ct) be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), arba 1 466 091,00 Eur (vienas milijonas keturi šimtai šešiasdešimt šeši tūkstančiai devyniasdešimt vienas euras 00 ct) su PVM.

4.2. Bendra Preliminariosios sutarties kaina gali būti keičiama (ją mažinant) atsižvelgiant į Paslaugų gavėjo užsakytų MDAS tobulinimo pakeitimų elementarių funkcijų sukūrimo kiekį ir (arba) užsakytų MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų, nurodytų techninės specifikacijos 3.4.2. papunktyje, kiekį, ir (arba) Paslaugų gavėjui atsisakius dalies MDAS tobulinimo paslaugų, nurodytų šios sutarties 2 priedo 1 lentelėje.

4.3. Sutarties galiojimo metu fiksuotos MDAS tobulinimo, tobulinimo pakeitimų bei priežiūros ir palaikymo paslaugų kainos (įkainiai) dėl kainų lygio pasikeitimo ir mokesčių pasikeitimo (išskyrus PVM) nebus perskaičiuojami¹. Paslaugų teikėjui už suteiktas Paslaugas mokėtinos Preliminariosios sutarties 2 priede nurodytos fiksuotos kainos gali būti perskaičiuojamos (didinant arba mažinant) tik dėl pasikeitusio PVM. Preliminarioje sutartyje nurodytos fiksuotos kainos (įkainiai) gali būti perskaičiuojamos didinant arba mažinant tik tuo atveju, jei pasikeičia PVM mokėjimą reglamentuojantys teisės aktai, darantys tiesioginę įtaką Paslaugų teikėjo teikiamų Paslaugų fiksuotai kainai. Preliminarios sutarties 2 priede nurodytos fiksuotos kainos gali būti didinamos arba mažinamos tik tokia suma, kokia ji atitinkamai padidėja arba sumažėja dėl šioje dalyje nurodytų teisės aktų, reglamentuojančių PVM mokėjimą, pasikeitimų. Preliminarios sutarties 2 priede nurodytos fiksuotos kainos gali būti pakeistos tik Preliminarios sutarties Šalių rašytiniu susitarimu, pasirašytu Šalių įgaliotų atstovų ir patvirtintų Šalių antspaudais (jeigu turi). Perskaičiuotos fiksuotos kainos įsigalioja kitą dieną po to, kai Šalys rašytiniu susitarimu jas pakeičia.

4.4. Paslaugų teikėjas prisiima visą riziką dėl to, kad nuo Paslaugų teikėjo nepriklausančių aplinkybių gali padidėti su Preliminariaja sutartimi susijusios Paslaugų teikėjo išlaidos ir Paslaugų teikėjui Preliminariosios sutarties vykdymas gali tapti sudėtingesnis (Paslaugų teikėjui gali padidėti įsipareigojimų vykdymo kaina). Preliminariosios sutarties kaina jokiais atvejais nebus didinama. Paslaugų teikėjo įsipareigojimų vykdymo kainos padidėjimas nesuteikia Paslaugų teikėjui teisės sustabdyti Preliminariosios sutarties vykdymo, pakeisti Paslaugų teikimo periodiškumo ar atsisakyti Preliminariosios sutarties šiuo pagrindu.

4.5. Už suteiktas MDAS tobulinimo paslaugas ir MDAS tobulinimo pakeitimus Paslaugų teikėjui bus mokama neviršijant einamiesiems metams investicijų projektui „Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimas, II etapas“ teisės aktų nustatytą tvarka patvirtintos (patikslintos) asignavimų sumos per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo sąskaitų, išrašytų Paslaugų teikėjo ir Paslaugų gavėjo pasirašytų perdavimo – priėmimo aktų pagrindu, gavimo dienos.

¹ Paslaugų kainos (įkainiai) perskaičiuojami nekeičiant Paslaugų kainos (įkainio) be PVM, atitinkamai perskaičiuojant tik PVM dalį.

4.6. Už suteiktas MDAS tobulinimo paslaugas Paslaugų gavėjas moka pagal šios Preliminarios sutarties 2 priedo 1 lentelėje nurodytas kainas. Paslaugų gavėjas turi teisę atsisakyti šios sutarties 2 priedo 1 lentelėje nurodytų numatytų MDAS tobulinimo paslaugų dalies, jeigu išnyksta poreikis įsigyti minėtas paslaugas arba bus sumažintas finansavimas minėtų paslaugų įsigijimui. Šiuo atveju, bus mažinama bendra Preliminariosios sutarties kaina.

4.7. Už suteiktus MDAS tobulinimo pakeitimus Paslaugų gavėjas moka pagal šios Preliminarios sutarties 2 priedo 2 lentelėje nustatytus elementarių funkcijų fiksuotus įkainius, priklausomai nuo tobulinimo pakeitimų apimties ir sudėtingumo. Bendra MDAS tobulinimo pakeitimų suma Preliminariosios sutarties vykdymo laikotarpiu negali viršyti 217 250,00 Eur (du šimtai septyniolika tūkstančių du šimtai penkiasdešimt eurų 00 ct) su PVM.

4.8. Už suteiktas MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas bus mokama:

4.8.1. pagal Preliminariosios sutarties 2 priedo 3 lentelėje nurodytą abonentinį mokestį kas ketvirtį už praėjusį kalendorinį ketvirtį suteiktas MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas, nurodytas techninės specifikacijos 3.4.1, 3.4.3, 3.4.4 ir 3.4.5 papunkčiuose, pagal paslaugų teikėjo pateiktą sąskaitą per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų po to, kai Paslaugų teikėjas ir Paslaugų gavėjas pasirašo Paslaugų priėmimo-perdavimo aktą pagal Paslaugų teikėjo parengtą ir su Paslaugų gavėju suderintą MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ataskaitą. Jeigu Paslaugų teikėjas MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas, nurodytas techninės specifikacijos 3.4.1, 3.4.3, 3.4.4 ir 3.4.5 papunkčiuose, teikia ne visą kalendorinį ketvirtį, MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų kaina apskaičiuojama atitinkamai faktiškai kalendorinių dienų, kuriomis buvo teikiama paslauga, skaičiui;

4.8.2. pagal šios Preliminarios sutarties 2 priedo 4 lentelėje nustatytą fiksuotą 1 (vienos) valandos įkainį kas ketvirtį už praėjusį kalendorinį ketvirtį suteiktas MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas, nurodytas techninės specifikacijos 3.4.2 papunktyje, pagal paslaugų teikėjo pateiktą sąskaitą per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų po to, kai Paslaugų teikėjas ir Paslaugų gavėjas pasirašo Paslaugų priėmimo-perdavimo aktą pagal Paslaugų teikėjo parengtą ir su Paslaugų gavėju suderintą MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ataskaitą.

4.9. Atsiskaitymo už Paslaugas pagrindai, terminai ir tvarka nustatyti konkurso sąlygų 7–9 prieduose pridėtuose Pagrindinių sutarčių projektuose.

5. ŠALIŲ TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

5.1. Šalių atsakomybė nustatoma pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus ir šią Preliminariąją sutartį.

5.2. Šalys įsipareigoja tinkamai vykdyti prisiimtus savo įsipareigojimus ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kuriais galėtų padaryti viena kitai žalos ar apsunkintų kitos Šalies prisiimtų įsipareigojimų įvykdymą.

5.3. Paslaugų teikėjo teisės, pareigos ir atsakomybė:

5.3.1. Paslaugų teikėjas turi teisę gauti Kvietimą pasirašyti Pagrindines sutartis dėl Tobulinimo, Tobulinimo pakeitimų ir Priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo.

5.3.2. Paslaugų teikėjas užtikrina, kad jis atitiks konkurso sąlygų 3 priedo 2 lentelės 2.1–2.7 punktuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus šios Preliminariosios sutarties ir jos pagrindu sudarytų Pagrindinių sutarčių galiojimo laikotarpiu. Šio įsipareigojimo nevykdymas ar netinkamas vykdymas laikomas **esminiu Preliminariosios sutarties pažeidimu**.

5.3.3. Paslaugų teikėjas įsipareigoja perleisti Paslaugų gavėjui nuosavybės bei visas intelektinės nuosavybės (autoriaus) turtines teises į įsigytą Paslaugų rezultatą (įskaitant išeities (pradinį) kodą (angl. „source code“ ir kompiliavimo skriptus bei kartu su Paslaugų gavėjo atstovais Paslaugų gavėjo pateiktoje techninėje infrastruktūroje įdiegti MDAS pagal pateiktus išeities kodus ir kompiliavimo

skriptus ir įrodyti, kad jie yra pakankami MDAS veikimui užtikrinti) pagal Pagrindines sutartis, Šalims pasirašant paslaugų priėmimo–perdavimo aktą.

5.3.4. Paslaugų teikėjas privalo savo sąskaita apsaugoti ir ginti Paslaugų gavėją, jo atstovus, darbuotojus nuo bet kokių ieškinių, reikalavimų, nuostolių ar žalos, kylančios iš bet kokio Paslaugų teikėjo veiksmo ar neveikimo vykdant Preliminariąją sutartį ir Pagrindines sutartis, įskaitant, bet neapsiribojant bet kokių teisinių nuostatų pažeidimus arba trečiosios šalies teisių į patentus, prekių ženklus ir kitas intelektinės bei pramoninės nuosavybės formas, taip pat kompensuoti Paslaugų gavėjui visus nuostolius, jei nuostoliai kilo dėl šiame punkte minėtų priežasčių, o taip pat sumokėti visus su tuo sietinus mokesčius ir/arba galimas baudas ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo Paslaugų gavėjo pareikalavimo dienos. Šio įsipareigojimo nevykdymas ar netinkamas vykdymas laikomas **esminiu Preliminariosios sutarties pažeidimu**.

5.4. Paslaugų gavėjo teisės, pareigos ir atsakomybė:

5.4.1. Paslaugų gavėjas įsipareigoja bendradarbiauti su Paslaugų teikėju, suteikti Paslaugų teikėjui turimą informaciją, reikalingą tinkamam Preliminariosios sutarties ir Pagrindinių sutarčių vykdymui.

5.4.2. Preliminariąją sutartimi Paslaugų gavėjas neįsipareigoja sudaryti Pagrindinės sutarties (Pagrindinių sutarčių) dėl Paslaugų pirkimo.

5.4.3. Paslaugų gavėjas atsako tik už tiesioginius nuostolius ar žalą, tiesiogiai ir aiškiai sukeltą to, kad Paslaugų gavėjas neįvykdė savo sutartinių įsipareigojimų, nustatytų Preliminariojoje sutartyje, dėl Paslaugų gavėjo kaltės.

5.5. Kiti Šalių atsakomybės pagrindai, terminai ir tvarka nustatyti konkurso sąlygų 7–9 prieduose pridėtuose Pagrindinių sutarčių projektuose.

6. FORCE MAJEURE

6.1. Šalis nėra laikoma atsakinga už bet kokių įsipareigojimų pagal Preliminariąją sutartį neįvykdymą ar dalinį neįvykdymą, jeigu Šalis įrodo, kad tai įvyko dėl neįprastų aplinkybių, kurių Šalys negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti, išvengti ar pašalinti jokiais priemonėmis.

6.2. Nenugalimos jėgos aplinkybėmis laikomos aplinkybės, nurodytos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212 str. ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840. Nustatydamos nenugalimos jėgos aplinkybes Šalys vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 222 „Dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes liudijančių pažymų išdavimo tvarkos patvirtinimo“.

6.3. Esant nenugalimos jėgos aplinkybėms Preliminariosios sutarties Šalys Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka yra atleidžiamos nuo atsakomybės už pirkimo sutartyje numatytų prievolių neįvykdymą, dalinį neįvykdymą arba netinkamą įvykdymą, o įsipareigojimų vykdymo terminas pratęsiamas.

6.4. Šalis, prašanti ją atleisti nuo atsakomybės, privalo pranešti kitai Šaliai raštu apie nenugalimos jėgos aplinkybes nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo tokių aplinkybių atsiradimo ar paaiškėjimo, pateikdama įrodymus, kad ji ėmėsi visų pagrįstų atsargumo priemonių ir dėjo visas pastangas, kad sumažintų išlaidas ar neigiamas pasekmes, taip pat pranešti galimą įsipareigojimų įvykdymo terminą. Pranešimo taip pat reikalaujama, kai išnyksta įsipareigojimų nevykdymo pagrindas.

6.5. Pagrindas atleisti Šalį nuo atsakomybės atsiranda nuo nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo momento arba, jeigu laiku nebuvo pateiktas pranešimas, nuo pranešimo pateikimo momento. Jeigu Šalis laiku neišsiunčia pranešimo arba neinformuoja, ji privalo kompensuoti kitai Šaliai žalą, kurią ši patyrė dėl laiku nepateikto pranešimo arba dėl to, kad nebuvo jokio pranešimo.

7. GINČŲ SPRENDIMO TVARKA

7.1. Šiai Preliminariajai sutarčiai ir visoms iš šios Preliminariosios sutarties atsirandančioms teisėms ir pareigoms taikomi Lietuvos Respublikos įstatymai bei kiti norminiai teisės aktai. Preliminarioji sutartis sudaryta ir turi būti aiškinama pagal Lietuvos Respublikos teisę.

7.2. Bet kokie nesutarimai ar ginčai, kylantys tarp Šalių dėl šios Preliminariosios sutarties, sprendžiami abipusiu susitarimu. Šalims nepavykus susitarti, bet kokie ginčai, nesutarimai ar reikalavimai, kylantys iš šios Preliminariosios sutarties ar susiję su ja, jos pažeidimu, nutraukimu ar galiojimu, neišspręsti Šalių susitarimu, sprendžiami Paslaugų gavėjo buveinės vietos teisme.

8. SUBTIEKĖJŲ IR (AR) EKSPERTŲ KEITIMO PAGRINDAI IR TVARKA

8.1. Subtiekėjai ir (ar) ekspertai keičiami pagrindinėse sutartyse nustatyta tvarka.

9. PRELIMINARIOSIOS SUTARTIES GALIOJIMAS IR PASIBAIGIMAS

9.1. Preliminarioji sutartis įsigalioja nuo pasirašymo dienos ir galioja iki 2020 m. gruodžio 10 d. Nuo Paslaugų gavėjo ir Paslaugų teikėjo nepriklausančių aplinkybių šis Preliminariosios sutarties galiojimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 12 (dvylika) mėnesių ir tik tuo atveju, jeigu teisės aktų nustatyta tvarka pratęstas investicijų projekto „Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimas, II etapas“ įgyvendinimo terminas.

9.2. Pagrindinių sutarčių galiojimo laikas nustatomas kiekvienoje Pagrindinėje sutartyje atskirai.

9.3. Preliminariosios sutarties galiojimo laikotarpiu gali galioti daugiau nei viena Pagrindinė sutartis.

9.4. Preliminarioji sutartis gali būti nutraukta:

9.4.1. raštišku Šalių susitarimu;

9.4.2. Nenugalimos jėgos aplinkybėms tęsiantis ilgiau kaip 1 (vieną) mėnesį – nuo bet kurios Šalies pranešimo kitai Šaliai apie tokių aplinkybių atsiradimą dienos taip, kaip nustatyta Preliminariosios sutarties 6 skyriuje;

9.5. Paslaugų gavėjas, ne vėliau kaip prieš 5 (penkias) darbo dienas raštu informavęs Paslaugų teikėją, turi teisę vienašališkai nutraukti Preliminariąją sutartį prieš terminą, jeigu:

9.5.1. paaiškėjo, kad Paslaugų teikėjas turėjo būti pašalintas iš pirkimo procedūros pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalį (t. y. dėl pašalinimo pagrindų);

9.5.2. Paslaugų teikėjas pažeidė Preliminariosios sutarties 5.3.2 ir 5.3.4 punktuose nustatytus įsipareigojimus;

9.5.3. atsisakė sudaryti Pagrindinę sutartį arba iki nurodyto laiko neatvyksta sudaryti nors vienos iš Sutarčių;

9.5.4. Paslaugų teikėjas bankrutuoja arba yra likviduojamas, sustabdo ūkinę veiklą arba teisės aktuose nustatyta tvarka susidaro analogiška situacija;

9.5.5. Paslaugų teikėjas neįvykdo arba netinkamai vykdo Pagrindinę sutartį;

9.5.6. Paslaugų teikėjas pasiūlo Paslaugų kainas, kurios yra didesnės negu Preliminariosios sutarties 2 priede nurodytos Paslaugų kainos;

9.5.7. Paaiškėja kitos aplinkybės, dėl kurių Paslaugų teikėjas negalės tinkamai vykdyti įsipareigojimo sudaryti Pagrindines sutartis ir (ar) neturės galimybių, pajėgumų ar dėl kitų priežasčių negalės tinkamai suteikti Paslaugų;

9.5.8. paaiškėjo, kad su Vykdytoju neturėjo būti sudaryta Sutartis dėl to, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas procese pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnį pripažino, kad nebuvo įvykdyti įsipareigojimai pagal Europos Sąjungos steigiamąsias sutartis ir Direktyvą 2014/24/ES.

9.6. Paslaugų gavėjas, nesant Paslaugų teikėjo kaltės, turi teisę vienašališkai nutraukti Preliminariąją sutartį ir jos pagrindu sudarytas Pagrindines sutartis, nepaisant to, kad jos pradėtos vykdyti, įspėjęs apie tai Paslaugų teikėją ne vėliau kaip prieš 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų. Tokiu atveju Paslaugų gavėjas sumoka Paslaugų teikėjui už iki Pagrindinių sutarčių nutraukimo tinkamai suteiktas Paslaugas.

9.7. Preliminarioji sutartis ir Pagrindinės sutartys automatiškai nutrūksta, jei Preliminariosios sutarties pagrindu sudarytų Pagrindinių sutarčių bendra kaina pasiekia maksimalią, Preliminariosios sutarties 4.1. punkte nustatytą, sumą. Tokiu atveju Paslaugų gavėjas atlygina Paslaugų teikėjui už iki Preliminariosios sutarties ir Pagrindinių sutarčių nutrūkimo suteiktas Paslaugas.

9.8. Preliminariosios sutarties nutraukimas anksčiau termino, išskyrus Preliminariosios sutarties 9.5 punkte nustatytus atvejus, neturi įtakos iki Preliminariosios sutarties nutraukimo sudarytų galiojančių Pagrindinių sutarčių vykdymui.

9.9. Nutraukus Preliminariąją sutartį dėl Preliminariosios sutarties 9.5.3 arba 9.5.6 punkte nurodytų priežasčių, Paslaugų teikėjas per 7 (septynias) darbo dienas nuo Preliminariosios sutarties nutraukimo dienos turi sumokėti Paslaugų gavėjui 10 000,00 Eur (dešimt tūkstančių eurų 00 ct) baudą.

10. KITOS SĄLYGOS

10.1. Preliminarioji sutartis sudaryta 2 (dviem) egzemplioriais, turinčiais vienodą teisinę galią, po 1 (vieną) egzempliorių Paslaugų gavėjui ir Paslaugų teikėjui.

10.2. Preliminariosios sutarties sąlygos Preliminariosios sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias Preliminariosios sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti Viešųjų pirkimų įstatymo 17 straipsnyje nustatyti principai ir tikslai.

10.3. Preliminariosios sutarties galiojimo laikotarpiu Šalis, inicijuojanti Preliminariosios sutarties sąlygų pakeitimą, pateikia kitai Šaliai raštišką prašymą keisti Preliminariosios sutarties sąlygas bei dokumentų, pagrindžiančių prašyme nurodytas aplinkybes, argumentus ir paaiškinimus, kopijas. Į pateiktą prašymą pakeisti atitinkamą Preliminariosios sutarties sąlygą kita Šalis motyvuotai atsako per 10 (dešimt) darbo dienų. Šalims nesutarus dėl Preliminariosios sutarties sąlygų keitimo, sprendimo teisę turi Paslaugų gavėjas. Šalims tarpusavyje susitarus dėl Preliminariosios sutarties sąlygų keitimo, šie keitimai įforminami susitarimu, kuris yra Preliminariosios sutarties neatskiriama dalis.

10.4. Visi Preliminariosios sutarties pakeitimai, papildymai ir priedai yra laikomi neatskiriama Preliminariosios sutarties dalimi.

10.5. Paslaugų gavėjas skelbia Preliminariosios sutarties ir Pagrindinių sutarčių bei šių sutarčių pakeitimų kopijas Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, išskyrus informaciją, kurią viešojo pirkimo metu dėl Preliminariosios sutarties sudarymo Paslaugų teikėjas pagrįstai nurodė laikyti konfidencialia.

10.6. Paslaugų gavėjo atstovas, atsakingas už Preliminariosios sutarties vykdymą – Neringa Motiejūnaitė, tel. +370 5 266 6078, mobil. +370 687 22869, el. paštas neringa.motiejunaite@lrmuitine.lt. Paslaugų gavėjo atstovas, atsakingas už Preliminariosios sutarties ir jos pakeitimų paskelbimą: Investicijų ir viešųjų pirkimų skyriaus vyriausioji inspektorė O. Stankevičienė, tel. 85 252 7306, orinta.stankeviciene@lrmuitine.lt.

10.7. Paslaugų teikėjo atstovas, atsakingas už Preliminariosios sutarties vykdymą yra: Tadeuš Buivid, tel. +370 5 210 2429; mobil. +370 682 40284, el. paštas tadeus.buivid@asseco.lt.

10.8. Preliminarioji sutartis jos galiojimo laikotarpiu gali būti keičiama laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnyje nustatytų sąlygų ir tvarkos.

10.9. Šalys įsipareigoja per 1 (vieną) darbo dieną pranešti viena kitai el. paštu (o jei neįmanoma – faksu arba raštu) apie Šalių rekvizitų pasikeitimą. Šalis, tinkamai nepranešusi apie šių duomenų

pasikeitimus laiku, negali reikšti pretenzijų dėl kitos Šalies veiksmų, atliktų vadovaujantis Preliminariojoje sutartyje pateiktais duomenimis.

10.10. Nė viena iš Šalių neturi teisės perduoti trečiajai šaliai teisių ar įsipareigojimų pagal Preliminariąją sutartį.

10.11. Preliminariajai sutarčiai, sprendžiant jos galiojimo, vykdymo, taikymo ir aiškinimo klausimus, taikomi Lietuvos Respublikos teisės aktai.

11. PRELIMINARIOSIOS SUTARTIES PRIEDAI

11.1. Priedas Nr. 1 – MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų techninė specifikacija.

11.2. Priedas Nr. 2 – MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų kainos (įkainiai).

11.3. Priedas Nr. 3 – Kvietimo forma.

11.4. Priedas Nr. 4 – MDAS tobulinimo pakeitimo detalizavimo forma.

11.5. Priedas Nr. 5 – Paslaugų teikėjo techninis pasiūlymas.

11.6. Priedas Nr. 6 – Muitinės departamento prie LR finansų ministerijos 2018-09-17 raštas Nr. (22.10)3B-7780 „Dėl informacijos pateikimo“.

12. PRELIMINARIOSIOS SUTARTIES ŠALIŲ REKVIZITAI

PASLAUGŲ GAVĖJAS

Muitinės departamentas prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
A. Jakšto g. 1, LT-01105 Vilnius
Juridinio asmens kodas: 188656838
a. s. Nr. LT37 4010 0424 0007 0037
AB Luminor bankas
Tel. (8 5) 266 6111, Faks. (8 5) 266 6005
El. p. muitine@lrmuitine.lt

Generalinio direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis generalinio direktoriaus funkcijas

Jonas Miškinis

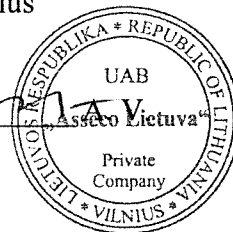

PASLAUGŲ TEIKĖJAS

Uždaroji akcinė bendrovė „Asseco Lietuva“
Kalvarijų g. 125, LT-08221 Vilnius
Juridinio asmens kodas: 302631095
PVM mokėtojo kodas: LT100006181715
a. s.: LT64 7044 0600 0770 5693
AB SEB bankas
Tel. (8 5) 210 2401, Faks. (8 5) 210 2401
El. p. info@asseco.lt

Generalinis direktorius

Albertas Šermokas

2018 m. lapkričio 26 d.
 Preliminariosios sutarties
 Nr. 11B- 174
 1 priedas

MUITINĖS DEKLARACIJŲ APDOROJIMO SISTEMOS TOBULINIMO BEI PRIEŽIŪROS IR PALAIKYMŲ PASLAUGŲ TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

1. ĮVADINĖ INFORMACIJA

1.1. Perkančioji organizacija

Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugos bus teikiamos Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – MD), A. Jakšto g. 1 LT-01105 Vilnius, Lietuva, Muitinės informacinių sistemų centre, Vytenio g. 7, LT-03113 Vilnius, Lietuva.

Lietuvos Respublikos muitinės struktūrą sudaro: Muitinės departamentas, 3 teritorinės muitinės (kartu su joms priklausančiais 43 muitinės postais), Muitinės kriminalinė tarnyba, Muitinės informacinių sistemų centras, Muitinės mokymo centras ir Muitinės laboratorija.

1.2. Techninėje specifikacijoje naudojamos sąvokos ir sutrumpinimai

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
AEO	Europos įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų sistema
AES	Automatizuota eksporto sistema (<i>Automated Export System</i>)
AGREX	Eksporto licencija AGREX
AGRIM	Importo licencija AGRIM
AIS	Automatizuota importo sistema (<i>Automated Import System</i>)
AIS-EMCS	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Akcizų informacinė sistema
BAP	Bendro naudotojų valdymo sistema, Bendras naudotojų autentifikavimo portalas
BŽŪP	Bendroji žemės ūkio politika
CCI	Sąjungos muitinės kodekso centralizuotas muitinis įforminimas importo atvejais
CCN/CSI	Europos Komisijos Saugus bendrasis komunikacijų tinklas ir Bendroji sistemų sąsaja (<i>Secured Common Communications Network and Common Systems Interface</i>)
CED, BĮD	Bendrasis įvežimo dokumentas (<i>Common Entry Document</i>)
CS/RD	Europos Bendrijos centrinių paslaugų normatyvinės informacijos sistema (<i>Central Services/ Reference Data</i>)
CVED, VID	Veterinarinis įvežimo dokumentas gyvūniniams produktams, Veterinarinis įvežimo dokumentas gyvūnams (<i>Common Veterinary Entry Document</i>)

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
DG SANTE	Europos Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas (<i>The Directorate General for Health and Food Safety</i>)
DG TAXUD	Europos Komisijos Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas (<i>The Directorate General Taxation and Customs Union</i>)
DMZ	Tai sąvoka, apibūdinanti serverį, kompiuterį (arba keletą jų), įterptą tarp organizacijos vidinio tinklo ir viešojo (išorinio) tinklo. DMZ neleidžia „svetimam“ išorės vartotojui pasiekti duomenų, esančių organizacijos tarnybinėje stotyje, bet palieka galimybę įprastu būdu naudotis viešosiomis paslaugomis (<i>Demilitarized zone</i>)
DDNA	Europos Komisijos projektinių dokumentų visuma (<i>Design Documentation for National Applications</i>)
EBTI-3	Europos privalomosios tarifinės informacijos sistema (<i>European Binding Tariff information</i>)
ECN	Elektroninių duomenų mainams skirtas komunikacijos modulis
ECS	Eksporto kontrolės sistema (<i>Export Control System</i>)
EK	Europos Komisija
E-KROVINYS	AB Lietuvos geležinkeliai administruojama informacinė sistema
Elektroninės paslaugos gavėjas	Asmuo arba jo įgaliotas atstovas, Lietuvos Respublikoje vykdamas muitų teisės aktais reglamentuojamą veiklą ir turintis teisę jungtis prie Integruotos MIS posistemių, teikiančių elektronines muitinės paslaugas
Elektroninių dokumentų saugykla	Elektroninių dokumentų saugykla (repozitorius), Visuomenės informavimo ir vidinės komunikacijos sistemos komponentė
EM-VARTAI	ESB modulis, skirtas išorinių sistemų komunikacijai su muitinės posistemiais
EMCS	Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo kontrolės sistema (<i>Excise Movement Control System</i>)
EORI kodas	Ekonominės veiklos vykdytojo registracijos ir identifikavimo kodas – Sąjungos muitų teritorijoje unikalus identifikavimo kodas, kurį muitinė suteikia ekonominės veiklos vykdytojui ar kitam asmeniui, įregistruodama jį muitinės reikmėms
EOS	Ekonominės veiklos vykdytojų sistema (<i>Economic Operators System</i>)
ES	Europos Sąjunga
ESB	Organizacijos elektroninių ir žiniatinklio (tinklinių) paslaugų (<i>webservices</i>) magistralė, Integruotos MIS valdymo ir infrastruktūros posistemių komponentė
ESKIS	Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių mokėtojų elektroninių švietimo, konsultavimo ir informavimo paslaugų sistema
EU-SW	Europos Sąjungos Vieno langelio sistema
FSS	Funkcinė sistemos specifikacija (atskira kiekvienai Europos Komisijos sistemai) (<i>Functional System Specification</i>)
GF	Lietuvos Respublikos ginklų fondas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
GVS	Garantijų valdymo sistema

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
ICS	Importo kontrolės sistema (<i>Import Control System</i>)
IEAIS	Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos administruojamas Žemės ūkio paramos administravimo informacinės sistemos Importo bei eksporto licencijų, importo kvotų ir eksporto subsidijų administravimo posistemis
IMVIS	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos administruojama Integrالی maisto ir veterinarijos informacinė sistema
INF	Sąjungos muitinės kodekso informacijos lapų specialiosioms procedūroms sistema
Integruota MIS	Integruota muitinės informacinė sistema
IS	Informacinė sistema
ISPP	Nacionalinė perdirbimo procedūrų sistema, Integruotos tarifų valdymo sistemos modulis
ITPC	Muitinės informacinių technologijų paslaugų centras
ITPC sistema	ITPC naudojama informacinių technologijų paslaugų teikimo ir valdymo sistema, realizuota programinės įrangos <i>Marval Service Management</i> priemonėmis
ITVS	Integruota tarifų valdymo sistema, Integruotos MIS posistemis
KPD	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos
KPEPIS	Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos administruojama Kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinė sistema
L&B	MDAS Susiejimo ir prekių kiekio balansavimo paslauga (<i>Linking and Balancing</i>)
LIS	VĮ Registrų centro Licencijų informacinė sistema
LITAR	Lietuvos Respublikos integruoto tarifo sistema, ITVS modulis
LM, muitinė	Lietuvos Respublikos muitinė
LMDS	Lietuvos Respublikos muitinės duomenų saugykla, Integruotos MIS posistemis
LR	Lietuvos Respublika
LT-SMS	Nacionalinė muitinės spaudų ir kitų žymų sistema, ITVS modulis
MAKIS	Mokesčių apskaitos ir kontrolės sistema, Integruotos MIS posistemis
MASP	DG TAXUD parengtas Daugiametis elektroninės muitinės strateginis planas (<i>Multi-Annual Strategic Plan</i>)
MASP-LT	Lietuvos Respublikos daugiametis elektroninės muitinės strateginis sukūrimo priemonių planas
MĖGIS	Darbo su prekių mėginiais (pavyzdžiais) informacinė sistema, Integruotos MIS posistemis
MAPS	Mokesčių apskaičiavimo ir patikros sistema, ITVS modulis
MDAS	Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo sistema, Integruotos MIS posistemis
MIS	Muitinės informacinės sistemos

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
MISC	Muitinės informacinių sistemų centras
MPR	Muitinės prievolinių registras
MS <i>Active Directory</i>	kompiuterių naudotojų autentiškumo nustatymo sistema (Lietuvos Respublikos muitinės naudojama centralizuota vidinių naudotojų autorizacijos duomenų valdymo programinė įranga) (<i>Microsoft Active Directory</i>)
MSVS	Muitinės sprendimų valdymo sistema - Europos Komisijos užsakymu sukurta programinė įranga, skirta muitinės formalumams, susijusiems su Sąjungos muitinės kodekso Muitinės sprendimų sistemos proceso vykdymu, tvarkyti (<i>Customs Decision Management System – CDMS</i>).
MTAS	Muitinės tarpininkų ir muitinės tarpininkų atstovų administravimo sistema, Integruotos MIS posistemis
Muitinės departamentas arba MD	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
NMA	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
NOVIS	Normatyvinės informacijos valdymo sistema, Integruotos MIS posistemis
NTKS	Nacionalinė tranzito kontrolės sistema, Integruotos MIS posistemis
PKP	Projekto kokybės planas
PoUS	Europos Sąjungos prekių statuso įrodymo sistema
PTI	Privalomoji tarifinė informacija
PREMI	Prekių muitinio įvertinimo sistema, Integruotos MIS posistemis
PVM	Pridėtinės vertės mokestis
RC	VĮ Registrų centras
REX	Europos registruotųjų eksportuotojų sistema
RFC	Žinomų klaidų sąrašas (<i>Request for change</i>)
RIKS	Rizikos įvertinimo ir kontrolės sistema, Integruotos MIS posistemis
RKS	Rentgeno kontrolės muitinės informacinė sistema
SMK	Sąjungos muitinės kodeksas
SMK DA	Sąjungos muitinės kodekso deleguotasis aktas
SMK ĮA	Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimo aktas
SMS	Nacionalinė muitinės spaudų ir žymų sistema, ITVS modulis
SOA	Į paslaugas orientuota architektūra (<i>Service Oriented Architecture</i>)
SPEED2	Saugus EK portalas, jungiantis vidinį (<i>private</i>) CCN/CSI tinklą su išore S2S sąsajoms (<i>Single Portal for Entry and Exit of Data</i>)
SSO	Vieningas tiesioginis naudotojų prisijungimas (<i>Single Sign-On</i>)
STORK	Saugus tarpvalstybinis tapatybės nustatymas, EK finansuojamas projektas https://www.eid-stork.eu/ (<i>Secure idenTity acrOss boRders linKed</i>)
SW-CVED	Europos Komisijos administruojama muitinei skirta ES Vieno langelio informacinė sistema Veterinariniams įvežimo dokumentams gyvūniniams produktams, Veterinariniams įvežimo dokumentams gyvūnams ir Bendriesiems įvežimo dokumentams tvarkyti, susieta su

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
	DG SANTE tvarkoma TRACES duomenų bazė. Numatoma pertvarka į SW- <i>Certificates Exchange</i> (CERTEX) sistemą.
TARIC	Europos Komisijos administruojama Europos Bendrijos integruoto tarifo sistema
TKS	Tarifinių kvotų sistema, ITVS modulis
TRACES	Europos Komisijos DG SANTE administruojama veterinarijos informacinė sistema (<i>Trade Control and Expert System</i>)
TSS	Tarifinės priežiūros (<i>Surveillance</i>) sistema, ITVS modulis
UUM&DS	Tiesioginė verslininkų prieiga prie Europos informacinių sistemų (vienodas vartotojų valdymas ir skaitmeninis parašas)
VIISP	Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma
VIES	Europos Komisijos Pridėtinės vertės mokesčio informacijos mainų sistema
VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
VMVT	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
VKS	Visuomenės informavimo ir vidinės komunikacijos sistema, Integruotos MIS posistemis
VLS	Vieno langelio sistema, Integruotos MIS posistemis
VLS portalo naudotojas	Verslininkai, deklarantai, kiti fiziniai bei juridiniai asmenys
XML	Išplėstinė aprašų žymų kalba (<i>eXtensible Markup Language</i>)

1.3. Esamos padėties aprašymas

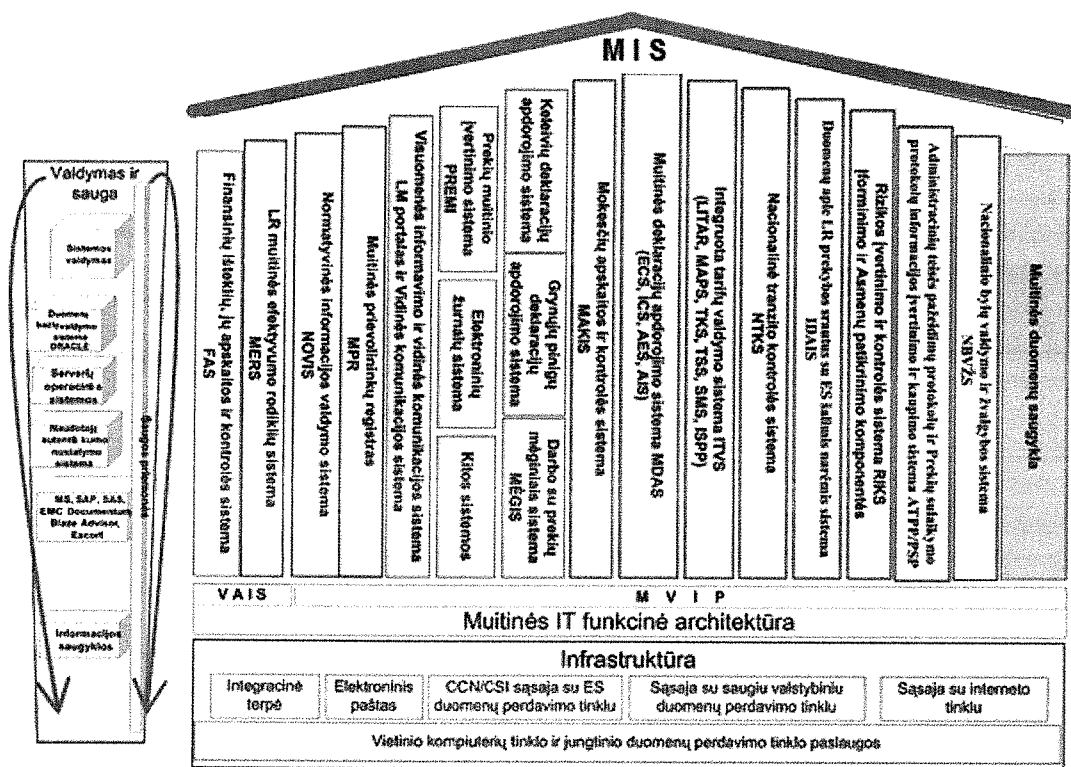
1.3.1. Muitinės informacinės sistemos

Muitinės informacinės sistemos (MIS) sudaro Integruota MIS, Muitinės prievolinkų registras, vidaus administravimo informacinės sistemos ir kitos centralizuotos informacinės sistemos, naudojančios LM techninės bei programinės įrangos infrastruktūrą ir kurių veikimą užtikrina Muitinės duomenų centras.

Integruota MIS – integruota muitinės informacinė sistema, LR muitinei LR ir ES teisės aktų nustatytoms funkcijoms atlikti reikalingą informaciją informacinių technologijų priemonėmis apdorojančių veiklos bei valdymo ir infrastruktūros informacinių posistemų, tarpusavyje susietų loginiais ryšiais ir besikeičiančių duomenimis, visuma.

Integruotą MIS sudaro:

- Muitinės veiklos informaciniai posistemiai, skirti vykdyti informacijos, būtinos muitinei teisės aktų nustatytoms funkcijoms, išskyrus vidaus administravimą, atlikti, apdorojimo procesus.
- Integruotos MIS valdymo ir infrastruktūros posistemis, skirtas sujungti Integruotos MIS posistemius į bendrą aplinką, pagrįstą šiuolaikinių IT panaudojimu, duomenų mainais tarp vidaus ir išorės informacinių sistemų bei posistemų, išvengiant duomenų dubliavimo.

1 pav. MIS struktūra

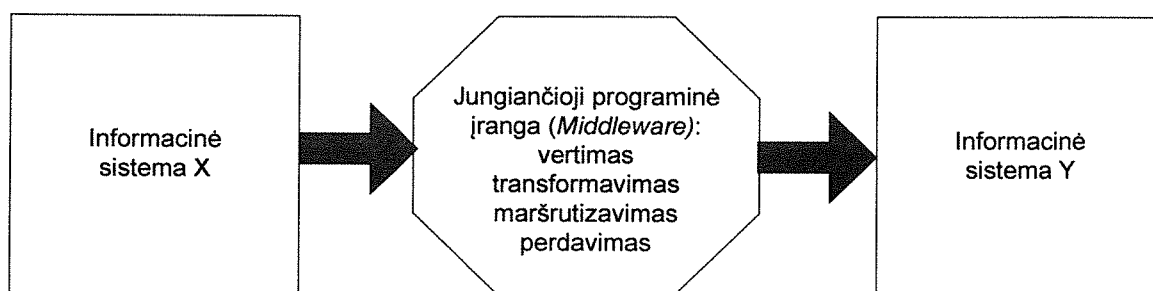
1.3.2. Integravimas

Siekiant įgyvendinti MIS tikslus, informaciniai posistemiai yra kuriami ir diegiami kaip modulinės sistemos, integruojant juos tarpusavyje arba su kitomis ne muitinės (išorinėmis) IS, naudojant jungiančiąją programinę įrangą (*middleware*). Integruota MIS ir kitos muitinės IS yra sukurtos bei tobulinamos laikantis žemiau išdėstytų taikomųjų programų integravimui keliamų reikalavimų.

Architektūrinė bei integravimo aplinkos susideda iš:

- „Integravimo sluoksnio“ – informacijos mainai vyksta tiek su Integruotos MIS posistemiais ir kitomis muitinės IS, tiek su kitų LR institucijų, tiek ir su ES valstybių narių institucijų, EK bei tarptautinių organizacijų IS;
- „Veiklos procesų sluoksnio“ – kuriame automatizuojami visi veiklos procesai.

Informacijos srautų judėjimas tarp dviejų Integruotos MIS posistemų, dviejų muitinės IS ar Integruotos MIS posistemio ir muitinės IS (Integruotos MIS posistemio ir išorinės IS) pavaizduotas 2 paveiksle. Vykstant informacijos mainams, tarpinė (jungiančioji) programinė įranga atlieka atrinkimo, vertimo, transformavimo, maršrutizavimo ir perdavimo funkcijas, dėl to kiekviena IS gali siųsti bei gauti informaciją savo formatu, o jungiančioji programinė įranga susisiečia su kiekviena IS per specifinę tai sistemai pritaikytą programinę suderintuvą (*adapter*).

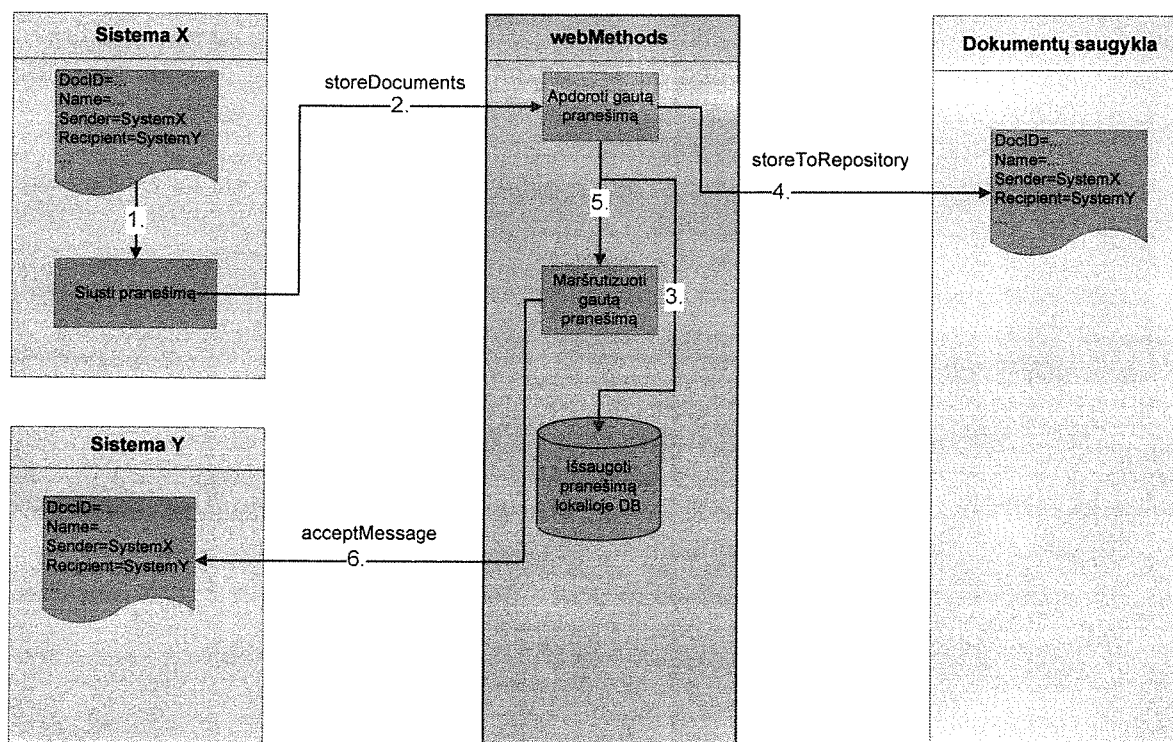

2 pav. Duomenų srautas tarp informacinių sistemų

Integruota MIS ir kitos mutinės IS yra kuriamos vadovaujantis pagrindiniais SOA principais. Veiklos procesuose dalyvaujančios informacinės sistemos gali būti traktuojamos kaip informacinių paslaugų tiekėjos ir/arba jų naudotojos, kurios tarpusavyje keičiasi duomenimis, naudodamos iš anksto apibrėžtus ir tarpusavyje suderintus pranešimus bei ryšio protokolus. Toks architektūrinis sprendimas įgalina lanksčiai susieti sistemas, užtikrina jų autonomiškumą, naujų paslaugų komponavimą panaudojant jau esamas paslaugas.

Technologiniam SOA principų įgyvendinimui, kuriant Integruotą MIS ir kitas mutinės IS, naudojama kompanijos *Software AG* sukurta *webMethods* jungiančioji programinė įranga. Jos panaudojimas ir leidžia įgyvendinti vieną iš pagrindinių architektūrinių principų – duomenų mainai tarp MIS informacinių posistemų vykdomi per jungiančiąją programinę įrangą.

Naujai kuriamas MIS sąsajas galima suskirstyti į dvi grupes – tai sąsajos tarp vidinių Integruotos MIS posistemų (kitų mutinės IS) bei sąsajos su išorinėmis informacinėmis sistemomis. 3 paveiksle pavaizduota MIS įgyvendinta duomenų mainų tarp dviejų vidinių posistemų schema.

3 pav. Duomenų mainų tarp dviejų informacinių sistemų procesas

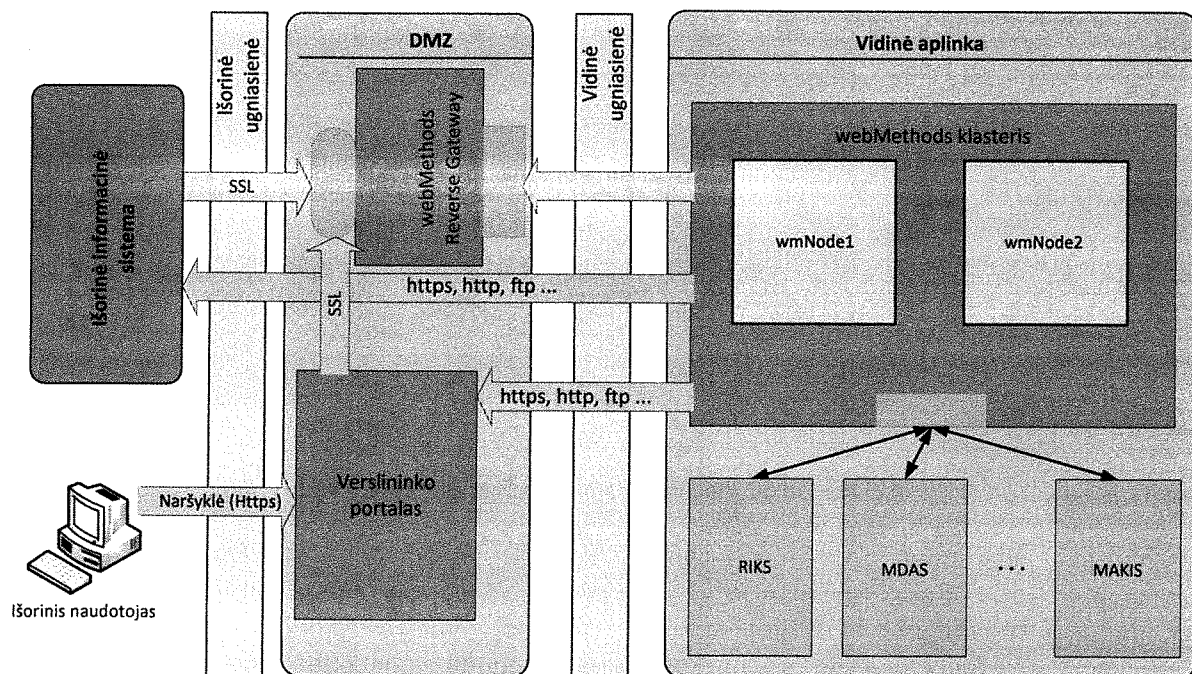
Duomenų mainų tarp dviejų informacinių posistemų procesą sudaro tokie žingsniai:

- sistema X paruošia pranešimą. Šiame pranešime yra ne tik duomenys, kuriuos norima perduoti sistemai Y, bet ir taip vadinami meta-duomenys, aprašantys patį pranešimą. Juose nurodoma pranešimo unikalus identifikatorius, vardas, tipas, siuntėjas, gavėjas ir kt. Toks pranešimas perduodamas jungiančiajai programinei įrangai, iškviečiant atitinkamą tinklinę paslaugą;

- jungiančioji programinė įranga analizuoja gautą pranešimą – tikrinama ar jo tipas yra registruotas sistemoje, ar jis atitinka atitinkamą struktūrą, nustatoma, kam tas pranešimas adresuotas ir kaip jį perduoti nurodytai sistemai. Jei pranešimas atitinka nustatytus kriterijus, procesas vykdomas toliau;

- pranešimas išsaugomas lokaliaje duomenų bazėje;
- pranešimas išsaugomas elektroninių dokumentų ir pranešimų saugykloje;
- nustatomas pranešimo perdavimo būdas ir atliekama jo transformacija, jei tokios reikia;
- pranešimas perduodamas sistemai Y, iškviečiant atitinkamą tinklinę paslaugą.

Duomenų mainams su išorinėmis IS keliama papildomi saugos reikalavimai. Tokioms sistemoms neleidžiama tiesiogiai iškviešti vidinių tinklinių paslaugų, jos gali komunikuoti su MIS tik naudojamos SSL protokolą, pateikdamos reikalingą sertifikatą. Kuriant sąsajas su išorinėmis IS, kiekvienai iš jų yra apibrėžiama tinklinių paslaugų aibė, kurią konkreti sistema gali naudoti. Šie saugos reikalavimai įgyvendinami atitinkamomis techninėmis ir jungiančiosios programinės įrangos priemonėmis. Principinė sąveikos su išorinėmis informacinėmis sistemomis schema pavaizduota 4 paveiksle.

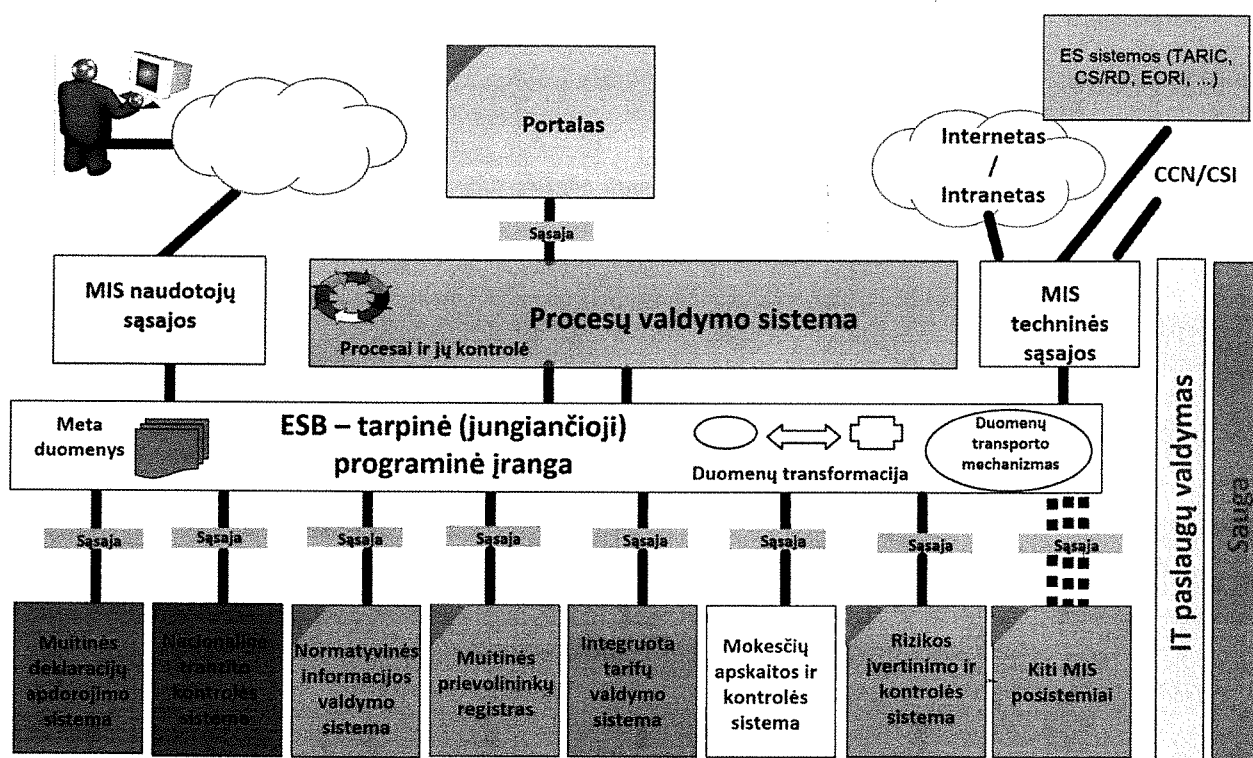

4 pav. Sąveikos su išorinėmis sistemomis principinė schema

Išorinės sistemos, naudojamos SSL protokolą, per išorinę ugniasienę gali pasiekti tik jungiančiąją programinę įrangą, esančią DMZ zonoje ir veikiančią specialiu *Reverse Gateway* režimu. Šioje aplinkoje jokios tinklinės paslaugos nėra įdiegtos, ji naudojama tik saugumo užtikrinimui. Išorinės sistemos kreipinys yra perduodamas jungiančiajai programinei įrangai, veikiančiai vidinėje aplinkoje. Čia patikrinama ar besikreipianti sistema turi teisę iškviešti nurodytą tinklinę paslaugą. Jei visi saugos reikalavimai yra tenkinami, kreipinys yra analizuojamas, transformuojamas į reikalaujamą formatą, ir vidinė jungiančioji programinė įranga inicijuoja pranešimo apdorojimo procesą taip, lyg šis pranešimas

būtų gautas iš vidinės sistemos. Savo ruožtu, jungiančioji programinė įranga išorinei sistemai perduoda duomenis, naudodama duomenų mainų specifikacijoje apibrėžtą ryšio protokolą bei tinklines paslaugas.

5 paveiksle pateikta bendra Integruotos MIS posistemių (transakcinių sistemų) ir išorinių sistemų integravimo schema.

5 pav. Informacinių sistemų integravimo schema

1.3.3. Integruota tarifų valdymo sistema (ITVS)

ITVS yra Integruotos MIS dalis, vienas iš mutinės veiklos informacinių posistemių. ITVS sukūrimas buvo viena iš LR įstojimo į ES sąlygų. Posistemo sukūrimą sąlygojo būtinybė:

- susieti į bendrą visumą pagrindines užsienio prekybos tarifinio reguliavimo priemonių taikymo sritis: tarifinį prekių klasifikavimą, deklaruojamų prekių kilmės priežiūrą, Europos Bendrijų muitų bei kitų mokesčių tarifų taikymą, tarifinių kvotų administravimą, antidempingo bei kompensacinių priemonių taikymą, tarifinio reguliavimo priemonių taikymo priežiūrą (*surveillance*);

- sukurti šioms sritims funkcionuoti reikiamą infrastruktūrą.

ITVS sudaro šie moduliai:

- **LITAR** – pagrindinė tarifinės ir kai kurios netarifinės informacijos saugykla, sudaryta ir tvarkoma kaip kompiuterinė duomenų bazė. LITAR sudaro kasdieną atnaujinami TARIC sistemos duomenys apie ES muitus, draudimus, apribojimus ir tarifines kvotas, papildyti LR nacionaliniais duomenimis (akcizų ir pridėtinės vertės mokesčio tarifais). Tiesioginės integracijos būdu LITAR duomenimis kasdien atnaujinami MAPS ir LITAR web, o jungiančiosios programinės įrangos pagalba – sistemoje NOVIS kaupiami ir kitų Integruotos MIS posistemų ir kitų muitinės IS naudojami LITAR duomenys.

- **LITAR web**, skirtas tarifinės informacijos naudotojams (tiek vidiniams, tiek išoriniams), turintiems interneto prieigą, vykdyti užsienio prekybos tarifinio ir netarifinio reguliavimo priemonių bei su jomis susijusios informacijos paiešką ir apskaičiuoti mokėtinus importo muitus bei mokesčius. LITAR web naudojamas:

[Signature]

- tarifiniam prekių klasifikavimui, t. y. konkrečios Kombinuotosios (TARIC) nomenklatūros subpozicijos (kodo) paieškai;
- konkrečiai tarifinei subpozicijai (prekių nomenklatūros kodui) taikomų muitų ir mokesčių tarifų, kai kurių draudimų ir apribojimų bei susijusios informacijos paieškai;
- šalių ar šalių grupių kodų ir pavadinimų paieškai;
- dokumentų, kurie nustatyta tvarka turi būti pateikti muitinei, kodų ir pavadinimų paieškai, realizuota galimybė pagal dokumento kodą gauti viešai publikuotinių dokumentų aprašymus ir/arba dokumentų formų atvaizdus, patalpintus LT-SMS;
- informacijos apie tarifines kvotas paieškai;
- automatiniam muitų ir mokesčių apskaičiavimui, naudojant MAPS versiją, skirtą LITAR web; yra sudaryta galimybė 1) išorinių naudotojų sistemoms (pvz., verslo IS) komunikuoti su MAPS elektronine forma pateikiant deklaruojamų prekių duomenis ir tuo pačiu būdu gaunant atsakymą apie prekėms nustatytus draudimus bei apribojimus ir/arba apskaičiuotus mokesčius arba 2) naudotojo sąsajos priemonėmis modeliuoti deklaracijos fragmentą vienai prekei ir gauti prekei taikomus apribojimus, draudimus ir/arba apskaičiuotus mokesčius.

- **MAPS**, skirtas ES muitų ir nacionalinių mokesčių apskaičiavimui LITAR esančių duomenų pagrindu. Jungiančiosios programinės įrangos priemonėmis MDAS pateikia MAPS muitinės deklaracijos duomenų rinkinius, būtinus mokesčiams apskaičiuoti. MAPS atlieka gautų duomenų patikrą (gautus duomenis lygina su informacija, gauta iš LITAR), apskaičiuoja ES muitus ir nacionalinius mokesčius ir jungiančiosios programinės įrangos priemonėmis grąžina mokesčių apskaičiavimo rezultatą bei informaciją, susijusią su deklaruojamoms prekėms taikomomis priemonėmis į MDAS.

- **TKS**, naudojamas Lietuvos verslininkų prašymų gauti tarifinę kvotą siuntimui į centrinę tarifinių kvotų administravimo sistemą *QUOTA2* Briuselyje ir atsakymų gavimui iš jos dėl kvotų skyrimo. Jungiančiosios programinės įrangos priemonėmis iš MDAS į TKS pateikiami prašymai suteikti tarifinę kvotą, gauti tarifinių kvotų paskirstymo rezultatai tuo pačiu būdu pateikiami MDAS. Kvotų prašymų, gautų iš MDAS, duomenys įkėlimo į TKS metu tikrinami su LITAR esančia atitinkamų kvotų informacija. Nuo 2008 m. gruodžio 1 d. visi EK administruojamų tarifinių kvotų duomenys tvarkomi TARIC ir atitinkamai kaupiami LITAR.

- **TSS**, skirtas parengti ir teikti duomenis į *Surveillance2* apie tam tikrų prekių importo ir eksporto apimtis. Kriterijai, pagal kuriuos atrenkamos prekės tarifinės priežiūros ataskaitoms, integruoti LITAR, o duomenų šaltinis yra LMDS.

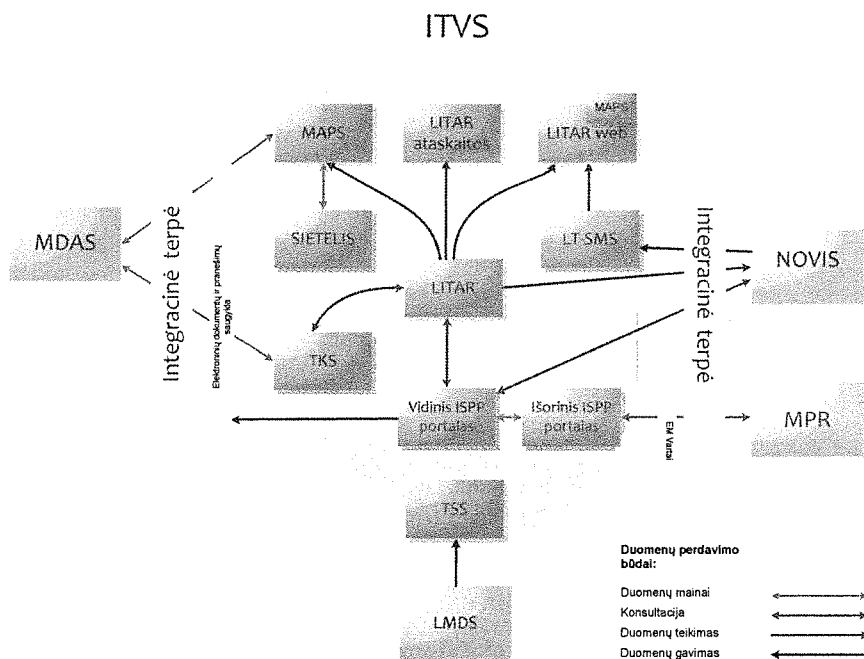
- **LT-SMS**, skirtas naudoti muitiniam tikrinimui pateikiamų ES ir nacionalinių dokumentų, parašų, spaudų ir kitų žymų atvaizdų bei su jais susijusių duomenų paieškai ir peržiūrai. Modulis skirtas muitinės kontrolės gerinimui, muitinės pareigūnai gali naudotis LT-SMS muitinės intranetu.

- **ISPP**, skirtas MD ir teritorinių muitinių pareigūnams administruoti galutinio vartojimo, laikinojo įvežimo perdirbti, laikinojo išvežimo perdirbti, laikinojo įvežimo ir muitinės priežiūros perdirbimo procedūras. Jungiančiosios programinės įrangos priemonėmis yra realizuota ISPP prašymuose pateikiamų duomenų patikra su kitais Integruotos MIS posistemiais ir kitomis muitinės IS.

- **SIETELIS**, skirtas identifikuoti klaidingus tarifinės informacijos naudojimo atvejus, skaičiuojant ES muitus ir nacionalinius mokesčius, klaidingus kai kurios netarifinės informacijos, susijusios su importo/eksporto draudimais ir apribojimais, integruotais LITAR, atvejus bei gauti informaciją retroaktyvaus duomenų integravimo LITAR atvejais;

- **LITAR ataskaitos**, skirtos analizuoti LITAR duomenis bei LITAR atnaujinančius duomenų rinkinius.

ITVS funkcinė architektūra pateikta 6 ir 7 paveiksluose. Techninė ITVS architektūra pateikta šios specifikacijos 8 punkte.

1.3.4. Rizikos įvertinimo ir kontrolės sistema (RIKS)

RIKS sudaro dvi komponentės: Asmenų patikrinimo komponentė ir Įforminimo komponentė:

1.3.4.1. RIKS Asmenų patikrinimų komponentė sudaro galimybes visapusiškai vertinti riziką ir atrinkti asmenis ir/ar jų įformintas deklaracijas po muitinio įforminimo patikrinimams bei fiksuoti patikrinimų eigą. Asmenų patikrinimo komponentę sudaro:

1.3.4.1.1. standartinė ESKORT sistema, skirta rizikos įvertinimo taisyklių, konfigūracijos tvarkymui ir asmens bei deklaracijos rizikos įvertinimui po muitinio įforminimo;

1.3.4.1.2. speciali programinė įranga (AUDIT modulis), skirta asmenų ir įformintų deklaracijų atrankai, asmenų ir deklaracijų patikrinimų po muitinio įforminimo proceso fiksavimui.

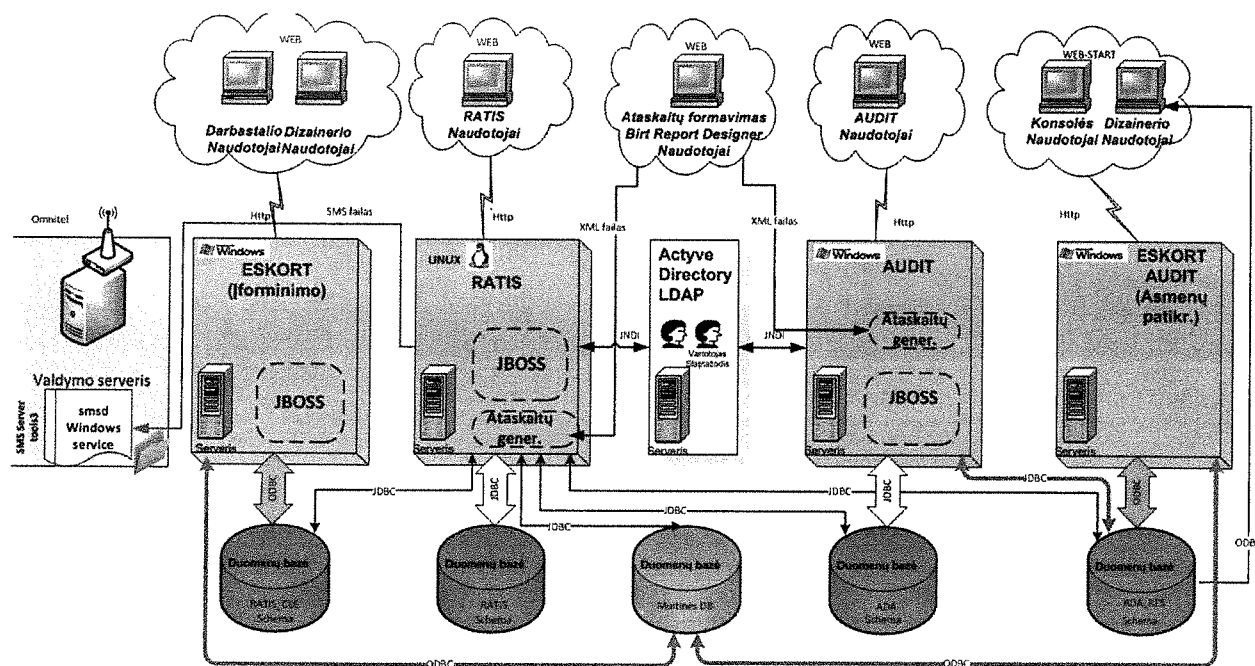
1.3.4.2. RIKS Įforminimo komponentė sudaro galimybes atlikti importo ir eksporto, išankstinių pranešimų apie eksportuojamus žemės ūkio produktus, įvežimo ir išvežimo bendrųjų deklaracijų, laikino saugojimo deklaracijų, tranzito deklaracijų, laivo važtaraščių, eksporto manifesto, supaprastintų importo ir eksporto, papildomų importo ir eksporto deklaracijų rizikos įvertinimą, fiksuoti informaciją apie tikrinimus, kaupti rizikos analizės, rizikos įvertinimo ir tikrinimo rezultatus. Įforminimo komponentę sudaro:

1.3.4.2.1. standartinė ESKORT sistema, skirta rizikos įvertinimo parametrų tvarkymui ir automatiniam muitinės deklaracijos rizikos įvertinimui muitinio įforminimo metu;

1.3.4.2.2. Rizikos informacijos ir patikrinimų valdymo (RATIS) modulis, skirtas rizikos informacijos analizei, deklaracijos duomenų perdavimui rizikos įvertinimui ir įvertinimo rezultatų perdavimui deklaracijų apdorojimo sistemoms, tikrinimo rezultatų fiksavimui.

RIKS turi sąsajas su deklaracijų apdorojimo sistemomis MDAS ir NTKS, LITAR modulio duomenų base, MPR, NOVIS, PREMI, Muitinės duomenų saugyklos duomenų base, paslaugų tarnyba MS *Active Directory* ir su išorinėmis sistemomis KIPIS bei VMI administruojama ESKIS. Bendroji RIKS architektūros diagrama pateikiama 7 pav.

Du

7 pav. Bendroji RIKS architektūros diagrama

Pažymėtina, kad ateityje (2019 - 2021 m.) numatoma pertvarkyti RIKS, padalinant ją į tris savarankiškus posistemius – Asmenų rizikos valdymo ir patikrinimų, Deklaracijų rizikos valdymo ir Tikrinimų valdymo, išsaugant esamą funkcionalumą ir sąsajas.

1.3.5. Vieno langelio informacinė sistema (VLS)

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos kartu su partneriais Nacionaline mokesčių agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė mokesčių agentūra), Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas) ir VĮ Registrų centras įgyvendino projektą „Muitinės deklaracijų pateikimo elektroniniu būdu taikant „vieno langelio“ principą elektroninė paslauga“.

Projekto tikslas – sukurti Muitinės deklaracijų pateikimo elektroniniu būdu taikant „vieno langelio“ principą elektroninę paslaugą, sudarančią sąlygas ekonominių operacijų vykdytojams atliekant prekių importo, eksporto ir tranzito formalumus pateikti reikalingą informaciją ir muitinės deklaracijas bei gauti visą susijusią informaciją vienoje vietoje. „Vieno langelio“ principo taikymas apima informacijos ir dokumentų pateikimą, Muitinės departamento, Nacionalinės mokesčių agentūros, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir Kultūros paveldo departamento leidimų, licencijų, sertifikatų ir kitų muitinės formalumams atlikti reikalingų dokumentų išdavimą bei informacijos apie formalumų atlikimo tvarką pateikimą kuriamos Vieno langelio informacinės sistemos priemonėmis.

Sukurta Muitinės deklaracijų pateikimo elektroniniu būdu taikant „vieno langelio“ principą elektroninė paslauga (bendradarbiavimo lygio) suteikia galimybę:

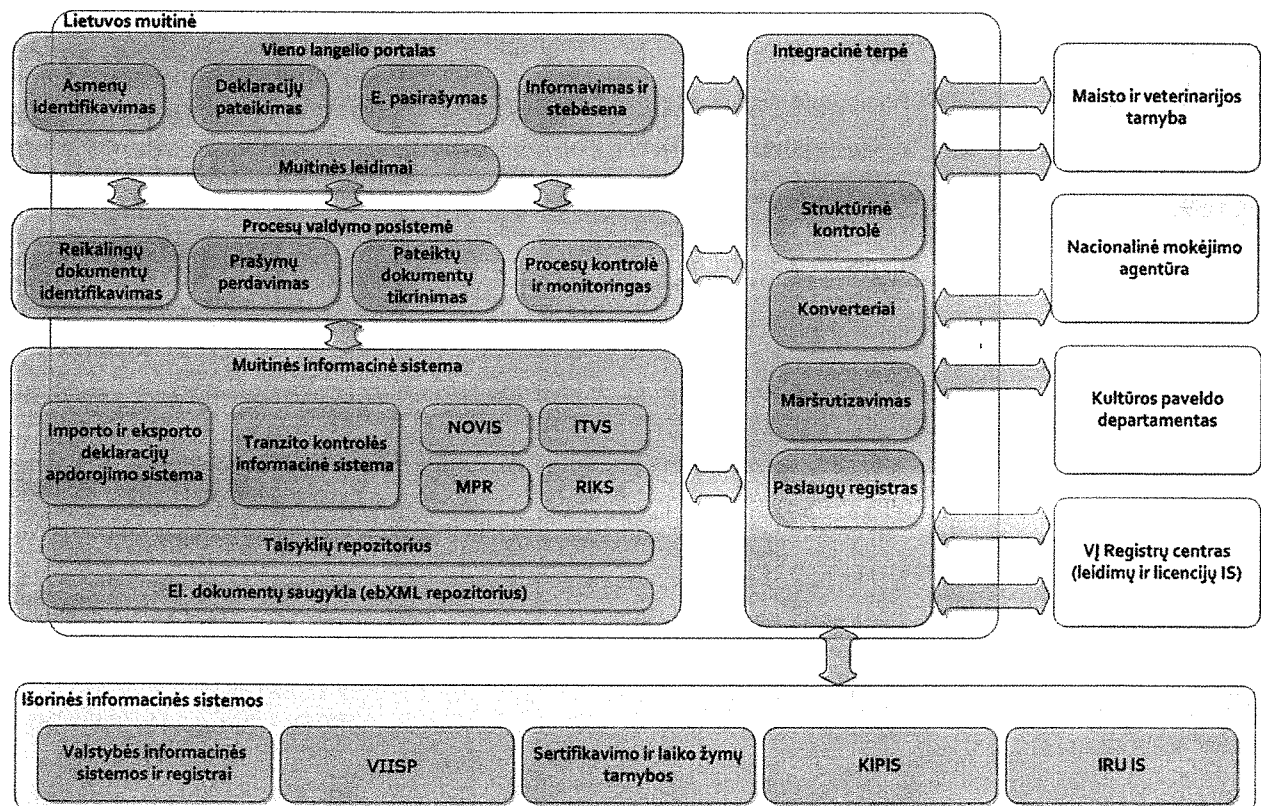
- identifikuoti ir autentifikuoti deklaracijas teikiančius asmenis;
- pateikti muitinės importo, eksporto ir tranzito deklaracijas;
- identifikuoti papildomus dokumentus, kurių reikia muitinės deklaracijai įforminti, ir juos pateikti muitinei;
- pateikti elektroninius prašymus papildomiems dokumentams gauti;
- automatinio būdu tikrinti deklaracijas ir elektroniniu būdu pateiktus įforminimo dokumentus;

- teikti informacinius pranešimus apie deklaracijos ar įforminimui reikalingų papildomų dokumentų priėmimą/ atmetimą ir (ar) ar tikslinimo poreikį;
- stebėti deklaracijų ir papildomų dokumentų būsenas.

VLS sudarančios komponentės (moduliai):

- VLS portalas, sudarantis galimybę VLS naudotojui centralizuotai vienoje vietoje gauti išorines paslaugas, susijusias su muitinės deklaracijų duomenų pateikimu, muitiniam įforminimui reikalingų dokumentų gavimu bei naudotojo informavimą ir stebėseną.
- Procesų valdymo posistemis, skirtas centralizuotam leidimų, licencijų, sertifikatų ir kitų muitinėje bei kompetentingose institucijose išduodamų formalumų su prekėmis procese reikalingų dokumentų užsakymo iš verslininko priėmimui ir atsakymo dėl dokumento išdavimo perdavimui verslininkui bei muitinės deklaracijų pateikimo per VLS portalą valdymui.
- Muitinės leidimų komponentė, apimti muitinės išduodamų leidimų išdavimo procesą.
- Deklaracijų pateikimo modulis, skirtas VLS registruotiems ekonominių veiklų vykdytojams per VLS pateikti deklaracijas.
- Naudotojų identifikavimo ir autorizavimo modulis.

VLS sąsajomis susieta su Integruotos MIS posistemiais ir išorinėmis sistemomis. VLS architektūra pateikta 8 paveiksle.

8 pav. Vieno langelio sistemos architektūra

1.3.6. Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo sistema (MDAS)

1.3.6.1. Šiuo metu veikiantis Integruotos MIS Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo posistemis (MDAS) buvo sukurtas ir įdiegtas vadovaujantis detaliomis funkcinėmis specifikacijomis

Handwritten signature

(DFS), parengtomis 2008 m. kovo 28 d. Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos atnaujinimo, vystymo ir įdiegimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo sutarties Nr. 11B-217 vykdymo metu, bei DG TAXUD specifikacijų pagrindu (*FTSS-AIS ADDENDUM-CORRIGENDUM 1/2010, Import Control System – Security and Safety Aspects (ICS) (Working document TAXUD/1043/2006- CORRIGENDUM 1/2010; Working document TAXUD/1043/2006- CORRIGENDUM 1/2013, aligned to the business scope of ICS Phase 1 v2.00)*; *FTSS –AES ADDENDUM-CORR. 1/2013 Export control system- Security and Safety aspects (ECS); Working document – TAXUD/1040/2006 – Corr. 1/2013, aligned to the business scope of ECS Phase 2*), kurios vėliau buvo atnaujintos. Reikalavimai išorinių naudotojų prisijungimui prie MDAS sistemos bei reikalavimai elektroniniams pranešimams, kurių pagrindu vykdomi duomenų mainai tarp MDAS ir verslo sistemų paskelbti Verslininko sąsajos specifikacijoje (TIS) LM tinklapyje adresu www.lrmuitine.lt.

2014 m. gegužės 19 d. pasirašyta Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos vystymo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo sutartis, kurią įgyvendinant buvo atlikta veiklos analizė, MDAS buvo parengta darbui su nauja Lietuvos Respublikos bazine valiuta euru, atnaujintas MDAS verslininko portalas, sukurtos sąsajos su Vieno langelio informacine sistema, atnaujintos MDAS funkcijos, susijusios su normatyvinės informacijos naudojimu, patobulintas muitinės deklaracijų tikrinimo bei įforminimo procesas.

Esant patenkintoms MDAS apibrėžtoms sąlygoms importo, eksporto, laikinojo saugojimo deklaracijos įforminamos automatiškai, t. y. nedalyvaujant muitinės pareigūnui. Sistema buvo pritaikyta naudotojų darbui centralizuoto muitinės deklaracijų priėmimo ir apdorojimo veiklos proceso sąlygomis: priėmus deklaracijas vienoje muitinės įstaigoje (Prižiūrinčioji įstaiga), prekių tikrinimą gali atlikti kitos muitinės įstaigos pareigūnai (Pateikimo įstaiga).

1.3.6.2. MDAS apdoroja:

1.3.6.2.1. importo muitinės deklaracijos duomenis;

1.3.6.2.2. eksporto muitinės deklaracijos ir reeksporto deklaracijos duomenis;

1.3.6.2.3. įvežimo ir išvežimo bendrųjų deklaracijų duomenis;

1.3.6.2.4. išankstinius pranešimus apie eksportuojamus žemės ūkio produktus, už kuriuos mokamos eksporto kompensacijos;

1.3.6.2.5. eksporto manifesto duomenis;

1.3.6.2.6. laikinojo saugojimo deklaracijų duomenis;

1.3.6.2.7. supaprastintų deklaracijų, įskaitant periodines deklaracijas, duomenis;

1.3.6.2.8. keleivio, grynųjų pinigų, degalų, pašto deklaracijų duomenis bei keleivių žodžiu pateiktą informaciją;

bei susijusių elektroninių pranešimų duomenis.

1.3.6.3. MDAS duomenys kaupiami Importo ir eksporto deklaracijų duomenų bazėje. Ją sudaro operatyvių duomenų bazė, duomenų archyvas, kuriose naudojama *Oracle DBVS*, ir elektroninių dokumentų saugykla, kurioje kaupiami elektroniniai dokumentai bei jų metaduomenys. Elektroniniai dokumentai saugomi failinėje sistemoje, o metaduomenys – *Oracle* duomenų bazėje. Operatyvių duomenų bazė, duomenų saugykla ir elektroninių dokumentų saugykla veikia atskirose tarnybinėse stotyse.

1.3.6.4. MDAS verslininko portalas, Importo (eksporto) deklaracijų apdorojimo komponentė ir Asmenų deklaracijų apdorojimo komponentė bei viešai prieinamas Keleivių portalas.

1.3.6.4.1. MDAS verslininko portalo (<https://mdastrader.lrmuitine.lt>) funkcijos yra šios:

- asmenų, teikiančių 1.3.6.2.1-1.3.6.2.7 punktuose išvardytas elektronines deklaracijas (toliau – elektroninės importo (eksporto) deklaracijos), atstovų identifikavimas pagal skaitmeninio sertifikato duomenis;

- įvestų (įkeltų iš elektroninių laikmenų) duomenų, skirtų elektroninės importo (eksporto) deklaracijoms ir deklaracijų pateikimo bei įforminimo procese naudojamiems elektroniniams

pranešimams formuoti, priėmimas ir įvertinimas; elektroninių importo (eksporto) deklaracijų bei elektroninių pranešimų formavimas ir mainai su importo (eksporto) deklaracijų apdorojimo komponente;

- dokumentų, susietų su elektroninėmis importo (eksporto) deklaracijomis bei jų įforminimu, skenuotų kopijų PDF formatu pateikimas muitinei;

- elektroninių pranešimų apie elektroninių importo (eksporto) deklaracijų apdorojimo eigą ir rezultatus pateikimas asmenims (nustatytos klaidos (įspėjimai), apskaičiuoti mokesčiai, deklaracijos priėmimas (nepriėmimas), prašymas papildyti duomenis ir (arba) pateikti naujus dokumentus, numatomas prekių tikrinimas, prekių išleidimas, eksporto faktą identifikuojantys duomenys, tarifinių kvotų paskyrimo rezultatai ir kt.);

- elektroninių importo (eksporto) deklaracijų ir su jomis susijusių elektroninių pranešimų išsaugojimas elektroninių dokumentų saugykloje, jų paieška ir pateikimas;

1.3.6.4.2. Importo (eksporto) deklaracijų apdorojimo komponentės funkcijos yra šios:

- elektroninių importo (eksporto) deklaracijų ir elektroninių pranešimų priėmimas iš MDAS verslininko portalo, verslo informacinių sistemų bei kitų valstybinių institucijų informacinių sistemų, jų duomenų teisingumo įvertinimas ir rezultatų grąžinimas;

- dokumentų skenuotų kopijų PDF formatu pateikimas verslininkams ir verslo bei kitų valstybinių institucijų informacinių sistemų pateiktų dokumentų skenuotų kopijų PDF formatu priėmimas ir pateikimas muitinės pareigūnui;

- muitinės pareigūnų įvestų (įkeltų iš elektroninių laikmenų) importo (eksporto) deklaracijų duomenų teisingumo įvertinimas;

- duomenų apie įvežimo ir išvežimo bendrųjų deklaracijų saugumo ir saugos rizikos vertinimo rezultatus, perdavimas elektroninėmis priemonėmis kitų ES valstybių narių muitinės įstaigoms;

- elektroninių supaprastintų deklaracijų, įskaitant periodines deklaracijas, ir elektroninių pranešimų priėmimas iš MDAS verslininko portalo, verslo informacinių sistemų, bei jų duomenų teisingumo įvertinimas ir rezultatų grąžinimas. Deklaracijose nurodytų leidimų taikyti supaprastintas procedūras panaudojimo kontrolė sąveikoje su VLS;

- mokesčių apskaičiavimo rezultatų bei deklaruojamoms prekėms taikomų draudimų ir apribojimų, gautų iš ITVS MAPS, apdorojimas bei deklaracijos duomenų papildymas;

- tarifinės kvotos paskyrimo rezultatų, gautų iš ITVS TKS, apdorojimas ir su deklaracija susijusių duomenų papildymas;

- importo deklaracijoje nurodyto asmens, kuriam tiekiamos prekės ir kuris turi prievolę mokėti PVM už apmokestinamąsias prekes, įsigytas Bendrijos viduje pagal PVM direktyvos 200 straipsnį, PVM mokėtojo kodo, t. y. kitoje valstybėje narėje asmeniui suteikto PVM mokėtojo identifikacinio kodo galiojimo patikrinimas sąveikoje su VIES;

- deklaracijoje nurodytos garantijos galiojimo kryžminė patikra su MAKIS GVS turimais duomenimis, garantijos sumos rezervavimas deklaracijos muitinio įforminimo metu bei jos atstatymas MAKIS GVS po deklaracijos mutinio įforminimo;

- tikrinimo kanalo (žaliasis, geltonasis ir raudonasis), gauto kaip rizikos įvertinimo rezultatas iš RIKS, apdorojimas ir su deklaracija susijusių duomenų papildymas;

- deklaracijoje apskaičiuotos skolos muitinei įregistravimo rezultatų, gauto iš MAKIS, apdorojimas;

- elektroninių importo (eksporto) deklaracijų, įvestų (įkeltų iš elektroninių laikmenų) importo (eksporto) deklaracijų ir elektroninių pranešimų duomenų bei atliekamų veiksmų, susijusių su deklaracijų įforminimo procesu (priėmimu (registravimu), tikrinimu, įforminimu (sprendimu dėl prekių išleidimo)) apdorojimas, rezultatų perdavimas elektroninėmis priemonėmis verslo, kitų valstybinių institucijų informacinėms sistemoms ir ES valstybių narių muitinių įstaigoms;

- elektroninės eksporto deklaracijos ir išvežimo bendrosios deklaracijos, įskaitant deklaracijas, gaunamas iš kitų ES valstybių narių muitinių įstaigų, duomenų bei atliekamų veiksmų, susijusių su

deklaracijų įforminimo procesu išvežimo muitinės įstaigoje (prekių atvykimo registravimu, išvežimo tikrinimo rezultatų, nustatytų neatitikimų fiksavimu, muitinės formalumų užbaigimu – sprendimu dėl leidimo išgabenti prekes iš ES) apdorojimas bei rezultatų perdavimas elektroninėmis priemonėmis eksporto muitinės įstaigoms, verslo bei kitų valstybinių institucijų informacinėms sistemoms;

- elektroninių užklausų, reikalingų tyrimo dėl nebaigtų eksporto muitinės procedūrų vykdymui, formavimas ir pateikimas elektroninėmis priemonėmis deklarantams bei kitų ES valstybių narių eksporto muitinės įstaigoms, gautos informacijos apdorojimas ir rezultatų pateikimas;
- bendrojo administracinio dokumento rašytinės kopijos, eksporto lydinčiojo dokumento, įvežimo bendrosios deklaracijos (saugumo ir saugos dokumento) formavimas;
- importo (eksporto) deklaracijų duomenų, tvarkomų po jų muitinio įforminimo, apdorojimas;
- specialiųjų perdirbimo procedūrų įforminimo kontrolė ITVS ISPP modulyje saugomos informacijos apie laikinojo įvežimo perdirbti ir laikinojo išvežimo perdirbti procedūroms vykdyti išduotus leidimus pagrindu;
- ataskaitų formavimas;
- laikinojo saugojimo deklaracijų ir elektroninių pranešimų priėmimas iš MDAS verslininko portalo, verslo informacinių sistemų, jų duomenų teisingumo įvertinimas ir rezultatų grąžinimas. Laikinojo saugojimo susiejimo ir prekių kiekio balansavimo paslaugos vykdymas.

Muitinės deklaracijų susiejimo ir prekių kiekio balansavimo paslauga (L&B) suteikia galimybę muitinės naudotojui atlikti muitinės priežiūrai pateiktų prekių susiejimo ir kiekių valdymą. Muitinės priežiūros prekės iki bus baigti visi muitinės formalumai su prekėmis, gali būti pateiktos tarpinėms įforminimo būsenoms (pvz., laikinajam saugojimui). Susiejimo paslauga suprantama kaip loginė muitinės deklaracijų grandinė, kai prekės, judėdamos formalumų su prekėmis tiekimo grandine nuo siuntėjo iki gavėjo, nustatyta tvarka įforminamos muitinei priimtinais dokumentais: pirminės (-ių) deklaracijos (-jų), kurios pagrindu įforminta paskesnė prekių būsena arba muitinės procedūra (pvz., laikinasis saugojimas, muitinis sandėliavimas), registracijos numeris nurodomas šioje paskesnėje muitinės deklaracijoje. L&B funkcionalumas apima visus galimus susiejimo variantus. Pvz., prekės pateiktos laikinajam saugojimui gali būti padėtos tiek su viena, tiek su keliomis muitinės deklaracijomis ir, užbaigiant laikinąjį saugojimą, deklaruotos paskesnei muitinės procedūrai pateikiant vieną ar kelias muitinės deklaracijas (be to, šiose deklaracijose deklaruotos muitinės procedūros gali skirtis). L&B paslauga neturi vartotojo sąsajos ir bendravimas su MDAS komponentėmis paremtas pranešimais per ESB. L&B paslauga suteikia galimybę atlikti šias funkcijas:

- stebimų prekių susiejimo registravimą ir atšaukimą;
- stebimų prekių kiekio rezervavimą;
- stebimų prekių kiekio balansavimą;
- kurti prekių ir jų kiekio likučio ar balanso ataskaitas.

1.3.6.4.3. Asmens deklaracijų apdorojimo komponentė apima Grynujų pinigų deklaracijų, Degalų deklaracijų, Žodinių deklaracijų, Keleivio bei Pašto deklaracijų duomenų įvedimą, priėmimą, įforminimą, paiešką. Grynujų pinigų deklaracijų, Degalų deklaracijų, Keleivio deklaracijų duomenų įvedimui bei pateikimui naudojamas atskiras Keleivių portalas (<https://keleiviams.lrmuitine.lt>). Yra standartinių ataskaitų formavimo galimybė. Prie Keleivių portalo galima prisijungti naudojantis kompiuteriu arba bet koku mobiliuoju įrenginiu.

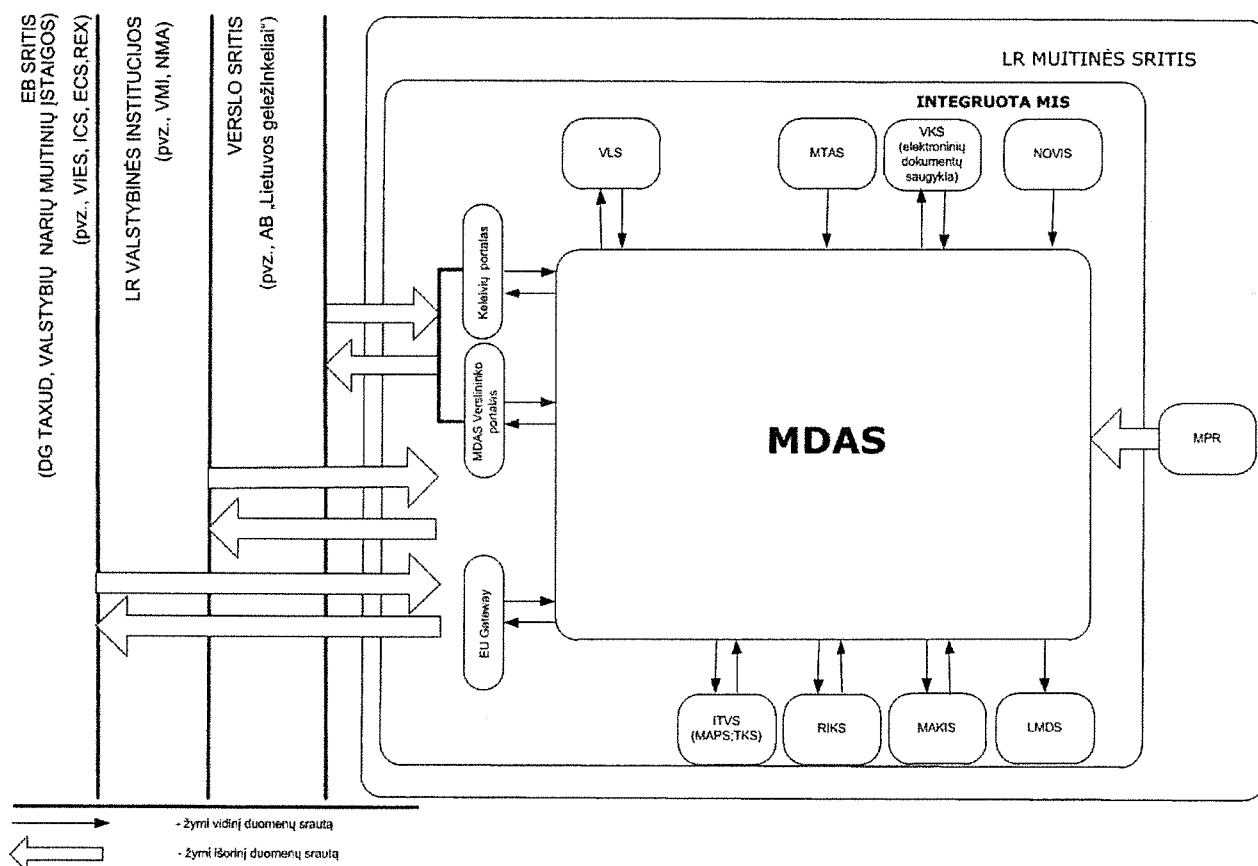
1.3.6.5. MDAS funkcijos vykdomos sąveikoje su MPR ir Integruotos MIS posistemiais: VLS, ITVS, NOVIS, MTAS, RIKS Įforminimo komponente, MAKIS. Įformintų deklaracijų duomenys perkeliama į LMDS (taip pat žr. 1 lentelę).

Nuo 2010 m. balandžio 1 d. naudojama sąsaja tarp MDAS bei Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo kontrolės sistemos (AIS), kurios valdytoja yra Valstybinė mokesčių inspekcija.

Igyvendinant 2014 m. rugpjūčio 21 d. Muitinės deklaracijų pateikimo elektroniniu būdu taikant „vieno langelio“ principą elektroninės paslaugos teikimui reikalingo Vieno langelio informacinės sistemos kūrimo ir diegimo paslaugų teikimo sutartį su Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos ir VĮ „Registų centras“. Sukurtos sąsajų funkcijos leidžia MDAS automatiškai patikrinti partnerių išduodamų papildomų dokumentų, kurių reikia muitinės deklaracijai įforminti, galiojimą, teikti informacinius pranešimus apie deklaracijos, kurios įforminimo procese dalyvauja partnerio sistema, ar įforminimui reikalingų papildomų dokumentų priėmimą/ atmetimą ir (ar) tikslinimo poreikį, teikti duomenis apie įformintas muitinės deklaracijas, jų būsenų pasikeitimus.

VID ir BĮD yra išduodami ir tvarkomi elektroniniu būdu TRACES. VID pagal poreikį gali būti sutikrinami su SW-CVED sistema. Sąsajos su Nacionaline mokėjimo agentūra funkcijos, be to, užtikrina ir automatinę elektroninių AGRIM, AGREX licencijų panaudojimo bei jose nurodytų licencijuojamų žemės ūkio produktų kiekio kontrolę.

Išoriniai bei vidiniai MDAS duomenų srautai pateikti 9 paveiksle.

9 pav. MDAS išorinių bei vidinių duomenų srautų bendra schema

1 lentelė. MDAS sąsajos

Eil. Nr.	Integracijos objektas	Informacinė sistema siuntėja	Informacinė sistema gavėja	Integracijos būdas
1.	Eksporto deklaracijų bei saugumo ir saugos pranešimų perdavimas į kt. VN muitinių administracijas	MDAS	EU Gateway	ESB/ECN/CCN/CSI tinklas

[Handwritten signature]

	Eksporto deklaracijų bei saugumo ir saugos pranešimų gavimas iš kt. VN muitinių administracijų	EU Gateway	MDAS	CCN/CSI tinklas/ECN/ESB
2.	Skolos muitinei duomenys; naudojamos garantijos duomenys	MDAS	MAKIS	ESB
	Patikrinimo rezultatai	MAKIS	MDAS	ESB
3.	Deklaracijų duomenys būtini mokesčių apskaičiavimui	MDAS	MAPS	ESB
	Apskaičiuoti mokesčiai ir kiti MAPS duomenys	MAPS	MDAS	ESB
4.	Asmenį identifikuojantys EORI kodai	MDAS	MPR	ESB
	Asmenį identifikuojantys duomenys bei AEO statusas	MPR	MDAS	ESB
5.	Normatyvinė informacija	NOVIS	MDAS	ESB
6.	Deklaracijos duomenys rizikos įvertinimui bei tikrinimo proceso kontrolei; patikrinimo rezultatai	MDAS	RIKS	ESB
	Rizikos įvertinimo rezultatas, patikrinimo kanalas	RIKS	MDAS	ESB
7.	Deklaracijos su kvotų prašymais	MDAS	TKS	ESB
	Kvotų paskyrimo rezultatai	TKS	MDAS	ESB
8.	Deklaracijų ir susijusių elektroninių pranešimų duomenys, skenuoti dokumentai PDF formatu	MDAS verslininko portalas	MDAS	ESB
	Atsakomieji deklaracijų duomenų apdorojimo pranešimai, muitinės pranešimai/reikalavimai pateikti papildomą informaciją, skenuoti dokumentai PDF formatu	MDAS	MDAS verslininko portalas	ESB
9.	Deklaracijų ir susijusių elektroninių pranešimų duomenys	Keleivių portalas	MDAS	ESB
	Atsakomieji deklaracijų duomenų apdorojimo pranešimai	MDAS	Keleivių portalas	ESB
10.	Lietuvos pilietį identifikuojantis asmens kodas	MDAS	Gyventojų registras	ESB
	Lietuvos pilietį identifikuojantys duomenys	Gyventojų registras	MDAS	ESB
11.	Muitinės tarpininkų duomenys, reikalingi registravimui MDAS verslininko portale	MTAS	MDAS	ESB
12.	Deklaracijos duomenys patikrai su muitinės leidimų duomenimis. Įformintų importo, eksporto deklaracijų būsenos.	MDAS	VLS	ESB
	Grąžina deklaracijos duomenų su muitinės leidimų duomenimis patikros rezultata	VLS	MDAS	ESB

13.	Deklaracijų duomenys Laikinojo įvežimo perdirbti/išvežimo perdirbti leidimo patikrai	MDAS	Elektroninių dokumentų saugykloje saugomi (repozitorius) ISPP duomenys	ESB
	Laikinojo įvežimo perdirbti /išvežimo perdirbti leidimų duomenys	Elektroninių dokumentų saugykloje saugomi (repozitorius) ISPP duomenys	MDAS	ESB
14.	Deklaracijų, kuriose deklaruojamos akcizais apmokestinamos prekės ir išvežimo tikrinimo rezultatų duomenys	MDAS	AIS-EMCS(VMI)	ESB
	Deklaracijų, kuriose deklaruojamos akcizais apmokestinamos prekės, patikrinimo VMI sistemoje rezultatas bei Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento ir akcizinių prekių priėmimo ataskaitos duomenys	AIS-EMCS(VMI)	MDAS	ESB
15.	Deklaracijoje nurodyto, kitoje ES valstybėje narėje registruoto PVM mokėtojo kodo patikrinimui	MDAS	VIES	ESB/CCN/CSI tinklas
	Kitoje ES valstybėje narėje registruoto PVM mokėtojo kodo patikros rezultatas	VIES	MDAS	CCN/CSI tinklas/ESB
16.	Deklaracijų, kuriose deklaruojamos žemės ūkio prekės ir AGREX(AGRIM) licencijos arba kurios yra NMA priežiūros objektas, duomenys	MDAS	IEAIS(NMA)	ESB
	AGREX(AGRIM) galiojimo patikros bei panaudojimo informacija, AGREX(AGRIM) licencijos PDF formatu	IEAIS(NMA)	MDAS	ESB
17.	Deklaracijų duomenys VMVT dokumentams patikrinti, rizikai įvertinti, sprendimui dėl prekių tikrinimo priimti	MDAS	IMVIS(VMVT)	ESB
	Grąžina veterinarinio dokumento patikrinimo rezultatą, sprendimą dėl prekių tikrinimo bei VMVT atlikto prekių tikrinimo rezultatus	IMVIS(VMVT)	MDAS	ESB
18.	Deklaracijų duomenys KPD licencijoms bei panaudojimui patikrinti	MDAS	KPEPIS(KPD)	ESB
	Grąžina KPD licencijos patikrinimo rezultatą	KPEPIS (KPD)	MDAS	ESB
19.	Deklaracijų duomenys patikrinimui su RC saugomų licencijų (dokumentų) duomenimis	MDAS	LIS(RC)	ESB

	Grąžina RC saugomos licencijos (dokumento) patikrinimo rezultata	LIS(RC)	MDAS	ESB
20.	Deklaracijų, kuriose deklaruojami ginklai, duomenys	MDAS	GF	ESB
21.	Asmeniui priskirtas registruotojo eksportuotojo kodas	MDAS	REX	ESB/ CCN/CSI tinklas
	Asmenį identifikuojantys duomenys	REX	MDAS	CCN/CSI tinklas/ESB

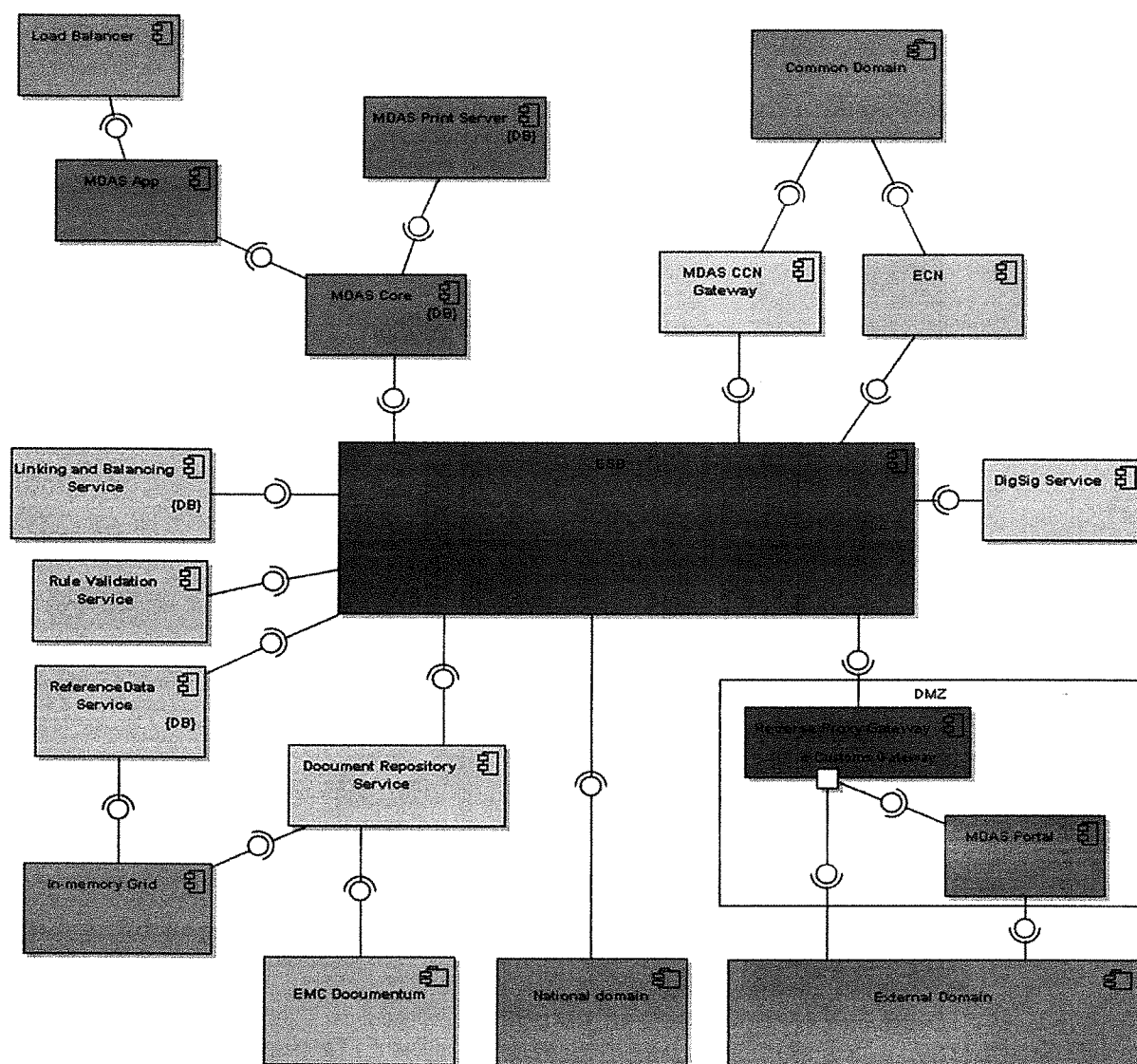
1.3.6.6. MDAS apima nacionalinę (*National domain*), Bendrijos (*Common domain*) ir bendravimo su verslininkais bei bendradarbiaujančiomis su muitine valstybinėmis institucijomis (*External domain*) sritis. MDAS architektūra pateikiama 10 paveiksle.

1.3.6.7. MDAS funkcijos realizuojamos remiantis SOA pagrindinius principus atitinkančia centralizuota architektūra. Naudotojo sąsaja įgyvendinama per standartinę interneto naršyklę.

1.3.6.8. MDAS funkcionalumui įgyvendinti naudojama *Oracle* duomenų bazių valdymo sistema, *JBoss* aplikacijų serveriai, *JAVA* programavimo kalba, *EMC Documentum* priemonės, *Blaze Advisor* veiklos taisyklių valdymo priemonės, *HP-UX* ir *RedHat Linux* operacinės sistemos, elektroninio (skaitmeninio) parašo, veiklos taisyklių, normatyvinės informacijos, elektroninių dokumentų susiejimo ir prekių kiekio balansavimo, ataskaitų kūrimo ir generavimo paslaugos.

1.3.6.9. Muitinės postų, Muitinės departamento, teritorinių muitinių, Muitinės kriminalinės tarnybos ir MISC pareigūnų darbui sukurtos kompiuterizuotos darbo vietos, skirtos automatizuotam importo ir eksporto bei asmens (keleivio, žodinių, degalų, pašto ir grynųjų pinigų deklaracijų) deklaracijų įforminimo, muitinės procedūrų užbaigimo procesų vykdymui, kontrolei, stebėjimui, įformintų deklaracijų duomenų tvarkymui, ataskaitų formavimui.

MDAS vidiniai naudotojai autentifikuojami per Integruotos MIS valdymo posistemio kompiuterių naudotojų autentiškumo nustatymo komponentę, o išoriniai – per elektroninių paslaugų gavėjų autentiškumo nustatymo komponentę.

10 pav. MDAS architektūra (sistemos komponentų modelis)

1.3.6.10. Toliau lentelėse pateikiamos MDAS ir jos sudedamųjų dalių techninės aplinkos komponentės ir realizavimo priemonės:

MDAS Verslininko/Keleivių portalas

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Operacinė sistema	MS Windows 7+, MAC OSX
Programavimo platforma	HTML, Javascript, Java JRE 1.8
Interneto naršyklė	IE 7 - 11, Firefox (current), Java applets support
Serverio dalis	
Operacinė sistema	Red Hat Enterprise Linux Server release 5.5
Duomenų bazių valdymo sistema	-
Programavimo platforma	JBoss Seam, Java JDK 1.7(64 bit)
Aplikacijų serveris	JBoss AS 7.1

HTTP serveris	-
---------------	---

MDAS

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Interneto naršyklė	<i>IE 7 - 11, Firefox (current), Chrome (current)</i>
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Red Hat Enterprise Linux Server release 5.5</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	<i>Oracle 10.2.0.4 (WH - 10.2.0.5)</i>
Programavimo platforma	<i>Struts, JSP, Java JDK 1.6(64 bit)</i>
Aplikacijų serveris	<i>JBoss AS 5.1 GA</i>
HTTP serveris	<i>Apache 2.2.3</i>

MDAS RuleService

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Red Hat Enterprise Linux Server release 5.5</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	-
Programavimo platforma	<i>Blaze Advisor v.7.3, Java JDK 1.6(64 bit)</i>
Aplikacijų serveris	<i>Apache Tomcat 7.0.68</i>
HTTP serveris	<i>Apache 2.2.3</i>

MDAS Document Repository Service

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Red Hat Enterprise Linux Server release 5.5</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	<i>Oracle 10.2.0.5</i>
Programavimo platforma	<i>Java JDK 1.6(64 bit)</i>
Aplikacijų serveris	<i>Apache Tomcat 6.0.20</i>
HTTP serveris	-

MDAS – kitos paslaugos

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Red Hat Enterprise Linux Server release 5.5</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	<i>Oracle 10.2.0.4</i>
Programavimo platforma	<i>Java JDK 1.6(64 bit)</i>
Aplikacijų serveris	<i>JBoss AS 5.1 GA</i>
HTTP serveris	<i>Apache 2.2.3</i>

1.3.7. Naudotojų registravimas ir autentifikavimas

Esamų muitinės deklaracijų apdorojimo sistemų naudotojai, pagal jų atliekamas funkcijas deklaracijų apdorojimo procese, skirstomi į dvi grupes – išorinius ir vidinius naudotojus. Naudotojo tapatybei nustatyti, šiose sistemose naudojami du būdai:

- sistema atpažįsta naudotoją pagal įvestą prisijungimo vardą ir slaptažodį;
- sistemos naudotojo tapatumui patvirtinti yra naudojamas X.509 standarto reikalavimus atitinkantis sertifikatas.

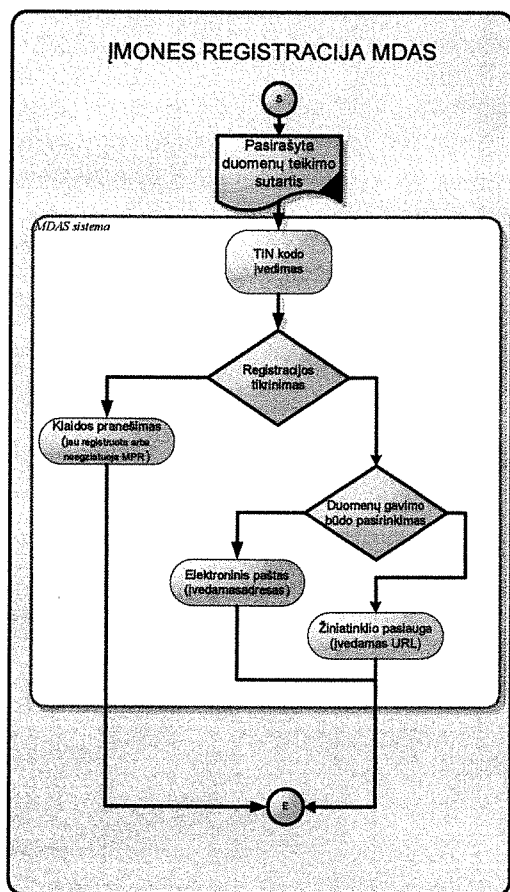
Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo sistemoje išorinių naudotojų paskyros saugomos ir tvarkomos MDAS sistemoje ir jos priemonėmis, vidinių naudotojų paskyrų saugojimui tvarkymui naudojama paslaugų tarnyba MS *Active Directory*.

1.3.7.1. Išorinių MDAS naudotojų tvarkymas ir autentifikavimas.

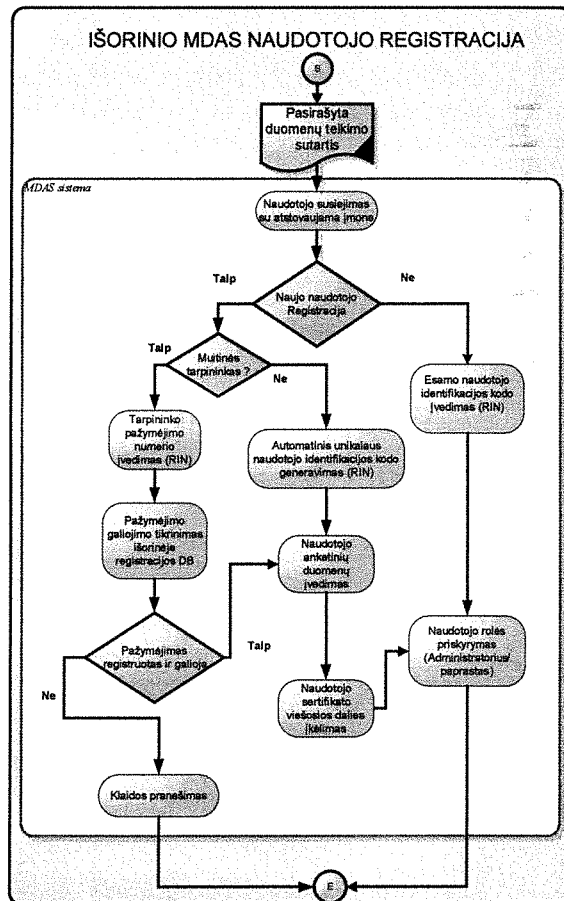
Įmonė, deklaruojanti prekes muitinei elektroniniu būdu, turi būti pasirašiusi duomenų mainų sutartį su teritorine muitine, kurios priežiūros zonoje vykdo veiklą. Sutartyje nustatoma, kaip ši įmonė pateikia elektronines muitinės deklaracijas, apibrėžiama deklaranto atsakomybė už tokiu būdu pateiktų duomenų teisingumą, nurodoma, kaip deklarantas bus informuojamas apie deklaracijos priėmimą ir jos tikrinimo rezultatus.

Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo sistemoje išorinių naudotojų tapatumui nustatyti naudojamas tik antras būdas. Registruoti naudotojai turi dvi galimybes pateikti elektroninius deklaracijos duomenis – per muitinės administruojamą MDAS verslininko portalą arba naudodami trečiųjų šalių pagamintą ir muitinės ištestuotą deklaracijų rengimo programinę įrangą (šiuo metu yra 11 tokių gamintojų).

Įmonės registravimą MDAS sistemoje ir elektroninių duomenų gavimo iš MDAS būdo nustatymą (12 pav.) MDAS priemonėmis atlieka vidinis muitinės IS naudotojas.

12 pav. Įmonės registracija

13 pav. Įmonės naudotojų administratoriaus registravimas

Įmonės naudotojų administratoriaus registravimo MDAS (13 pav.) metu sukuriamas naudotojo paskyra MDAS, kuri susiejama su atstovaujama įmone, ir į sistemą įkeliama naudotojo pateikto

ADur

skaitmeninio sertifikato viešoji dalis. Šiuos veiksmus per MDAS aplikaciją atlieka vidinis MDAS naudotojas, kuriam suteikta tokia rolė.

Užregistravus įmonės naudotojų administratorių, pastarajam tenka atsakomybė ir prievolė MDAS sistemoje užregistruoti įmonės atstovus, teikiančius elektroninius muitinės deklaracijų duomenis muitinei. Tai atliekama per MDAS verslininko portalą pagal 14 pav. pateiktą schemą.

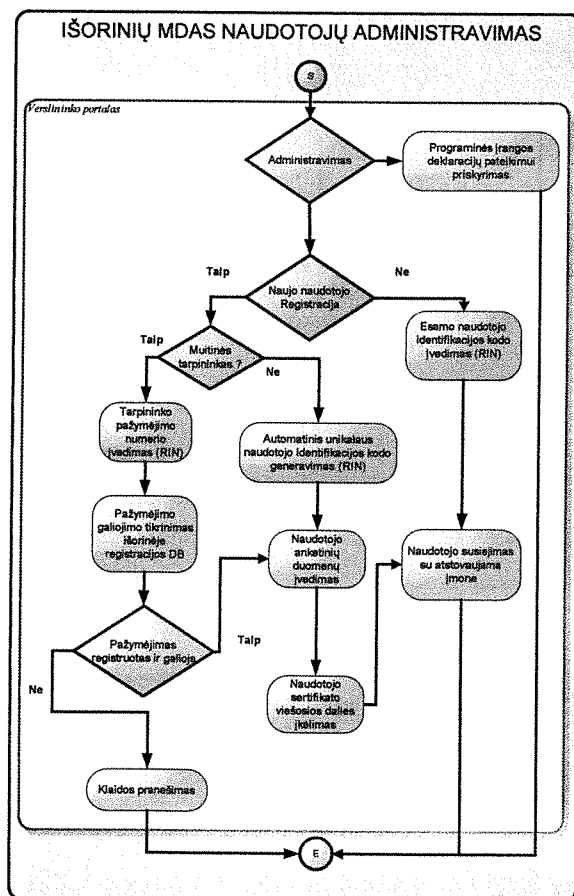
Registravimo metu pasirenkama programinė įranga, kurią naudojant bus teikiami deklaracijų duomenys, sukuriami naudotojo paskyra ir registruojamas skaitmeninis naudotojo sertifikatas.

Duomenų mainai ir naudotojų autentifikavimas MDAS vykdomi kaip aprašyta duomenų mainų tarp dviejų informacinių posistemių procese (3 pav.) pagal 4 pav. pavaizduotą schemą.

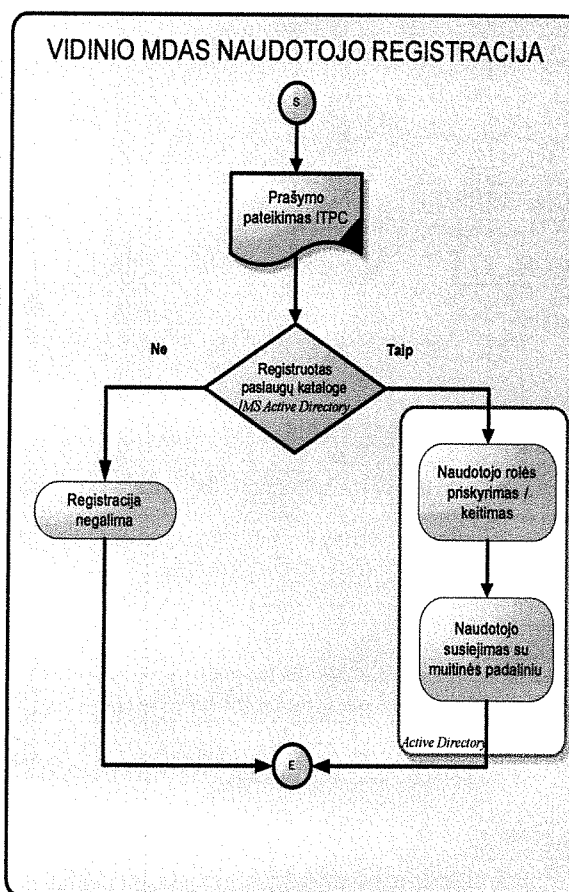
Deklaravimo proceso metu teikiant deklaraciją muitinei naudotojo autentifikavimui naudojamas skaitmeninis sertifikatas naudojamas ir ją pasirašant.

1.3.7.2. Vidinių MDAS naudotojų tvarkymas ir autentifikavimas.

Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo sistemoje vidinių naudotojų tapatumui nustatyti naudojamas tik pirmasis būdas. Naudotojų tvarkymas atliekamas naudojant paslaugų tarnybos *MS Active Directory* priemones pagal 15 pav. pavaizduotą schemą

14 pav. Įmonės naudotojų registravimas

15 pav. Įmonės naudotojų registravimas

2. PASLAUGŲ TEIKIMO SUTARTIES UŽDAVINIAI

2.1. Bendrasis uždavinys

Pagrindinis numatomos sudaryti paslaugų teikimo sutarties (toliau – Sutartis) tarp Tiekėjo ir Perkančiosios organizacijos uždavinys – plėtojant elektroninių duomenų mainus tarp muitinės ir ekonominės veiklos vykdytojų, kitų verslo subjektų ir partnerių, ES valstybių narių muitinių administracijų, taip pat valstybės institucijų taikant modernius duomenų ir informacijos kaupimo, analizės, valdymo ir mainų metodus ir priemones, tobulinti šiuo metu veikiančią MDAS, papildyti ją naujomis funkcijomis ir galimybėmis.

Kartu su Perkančiosios organizacijos MDAS priežiūros specialistais užtikrinti nepertraukiamą, stabilų ir efektyvų MDAS veikimą, atliekamų funkcijų atitikimą Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams bei muitinės veiklos reikalavimams ir suderinamumą su kitais Integruotos MIS posistemiais bei išorinėmis informacinėmis sistemomis.

2.2. Konkretūs uždaviniai

2.2.1. Tiekėjas Pirkimo dokumentuose bei Sutartyje numatytais sąlygomis ir tvarka turės suteikti šias paslaugas:

2.2.1.1. MDAS tobulinimo paslaugas, kurių pradžia – Sutarties įsigaliojimo data, o pabaiga – ne vėlesnė nei 2020 m. gruodžio 10 d. Nuo perkančiosios organizacijos ir tiekėjo nepriklausančių aplinkybių paslaugų teikimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 12 mėnesių ir tik tuo atveju, jeigu teisės aktų nustatyta tvarka pratęstas investicijų projekto „Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimas“ įgyvendinimo terminas;

2.2.1.2. MDAS tobulinimo pakeitimus, atliekamus pagal atskirus Perkančiosios organizacijos prašymus, kurių pradžia – Sutarties įsigaliojimo data, o pabaiga – ne vėlesnė nei 2020 m. gruodžio 10 d. Nuo perkančiosios organizacijos ir tiekėjo nepriklausančių aplinkybių paslaugų teikimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 12 mėnesių ir tik tuo atveju, jeigu teisės aktų nustatyta tvarka pratęstas investicijų projekto „Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimas“ įgyvendinimo terminas;

2.2.1.3. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas, teikiamas 35 mėnesių laikotarpiu nuo Sutarties įsigaliojimo dienos.

2.2.2. Vykdydamas užduotį Tiekėjas turi atsižvelgti į šiuos ES muitų teisės aktus (toliau – ES muitų teisės aktai):

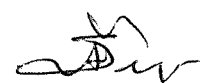
- 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL 2013 L 269, p. 1);

- 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (OL 2015 L 343, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. balandžio 5 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2016/651 (OL 2016 L 111, p. 1) (toliau – SMK DA);

- 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (OL 2015 L 343, p. 558), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2017/989 (OL 2017 L 149, p. 19), (toliau – SMK I A);

- 2017 m. lapkričio 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2017/2089 dėl elektroninių sistemų, skirtų informacijos mainams vykdyti ir tai informacijai saugoti vadovaujantis Sąjungos muitinės kodeksu, kūrimo, priežiūros ir naudojimo techninių priemonių;

- 2016 m. balandžio 11 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2016/578, kuriuo nustatoma darbo programa, susijusi su Sąjungos muitinės kodekse numatyty elektroninių sistemų kūrimu ir diegimu;

– 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 70/2008/EB dėl nepopierinės muitinės ir verslo aplinkos ir EK DG TAXUD Daugiametį elektroninės muitinės strateginį planą (*Electronic Customs Multi-Annual Strategic Plan*, MASP).

Siekiant sinchronizuoti Sąjungos muitinės kodekso darbo programą ir EK DG TAXUD Daugiametį elektroninės muitinės strateginį planą, EK bent kartą per metus atnaujins darbo programą. Tai gali turėti įtakos Sutarties įgyvendinimo veikloms. Tiekėjas turi atsižvelgti į EK parengto MASP ir darbo programos naujausios redakcijos priemones, kurios turi būti įgyvendintos Sutarties vykdymo laikotarpiu, DG TAXUD ir nacionalinius reikalavimus, įskaitant naujus teisės aktų reikalavimus, kurie gali atsirasti Sutarties vykdymo laikotarpiu.

3. PASLAUGŲ APIMTIS

3.1. Sutarties įgyvendinimo metu turės būti suteiktos šios MDAS tobulinimo ir įdiegimo paslaugos:

3.1.1. Atlikti užsakomų šiuo metu veikiančios MDAS esamos padėties ir MDAS pakeitimų bei naujų funkcijų poreikio analizę, parengti ir pateikti atliktos analizės rezultatų ataskaitą.

3.1.2. MDAS pakeitimai bei naujai diegiamos funkcijos turi tapti integralia veikiančios MDAS dalimi, panaudojant tą pačią techninę platformą bei nepažeidžiant esamos architektūros, pagrįstos į paslaugas orientuotos architektūros SOA principais (žr. 3.2 p.), reikalavimų. Jeigu diegiamos funkcijos pareikalautų technologinių veikiančios MDAS pakeitimų, pastarieji turi būti suderinti su Perkančiąja organizacija.

3.1.3. Tobulinant MDAS, visą Sutarties vykdymo laikotarpį turi būti užtikrintas šiuo metu įdiegtų funkcijų, aprašytų 1.3.6.4 papunktyje, veikimas bei tobulinimas ir sukurtos naujos funkcijos bei atlikti šie veiksmai:

3.1.3.1. Patobulintas MDAS verslininko portalas:

3.1.3.1.1. MDAS verslininko portalas turi būti perdarytas šiuolaikinėmis internetinėmis (*web*) technologijomis ir papildytas naujomis Sutarties įgyvendinimo metu sukurtomis MDAS funkcijomis;

3.1.3.1.2. MDAS verslininko portalas turi būti pakeistas taip, kad išoriniam naudotojui būtų suteikta prieiga prie MDAS teikiamų elektroninių muitinės paslaugų pasinaudojant BAP teikiama SSO paslauga;

3.1.3.1.3. autentifikuotų išorinių MDAS naudotojų autorizacijos duomenims gauti turi būti naudojamos EM-VARTAI žiniatinklio paslaugos.

3.1.3.2. Vidinių MDAS naudotojų (t. y. muitinės pareigūnų) autorizacijos duomenims iš MS *Active Directory* gauti turi būti pasinaudojama *Windows* operacinėje sistemoje autentifikuoto naudotojo kredencialais.

3.1.3.3. MDAS verslininko portalo bei muitinės pareigūnams skirtą vidinio portalo grafines naudotojo sąsajos (GUI) turi būti atnaujintos, naudojant šiuolaikines internetines (*web*) technologijas ir HTML5 programavimo platformą.

3.1.3.4. MDAS verslininko portalas turi būti parengtas lietuvių ir anglų kalba, Keleivių portalas – lietuvių, anglų ir rusų kalba, naudojant atitinkama kalba pateikiamą normatyvinę informaciją. Muitinės pareigūnams skirtas vidinis MDAS portalas turi būti parengtas lietuvių ir anglų kalba. Sukurta naudotojo sąsaja turės būti lengvai suprantama: pritaikyta vidutinio lygio naudotojams, naudojanti galutiniams naudotojams suprantamas ir jų veikloje naudojamas sąvokas, prie GUI laukų turi būti sukurta pagalba (*help*) naudotojui, palengvinanti duomenų įvedimą.

3.1.3.5. MDAS funkcionalumas išoriniams bei vidiniams naudotojams turi būti prieinamas išmaniuosiuose mobiliuosiuose įrenginiuose, pritaikant informacijos pateikimą tokiu būdu, kad ji būtų patogiai naudotis standartinėmis interneto naršyklėmis mobiliuosiuose įrenginiuose, turinčiuose ne mažesnius kaip 5 colių ekranus (naudojantis MDAS verslininko portalu) ir 10 colių ekranu (naudojantis

MDAS vidiniu portalu). Be to, Asmenų deklaracijų apdorojimo komponentės funkcijomis turi būti galima naudotis ir savitarnos kioskuose.

3.1.3.6. Atnaujintas bei papildytas MDAS funkcionalumas, siekiant atitikti ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, įskaitant reikalavimus susijusius su elektroninių pranešimų naujomis struktūromis.

3.1.3.7. Atsižvelgiant į ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus turi būti atnaujintas Pranešimo apie transporto priemonės atvykimą (*Notification of Arrival*) ir sukurtas Pranešimo apie prekių pateikimą (*Presentation Notification*) MDAS funkcionalumas.

3.1.3.8. Atnaujintos esamos bei sukurtos naujos MDAS funkcijos, atitinkančios su procesais ir duomenimis susijusius ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, ir susijusios **su eksporto** procedūrų (įskaitant ir reeksporto deklaracijas) atlikimu bei priežiūra:

3.1.3.8.1. įdiegta AES:

3.1.3.8.1.1. įdiegtos visos apimties AES funkcijos, taikomos standartinėms muitinės deklaracijoms;

3.1.3.8.1.2. įdiegtos visos apimties AES funkcijos, taikomos supaprastintoms muitinės deklaracijoms;

3.1.3.8.1.3. įdiegtos AES funkcijos, taikomos išgabenant prekes iš Sąjungos muitų teritorijos suskaidytomis ar apjungtomis siuntomis;

3.1.3.8.1.4. išplėsta sąveika su AIS-EMCS;

3.1.3.8.1.5. įgyvendinta sąveika su NTKS;

3.1.3.8.1.6. įdiegtos funkcijos, taikomos reeksporto pranešimui;

3.1.3.8.1.7. sistema turi gebėti apdoroti ECS 2 fazėje naudojamus elektroninius pranešimus.

3.1.3.9. Atnaujintos esamos bei sukurtos naujos MDAS funkcijos, atitinkančios su procesais ir duomenimis susijusius ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, ir susijusios **su importo** procedūrų atlikimu bei priežiūra:

3.1.3.9.1. įdiegtos visos funkcijos, taikomos standartinėms muitinės deklaracijoms;

3.1.3.9.2. įdiegtos visos funkcijos, taikomos supaprastintoms muitinės deklaracijoms;

3.1.3.9.3. išplėsta sąveika su AIS-EMCS;

3.1.3.9.4. įgyvendinta sąveika su NTKS.

3.1.3.10. Atsižvelgiant į ES muitų teisės aktų nuostatas bei Perkančiosios organizacijos poreikius turi būti atnaujintos esamos bei sukurtos naujos MDAS funkcijos, skirtos vykdyti **centralizuotą muitinės formalumų atlikimo proceso valdymą**:

3.1.3.10.1. atnaujinta MDAS, atsižvelgiant į muitinės deklaracijų įforminimo ir tikrinimo tvarkos, užtikrinančios centralizuoto deklaracijų pateikimo ir įforminimo principo taikymą, pokyčius, tinkamai paskirstant įforminimo ir tikrinimo veiksmus tarp prižiūrinčios ir prekių pateikimo muitinės įstaigų;

3.1.3.10.2. įdiegta virtuali visų tipų muitinės deklaracijų pateikimo įstaiga (*Office of lodgment*), suderinant jos veikimą su centralizuotu muitinio įforminimo procesu;

3.1.3.10.3. sukurta MDAS universali paslauga, kurią naudojant visos į virtualią deklaracijų pateikimo įstaigą (*Office of lodgment*) pateiktos muitinės deklaracijos būtų automatizuotai paskirstomos muitinės įstaigoms, kurios pagal muitinės įstaigos kompetenciją (jai suteiktas roles), pareigūnų užimtumą, turi jas įforminti;

3.1.3.10.4. užtikrinti elektroniniai duomenų mainai tarp deklaracijų pateikimo (*Office of lodgment*), prižiūrinčiosios (*Supervising customs Office*) ir prekių pateikimo įstaigų (*Presentation customs Office*) bei verslo sistemų ir MDAS verslininko portalu. Prekių pateikimo įstaiga (*Presentation customs Office*) gali priklausyti kitos, nei prižiūrinčiosios muitinės įstaiga (*Supervising customs Office*), teritorinės muitinės veiklos zonai. Tai leistų ekonominės veiklos vykdytojams pateikti muitinės deklaracijas vienoje muitinės įstaigoje, o prekes – kitoje.

3.1.3.11. Atsižvelgiant į ES muitų teisės aktų reikalavimus turi būti atnaujintos ir (arba) sukurtos MDAS funkcijos, susijusios su **specialiųjų procedūrų**, išskyrus tranzitą, atlikimu bei priežiūra, patobulinta ir atitinkamai pritaikyta MDAS L&B paslauga.

3.1.3.12. Atsižvelgiant į MDAS importo (eksporto) deklaracijų apdorojimo komponentės pokyčius turi būti atnaujintas MDAS funkcionalumas, susijęs su deklaracijų duomenų elementų taisymu po jų muitinio įforminimo, asmeniui pateikus prašymą.

3.1.3.13. Atsižvelgiant į ES muitų teisės aktų reikalavimus turi būti atnaujintos ir (arba) sukurtos MDAS funkcijos, susijusios su **prekių laikinuoju saugojimu**, taip pat apimant atvejus, kai prekės gabenamos tarp laikinojo saugojimo sandėlių, įskaitant esančius skirtingose ES valstybėse. MDAS turi gebėti pasinaudoti NTKS duomenimis MDAS L&B paslaugos reikmėms.

3.1.3.14. Atnaujinti MDAS, susiejant su naujomis Muitinės leidimų/sprendimų sistemos funkcijomis. MDAS turi gebėti patikrinti muitinės deklaracijoje nurodytą muitinės išduotą leidimą pagal jo indentifikavimo numerį bei sąveikoje su Muitinės leidimų/sprendimų sistema kontroliuoti leidimo panaudojimą.

3.1.3.15. Atnaujinti esamas ir (arba) sukurti naujas MDAS funkcijas, užtikrinančias muitinės deklaracijoje nurodyto ekonominės veiklos vykdytojo duomenų patikrinimą su įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų (AEO), įskaitant trečiųjų šalių vykdytojus, registruotus EOS, duomenimis, gaunamus iš MPR.

3.1.3.16. Sukurti sąveiką su GVS, atitinkamai sukuriant arba atnaujinant MDAS funkcionalumą.

3.1.3.17. Pakeisti MDAS Asmenų deklaracijų apdorojimo komponentę bei Keleivių portalą:

3.1.3.17.1. Atskirti MDAS Asmenų deklaracijų apdorojimo komponentę į atskirą sistemą, perkelti į ją sukurtas funkcijas bei sąsajas;

3.1.3.17.2. Atnaujinti Asmenų deklaracijų apdorojimo komponentės funkcijas, atsižvelgiant į ITVS (MAPS) patobulinimą supaprastintu būdu apskaičiuoti taikytinus mokesčius, į MAKIS patobulinimus, į papildomus muitinę vertę patikslinančius duomenų elementus bei elektroninės komercijos priežiūrai keliamus reikalavimus (pvz., muitinės deklaracija su sumažintu duomenų kiekiu). Asmens deklaracijų (keleivio, grynųjų pinigų deklaracijų, degalų, pašto ir keleivių pateiktų žodinių deklaracijų) duomenys turi būti vertinami RIKS;

3.1.3.17.3. Patobulinti Keleivių (Asmenų) portalą funkcijas taip, kad būtų patenkinti 3.1.3.1.-3.1.3.5 p. reikalavimai.

3.1.3.18. Sukurti MDAS funkcijas, leidžiančias muitinės pareigūnui realiu laiku matyti visą deklaranto prie deklaracijos ir įforminimo metu pateiktą informaciją (dokumentų kopijas, savo muitinei perduotus pranešimus ir iš muitinės gautus atsakymus), neatvertus konkrečios deklaracijos turinio (t. y. suteikti galimybę matyti verslininko ir muitinės susirašinėjimo istoriją).

3.1.3.19. Sukurti MDAS funkcijas AB „Lietuvos geležinkeliai“ gabenamų prekių muitinės priežiūrai stiprinti:

3.1.3.19.1. MDAS priemonėmis užtikrinti faktinio prekių išgabenimo iš Sąjungos muitų teritorijos priežiūrą, kai muitinei elektroniniu būdu pateikiama informacija apie prekių išvežimą iš Sąjungos muitų teritorijos pagal vieną vežimo sutartį;

3.1.3.19.2. MDAS priemonėmis patikrinti ar visiems muitiniam tikrinimui pateiktiems traukinio sąstato vagonams buvo pateiktos įvežimo bendrosios deklaracijos, sulyginant geležinkelio važtos dokumentuose nurodytus duomenis (vagonų numerius ir kt.) su juos atitinkančiais pateiktose įvežimo bendrosiose deklaracijose nurodytais duomenimis.

3.1.3.20. Sukurti MDAS funkcijas, leidžiančias sistemos priemonėmis pateikti arba atšaukti MDAS išoriniams bei vidiniams naudotojams svarbią informaciją (pvz., apie numatomą sistemos stabdymą, apie laikiną tam tikro funkcionalumo neveikimą ir pan.).

3.1.3.21. Patobulinti sąveiką su VLS bei ITVS, atitinkamai sukuriant arba atnaujinant MDAS funkcionalumą.

3.1.3.22. Tobulinti esamas ir kurti naujas sąsajas su MPR, Integruotos MIS posistemiais RIKS, ITVS, NOVIS, MAKIS, NTKS, MĖGIS, GVS, elektroninių dokumentų saugykla, VLS bei išorinėmis informacinėmis sistemomis tiek, kiek tai reikalauja naujos ar patobulintos MDAS funkcijos.

3.1.3.23. Tobulinti esamas ir kurti naujas sąsajas su verslo (KIPIS, E-KROVINYS ir kt.), formalumų su prekėmis procese dalyvaujančių kontroliuojančių valstybės institucijų (VMI, NMA, VMVT ir kt.) informacinėmis sistemomis ir su ES Vieno langelio muitinei (EU-SW-CVED, CERTEX) sistema, siekiant užtikrinti reikiamus elektroninius duomenų mainus ir vis didesne apimtimi automatizuoti prekių muitinio įforminimo ir tikrinimo procesus.

3.1.3.24. Optimizuoti sistemos ir sąsajų su aptarnaujančiomis sistemomis veikimą, kai pateikiamos didelės apimtys (šimtai ir tūkstančiai prekių) deklaracijos.

3.1.3.25. Parengti MDAS duomenis jų periodiniam įkėlimui į LMDS, pagal nustatytas veiklos (funkcinę) prasmę turinčių duomenų elementų apimtis ir jų atrankos iš duomenų bazės sąlygas.

3.1.3.26. Pagal Perkančiosios organizacijos poreikį kurti naujas veiklos taisykles ir atnaujinti jau sukurtas bei, Perkančiajai organizacijai atnaujinus veiklos taisyklių rengimo priemonės *Blaze Advisor* licencijos versiją, migruoti į ją visas sukurtas veiklos taisykles.

3.1.3.27. Peržiūrėti visus sistemos generuojamus klaidų pranešimus ir patikslinti juos taip, kad sistemos naudotojui jie vienareikšmiai nurodytų klaidos vietą tikrinamoje elektroninėje deklaracijoje ir (arba) elektroniniame pranešime.

3.1.3.28. Iš esmės atnaujinti MDAS Verslininko sąsajos specifikaciją (TIS), atnaujinti arba parengti naują Verslininko portalo naudotojo vadovą (lietuvių ir anglų kalba); Keleivių portalo (Asmenų portalo) vadovą – lietuvių, anglų ir rusų kalba.

3.2. Reikalavimai MDAS architektūrai, techninei aplinkai bei integravimui

3.2.1. Tobulinant MDAS (toliau – Sistema) neturi būti pažeistas esamas Sistemos architektūros sprendimas, atitinkantis į paslaugas orientuotos architektūros SOA principus, išlaikant kuo didesnę ją sudarančių komponentų tarpusavio nepriklausomybę:

3.2.1.1. Sistemos architektūros pritaikomumas veiklos pokyčiams;

3.2.1.2. gebėjimas sujungti atskiras komponentes į visumą (jungimas iš dalių);

3.2.1.3. orientavimas į paslaugų teikimą (t. y. sistema, pateikdama rezultatą, tampa paslaugos tiekėja priimančiosios sistemos atžvilgiu);

3.2.1.4. sudėtinių (kompozitinių) paslaugų teikimas;

3.2.1.5. gebėjimas publikuoti (eksponuoti) teikiamas paslaugas.

3.2.2. Turi būti taikomi principai, užtikrinantys bendravimo tarp sistemų – paslaugų tiekėjų ir paslaugų gavėjų bei tarp įvairių taikomųjų programų silpnosiomis integravimo paslaugomis (*loose coupling*) pakartotiną panaudojimą, lengvą Sistemos priežiūrą ir jos efektyvumą. Tą turi užtikrinti:

3.2.2.1. kelių protokolų palaikymo ir konvertavimo paslaugos;

3.2.2.2. kelių pranešimų formatų palaikymo ir transformavimo paslaugos;

3.2.2.3. nukreipimo (*routing*) paslaugos;

3.2.2.4. techninės informacijos, kuria keičiamasi, teisingumo įvertinimas;

3.2.2.5. sistema kuriama keturių lygmenų (duomenų, veiklos logikos, integravimo ir naudotojo lygmenys) architektūros pagrindu:

3.2.2.5.1. duomenų lygmenyje saugomi sistemos duomenys. Šį lygmenį sudaro reliacinių duomenų bazių serveris bei duomenų bazė;

3.2.2.5.2. veiklos logikos lygmenyje vykdomi veiklos procesai, taikomos veiklos taisyklės, atliekami skaičiavimai ir pan. Šiame lygmenyje taip pat realizuojami naudotojo sąsajos apipavidalinimui naudojami komponentai. Šis lygmuo atsakingas už duomenų priėmimą bei perdavimą tarp duomenų lygmens ir naudotojo lygmens. Šiame lygmenyje taip pat autentifikuojami naudotojai ir kontroliuojama jų prieiga prie sistemos. Šį lygmenį sudaro aplikacijų serveris;

3.2.2.5.3. integracijos lygmuo atsakingas už komunikaciją tarp įvairių informacinių sistemų. Šiame lygmenyje priimama informacija, struktūriškai patikrinama, jei reikia, transformuojama ir perduodama adresatui. Šiame lygmenyje taip pat realizuotas paslaugų registras. Šį lygmenį sudaro integracinės terpės programinė įranga;

3.2.2.5.4. naudotojo lygmenyje apipavidalinama naudotojo sąsaja – naudotojui pateikiamos ekraninės formos su duomenimis, t. y. sugeneruotą HTML kodą per interneto tinklą gauna naudotojo naršyklė ir parodo jo kompiuterio ekrane galutinį vaizdą. Šio lygmens pagalba naudotojas dirba su sistema, bet naudotojo lygmuo negali tiesiogiai komunikuoti nei su duomenų lygmeniu, nei su išorinėmis sistemomis;

3.2.2.6. atlikus analizę, Tiekėjo pasiūlytame Sistemos architektūriniame sprendime posistemiai ir komponentės gali transformuotis į kitokius, nei nurodyta 10 pav., MIS architektūros struktūrinius elementus ir būti kitokios funkcinės apimtys.

3.2.3. Projektuojant ir kuriant MDAS turi būti laikomasi šių principų:

3.2.3.1. MDAS turi užtikrinti, kad pateikimo lygmuo (*presentation layer*) būtų atskirtas nuo veiklos logikos lygmens, lygmenis susiejant silpnosiomis integravimo paslaugomis (*loose coupling*);

3.2.3.2. MDAS turi užtikrinti, kad veiklos logikos lygmuo būtų sudarytas iš izoliuotų atskirų blokų, turinčių gerai apibrėžtas sąsajas. Turi egzistuoti bendras pakartotinai naudojamų paslaugų telkinys (*pool*);

3.2.3.3. MDAS projektavimas turi būti grindžiamas architektūriniais modeliais (*patterns*) ir suderintas su Integruotos MIS architektūra.

3.2.4. Tiekėjas, siūlydamas Sistemos tobulinimo būdus turi atsižvelgti į jų suderinamumą su jau įdiegtais LM sprendimais, siekiant išsaugoti įdėtas investicijas (*investment saving*).

3.2.5. Atnaujinta Sistema turi būti realizuota MIS turimoje informacinių technologijų architektūroje. Operacinių sistemų ir duomenų bazių valdymo sistemos versijos turės būti suderintos su Perkančiąja organizacija techninės specifikacijos rengimo metu.

3.2.6. Atnaujinta Sistema turės būti įdiegta Perkančiosios organizacijos pateiktoje techninėje infrastruktūroje: x86 architektūros virtualiuose serveriuose, veikiančiuose su LINUX operacine sistema.

3.2.7. Sistemos architektūra ir jos realizacija turi užtikrinti sistemos pajėgumų plėtimą, prijungiant papildomą techninę įrangą (*scaling*), t. y. galimybę pagal poreikį padidinti sistemos pajėgumą (*capacity*).

3.2.8. Sistemos programinė įranga neturi būti ribojantis veiksnys, didinant sistemos našumą.

3.2.9. Sistema turi turėti centralizuotą, modulinę architektūrą ir turėti komponentus, įgalinančius užtikrinti darbų sekos (*workflow*) atvaizdavimą bei veiklos procesų valdymą (*Business Process Management*).

3.2.10. Architektūra turi leisti Sistemos komponentes kurti (ateityje – modernizuoti) nepriklausomai.

3.2.11. Sistema turėtų būti grindžiama naujausiais standartais, naudotinos objektinio programavimo kalba Java, išplėstinė aprašų žymių kalba XML (*eXtensible Markup Language*) ir žiniatinklio/tinklinių paslaugų (*Web Services*) technologijos.

3.2.12. Siūlomas sprendimas neturėtų būti priklausomas nuo konkrečių IRT produktų ir platformų, bet turi būti perkeliamas ir lengvai pritaikomas LM aplinkai.

3.2.13. Sistema turi būti lengvai konfigūruojama, išplečiama ir integruojama su esama LM informacine infrastruktūra bei taikomosiomis programomis, naudojant ESB;

3.2.14. Duomenų mainai realizuojami žiniatinklio paslaugų pagalba asinchroniniu būdu, užklauso/atsakymo principu (*request/response*) taip, kaip tai aprašyta 1.3.2. skyriuje;

3.2.15. Duomenų mainai turi būti vykdomi panaudojant XML žiniatinklio (*Web Services*) technologijas, SOAP protokolą;

3.2.16. Per atnaujintą MDAS portalą teikiamos elektroninės paslaugos turės būti pasiekiamos, naudojant naujausių versijų interneto naršyklę (-es) ir nediegiant jokių papildinių (*add-in, plug-in*) ar papildomų programinių komponentų.

3.2.17. Sistema turi palaikyti SSL per HTTP protokolą.

3.2.18. Sistema turi palaikyti *Unicode* (UTF – 8) standartą.

3.2.19. Technologinė platforma turi būti suderinta su MIS naudojamomis technologijomis ir infrastruktūra, kurios komponentai bus panaudoti realizuojant projektą.

3.2.20. Sistema turi būti projektuojama reliacinės duomenų bazės pagrindu, palaikyti XML ir failų apdorojimo ir saugojimo galimybes.

3.2.21. Sistema išorinė sąsaja turi būti standartinė hiperteksto siuntimo protokolo HTTP (*Hypertext Transfer Protocol*) formų naršyklė.

3.2.22. Atnaujinama Sistema turi būti integruota MIS dalimi:

3.2.22.1. sąsajos su nacionalinės srities sistemomis turi būti sukurtos naudojant jungiančiosios programinės įrangos paketą *webMethods*;

3.2.22.2. sąsajos su bendrosios srities (*Common domain*) sistemomis turi būti naudojamas jungiančiosios programinės įrangos paketas *BEA Tuxedo*, jeigu EK parengtose techninėse specifikacijose šio paketo naudojimas yra privalomas, arba naudojamos EK parengtose techninėse specifikacijose aprašytos tinklinės paslaugos, kurių veikimas numatytas per EK Bendrąjį komunikacijų tinklą CCN1 arba CCN2, priklausomai nuo to, kuris tinklas bus prieinamas Sutarties vykdymo metu.

3.2.23. Jeigu Tiekėjas siūlytų naudoti kitą integravimo platformą (jungiančiąją programinę įrangą), tuomet:

3.2.23.1. ji turi tenkinti šiuos minimalius reikalavimus:

3.2.23.1.1. palaikyti sinchroninį, asinchroninį ir srautinį (*bulk*) integravimo būdą; 3.2.23.1.2. turėti visų veiklos objektų, taikomųjų programų, atvaizdavimų (*mappings*) ir transformacijų repozitorių visiems (sinchroniniam, asinchroniniam, srautiniam) integravimo būdams;

3.2.23.1.3. turėti efektyvaus klasterizavimo galimybes;

3.2.23.1.4. turėti apkrovos balanso / apkrovos paskirstymo tarp serverių mechanizmą (*load balancing*);

3.2.23.1.5. turėti informavimo apie kritines situacijas galimybes;

3.2.23.1.6. turėti centrinio valdymo funkcijas;

3.2.23.1.7. turėti galimybes tvarkyti ir prižiūrėti procesų aprašymus ir atvaizdavimo taisykles, naudojant konfigūracijos valdymo įrankius;

3.2.23.1.8. palaikyti avarijų, nukrypimų nuo normos ir gedimų valdymo mechanizmus;

3.2.23.1.9. turėti veiklos statistikos ataskaitų galimybę (pvz., pranešimų, sistemos procesų, transformacijų);

3.2.23.1.10. turėti paslaugų registrą ir registravimo palaikymo galimybes;

3.2.23.2. Tiekėjas privalo savo lėšomis perdaryti visas *webMethods* terpėje veikiančias Integruotas MIS ir kitų muitinės IS sąsajas ir užtikrinti jų ir visos Integruotos MIS bei su pakeistomis sąsajomis susijusių muitinės IS nepertraukiamą ir stabilų darbą bei suteikti mokymus Perkančiosios organizacijos sistemų administratoriams;

3.2.23.3. Tiekėjas turi užtikrinti, kad siūlomi Sistemos tobulinimo bei įdiegimo sprendimai nereikalautų Lietuvos muitinei papildomai įsigyti nei programinės, nei techninės įrangos jų veikimui užtikrinti.

3.2.24. **Reikalavimai MDAS pajėgumui:**

3.2.24.1. Sistema turi palaikyti apie 10 mln. transakcijų per metus;

3.2.24.2. Sistema turi palaikyti apie 200 konkurentinių sistemos naudotojų sesijų;

3.2.24.3. MDAS verslininko portalas turi palaikyti ne mažiau kaip 500 vienu metu prisijungusių išorinių naudotojų; maitinės pareigūnams skirtas vidinis MDAS portalas - ne mažiau kaip 500 vienu metu prisijungusių naudotojų. Keleivių (Asmenų) portalas - ne mažiau kaip 200 vienu metu prisijungusių išorinių naudotojų ir ne mažiau kaip 200 vienu metu prisijungusių vidinių naudotojų;

3.2.24.4. vidutinė transakcijos trukmė turi būti ne ilgesnė nei 5 sekundės;

3.2.24.5. paslaugą teikiančios sistemos atsakymas pagrindinei sistemai turi būti ne ilgesnis nei 1 sekundė;

3.2.24.6. vidutinė ataskaitos generavimo trukmė turi būti ne ilgesnė nei 7 sekundės;

3.2.24.7. Sistema turi užtikrinti ne mažesnę kaip 20 tūkst. per parą pateikiamų maitinės deklaracijų duomenų mainų apkrovą ir be didelių pokyčių – jos ženklų padidėjimą ateityje;

3.2.24.8. siekiant užtikrinti sistemos pajėgumus, sistema turi būti lengvai plečiama – turi pakakti išplėsti techninę bazę, nekeičiant sukurtos programinės įrangos.

3.2.25. Visi techninės specifikacijos reikalavimai yra technologiškai nepriklausomi, paremti atviromis technologijomis ar standartais. Jei tiekėjas techninėje užduotyje rastų reikalavimą, susijusį su konkrečiu gamintojo nuosavybės teisėmis apsaugota technologija (*proprietary*), tiekėjas gali siūlyti lygiavertes technologijas, atitinkančias keliamus reikalavimus, t. y. visi šiame dokumente nurodyti konkretūs modeliai ar šaltiniai, standartai, konkretūs procesai ar prekės ženklai, patentai, tipai, konkreti kilmė ar gamyba apima ir jiems lygiaverčius produktus ar procesus (t. y. tiekėjas gali siūlyti ir atitinkamus lygiaverčius produktus ar procesus), nepriklausomai nuo to, ar šalia yra priedas „arba lygiavertis“ (sąlyga netaikytina, jeigu šaltinis, standartas, konkretus procesas ar prekės ženklas, patentas, tipas, konkreti kilmė ar gamyba nurodyta apibrėžiant Perkančiosios organizacijos turimus produktus ir esamus procesus).

3.2.26. Tiekėjui pasiūlius lygiavertį produktą, turės būti pateiktas priemonių planas, kaip ketinama pakeisti šiuo metu naudojamą produktą kitu, jo įgyvendinimo grafikas ir pakeitimo strategija, o pats produktas privalės būti pakeistas Tiekėjo sąskaita (jei produktas reikalauja licencijų, jos turės būti pateiktos su trejų metų priežiūros ir palaikymo paslaugomis, licencijų (bei jų priežiūros ir palaikymo paslaugų) kaina turi būti ne didesnė nei Perkančiosios organizacijos mokama suma už šiuo metu naudojamus produktus).

3.2.27. Tiekėjui pasiūlius lygiavertį procesą, turės būti pateiktas priemonių planas, kaip ketinama pakeisti šiuo metu galiojantį procesą kitu, jo įgyvendinimo grafikas ir strategija; turės būti nurodyta ir aprašyta, kuriuos ir kaip šiuo metu veikiančius procesus įtakos pakeitimas. Jeigu dėl naujai siūlomo lygiavertio proceso reikės atlikti esamų sąsajų su šiuo metu veikiančiais procesais pakeitimus, jų pakeitimai turės būti atlikti Tiekėjo sąskaita. Visi numatomi pakeitimai turės būti atlikti nestabdant informacinės sistemos (sistemų) veikimo ir užtikrinant jos (jų) įprastą darbą. Turės būti suteikti visi reikiami priežiūros specialistų, administratorių ir, reikalui esant, naudotojų mokymai, taikant principą „mokyk mokytoją“.

3.3. Papildomi 3.1 punkte nenumatyti MDAS tobulinimo poreikiai – tobulinimo pakeitimai (*evolutionary changes*)

3.3.1. Sutarties vykdymo laikotarpiu atsiradus poreikiui atlikti MDAS esminius pakeitimus, t. y. sukuriant naują sistemos funkcinį pakeitimą, pagal atskirus Perkančiosios organizacijos prašymus Tiekėjas turės suteikti MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugas. Tobulinimo pakeitimų paslaugoms priskirtinos veiklos yra susiję su sistemos tobulinimui priskirtinų, bet Sutartyje nenumatytų Perkančiosios organizacijos poreikių realizavimu atsiradus naujiems arba pasikeitus šiuo metu MDAS įgyvendinamiems teisės aktams, ženkliai pasikeitus sistemoje įgyvendintiems veiklos procesams, atnaujinus su MDAS susijusius Integruotos MIS posistemius, kitas maitinės arba EK administruojamas sistemas, su kuriomis sąveikauja MDAS.

3.3.2. Perkančioji organizacija turi teisę atsisakyti 3.1 punkte numatytų MDAS tobulinimo paslaugų dalies, jeigu išnyksta poreikis įsigyti minėtas paslaugas arba bus sumažintas finansavimas minėtų paslaugų įsigijimui. Šiuo atveju, bus mažinama bendra sutarties kaina.

3.4. Sutarties įgyvendinimo metu Tiekėjas turės teikti šias MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas:

3.4.1. Vadovaujantis šios specifikacijos 4.4.7 punkte pateiktais reikalavimais kartu su Perkančiosios organizacijos specialistais užtikrinti nenutrūkstamą, stabilų ir efektyvų MDAS darbą, šalinti sutrikimus, įskaitant sutrikimus atsiradusius dėl klaidų programinėje įrangoje, dėl sutrikimų atsiradusius praradimus ir netikslumus duomenyse (pvz., techniškai sugadinti įrašai duomenų bazėje, dėl klaidingo programinės įrangos veikimo nekorektiškai suformuotas įrašo (-ų) turinys ir pan.), kurių pašalinimui nepakanka Perkančiosios organizacijos specialistų kvalifikacijos.

3.4.2. Vadovaujantis šios specifikacijos 4.4.8 punkte pateiktais reikalavimais, atlikti MDAS papildymus ir (arba) pataisymus, **neiššaukiančius esminių pakeitimų** MDAS įgyvendintuose veiklos procesuose ar MDAS realizavimo priemonėse:

3.4.2.1. atsiradus naujiems arba pasikeitus MDAS įgyvendintiems teisės aktams;

3.4.2.2. atsiradus naujiems su MDAS susijusiems EK parengtiems dokumentams, įskaitant EK parengtus žinomų klaidų ištaisymo bei tobulinimo pakeitimų (DDNA RFC) dokumentus, arba EK reikalavimams, kurių įgyvendinimas privalomas valstybėms narėms;

3.4.2.3. šalinant MDAS atliekamų funkcijų neatitikimą funkciniais bei techniniais reikalavimams;

3.4.2.4. sprendžiant MDAS projektavimo ir kūrimo metu nenumatytas problemas, įskaitant ir neracionaliai įgyvendintus sprendimus;

3.4.2.5. užtikrinant MDAS funkcijų atlikimo priimtinumą naudotojui: tiek galutiniam naudotojui, tiek MDAS priežiūros specialistams;

3.4.2.6. realizuojant MDAS naudojimo ir priežiūros metu atsiradusius papildomus muitinės veiklos ir priežiūros specialistų poreikius;

3.4.2.7. atnaujinus su MDAS susijusias IS, jeigu šie atnaujinimai turi įtaką pakeitimų atsiradimui MDAS ir (arba) jos aplinkoje;

3.4.2.8. pritaikant MDAS diegiamoms naujoms naudojamų operacinių ir duomenų bazių valdymo sistemų versijoms.

3.4.3. Teikti pagalbą (konsultacijas ir praktinę pagalbą) Perkančiosios organizacijos specialistams, vadovaujantis šios specifikacijos 4.4.9 punkto reikalavimais:

3.4.3.1. MDAS sisteminės priežiūros, duomenų bazių, naudotojų administravimo ir kitais su MDAS realizavimu ir jos aplinka susijusiais klausimais bei diegiant naujas MDAS modulių versijas;

3.4.3.2. MDAS įdiegtų funkcinių sprendimų klausimais.

3.4.4. Atlikti su MDAS susijusių teisės aktų, EK ir kitų veiklos reikalavimų ir su jais susijusių dokumentų, Perkančiosios organizacijos iškeltų problemų analizę bei teikti išvadas ir rekomendacijas MDAS klausimais pagal Perkančiosios organizacijos prašymus (toliau – analizės darbas).

3.4.5. Atlikti MDAS darbo ir sąsajų su kitomis IS stebėseną (*monitoring*) iškilus veikimo problemoms, ištaisius klaidas, įdiegus naujas MDAS naudojamos programinės įrangos versijas bei atlikus kitus pakeitimus ir spręsti stebėsenos metu pastebėtas sistemos stabilumo, efektyvumo, greitaveikos, pasikartojančių incidentų ir pan. problemas.

4. REIKALAVIMAI SUTARTIES VYKDYMO VEIKLOMS

4.1. Reikalavimai MDAS tobulinimui

4.1.1. Tiekėjas per 1 mėnesį nuo Sutarties įsigaliojimo dienos turi parengti ir pateikti derinti Projekto kokybės planą (toliau – PKP), aprašantį šios techninės specifikacijos 3.1. punkte išvardytų darbų vykdymo procedūras ir metodus, įskaitant Perkančiosios organizacijos ir Tiekėjo bendravimo Sutarties vykdymo metu nuostatas, tarpinius bei galutinius teikinius (rezultatus), už konkrečius darbus atsakingus asmenis, Tiekėjo teiktiną dokumentaciją. Visos MDAS tobulinimo ir MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugos turi būti teikiamos vadovaujantis šiuo PKP.

4.1.2. Tiekėjas per 1 mėnesį nuo Sutarties įsigaliojimo dienos turi parengti ir pateikti derinti už Sutarties įgyvendinimą atsakingai Perkančiosios organizacijos darbo grupei Sutarties įgyvendinimo darbų planą.

4.1.3. MDAS tobulinimo laikotarpiu Tiekėjas turi pateikti mėnesio, ketvirčio ir galutinę ataskaitas, kurioms reikalavimai pateikti šios techninės specifikacijos 5 punkte.

4.2. Reikalavimai MDAS tobulinimo pakeitimams

4.2.1. Tiekėjas, gavęs prašymą atlikti MDAS tobulinimo pakeitimą, turi pateikti jo įvertinimą, vadovaudamasis Sutartyje numatytais elementarių funkcijų į kainiais ir jų sudėtingumo koeficientais, t. y. pateikti MDAS tobulinimo pakeitimui reikalingų sukurti elementarių funkcijų (žr. 4.2.2 p.) sąrašą su trumpu kiekvienos funkcijos aprašymu, prie kiekvienos funkcijos nurodydamas jos sudėtingumo lygį (žr. 4.2.3 p.), ir nurodydamas bendrą MDAS tobulinimo pakeitimo vertę, kurią sudaro visų elementarių funkcijų, kurias reikia sukurti tobulinimo pakeitimui įgyvendinti, įkainių bendra suma:

Tobulinimo pakeitimas	Mato vnt.	Įkainis be PVM, Eur	PVM tarifas proc.	PVM suma, Eur	Įkainis su PVM, Eur	Bendra suma be PVM, Eur	Bendra suma su PVM, Eur
1. MDAS tobulinimo pakeitimas, susidedantis iš šių elementariųjų funkcijų:							
1.1. Žemo sudėtingumo elementarioji funkcija							
1.2. Vidutinio sudėtingumo elementarioji funkcija							
1.3. Aukšto sudėtingumo elementarioji funkcija							
Iš viso:							

4.2.2. **Elementari funkcija** – informacinės sistemos programinės, sisteminės įrangos ar duomenų bazės elemento atliekama tam tikra nesudėtinga funkcija. Tuo elementu gali būti:

- duomenų struktūros vienetas (duomenų bazės lentelė, duomenų bazės indeksas, duomenų bazės triggeris ir pan.);
- išorinės sąsajos vieneto, užtikrinančio sąsajos su kitu Integruotos MIS posistemiui ar išorine informacine sistema, elementas;
- naudotojo sąsajos vieneto (ekraninė forma duomenų pateikimui, įvedimui, redagavimui, paieškai ir įvedimo kontrolei) elementas;
- duomenų apdorojimo vienetas (programinės įrangos elementas, vykdamas vieną ar kelis elementarius programinius procesus, atliekančius veiksmus su duomenimis/objektais ir pan.);
- sisteminės įrangos vienetas (MDAS naudojamos duomenų bazių valdymo sistemos (DBVS) arba operacinės sistemos (OS) priemonių elementas, atliekantis konfigūravimo, migravimo ar pan. veiksmus).

4.2.3. Elementarios funkcijos sudėtingumas vertinamas 3 lygiais: žemas, vidutinis ir aukštas, skirtingoms elementarių funkcijų rūšims gali būti taikomi skirtingi sudėtingumo lygių koeficientai.

4.2.4. Tiekėjas, pateikdamas pasiūlymą atvirajam konkursui, turi nurodyti fiksuotus elementarių funkcijų įkainius ir jų sudėtingumo koeficientus, žemam sudėtingumo lygiui taikydamas koeficientą, lygų vienetui.

4.2.5. MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugoms įsigyti perkančioji organizacija numato ne didesnę nei 217 250 Eur įskaitant PVM sumą.

4.3. Reikalavimai MDAS tobulinimo ir MDAS tobulinimo pakeitimų rezultatų priežiūros paslaugoms

4.3.1. Visos paslaugos, susijusios su į gamybinę aplinką įdiegtais MDAS tobulinimo ir MDAS tobulinimo pakeitimų rezultatų sutrikimais (klaidomis), pagalba (konsultacijomis), šių rezultatų stebėseną ir jos metu pastebėtų problemų sprendimu, turi būti teikiamos nemokamai MDAS priežiūros ir palaikymo atitinkamų paslaugų teikimo apimtyje ir 4.4 punkte nustatyta tvarka.

4.3.2. Papildymai (pataisymai), susiję su įdiegtų MDAS tobulinimo bei MDAS tobulinimo pakeitimų rezultatų atliekamų funkcijų neatitikimu funkciniais bei techniniams reikalavimams, turi būti atliekami nemokamai 4.4 punkte nustatyta tvarka, taikoma abonentinio mokesčio apimtyje teikiamoms MDAS paslaugų prašymų paslaugoms.

4.4. Reikalavimai MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms

4.4.1. Priežiūros ir palaikymo paslaugos teikiamos taikant du apmokėjimo tipus:

4.4.1.1. fiksuotą mėnesinį mokestį (toliau – abonentinis mokestis), apmokant už suteiktas paslaugas, nurodytas 3.4.1, 3.4.3, 3.4.4 ir 3.4.5 papunkčiuose (bendra abonentinio mokesčio suma negali sudaryti daugiau nei 30 proc. Sutartyje numatytos bendros MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų sumos);

4.4.1.2. apmokėjimą pagal Sutartyje nustatytus ekspertinių darbo valandų įkainius (toliau – įkainiai), apmokant už suteiktas paslaugas, nurodytas 3.4.2 papunktyje (bendra maksimali ekspertiniam darbui pagal valandų įkainius apmokėti skirta suma negali sudaryti daugiau nei 70 proc. Sutartyje numatytos bendros MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų sumos).

4.4.2. Paslaugai suteikti reikalingų kaštų įvertinimas (toliau – kaštų įvertinimas) atliekamas Tiekėjui parengus ir pateikus Perkančiajai organizacijai detalią išvadą, kurioje nurodoma: darbų apimtis ją detalizuojant pagal skirtingą darbų (veiklų) pobūdį ir etapus, paslaugai suteikti reikalingų ekspertinių darbo valandų kiekis ir jų kaina pagal Sutartyje nustatytus įkainius, juos paskirstant pagal įvardytą darbų ir jų atlikimo etapų detalizaciją. Tiekėjo pateiktas kaštų įvertinimas derinamas su Perkančiąja organizacija ir, jei reikia, tikslinamas.

4.4.3. Į kaštų įvertinimą neturi būti įtraukiami Perkančiajai organizacijai pateikto rezultato įdiegimo į testavimo ir gamybinės aplinkas, priėmimo testavimo ir klaidų taisymo bei konsultacijų testavimo metu kaštai, taip pat paslaugos įgyvendinimui reikalingų susitikimų (Tiekėjo kelionės, apgyvendinimo ir pan.) kaštai.

4.4.4. Kaštų įvertinimas atliekamas prieš suteikiant paslaugą.

4.4.5. Perkančioji organizacija nemoka už Tiekėjo atliktą ir pateiktą kaštų įvertinimą ir pasilieka sau teisę neužsakyti įvertintos paslaugos.

4.4.6. Perkančiosios organizacijos ir Tiekėjo suderintas kaštų įvertinimas yra fiksuotas ir nekeičiamas nei paslaugos įgyvendinimo metu, nei ją įgyvendinus.

4.4.7. **Reikalavimai MDAS sutrikimams šalinti**

4.4.7.1. **Sutrikimas** – tai:

- visiškas arba dalinis MDAS darbo sutrikimas, kai MDAS nebeatlieka tų funkcijų, kurias atlikdavo iki sutrinkant darbui;
- klaida MDAS realizavimo priemonėse, dėl kurios visai arba iš dalies neįmanoma atlikti tam tikrų funkcijų arba šios funkcijos pateikiami rezultatai yra klaidingi.

4.4.7.2. Sutrikimų tipai:

4.4.7.2.1. **kritiniai**, kai Perkančioji organizacija negali vykdyti jai LR įstatymų bei ES aktų deleguotų funkcijų:

- neveikia visa MDAS sistema ar jos komponentė, daranti kritinę įtaką sistemoje MDAS įgyvendintiems veiklos procesams, arba
- klaidingai veikia MDAS komponentė, daranti kritinę įtaką joje įgyvendintiems veiklos procesams, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių, arba
- neveikia MDAS komponentė, sąveikaujanti su kitais Integruotos MIS posistemiais ir (arba) išorinėmis informacinėmis sistemomis ir kritiškai įtakojanti šių komponentių, posistemių ar sistemų veiklą, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių.

4.4.7.2.2. svarbūs, kai:

- neveikia arba klaidingai veikia MDAS komponentė, kritiškai neįtakojanti veiklos procesus, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių, arba
- neveikia arba klaidingai veikia MDAS komponentė, sąveikaujanti su kitais Integruotos MIS posistemiais ir (arba) išorinėmis informacinėmis sistemomis ir kritiškai neįtakojanti šių posistemių veiklos, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių.

4.4.7.2.3. **vidutiniai**, kai naudotojai negali naudotis arba gali tik iš dalies naudotis tam tikromis MDAS funkcijomis, bet yra laikini sutrikimo sprendimo būdai;

4.4.7.2.4. **maži** – nereikalaujantys skubaus sprendimo sutrikimai.

4.4.7.3. Kiekvienam sutrikimo tipui priskiriamas atitinkamas prioritetas, sąryšis tarp jų pateiktas 2 lentelėje.

4.4.7.4. Reakcijos ir sutrikimo pašalinimo laikai:

4.4.7.4.1. **Reakcijos laikas** – tai laikas nuo momento, kai Perkančioji organizacija Priežiūros reglamente nustatyta forma praneša Tiekėjui apie sutrikimą, iki laiko momento, kai Tiekėjas patvirtina informacijos apie sutrikimą gavimą.

4.4.7.4.2. **Sutrikimo pašalinimo laikas** – tai laikas nuo momento, kai baigėsi reakcijos laikas, iki momento, kai sutrikimas pašalintas (klaida ištaisyta), ir sutrikimo pašalinimo faktas fiksuojamas Priežiūros reglamente nustatyta tvarka.

4.4.7.5. Reakcijos laikas ir sutrikimo pašalinimo laikas priklauso nuo sutrikimo tipo, kuris nustatomas pagal sutrikimo įtaką muitinės veiklai ir naudotojų skaičiaus, kuriems padarė įtaką sutrikimas bei atitinkamo sutrikimo pasikartojimo dažnį.

4.4.7.6. 2 lentelėje pateikiama informacija apie reakcijos ir sutrikimų pašalinimo laikus pagal sutrikimų tipus ir juos atitinkančius prioritetus:

2 lentelė

Sutrikimo tipas	Prioritetas	Reakcija	Sutrikimo pašalinimo laikas
Kritinis	Kritinis	iki 1 val.	iki 2 val.
Svarbus	Aukštas	iki 1 darbo* val.	iki 1 darbo* dienos
Vidutinis	Vidutinis	iki 1 darbo * val.	iki 10 darbo* dienų
Mažas	Žemas	iki 1 darbo * val.	iki 15 darbo* dienų

* - Perkančiosios organizacijos darbo valandos arba dienos

4.4.7.7. Sutrikimo tipą ir prioritetą nustato Perkančioji organizacija, Tiekėjo siūlymu ir Perkančiosios organizacijos sutikimu sutrikimo tipas ir prioritetas gali būti tikslinami.

4.4.7.8. Į sutrikimo sprendimo laiką neįskaičiuojamas laikas, kai sprendimo iniciatyva yra Perkančiosios organizacijos pusėje (Tiekėjo prašymu teikiami patikslinimai, tikrinami (testuojami) sprendimo rezultatai ir pan.), taip pat laikas nuo Tiekėjo pranešimo apie sutrikimo išsprendimą iki Perkančiosios organizacijos patvirtinimo apie sprendimo tinkamumą.

4.4.7.9. Jeigu sutrikimo neįmanoma pašalinti per nustatytą sutrikimo pašalinimo laiką, Tiekėjas privalo apie tai Priežiūros reglamente nustatyta tvarka informuoti Perkančiąją organizaciją, ir, pateikęs argumentuotą pagrindimą, suderinti naują sutrikimo šalinimo terminą. Tiekėjui paprašius ilgesnio sutrikimo sprendimo laiko, nei buvo nustatytas pradinis sutrikimo sprendimo laikas, Perkančioji organizacija pasilieka sau teisę su siūlomu ilgesniu sprendimo terminu nesutikti ir pratęsti terminą laiku, ne ilgesniu, nei pradinis sprendimo laikas.

4.4.7.10. Jeigu sutrikimo pašalinimui galima pritaikyti laikiną sprendimą, o problemą, sukėlusią sutrikimą, spręsti atskirai, Perkančiosios organizacijos sprendimu sutrikimas gali būti laikomas išspręstu, o problema sprendžiama registruojant Tiekėjui atitinkamą paslaugos prašymą, kuris įgyvendinamas šios specifikacijos 4.4.8 punkte nustatyta tvarka.

4.4.7.11. Tiekėjo pagrįstas prašymas pratęsti sutrikimo šalinimo terminą gali būti teikiamas ne daugiau, kaip 2 kartus. Pateiktas prašymas trečią kartą pratęsti terminą Perkančiosios organizacijos traktuojamas kaip termino nesilaikymas. Prašymas pratęsti terminą pateikiamas iki pasibaigiant nustatytam terminui. Nepateikus prašymo pratęsti termino iki jo pabaigos, laikoma, kad sutrikimo sprendimas vėluoja.

4.4.7.12. Tiekėjui dėl savo kaltės nesilaikant nustatytų sutrikimų pašalinimo terminų arba naujai suderintų laikų, jam skiriama bauda, kuri apskaičiuojama procentais nuo mėnesiui tenkančios² Sutartyje numatytos didžiausios MDAS priežiūrai ir palaikymui skirtos sumos³:

- esant kritinio prioriteto sutrikimui – 10 %, kai fiksuojami 2 terminų nesilaikymo atvejai;
- esant aukšto prioriteto sutrikimui – 5 %, kai fiksuojami 2 terminų nesilaikymo atvejai;
- esant vidutinio prioriteto sutrikimui – 4 %, kai fiksuojami 3 terminų nesilaikymo atvejai;
- esant žemo prioriteto sutrikimui – 2 %, kai fiksuojami 3 terminų nesilaikymo atvejai.

4.4.7.13. Jeigu sutrikimo šalinimo terminas pratęsiamas dėl ne nuo Tiekėjo priklausančių aplinkybių (pvz., Perkančiosios organizacijos atliekamų veiklų, būtinų sutrikimui pašalinti), jam negalioja sąlygos, numatytos 4.4.7.11 – 4.4.7.12 punktuose.

4.4.8. Reikalavimai MDAS paslaugų prašymams

4.4.8.1. Paslaugos prašymas apima 3.4.2 punkte nurodytus MDAS papildymus (pataisymus) ir 3.4.4 – 3.4.5 punktuose nurodytas paslaugas.

4.4.8.2. 3.4.2 papunktyje nurodytos paslaugos įgyvendinamos taikant įkainių apmokėjimo tipą, 3.4.4 ir 3.4.5 papunkčiuose nurodytų paslaugų apmokėjimui taikomas abonentinis mokestis.

4.4.8.3. MDAS papildymas apima naujų MDAS ir (arba) jos aplinkos, įskaitant sąsajas su kitomis informacinėmis sistemomis, elementų, atliekančių tam tikras funkcijas, sukūrimą.

4.4.8.4. MDAS pataisymas apima MDAS ir (arba) jos aplinkos, įskaitant ir sąsajas su kitomis informacinėmis sistemomis, elementų, atliekančių tam tikras funkcijas, pataisymą.

4.4.8.5. Paslaugos prašymai atliekami Perkančiajai organizacijai Priežiūros reglamente nustatyta tvarka pateikus Tiekėjui atitinkamą prašymą ir 3.4.2 papunktyje nurodytų paslaugų atvejais Tiekėjui parengus bei pateikus paslaugos kaštų įvertinimą ir Perkančiajai organizacijai jam pritarus.

² Tai Sutartyje numatyta didžiausia galima suma MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms teikti, padalinta iš 35 (paslaugos teikimo mėnesių skaičius)

³ Pasiekus terminų nesilaikymo atvejų ribą, už kurią skiriama bauda, terminų nesilaikymo atvejai skaičiuojami iš naujo, ši nuostata taip pat taikoma skaičiuojant pradelsimo atvejus tam pačiam sutrikimui.

4.4.8.6. Tiekėjas, gavęs Perkančiosios organizacijos prašymą suteikti 3.4.2 papunktyje nurodytą paslaugą, per 5 darbo dienas (Tiekėjui paprašius šis terminas gali būti pratęstas iki 10 d. d.) turi objektyviai įvertinti paslaugos prašymui įgyvendinti reikalingų darbų apimtį bei sudėtingumą ir Perkančiajai organizacijai pateikti kaštų įvertinimą bei realizavimui būtinas laiko sąnaudas darbo dienomis.

4.4.8.7. Perkančioji organizacija priima sprendimą dėl paslaugos prašymo įgyvendinimo įvertinusi Tiekėjo pateiktą, ir, jei reikia, pagal pastabas patikslintą kaštų įvertinimą. Priėmusi sprendimą įgyvendinti paslaugos prašymą Perkančioji organizacija pateikia Tiekėjui atitinkamą prašymą ir nurodo realizavimo terminą, atsižvelgdama į paslaugos prašymo svarbą Perkančiosios organizacijos veiklai, įskaitant teisės aktų ar EK reikalavimus, Tiekėjo pateiktas jo realizavimui būtinas laiko sąnaudas ir kitų tuo metu įgyvendinamų paslaugų prašymų kiekį bei prioritetus.

4.4.8.8. Tiekėjas, gavęs Perkančiosios organizacijos prašymą įgyvendinti paslaugą, įvardytą 3.4.4. arba 3.4.5 papunktyje, turi įvertinti paslaugos prašymui įgyvendinti reikalingas laiko sąnaudas bei siūlomą įgyvendinimo terminą ir savo išvadą pateikti Perkančiajai organizacijai. Per 5 darbo dienas nepateikęs išvados dėl termino, laikoma, kad Tiekėjas sutinka su Perkančiosios organizacijos pasiūlytu terminu.

4.4.8.9. Jeigu Tiekėjas dėl objektyvių priežasčių negali realizuoti paslaugos prašymo per su Perkančiąja organizacija suderintą laiką, jis privalo apie tai Priežiūros reglamento nustatyta tvarka informuoti Perkančiąją organizaciją ir, pateikęs argumentuotą pagrindimą, suderinti naują realizavimo terminą. Tiekėjui paprašius ilgesnio paslaugos prašymo sprendimo laiko, nei pusė nustatyto pradinio paslaugos prašymo sprendimo laiko, Perkančioji organizacija pasilieka sau teisę su siūlomu ilgesniu sprendimo terminu nesutikti ir pratęsti terminą laiku, ne ilgesniu nei pusė pradinio paslaugos prašymo sprendimo laiko.

4.4.8.10. Pagrįstas prašymas pratęsti terminą gali būti teikiamas ne daugiau kaip 2 kartus, prašymas trečią kartą pratęsti terminą Perkančiosios organizacijos traktuojamas kaip termino nesilaikymas.

4.4.8.11. Tiekėjui sistemingai nesilaikant su Perkančiąja organizacija suderintų sprendimo terminų (pradelsus sprendimo terminus daugiau nei 2 kartus⁴, įskaitant 4.4.8.9 p. numatytus atvejus) Perkančioji organizacija pareikalauja Tiekėjo sumokėti baudą, kurios dydis – 5 procentai nuo mėnesiui tenkančios Sutartyje numatytos didžiausios MDAS priežiūrai ir palaikymui skirtos sumos⁵.

4.4.8.12. Perkančioji organizacija pasilieka teisę vienašališkai nutraukti sutartį, jeigu Tiekėjas neįgyvendina paslaugos prašymo pagal EK parengtą žinomų klaidų sąrašą (RFC), t. y. nepateikia tinkamo diegti į gamybinę aplinką rezultato, pratęsęs paslaugos prašymo atlikimo terminą 2 kartus.

4.4.8.13. Jeigu paslaugos prašymo atlikimo terminas pratęsimas ne dėl Tiekėjo kaltės, pvz., Perkančiosios organizacijos iniciatyva (įskaitant Perkančiosios organizacijos laiko sąnaudas atliekant papildymo (pataisymo) testavimą, teikiant pastabas ar Tiekėjo prašomus patikslinimus) ir pan., jam negalioja sąlygos, numatytos 4.4.8.10 – 4.4.8.12 punktuose.

4.4.8.14. Paslaugos prašymai, susiję su MDAS papildymais ir (arba) pataisymais, gali būti pateikti Tiekėjui ne vėliau, kaip prieš 2 mėnesius iki Sutartyje numatytos priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo pabaigos. Ši sąlyga negalioja Perkančiajai organizacijai ir Tiekėjui sutarus dėl kito prašymų atlikti papildymus (pataisymus) pateikimo pabaigos termino.

4.4.9. Reikalavimai pagalbos (konsultacijos) teikimui

⁴ Pasiekus terminų nesilaikymo atvejų ribą, už kurią skiriama bauda, terminų nesilaikymo atvejai skaičiuojami iš naujo, ši nuostata taip pat taikoma skaičiuojant pradelsimo atvejus tam pačiam paslaugos prašymui

⁵ Tai Sutartyje numatyta didžiausia galima suma MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms teikti, padalinta iš 35 (paslaugos teikimo mėnesių skaičius)

4.4.9.1. Pagalba (konsultacija) turi būti teikiama MDAS naudotojams ir priežiūros specialistams. Pagalba teikiama elektroniniu paštu, papildomai gali būti tikslinama telefonu, o pagal atskirus Perkančiosios organizacijos prašymus – naudotojų darbo vietose (tiesiogiai arba nuotoliniu būdu).

4.4.9.2. Pagalbos tipai ir suteikimo terminai:

Pagalbos tipas	Prioritetas	Reakcija	Pagalbos suteikimo laikotarpis**
Kritinis	Kritinis	iki 1 darbo* val.	iki 2 darbo* val.
Svarbus	Aukštas	iki 1 darbo* val.	iki 1 darbo* dienos
Mažas	Žemas	iki 1 darbo* val.	iki 5 darbo* dienų

* - Perkančiosios organizacijos darbo valandos arba dienos

** - laikotarpis, per kurį turi būti suteikta pagalba, neviršijant objektyviai būtinų pagalbai suteikti ekspertinių darbo valandų kiekio

4.4.9.3. Į pagalbos suteikimo laiką neįskaitomas:

4.4.9.3.1. reakcijos laikas, kuris yra laiko tarpas nuo momento, kai Perkančioji organizacija Priežiūros reglamente nustatyta forma ir būdu praneša Tiekėjui apie pagalbos poreikį, iki laiko momento, kai Tiekėjas patvirtina informacijos apie pagalbos poreikį gavimą;

4.4.9.3.2. patikslinimų, prašomų iš Perkančiosios organizacijos, laikas.

4.4.9.4. Pagalbos tipą ir prioritetą nustato Perkančioji organizacija, Tiekėjo siūlymu pagalbos tipas ir prioritetas gali būti tikslinami.

4.4.9.5. Jeigu pagalbos neįmanoma suteikti per 4.4.9.2 punkte numatytą pagalbos suteikimo laiką, Tiekėjas privalo apie tai Priežiūros reglamente nustatyta tvarka informuoti Perkančiąją organizaciją, pateikti ir suderinti naują pagalbos suteikimo terminą.

4.4.9.6. Atskirais atvejais (pvz., diegiant atnaujintas MDAS versijas ir (arba) pakeitimus susijusiose informacinėse sistemose ir (arba) sąsajose su kitomis sistemomis, atnaujinant ar keičiant techninę aplinką), kai yra poreikis gauti pagalbą ilgesniam periodui ir (arba) ne darbo valandomis, Perkančioji organizacija prieš 14 darbo dienų sudaro papildomo darbo laiko poreikio grafiką ir, suderinusi su Tiekėju, nustato pagalbos suteikimo laiką.

4.4.10. Bendri reikalavimai MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimui:

4.4.10.1. Per 1 mėnesį nuo Sutarties įsigaliojimo dienos Tiekėjas turės parengti ir pateikti derinti MDAS priežiūros ir palaikymo bei MDAS tobulinimo ir MDAS tobulinimo pakeitimų rezultatų garantinės priežiūros reglamentą (toliau – Priežiūros reglamentas), aprašantį priežiūros ir palaikymo atlikimo procedūras ir metodus, įskaitant Perkančiosios organizacijos ir Tiekėjo bendravimo Priežiūros sutarties vykdymo metu nuostatas bei Tiekėjo teiktiną dokumentaciją. Į Priežiūros reglamentą turi būti įtraukti šios specifikacijos 4.4 punkte pateikti reikalavimai bei nuostatos. Priežiūros reglamento projektas turės būti parengtas pagal tipinį Priežiūros reglamento projektą (šabloną), kurį Perkančioji organizacija pateiks Tiekėjui pasirašius Sutartį. Iki Priežiūros reglamento patvirtinimo priežiūros ir palaikymo paslaugos teikiamos vadovaujantis šioje specifikacijoje nustatytais reikalavimais. Priežiūros reglamento parengimas yra pasirengimo teikti MDAS priežiūros ir palaikymo bei MDAS tobulinimo ir MDAS tobulinimo pakeitimų rezultatų garantines paslaugas, todėl šis darbas nebus apmokamas.

4.4.10.2. Tiekėjas sutarties veikloms įgyvendinti turės turėti visas priemones: kūrimo, testavimo aplinkas (techninę infrastruktūrą) ir standartinės programinės įrangos licencijas, kurių reikės MDAS (įskaitant MDAS sąsajas) tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugoms teikti;

4.4.10.3. Komunikacija tarp Tiekėjo ir Perkančiosios organizacijos teikiant priežiūros ir palaikymo paslaugas turės būti vykdoma per vieną prieigos tašką – ITPC. ITPC sistemoje Priežiūros reglamento nustatyta tvarka turės būti registruojami visi Tiekėjui spręsti perduodami įvykiai (sutrikimai,

pagalbos ir paslaugos prašymai), Tiekėjo suteiktų paslaugų rezultatai, jų aprašymai ir kita susijusi informacija. El. laiškų, kuriais bus keičiamasi informacija tarp ITPC ir Tiekėjo, formos ir jų siuntimo sąlygos turės atitikti Perkančiosios organizacijos reikalavimus.

4.4.10.4. Tiekėjas turi taip organizuoti savo veiklą, kad savo techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis valdytų su MDAS priežiūra ir palaikymu susijusius įvykius, Perkančiosios organizacijos perduodamus sprendimus Tiekėjui elektroniniu paštu, fiksuoto arba mobilaus ryšio telefonu, ir užtikrintų kokybišką ir savalaikį paslaugų teikimą pagal šioje specifikacijoje pateiktus reikalavimus. Informacija apie perduotų Tiekėjui sprendimų įvykių būklę (registravimo, reakcijos, planuojamo išsprendimo, faktinio išsprendimo datas ir laikus, sprendimo eigą ir pan.) turi būti prieinama Perkančiajai organizacijai Priežiūros reglamente nustatyto būdu.

4.4.10.5. Su perkančiąja organizacija sutartu būdu ir periodiškumu Tiekėjas turės pateikti Sutarties vykdymo metu pakeistos MDAS išeities kodus (*source code*), kuriuose turės būti įrašyti komentarai ir paaiškinimai.

4.4.10.6. Priežiūros ir palaikymo darbus Tiekėjas turės organizuoti ir dokumentuoti taip, kad Perkančioji organizacija turėtų galimybę:

4.4.10.6.1. sekti kiekvieno su MDAS priežiūra ir palaikymu susijusio įvykio (sutrikimo, pagalbos ar paslaugos prašymo) sprendimo eigą;

4.4.10.6.2. gauti išsamią informaciją apie visus MDAS priežiūros ir palaikymo metu registruotus įvykius, jų sprendimų būdus ir rezultatus bei rekomendacijas, skirtas problemų bei neefektyvaus resursų naudojimo prevencijai;

4.4.10.6.3. perimti konkrečių priežiūros problemų diagnostikos bei sprendimo patirtį, Tiekėjui perteikiant žinias apie tipinių priežiūros veiklų atlikimo galimybes ir sutrikimų (klaidų) šalinimo atvejus MDAS priežiūros specialistams.

4.4.10.7. Pašalinęs sutrikimą, įgyvendinęs paslaugos prašymą ar suteikęs pagalbą Tiekėjas Priežiūros reglamente nustatyta tvarka turės pateikti koncentruotą ir aiškų atliktos veiklos bei jos rezultato aprašymą.

4.4.10.8. Visi Tiekėjo atliekami darbai, susiję su MDAS papildymų ir pataisymų įgyvendinimu turės būti testuojami ir diegiami į gamybinę aplinką Perkančiosios organizacijos sprendimu. Įgyvendinant papildymus (pataisymus) Perkančiosios organizacijos prašymu turės būti pateikti analizės (projektavimo, testavimo) dokumentai, taip pat turės būti papildytos (patikslintos) funkcinė bei techninė specifikacijos, papildytos (patikslintos) instrukcijos naudotojams ir priežiūros specialistams.

4.4.10.9. Tiekėjas turės kas ketvirtį pateikti ketvirčio ataskaitas ir galutinę ataskaitą už visą MDAS priežiūros ir palaikymo bei taikytą MDAS tobulinimo ir MDAS tobulinimų pakeitimų rezultatų garantinės priežiūros laikotarpį. Į ketvirtines ataskaitas turės būti įtraukti visų Tiekėjo suteiktų paslaugų aprašymai, jei buvo atlikti papildymai (pataisymai) – nurodant atnaujintos MDAS versijos numerį ir įdiegimo datą. Į ataskaitas priedų forma turės būti įtraukti ir visi per ataskaitinį ketvirtį suteiktų paslaugų kaštų įvertinimai. Detalūs reikalavimai ataskaitoms pateikti šios techninės specifikacijos 5 punkte.

4.4.10.10. Perkančiosios organizacijos mokėjimas Tiekėjui už suteiktas paslaugas bus vykdomas periodiškai, t. y. už faktiškai per kalendorinį ketvirtį suteiktas ir ketvirtinėse ataskaitose aprašytas paslaugas, vadovaujantis suteiktų paslaugų perdavimo aktais, kuriuose įkainiais vertinamų paslaugų informacija turės atitikti šių paslaugų kaštų įvertinimuose pateiktą informaciją.

4.4.10.11. Ataskaitų rengimas yra periodinio atsiskaitymo už suteiktas paslaugas rezultatas, todėl nebus apmokamas.

4.4.10.12. Jeigu Tiekėjas praėjus 2 mėnesiams nuo priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo termino pradžios nepateikia nė vieno jam perduoto sprendimo sutrikimo (klaidos) ar papildymo (pataisymo) sprendimo, tinkamo diegti į gamybinę aplinką, jis sumoka Perkančiajai organizacijai baudą, kurios dydis

– 20 procentų nuo mėnesiui tenkančios⁶ Sutartyje numatytos didžiausios MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms skirtos sumos, Tiekėjui nepateikus nė vieno jam pateikto spręsti sutrikimo (klaidos) ar papildymo (pataisymo) sprendimo, tinkamo diegti į gamybinę aplinką, per 3 mėnesius, Perkančioji organizacija pasilieka sau teisę nutraukti sutartį.

5. BENDRIEJI REIKALAVIMAI VISOMS SUTARTIES VYKDYMO METU ATLIKTOMS VEIKLOMS

5.1. Visi MDAS tobulinimo darbai, įskaitant ir MDAS tobulinimo pakeitimus, turės apimti esamos padėties ir poreikių analizės, projektavimo, kūrimo, testavimo, naudotojų mokymo, diegimo gamybinėje aplinkoje ir, Perkančiajai organizacijai paprašius, bandomosios eksploatacijos etapus. Atliekant šiuos darbus atitinkamuose etapuose turės būti pateikta analizės, specifikavimo, projektavimo bei testavimo dokumentai, instrukcijos naudotojams bei priežiūros specialistams. Turės būti parengta tobulinamos MDAS versijos detali funkcinė specifikacija, detalaus projektavimo dokumentas, sąsajų specifikacija (ar jų papildymus), bendras MDAS sistemos aprašymas. Dokumentai turi atitikti, tačiau neapsiriboti, FSS, DDNA dokumentuose suformuluotus reikalavimus ECS, ICS bei kitoms EK sistemoms, jeigu sutarties vykdymo metu jos bus integruojamos į MDAS, bei transeuropinių sistemų architektūrai siūlomas rekomendacijas (*IT Reference Architecture File. DG TAXUD/D(2012) CGR/12 April 2012*).

5.2. Rengiant specifikacijas bei sistemos projektavimo dokumentus, turi būti naudojama unifikuotos modeliavimo kalbos UML (*Unified Modeling Language*) technika bei vaizdavimo priemonės. Tarp kitų projektinių dokumentų privalo būti pateiktos Veiklos diagramos (*Activity diagrams*), Klasų diagramos (*Class diagrams*), Sąveikos tipo diagramos (sekų (*sequence*) bei bendradarbiavimo (*collaboration*) diagramos), Komponentų ir išdėstymo (*deployment*) diagramos, Realizacijos (*implementation*) tipo diagramos.

5.3. Vykdamas MDAS tobulinimo, įskaitant ir MDAS tobulinimo pakeitimus, veiklas, susijusias sąsajų su kitomis IS kūrimu, į darbų apimtį įeina sąsaja (duomenų mainai) iki ESB, gamintojo testavimas, integraciniai testai su išorine informacine sistema. Jei kita informacinė sistema yra neparengta testavimui, priėmimo testai tokiu atveju atliekami naudojantis kitos informacinės sistemos imitatoriumi (*stub version*). Testavimas su kitos informacinės sistemos imitatoriumi yra laikomas visaverčiu priėmimo testavimu ir yra atliekamas pagal priėmimo testavimo procedūras, nustatytas PKP. Jei iki Sutarties įgyvendinimo pabaigos trečioji šalis parengia kitą sistemą sąsajos priėmimo testavimui, integracinis sąsajos testavimas yra pakartojamas, naudojant šią informacinę sistemą.

5.4. Teikiant MDAS tobulinimo paslaugas, įskaitant ir MDAS tobulinimo pakeitimus, Tiekėjas turės:

5.4.1. atlikti kelių lygių atnaujintos MDAS testavimus:

5.4.1.1 gamintojo testavimą (*Factory Acceptance Test*) ir pateikti Gamintojo testavimo ataskaitą;

5.4.1.2 projekto apimtyje sukurtoms bendrosios srities (*common domain*) MDAS dalims – atitikties testavimą (*conformance testing*) pagal EK testavimo planus ir pateikti, Perkančiajai organizacijai paprašius, Atitikties testavimo ataskaitą;

5.4.1.3 „didžiausio apkrovimo“ testavimą (*Stress Test*) (esant galimybei);

5.4.1.4 testavimą su deklaracijomis, kurių prekių skaičius didesnis nei 800 (toliau – didelės apimties deklaracijos);

⁶ Tai Sutartyje numatyta didžiausia galima suma MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms teikti, padalinta iš 35 (paslaugos teikimo mėnesių skaičius)

5.4.1.5 priėmimo testavimą;

5.4.1.5.1 parengdamas priėmimo testų planą;

5.4.1.5.2 parengdamas testavimo scenarijus;

5.4.1.5.3 parengdamas testavimui reikalingus duomenis;

5.4.1.5.4 parengdamas testinę aplinką;

5.4.1.5.5 kartu su Perkančiosios organizacijos atstovais atlikdamas atskirų naujai diegiamų dalių testavimą, įskaitant sąsajas su Integruotos MIS posistemiais ir išorinėmis informacinėmis sistemomis (jei taikytina), pagal parengtus testų scenarijus;

5.4.1.5.6 Perkančiajai organizacijai paprašius, suteikdamas įvadinio mokymo testuotojams paslaugą.

5.4.2. specifikuoti ir Perkančiosios organizacijos infrastruktūroje parengti ar, Perkančiajai organizacijai paprašius, padėti parengti testinę aplinką sąsajoms su verslo informacinėmis sistemomis testuoti, pasiūlyti išorinių informacinių sistemų prijungimo testavimo strategiją;

5.4.3. kartu su Perkančiosios organizacijos atstovais atlikti atskirų naujai diegiamų dalių testavimą, įskaitant sąsajas su Integruotos MIS posistemiais ir kitomis maitinės bei išorinėmis IS (jei taikytina), pagal parengtus testų scenarijus;

5.4.4. specifikuoti ir Perkančiosios organizacijos pateiktoje infrastruktūroje parengti ar, Perkančiajai organizacijai paprašius, padėti parengti mokymo ir kūrimo aplinką (reikiamą kompiuterinę ir programinę įrangą), skirtą MDAS naudotojų mokymui;

5.4.5. parengti mokymo medžiagą, suteikti mokymus būsimiems sistemos naudotojams – maitinės postų pareigūnams, įskaitant Maitinės mokymo centro dėstytojus, pagal schemą „mokyk mokytoją“ (12 žmonių). Naudotojų mokymai turi būti organizuojami lietuvių kalba;

5.4.6. parengti naudotojo instrukcijas maitinės pareigūnams ir deklaratams (MDAS naudotojo, Verslininko portalo naudotojo vadovą) arba atnaujinti esamas instrukcijas, parengti detalias MDAS priežiūros instrukcijas Perkančiosios organizacijos sistemos administratoriams, taikomosios programinės įrangos priežiūros specialistams ir ITPC darbuotojams arba atnaujinti esamas instrukcijas. Techniniai mokymai bei konsultacijos suteikiami lietuvių kalba. Išimtiniais atvejais, Perkančiajai organizacijai sutikus, techniniai mokymai ir konsultacijos gali būti teikiami ir anglų kalba;

5.4.7. atnaujinti visas instrukcijas po kiekvieno MDAS funkcionalumo pakeitimo;

5.4.8. Perkančiajai organizacijai paprašius, teikti pagalbą diegiant (įdiegti) naujas funkcijas MDAS gamybinėje aplinkoje.

5.5. Įgyvendinus kiekvieną atskirą MDAS darbų paketą ar MDAS tobulinimo pakeitimą (sukūrus ir ištestavus MDAS funkcionalumą), pateikti MDAS programinės įrangos išeities kodus (*source codes*), kurių tekstuose įrašyti komentarai ir paaiškinimai, ir įrašyti juos į Perkančiosios organizacijos išeities tekstų repozitorių.

5.6. Sutarties įgyvendinimo pabaigoje Tiekėjas turės pateikti MDAS išeities kodus (*source codes*) ir kompiliavimo skriptus bei kartu su Perkančiosios organizacijos atstovais Perkančiosios organizacijos pateiktoje techninėje infrastruktūroje įdiegti MDAS pagal patiektus išeities kodus ir kompiliavimo skriptus ir įrodyti, kad jie yra pakankami MDAS veikimui užtikrinti. Turi būti parengta instrukcija Perkančiosios organizacijos specialistams, kuria vadovaujantis būtų galima atlikti MDAS programinės įrangos kompiliavimą iš išeities kodų ir parengimą naudojimui.

5.7. MDAS pakeitimai bei naujai diegiamos funkcijos turės tapti integralia veikiančios MDAS dalimi, panaudojant tą pačią techninę platformą bei nepažeidžiant esamos architektūros, pagrastos SOA principais, reikalavimų. Jeigu diegiamos funkcijos pareikalautų technologinių veikiančios MDAS pakeitimų, pastarieji turės būti suderinti su Perkančiąja organizacija.

5.8. Papildant MDAS naujomis funkcijomis arba koreguojant jau esančias, turės būti kreipiamas dėmesys ne tik į funkcijos atlikimo teisingumą, bet ir į jos atlikimo efektyvumą bei priimtinumą naudotojui.

5.9. Atnaujintos MDAS naudotojo aplinka (*user interface*) turės būti lengvai suprantama: pritaikyta vidutinio lygio naudotojams, naudojanti galutiniams naudotojams suprantamas ir jų veikloje naudojamas sąvokas.

5.10. Rengiant sistemų integracijos sprendimą, turės būti parengiamos dvi specifikacijos: vienoje aprašomi sąveikaujančių sistemų sąveikos procesai, duomenų mainų schema, duomenų mainų procesas, duomenų modelis, o kitoje aprašomi ESB procesai, komunikavimo mechanizmas, kitos techninės detalės.

5.11. MDAS tobulinimo veikloms vykdyti ir papildymams (pataisymams) įgyvendinti Tiekėjas turės turėti MDAS kūrimo (*development*) aplinką.

5.12. Sutarties vykdymo metu Tiekėjas Perkančiajai organizacijai turės pateikti šias Sutarties vykdymo ataskaitas:

5.12.1. MDAS tobulinimo, įskaitant ir MDAS tobulinimo pakeitimų, paslaugų mėnesio, ketvirčio bei galutinę ataskaitas;

5.12.2. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ir galutinę ataskaitas.

5.13. Ataskaitų pateikimo terminai:

5.13.1. mėnesio ataskaitos apie atliktus Sutarties įgyvendinimo darbus turi būti pateikiamos iki kito mėnesio 10 kalendorinės dienos;

5.13.2. ketvirčio ataskaitos apie atliktus Sutarties įgyvendinimo darbus turi būti pateikiamos iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 10 kalendorinės dienos.

5.14. MDAS tobulinimo paslaugų (įskaitant MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugas) atlikimo galutinės ataskaitos projektas turi būti pateiktas prieš mėnesį iki tobulinimo darbų, numatytų šios techninės specifikacijos 2.2 punkte atlikimo pabaigos, ir ne vėliau kaip iki galutinės Sutarties MDAS tobulinimo paslaugų suteikimo datos turi būti pateikta Galutinė MDAS tobulinimo paslaugų suteikimo ataskaita.

5.15. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų galutinės ataskaitos projektas turi būti pateiktas prieš mėnesį iki priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo pabaigos, ir ne vėliau kaip iki galutinės Sutarties įgyvendinimo datos turi būti pateikta Galutinė MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo ataskaita.

5.16. MDAS tobulinimo paslaugų suteikimo mėnesio/ketvirčio ataskaitoje turės būti nurodyta:

5.16.1. Sutarties įgyvendinimo tikslai;

5.16.2. per ataskaitinį laikotarpį atlikta veikla ir pasiekti rezultatai;

5.16.3. kito ataskaitinio laikotarpio planuojami darbai ir rezultatai;

5.16.4. rizikos, problemos ir pasiūlymai, susiję su Sutarties įgyvendinimu.

5.17. MDAS tobulinimo Galutinėje ataskaitoje turės būti nurodyta:

5.17.1. Sutarties įgyvendinimo tikslai;

5.17.2. atlikta veikla ir pasiekti rezultatai per visą Sutarties įgyvendinimo laikotarpį;

5.17.3. likusi nuo Tiekėjo nepriklausanti rizika ir problemos bei pasiūlymai, kaip jas išspręsti;

5.17.4. tolesnių veiksmų ir (ar) papildomų priemonių ar uždavinių, kurių turėtų imtis Perkančioji organizacija, siūlymas.

5.18. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ataskaitose turės būti pateikta:

5.18.1. per ataskaitinį laikotarpį registruotų ir perduotų Tiekėjui spręsti įvykių suvestinė, pateikiant įvykio kategoriją (sutrikimas, pagalbos ar paslaugos prašymas), prioritetą, registravimo ITPC, perdavimo Tiekėjui, įvykio išsprendimo ir išsprendimo patvirtinimo (uždarymo) datas, trumpą įvykio apibūdinimą;

5.18.2. per ataskaitinį laikotarpį išspręstų ir atmestų įvykių suvestinė, pateikiant įvykio trumpą apibūdinimą ir sprendimo aprašymą (atmetimo priežastį), už išspręstus įvykius, kurių apmokėjimui taikomi įkainiai, mokėtiną sumą ir nuorodą į priede pateiktą atitinkamą kaštų įvertinimą;

5.18.3. ataskaitinio laikotarpio pabaigai likusių sprendžiamų įvykių suvestinė;

5.18.4. per ataskaitinį laikotarpį įdiegtų MDAS versijų sąrašas, nurodant tikslų versijos numerį ir įdiegimo datą;

5.18.5. kitos ataskaitiniu laikotarpiu atliktos veiklos;

5.18.6. rizikos, problemos ir pasiūlymai, susiję su MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimu.

5.18.7. ataskaitos prieduose – paslaugų perdavimo akto projektas ir suteiktų paslaugų, kurių apmokėjimui taikomi įkainiai, kaštų įvertinimai.

5.19. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų galutinėje ataskaitoje turi būti nurodyta:

5.19.1. atlikta veikla ir pasiekti rezultatai per MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo laikotarpį;

5.19.2. likusi nuo Tiekėjo nepriklausanti rizika ir problemos bei pasiūlymai, kaip jas išspręsti;

5.19.3. tolesnių veiksmų ir (ar) papildomų priemonių ar uždavinių, kurių turėtų imtis Perkančioji organizacija, siūlymas.

6. REIKALAVIMAI DOKUMENTAMS

6.1. Visi dokumentai, įskaitant ir dokumentų projektus, turės būti rengiami ir pateikiami lietuvių kalba. Jeigu Tiekėjo ekspertai yra užsienio šalies piliečiai, dalis dokumentų, išskyrus galutines jų versijas, gali būti parengta anglų kalba. Ši išlyga turi būti detalai aprašyta PKP bei Priežiūros reglamente. Vertimo paslaugas apmoka Tiekėjas.

6.2. Visi dokumentai, įskaitant ir dokumentų projektus, turės būti pateikiami elektronine forma (naudotini standartiniai *Microsoft Office* produktai (MS *Word*; MS *Excel*; MS *Visio*; MS *Power Point*) bei MS *Project* priemonės). Galutinės elektroninės dokumentų versijos turės būti pateikiamos ir PDF formatu. Dalis dokumentų turės būti pateikiami atspausdinti. Popierine forma pateikiamų dokumentų sąrašą Perkančioji organizacija pateiks PKP derinimo metu.

6.3. Rengdamas PKP, Priežiūros reglamento ir ataskaitų projektus Tiekėjas turės naudoti Perkančiosios organizacijos pateiktus šablonus. Naudojant kitų dokumentų šablonus pirmenybė bus teikiama Perkančiosios organizacijos pateiktiesiems.

7. SUTARTIES ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR VERTINIMAS

7.1. Sutarties įgyvendinimas bus vertinamas pagal šiuos kriterijus:

7.1.1. Suteiktos šios techninės specifikacijos 3 skyriuje išvardytos MDAS tobulinimo, MDAS tobulinimo pakeitimų (jei buvo pateikti Perkančiosios organizacijos prašymai) bei MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos.

7.1.2. Pateikti dokumentai:

7.1.2.1 PKP;

7.1.2.2 Sutarties įgyvendinimo darbų planas;

7.1.2.3 Priežiūros reglamentas;

7.1.2.4 MDAS tobulinimo paslaugų mėnesio, ketvirčio ir galutinė ataskaitos;

7.1.2.5 MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ir galutinė ataskaitos;

7.1.2.6 Analizės, specifikavimo, projektavimo, testavimo bei kiti dokumentai;

7.1.3. Pateikti MDAS išeities kodai (*source codes*) pagal 5.6 punkte nurodytus reikalavimus.

8. SPECIFINIAI REIKALAVIMAI

8.1. Tiekėjas įsipareigoja užtikrinti atitiktį organizaciniams ir techniniams kibernetinio saugumo reikalavimams, kaip tai nurodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 20 d. nutarime Nr. 387 „Dėl Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų ypatingos svarbos informacinei infrastruktūrai ir valstybės informaciniams ištekliams, aprašo patvirtinimo“.

8.2. Tiekėjas įsipareigoja laikytis Kliento reikalavimų dėl saugaus darbo su muitinės informacinėmis sistemomis, kaip tai nurodyta Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2015 m. spalio 15 d. įsakyme Nr. 1B-791 „Dėl muitinės informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.

8.3. Tiekėjas įsipareigoja užtikrinti MDAS tobulinimo sprendimo atitiktį asmens duomenų saugos reikalavimams, kaip tai nurodyta 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

8.4. Visi rezultatai ir su jais susijusios teisės, įgytos vykdam Sutartį, įskaitant autorines ir kitas intelektines ar pramonines nuosavybės teises, yra Perkančiosios organizacijos nuosavybė, kurią Perkančioji organizacija gali naudoti, publikuoti, perleisti ar perduoti kaip mano esant tinkama ir be jokių geografinių ar kitų apribojimų.

8.5. Tiekėjas įsipareigoja be raštiško išankstinio Perkančiosios organizacijos sutikimo neatskleisti jokiam kitam asmeniui (išskyrus nurodytus šios techninės specifikacijos 8.5 papunktyje) iš Perkančiosios organizacijos vykdam Sutartį gautos informacijos, duomenų, gautų dokumentų turinio nepriklausomai nuo to, koku būdu ir forma (žodine, rašytine, elektronine, kita) tokia informacija, duomenys, dokumentai Tiekėjui buvo pateikti ar jis juos sužinojo vykdydamas Sutartį. Ši nuostata galioja net ir nutraukus sudarytą Sutartį ar jai pasibaigus.

8.6. Tiekėjas turi teisę teikti informaciją, duomenis, dokumentus tik asmenims, kurie pagal sudarytą su Perkančiąja organizacija Sutartį, teisės aktų reikalavimus (pagal darbo sutartį, įgaliojimą, subrangos sutartį ar kitu teisėtu pagrindu) Tiekėjo ir Perkančiosios organizacijos paskirti vykdyti Sutartį. Sutarties turinys tokiems asmenims atskleidžiamas tik tiek, informacijos ir duomenų suteikiama tokia apimtimi, kiek tai būtina Sutarties vykdymo tikslais.

8.7. Nutraukus Sutartį ar jai pasibaigus, Tiekėjas privalo ne vėliau kaip per 30 dienų sunaikinti visą iš Perkančiosios organizacijos gautą ar Sutarties vykdymo metu sužinotą informaciją, duomenis, dokumentus (nepriklausomai nuo jų formos ir turinio), išskyrus, jeigu LR įstatymai reikalauja, kad tokia informacija, duomenys, dokumentai būtų išsaugoti.

8.8. Tiekėjas ir jo paskirti vykdyti Sutartį asmenys privalo pasirašyti Perkančiosios organizacijos pateikto turinio konfidencialumo pasižadėjimus. Šiame punkte nurodyti asmenys turi teisę atsisakyti pasirašyti tokius konfidencialumo pasižadėjimus tik tuo atveju, jei jų turinys prieštarauja LR įstatymams.

9. INFORMACIJOS, VADOVAUJANTIS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO 28 STRAIPSNIO „PIRKIMO OBJEKTO SKAIDYMAS Į DALIS“ REIKALAVIMAMS, PATEIKIMAS

9.1. Šis pirkimas į dalis neskaidomas, todėl pasiūlymai turi būti teikiami visai nurodytai 2.2. p. paslaugų apimčiai. Pirkimas nėra skaidomas į dalis todėl, kad dėl skaidymo į dalis pirkimo sutarties vykdymas taptų per daug brangus ir sudėtingas techniniu požiūriu, skirtingų pirkimo objekto dalių įgyvendinimas yra glaudžiai tarpusavyje susijęs, tad pirkimo skaidymas į dalis padidintų riziką, kad sutartis nebus įgyvendinta:

9.1.1. Tiek vystymo, tiek priežiūros bei palaikymo paslaugų objektas yra ta pati MDAS, todėl tuo pačiu metu vykdam tiek informacinės sistemos (toliau – IS) vystymo, tiek jos priežiūros ir palaikymo

darbus, praktiškai yra neįmanomas vienareikšmis atliktinų veiklų priskyrimas vienai ar kitai paslaugų sričiai. Kiekvienos IS vystymas yra susijęs su esminiais IS pakeitimais, iššaukiančiais didesnius ar mažesnius pokyčius kitose tos sistemos komponentėse ir sistemoje realizuotuose procesuose, kiekvieno tokio pakeitimo įdiegimas į gamybinę aplinką keičia ir priežiūros bei palaikymo objektą, jį siaurindama tiek įdiegto funkcionalumo garantinės priežiūros apimtimi, tiek ir įtaka kitoms IS komponentėms. Dėl šios priežasties, įsigyjant IS vystymo ir šios IS priežiūros bei palaikymo paslaugas atskirais pirkimais, pirkimo techninėje specifikacijoje neįmanoma vienareikšmiai nustatyti IS priežiūros bei palaikymo objekto ir jį apibrėžti, nes IS vystymo apimtyje sukuriama ir diegiami nauji sistemos funkcionalumai ir jų garantinė priežiūra dinamiškai keičia pagal priežiūros ir palaikymo sutartį priežiūrimo objekto apimtį ir turinį.

9.1.2. Išskaidžius pirkimo objektą į atskiras dalis išskyla ir atskirų tiekėjų tarpusavio atsakomybės už tos pačios MDAS tinkamą ir efektyvų funkcionavimą klausimas, nuo ko tiesiogiai priklausys tiekėjų reagavimo į incidentą ir jo išsprendimo laiko trukmė, o tai darys įtaką tinkamam, poreikius atitinkančiam ir kokybiškam IS veikimui.

2018 m. lapkričio 26 d.
Preliminariosios sutarties
Nr. 11B-174
2 priedas

**MUITINĖS DEKLARACIJŲ APDOROJIMO SISTEMOS TOBULINIMO BEI
PRIEŽIŪROS IR PALAIKymo PASLAUGŲ KAINOS**

1 lentelė

MDAS TOBULINIMO PASLAUGŲ KAINA

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	Kaina be PVM, Eur
1	2	3
1.	MDAS verslininko portalo atnaujinimas (patobulinimas)	43 040,00
2.	MDAS funkcionalumo pritaikymas išoriniams bei vidiniams naudotojams naudojant išmaniuosius mobiliuosius įrenginius ir savitarnos kioskus	43 040,00
3.	Pranešimo apie transporto priemonės atvykimą (<i>Notification of Arrival</i>) MDAS funkcionalume atnaujinimas ir Pranešimo apie prekių pateikimą (<i>Presentation Notification</i>) MDAS funkcionalume sukūrimas	32 280,00
4.	MDAS funkcionalumo, siekiant atitikti ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, įskaitant reikalavimus susijusius su elektroninių pranešimų naujomis struktūromis, atnaujinimas ir papildymas	10 760,00
5.	Esamų ir naujų MDAS funkcijų, atitinkančių su procesais ir duomenimis susijusius ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, ir susijusios su eksporto procedūrų (įskaitant ir reeksporto deklaracijas) atlikimu bei priežiūra, atnaujinimas ir sukūrimas	48 420,00
6.	Esamų ir naujų MDAS funkcijų, atitinkančių su procesais ir duomenimis susijusius ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, ir susijusios su importo procedūrų atlikimu bei priežiūra, atnaujinimas ir sukūrimas	26 900,00
7.	Esamų ir naujų MDAS funkcijų, skirtų vykdyti centralizuotą muitinės formalumų atlikimo proceso valdymą, atnaujinimas ir sukūrimas	26 900,00
8.	Esamų ir naujų MDAS funkcijų, susijusių su specialiųjų procedūrų, išskyrus tranzitą, atlikimu bei priežiūra, atnaujinimas ir sukūrimas	26 900,00
9.	MDAS funkcionalumo, susijusio su deklaracijų duomenų elementų taisymu po jų muitinio įforminimo, atnaujinimas	21 520,00
10.	Esamų ir naujų MDAS funkcijų, susijusių su prekių laikinuoju saugojimu, atnaujinimas ir sukūrimas	21 520,00
11.	MDAS atnaujinimas, MDAS susiejant su naujomis Muitinės leidimų/sprendimų sistemos funkcijomis	21 520,00
12.	Esamų ir naujų MDAS funkcijų, užtikrinančių muitinės deklaracijoje nurodyto ekonominės veiklos vykdytojo duomenų patikrinimą su įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų (AEO), įskaitant trečiųjų šalių vykdytojus, registruotus EOS, duomenimis, atnaujinimas ir sukūrimas	16 140,00
13.	Sąveikos su GVS, atitinkamai sukuriant arba atnaujinant MDAS funkcionalumą, sukūrimas	10 760,00

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	Kaina be PVM, Eur
1	2	3
14.	MDAS Asmenų deklaracijų apdorojimo komponentės atskyrimas į atskirą sistemą	10 760,00
15.	Keleivių (Asmenų) portalo atnaujinimas	10 760,00
16.	MDAS funkcijų, leidžiančių muitinės pareigūnui realiu laiku matyti visą deklaranto prie deklaracijos ir įforminimo metu pateiktą informaciją neatvertus konkrečios deklaracijos turinio, sukūrimas	21 520,00
17.	MDAS funkcijų, leidžiančių sistemos priemonėmis pateikti arba atšaukti MDAS išoriniams bei vidiniams naudotojams svarbią informaciją, sukūrimas	21 520,00
18.	Sąveikos su VLS bei ITVS patobulinimas sukuriant arba atnaujinant MDAS funkcionalumą	10 760,00
19.	Sąsajų su muitinės informacinėmis sistemomis ir registrais tobulinimas ir kūrimas	10 760,00
20.	Sąsajų su išorinėmis informacinėmis sistemomis tobulinimas ir kūrimas	10 760,00
21.	MDAS funkcionalumo ir sąsajų su MDAS aptarnaujančiomis informacinėmis sistemomis veikimo, kai pateikiamos didelės apimties (šimtai ir tūkstančiai prekių) deklaracijos, optimizavimas	16 140,00
22.	MDAS duomenų jų periodiniam įkėlimui į LMDS parengimas	10 760,00
23.	Visų sistemos generuojamų klaidų pranešimų peržiūra ir atnaujinimas tokiu būdu, kad sistemos naudotojui jie vienareikšmiai nurodytų klaidos vietą tikrinamoje elektroninėje deklaracijoje ir (arba) elektroniniame pranešime	21 520,00
24.	MDAS funkcijų AB „Lietuvos geležinkeliai“ gabenamų prekių muitinės priežiūrai stiprinti sukūrimas	16 140,00
25.	Perkančiajai organizacijai atnaujinus veiklos taisyklių rengimo priemonės Blaze Advisor licencijos versiją, atliktas veiklos taisyklių migravimas į naują Blaze Advisor programinės įrangos versiją	26 900,00
IŠ VISO, Eur be PVM (du skaičiai po kablelio):		538 000,00
PVM tarifas, proc.:		21
PVM suma, Eur (du skaičiai po kablelio):		112 980,00
IŠ VISO, Eur su PVM (du skaičiai po kablelio):		650 980,00

MDAS TOBULINIMO PAKEITIMŲ KAINA

(techninės specifikacijos 3.3 punktas)

2 lentelė

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	Mato vnt.	Sudėtingumo lygis	Sudėtingumo lygio koeficientas	Vieneto kaina be PVM, Eur
1	2	3	4	5	6
1.	MDAS tobulinimo pakeitimo elementarioji funkcija	Vienetas	Žemas	1	960,00
			Vidutinis	2	1 920,00
			Aukštas	4	3 840,00

Pastaba. MDAS tobulinimo pakeitimų bendra kaina pirkimo sutarties laikotarpiu negali viršyti 217 250,00 Eur su 21 proc. PVM.

3 lentelė

**MDAS PRIEŽIŪROS IR PALAIKYMŲ PASLAUGŲ, NURODYTŲ TECHNINĖS
SPECIFIKACIJOS 3.4.1, 3.4.3, 3.4.4 IR 3.4.5 PAPUNKČIUOSE, KAINA**

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis	MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo įkainis, Eur, be PVM (du skaičiai po kablelio)	MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo kaina, Eur, be PVM (du skaičiai po kablelio)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6=5*4</i>
1.	MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos, nurodytos techninės specifikacijos 3.4.1, 3.4.3, 3.4.4 ir 3.4.5 papunkčiuose (abonentinis mokestis)	mėn.	35	4 200,00	147 000,00
IŠ VISO, Eur be PVM (du skaičiai po kablelio):					147 000,00
PVM tarifas, proc.					21
PVM suma, Eur (du skaičiai po kablelio):					30 870,00
IŠ VISO, Eur, su PVM (du skaičiai po kablelio):					177 870,00

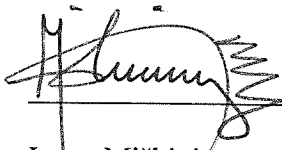
**MDAS PRIEŽIŪROS IR PALAIKYMŲ PASLAUGŲ, NURODYTŲ TECHNINĖS
SPECIFIKACIJOS 3.4.2 PAPUNKTYJE, KAINA**

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo įkainis, Eur, be PVM (du skaičiai po kablelio)	MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo kaina, Eur, be PVM (du skaičiai po kablelio)
1	2	3	4	5
1.	MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos, nurodytos techninės specifikacijos 3.4.2 papunktyje	val.	60,00	347 100,00
IŠ VISO, Eur be PVM (du skaičiai po kablelio):				347 100,00
PVM tarifas, proc.				21
PVM suma, Eur (du skaičiai po kablelio):				72 891,00
IŠ VISO, Eur, su PVM (du skaičiai po kablelio):				419 991,00

PASLAUGŲ GAVĖJAS

Muitinės departamentas prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Generalinio direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis generalinio direktoriaus funkcijas

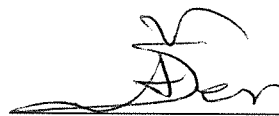

Jonas Miškinis

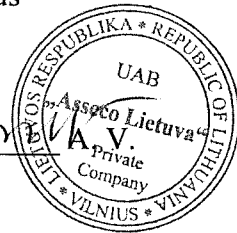
PASLAUGŲ TEIKĖJAS

UAB „Asecco Lietuva“

Generalinis direktorius

Albertas Šermokas

2018 m. lapkričio 26 d.
 Preliminariosios sutarties
 Nr. 11B- 174
 3 priedas

(Kvietimo forma)

KVIETIMAS Nr.

pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo pagal
 [nurodyti sudarymo datą] Preliminariąją sutartį Nr. [nurodyti]

[nurodyti datą]

Vilnius

Muitinės departamentas prie LR finansų ministerijos (toliau – Paslaugų gavėjas) nusprendė įsigyti MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas. Prašome MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo [nurodyti sudarymo datą] preliminariojoje sutartyje Nr. [nurodyti] (toliau – Preliminarioji sutartis) nustatytais sąlygomis ir tvarka pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo. Šiame Kvietime naudojamos sąvokos atitinka ir turi būti aiškinamos pagal Preliminariojoje sutartyje pateiktus apibrėžimus.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Informacija apie MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimą Preliminariosios sutarties pagrindu
1.	Pirkimo objektas (planuojamos pirkti MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos) ir techninė specifikacija	Pirkimo objektas ir planuojamos MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų apimtys:
2.	Pagrindinės sutarties dėl MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo pasirašymo data	Paslaugų gavėjas nurodo terminą, per kurį Paslaugų teikėjas privalo pasirašyti Pagrindinę sutartį.
3.	Kitos svarbios ar tokiomis galinčios būti aplinkybės	
4.	MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų įkainiai	MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų įkainiai negali būti didesni nei nurodyti Preliminarioje sutartyje. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų įkainiai nurodomi įskaičiuojant visus mokesčius ir visas su MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų suteikimu susijusias išlaidas pagal šių paslaugų techninę specifikaciją.
5.	Paslaugų gavėjo kontaktiniai duomenys dėl šiame Kvietime pateiktos informacijos patikslinimo	

[Paslaugų gavėjo įgalioto atstovo pareigos, vardas, pavardė, parašas]

(Kvietimo forma)

KVIETIMAS Nr.

pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl MDAS tobulinimo paslaugų pirkimo pagal [nurodyti sudarymo datą] Preliminariąją sutartį Nr. [nurodyti]

[nurodyti datą]

Vilnius

Muitinės departamentas prie LR finansų ministerijos (toliau – Paslaugų gavėjas) nusprendė įsigyti **MDAS tobulinimo paslaugas**. Prašome MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo [nurodyti sudarymo datą] preliminariojoje sutartyje Nr. [nurodyti] (toliau – **Preliminarioji sutartis**) nustatytomis sąlygomis ir tvarka **pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl MDAS tobulinimo paslaugų pirkimo**. Šiame Kvietime naudojamos sąvokos atitinka ir turi būti aiškinamos pagal Preliminariojoje sutartyje pateiktus apibrėžimus.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Informacija apie MDAS tobulinimo paslaugų pirkimą Preliminariosios sutarties pagrindu
1.	Pirkimo objektas (planuojamos pirkti MDAS tobulinimo paslaugos) ir techninė specifikacija	Pirkimo objektas ir planuojamos Tobulinimo paslaugų apimtys: <i>Nurodomos konkrečios MDAS tobulinimo paslaugos (konkurso sąlygų 2 priedo A dalis)</i>
2.	Pagrindinės sutarties dėl MDAS tobulinimo paslaugų pirkimo pasirašymo data	<i>Paslaugų gavėjas nurodo terminą, per kurį Paslaugų teikėjas privalo pasirašyti Pagrindinę sutartį.</i>
3.	Kitos svarbios ar tokiomis galinčios būti aplinkybės	
4.	MDAS tobulinimo paslaugų kaina	<i>Nurodomos konkrečios MDAS tobulinimo paslaugų kainos (konkurso sąlygų 2 priedo B dalis). MDAS tobulinimo paslaugų kaina negali būti didesnė nei nurodyta Preliminarioje sutartyje.</i>
5.	Paslaugų gavėjo kontaktiniai duomenys dėl šiame Kvietime pateiktos informacijos patikslinimo	

[Paslaugų gavėjo įgalioto atstovo pareigos, vardas, pavardė, parašas]

(Kvietimo forma)

KVIETIMAS Nr.

pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugų pirkimo pagal
 [nurodyti sudarymo datą] Preliminariąją sutartį Nr. [nurodyti]

[nurodyti datą]

Vilnius

Muitinės departamentas prie LR finansų ministerijos (toliau – Paslaugų gavėjas) nusprendė įsigyti **MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugas**. Prašome MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo [nurodyti sudarymo datą] preliminariojoje sutartyje Nr. [nurodyti] (toliau – **Preliminarioji sutartis**) nustatytomis sąlygomis ir tvarka **pasirašyti Pagrindinę sutartį dėl MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugų pirkimo**. Šiame Kvietime naudojamos sąvokos atitinka ir turi būti aiškinamos pagal Preliminariojoje sutartyje pateiktus apibrėžimus.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Informacija apie MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugų pirkimą Preliminariosios sutarties pagrindu
1.	Pirkimo objektas (planuojamos pirkti MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugos) ir techninė specifikacija	Pirkimo objektas ir planuojamos MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugų apimtys:
2.	Pagrindinės sutarties dėl MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugų pirkimo pasirašymo data / MDAS tobulinimo pakeitimo detalizavimo lapo pateikimo data	<i>Paslaugų gavėjas nurodo terminą, iki kada prašo pateikti užpildytą MDAS tobulinimo pakeitimo detalizavimo lapą.</i> <i>Paslaugų gavėjas nurodo terminą, per kurį Paslaugų teikėjas privalo pasirašyti Pagrindinę sutartį.</i>
3.	Kitos svarbios ar tokiomis galinčios būti aplinkybės	
4.	MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugų kaina	<i>Paslaugų teikėjas privalo nurodyti, kiek ir kokio sudėtingumo MDAS tobulinimo pakeitimo elementarių funkcijų reikės Tobulinimo pakeitimų paslaugoms atlikti.</i> <i>Kilus ginčui dėl Paslaugų teikėjo pateikto MDAS tobulinimo pakeitimui reikalingų atlikti darbų įvertinimo, Paslaugų gavėjas turi teisę pasitelkti nepriklausomą specialistą (įmonę) Paslaugų teikėjo pateikto MDAS tobulinimo pakeitimui reikalingo atlikti darbų įvertinimo pagrįstumo išvadai pateikti, kuria bus vadovaujama tobulinimo paslaugoms užsakyti.</i>
5.	Paslaugų gavėjo kontaktiniai duomenys dėl šiamo Kvietime pateiktos informacijos patikslinimo	

[Paslaugų gavėjo įgalioto atstovo pareigos, vardas, pavardė, parašas]

2018 m. *lapkričio 26* d.
 Preliminariosios sutarties
 Nr. 11B- *174*
 4 priedas

MDAS TOBULINIMO PAKEITIMO DETALIZAVIMO FORMA

201 m.	d. Pagrindinė MDAS tobulinimo pakeitimų paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartis Nr. _____
TOBULINIMO PAKEITIMO <TOBULINIMO PAKEITIMO OBJEKTAS> DETALIZAVIMO LAPAS	

.... TOBULINIMO PAKEITIMO DETALIZAVIMAS

Eil. Nr.	Elementarios funkcijos pavadinimas	Sudėtingumo lygis

.... TOBULINIMO PAKEITIMO VERTĖ:

Elementarios funkcijos sudėtingumo lygis	Kiekis	Vieneto kaina, Eur be PVM	Suma, Eur be PVM
Žemo sudėtingumo lygio elementari funkcija			
Vidutinio sudėtingumo lygio elementari funkcija			
Aukšto sudėtingumo lygio elementari funkcija			
Iš viso, Eur be PVM:			

Paslaugų teikėjo vardas, pavardė ir parašas

Data

2018 m. *lapkričio 26* d.
Preliminariosios sutarties
Nr. 11B- *174*
5 priedas

PASLAUGŲ TEIKĖJO TECHNINIS PASIŪLYMAS

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
A.Jakšto g.1, LT-01105 Vilnius

Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų įsigijimo atviras konkursas

Techninis pasiūlymas

Versija: 1.0

Parengimo data: 2018-09-24

Kontaktinis asmuo: Danutė Kazakevičiūtė

Kontaktiniai duomenys: tel. +370 5 210 2400, el. paštas: danute.kazakeviciute@assecos.lt

Šio dokumento ir visos jame pateiktos informacijos, įskaitant grafinę informaciją, kuri nėra trečiųjų asmenų intelektualinė nuosavybė, autorių teisės priklauso bendrovei UAB „Asseco Lietuva“, kurios buveinė yra Kalvarijų g. 125, LT-08221 Vilnius, Lietuva. Visa informacija, pateikta šiame dokumente, yra komercinė bendrovės UAB „Asseco Lietuva“ paslaptis. Šią informaciją be išankstinio rašytinio UAB „Asseco Lietuva“ leidimo draudžiama naudoti, atskleisti, platinti visą ar jos dalį, perduoti tretiesiems asmenims. Šio reikalavimo privalo laikytis visi asmenys, kurie susipažįsta su šio dokumento turiniu.

Turinys

1. Sąvokos ir susiję dokumentai	5
1.1. Sąvokos ir trumpiniai	5
2. Santrauka	9
3. Siūlomų paslaugų aprašymas	10
3.1. Siūlomo sprendimo aprašymas	10
3.1.1 MDAS tobulinimo darbų paketai	10
3.1.2 MDAS priežiūra ir palaikymas	18
3.1.3 Techninis sprendimo aprašymas	24
3.2. Projekto įgyvendinimo metodologija	28
3.2.1 Taikomos metodikos	28
3.3. Siūloma projekto įgyvendinimo strategija	31
3.3.1 Projektui keliamų tikslų ir uždavinių analizė	32
3.3.2 Įgyvendinimo strategija	32
3.3.3 Projekto planas	34
3.3.4 Projekto organizacija	49
3.3.5 Atsekamumas ir eigos stebėjimas	53
3.3.6 Tiekėjo programinės įrangos tobulinimo ciklo valdymas	54
3.3.7 Kokybės užtikrinimas	54
4. Informacija apie tiekėją	62
4.1. Pagrindinė informacija apie UAB Asseco Lietuva	62
4.2. Pagrindinė informacija apie SKG S.A.	65
4.3. Strateginė partnerystė	66
4.4. Susijusi patirtis	68

Lentelių sąrašas

Lentelė 1. Sąvokos ir trumpiniai	5
Lentelė 2. Reakcijos laiko limitai	21
Lentelė 3. Pagalbos tipai ir suteikimo terminai	22
Lentelė 4. Teikiamų produktų gyvavimo ciklas	45
Lentelė 5. Veiksmų terminai ir trukmė	46
Lentelė 6. Pagrindiniai ekspertai	50
Lentelė 7. Pagrindiniai Projekto kokybės plano skyriai	56
Lentelė 8. Rizikos registras	60
Lentelė 9. Rizikų klasifikavimas	60
Lentelė 10. Susijusi patirtis	68

Paveikslėlių sąrašas

Pav. 1. MDAS komponentų architektūra.....	24
Pav. 2. Integracijos architektūra.....	26
Pav. 3. RUP architektūra.....	29
Pav. 4. Projekto etapai ir iteracijos	36
Pav. 5. Pradinio etapo veiklos	38
Pav. 6. Parengiamojo etapo darbai	40
Pav. 7. Konstravimo etapo iteracijos darbai	42
Pav. 8. Perkėlimo etapo darbai	43
Pav. 9. Projekto personalas	48
Pav. 10. Projekto organizacinė struktūra	49
Pav. 11. „Asseco“ grupė Europoje.....	67

1. Sąvokos ir susiję dokumentai

Šiame skyriuje pateikiamos sąvokos, trumpiniai ir susiję dokumentai.

1.1. Sąvokos ir trumpiniai

Žemiau esančioje lentelėje pateikiame pagrindines šiame dokumente naudojamas sąvokas ir trumpinius.

Lentelė 1. Sąvokos ir trumpiniai

Sąvokos ir trumpiniai	Paaiškinimas
AEO	<i>Authorised Economic Operator</i> – įgaliotasis ekonominės veiklos vykdytojas
AES	Automatizuota eksporto sistema (<i>Automated Export System</i>)
AGREX	Eksporto licencija AGREX
AGRIM	Importo licencija AGRIM
AIS	Automatizuota importo sistema (<i>Automated Import System</i>)
AIS-EMCS	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Akcizų informacinė sistema
BAP	Lietuvos muitinės kuriama Bendro naudotojų valdymo sistema, Bendras naudotojų autentifikavimo portalas
BŽŪP	Bendroji žemės ūkio politika
CCI	Sąjungos muitinės kodekso centralizuotas muitinis įforminimas importo atvejais
CCN/CSI	Europos Komisijos Saugus bendrasis komunikacijų tinklas ir Bendroji sistemų sąsaja (<i>Secured Common Communications Network and Common Systems Interface</i>)
CED, BJD	Bendrasis įvežimo dokumentas (<i>Common Entry Document</i>)
CG	<i>Customs gateway</i> – muitinių tinklų sąsaja
CS/MIS	Centrinė paslaugų ir valdymo informacijos sistema (CS/MIS)
CS/RD	CS/RD (<i>Central Services/ Reference Data</i>) Europos Bendrijos centrinių paslaugų normatyvinės informacijos sistema
CVED, VID	Veterinarinis įvežimo dokumentas (<i>Common Veterinary Entry Document</i>)
DG SANTE	Europos Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas (<i>The Directorate General for Health and Food Safety</i>)
DG TAXUD	Europos Komisijos Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis Direktoratas
DMZ	<i>Demilitarized zone</i> . Tai sąvoka, apibūdinanti serverį, kompiuterį (arba keletą jų), įterptą tarp organizacijos vidinio tinklo ir viešojo (išorinio) tinklo. DMZ neleidžia „svetimam“ išorės naudotojui pasiekti duomenų, esančių organizacijos tarnybinėje stotyje, bet palieka galimybę įprastu būdu naudotis viešosiomis paslaugomis
EBTI-3	Europos privalomosios tarifinės informacijos sistema (<i>European Binding Tariff information</i>)
ECN	Elektroninių duomenų mainams skirtas komunikacijos modulis
ECS	<i>Export Control System</i> – Eksporto kontrolės sistema
EK	Europos Komisija
E-KROVINYS	AB Lietuvos geležinkeliai administruojama informacinė sistema
Elektroninės paslaugos gavėjas	Asmuo arba jo įgaliotas atstovas, Lietuvos Respublikoje vykdomas muitų teisės aktais reglamentuojamą veiklą ir turintis teisę jungtis prie Integruotos MIS posistemių, teikiančių elektronines muitinės paslaugas
Elektroninių dokumentų saugykla	Elektroninių dokumentų saugykla (repozitorius), Visuomenės informavimo ir vidinės komunikacijos sistemos komponentė

EM-VARTAI	ESB modulis EM-VARTAI – muitinės išorinių naudotojų tapatybės nustatymo (autentikavimo), prieigos teisių suteikimo (autorizavimo) ir atstovavimo sprendimas
EMCS	Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo kontrolės sistema (<i>Excise Movement Control System</i>)
EORI kodas	Ekonominės veiklos vykdytojo registracijos ir identifikavimo kodas – Sąjungos muitų teritorijoje unikalus identifikavimo kodas, kurį muitinė suteikia ekonominės veiklos vykdytojui ar kitam asmeniui, įregistruodama jį muitinės reikmėms
EOS	<i>Economic Operators' System</i> – sistema ekonominės veiklos vykdytojams
EOS-AEO	Ekonominės veiklos vykdytojų sistemos AEO posistemis
ES	Europos Sąjunga
ESB	<i>Enterprise Service Bus</i> . Organizacijos elektroninių ir žiniatinklio paslaugų (<i>webservices</i>) magistralė. Integracinės terpės (<i>middleware</i>) ir Integruotos MIS posistemių (komponenčių) tarpusavio integracijos ir integracijos su išorinėmis sistemomis sąsajų komponentė
ESKIS	Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių mokėtojų elektroninių švietimo, konsultavimo ir informavimo paslaugų sistema
EU-SW	Europos Sąjungos Vieno langelio sistema
FSS	Funkcinė sistemos specifikacija (atskira kiekvienai Europos Komisijos sistemai) (<i>Functional System Specification</i>)
GF	Lietuvos Respublikos ginklų fondas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
GVS	Garantijų valdymo sistema, Integruotos MIS posistemis
HTML5	<i>HyperText Markup Language</i> v5 – naujausia hiperteksto žymėjimo kalba
HTTP	<i>HyperText Transfer Protocol</i> – hipertekstinių duomenų perdavimo protokolas
HTTPS	HTTP Secure – saugi HTTP protokolo realizacija, informacijos mainų apsaugai naudojanti SSL arba TLS apsaugotą duomenų kanalą
ICS	<i>Import Control System</i> – importo kontrolės sistema
IEAIS	Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos administruojamas Žemės ūkio paramos administravimo informacinės sistemos Importo bei eksporto licencijų, importo kvotų ir eksporto subsidijų administravimo posistemis
IMVIS	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos administruojama Integrali maisto ir veterinarijos informacinė sistema
INF	Sąjungos muitinės kodekso informacijos lapų specialiosioms procedūroms sistema
Integruota MIS	Integruota muitinės informacinė sistema
IS	Informacinė sistema
ISPP	Nacionalinė perdirbimo procedūrų sistema, Integruotos tarifų valdymo sistemos modulis
IT	Informacinės technologijos
ITPC	Muitinės informacinių technologijų paslaugų centras
ITPC sistema	ITPC naudojama informacinių technologijų paslaugų teikimo ir valdymo sistema, realizuota programinės įrangos <i>Marval Service Management</i> priemonėmis
ITVS	Integruota tarifų valdymo sistema, Integruotos MIS posistemis
KEL	<i>Known error list</i> – Žinomų klaidų sąrašas
KPD	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos
KPEPIS	Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos administruojama Kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinė sistema

L&B	MDAS Susiejimo ir prekių kiekio balansavimo paslauga (<i>Linking and Balancing</i>)
LIS	VĮ Registrų centro Licencijų informacinė sistema
LITAR	Lietuvos Respublikos integruoto tarifo sistema, ITVS modulis
LM, muitinė	Lietuvos Respublikos muitinė
LMDS	Lietuvos Respublikos muitinės duomenų saugykla, Integruotos MIS posistemis
LR	Lietuvos Respublika
LT-SMS	Nacionalinė muitinės spaudų ir kitų žymų sistema, ITVS modulis
MAKIS	Mokesčių apskaitos ir kontrolės sistema, Integruotos MIS posistemis
MASP	<i>Multi-Annual Strategic Plan</i> – DG TAXUS parengtas daugiamečių elektroninės muitinės strateginis planas
MASP-LT	Lietuvos Respublikos daugiamečių elektroninės muitinės strateginis sukūrimo priemonių planas
MD	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
MĖGIS	Darbo su prekių mėginiais (pavyzdžiais) informacinė sistema, Integruotos MIS posistemis
MAPS	Mokesčių apskaičiavimo ir patikros sistema, ITVS modulis
MDAS	Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo sistema, Integruotos MIS posistemis
MIS	Muitinės informacinės sistemos
MISC	Muitinės informacinių sistemų centras
MPR	Muitinės prievolinkų registras
MS Active Directory	Kompiuterių naudotojų autentiškumo nustatymo sistema (Lietuvos Respublikos muitinės naudojama centralizuota vidinių naudotojų autorizacijos duomenų valdymo programinė įranga) (<i>Microsoft Active Directory</i>)
MSVS	Muitinės sprendimų valdymo sistema - Europos Komisijos užsakymu sukurta programinė įranga, skirta muitinės formalumams, susijusiems su Sąjungos muitinės kodekso Muitinės sprendimų sistemos proceso vykdymu, tvarkyti (<i>Customs Decision Managment System – CDMS</i>).
MTAS	Muitinės tarpininkų ir muitinės tarpininkų atstovų administravimo sistema, Integruotos MIS posistemis
Muitinės departamentas arba MD	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
NMA	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
NOVIS	Normatyvinės informacijos valdymo sistema, Integruotos MIS posistemis
NTKS	Nacionalinė tranzito kontrolės sistema, Integruotos MIS posistemis
PKP	Projekto kokybės planas
PoUS	Europos Sąjungos prekių statuso įrodymo sistema
PTI	Privalomoji tarifinė informacija
PREMI	Prekių muitinio įvertinimo sistema, Integruotos MIS posistemis
PVM	Pridėtinės vertės mokestis
RC	VĮ Registrų centras
RDBMS	Reliacinės duomenų bazės valdymo sistema
REX	Europos registruotųjų eksportuotojų sistema
RIKS	Rizikos įvertinimo ir kontrolės sistema, Integruotos MIS posistemis
RKS	Rentgeno kontrolės muitinės informacinė sistema
RUP	Unifikuotas Rational procesas
SMK	Sąjungos muitinės kodeksas
SMK DA	Sąjungos muitinės kodekso deleguotasis aktas
SMK JA	Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimo aktas

SMS	Nacionalinė muitinės spaudų ir kitų žymų sistema, ITVS modulis
SOA	<i>Service Oriented Architecture</i> – į paslaugas orientuota architektūra
SOAP	Protokolas skirtas decentralizuotam struktūrizuotos informacijos apsikeitimui naudojant XML pranešimus perduodamus žiniatinklio paslaugoms (pavadinimas kilęs nuo <i>Simple Object Access Protocol</i>)
SPEED2	Saugus EK portalas, jungiantis vidinį (<i>private</i>) CCN/CSI tinklą su išore S2S sąsajoms (<i>Single Portal for Entry and Exit of Data</i>)
SSO	<i>Single Sign On</i> – vieningo tiesioginio naudotojų prisijungimo mechanizmas
STORK	Saugus tarpvalstybinis tapatybės nustatymas, EK finansuojamas projektas https://www.eid-stork.eu/ (<i>Secure idenTity acrOss boRders linKed</i>)
SW-CVED	Europos Komisijos administruojama Muitinei skirta ES vieno langelio informacinė sistema Veterinariniams įvežimo dokumentams gyvūniniams produktams, Veterinariniams įvežimo dokumentams gyvūnams ir Bendriesiems įvežimo dokumentams tvarkyti, susieta su DG SANTE tvarkoma TRACES duomenų base. Numatoma pertvarka į SW- <i>Certificates Exchange</i> (CERTEX) sistemą.
TARIC	Europos Komisijos administruojama Europos Bendrijos integruoto tarifo sistema
TEMPO	TAXUD <i>Electronic Management of Projects On Line</i> - DG-TAXUD kokybės užtikrinimo metodika
TKS	Tarifinių kvotų sistema, ITVS modulis
TRACES	Europos Komisijos DG SANTE administruojama veterinarijos informacinė sistema (<i>Trade Control and Expert System</i>) DG SANTE administruojama veterinarijos informacinė sistema (<i>Trade Control and Expert System</i>)
TS	MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų įsigijimo atviro konkurso techninė specifikacija
TSS	Tarifinės priežiūros (<i>Surveillance</i>) sistema, ITVS modulis
UCC	<i>Union Customs Code</i> – sąjungos muitinės kodeksas
UUM&DS	<i>Uniform User Management and Digital Signatures</i> – Tiesioginė verslininkų prieiga prie Europos informacinių sistemų (vienodas vartotojų valdymas ir skaitmeninis parašas)
VIISP	Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma
VIES	Europos Komisijos Pridėtinės vertės mokesčio informacijos mainų sistema
VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
VM	Virtuali mašina
VMVT	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
VKS	Visuomenės informavimo ir vidinės komunikacijos sistema, Integruotos MIS posistemis
VLS	Vieno langelio sistema, Integruotos MIS posistemis
VLS portalo naudotojas	Verslininkai, deklarantai, kiti fiziniai bei juridiniai asmenys
XML	<i>eXtensible Markup Language</i> – išplėstinė aprašų žymų kalba

2. Santrauka

Pasiūlymą pateikė įmonių konsorciumas:

- UAB „Asseco Lietuva“ – Tiekėjas turintis didelę patirtį įgyvendinant ir prižiūrint didelius IT sistemų projektus viešojo administravimo srityje Lietuvoje;
- SKG S.A.- Tiekėjas, kuris sukūrė dabartinę MDAS versiją, vykdė MDAS vystymo bei teikė sistemos priežiūros ir palaikymo paslaugas. Dalyvavo vykdant MAKIS plėtros projektą, rengė vieningo garantijų valdymo funkcionalumo analizę ir koncepciją. Įmonė taip pat dalyvavo vykdant Lenkijos muitinės departamento projektą Automatizuotos eksporto sistemos (AES) ir Automatizuotos importo sistemos (AIS) kūrimas, vystymas ir priežiūra.

Bendrovės priklauso „Asseco“ grupei, didžiausiai IT bendrovių grupei Vidurio ir Rytų Europoje.

Šiam projektui įmonių konsorciumas skiria grupę patyrusių specialistų, kurie dalyvavo kuriant įvairias Lietuvos Respublikos informacines sistemas (tame tarpe – kuriant, modernizuojant bei prižiūrint MDAS), dalyvavo vykdant MAKIS plėtros projektą, vykdė tranzito kontrolės sistemos diegimą ir plėtrą Lenkijoje bei turinčius didelę patirtį, įgytą per pastaruosius 20 metų, veiksmingai plėtojant ir prižiūrint valstybinės reikšmės IT sistemas. Tai užtikrins, kad:

- Visa komanda puikiai žino geriausias valstybinių informacinių sistemų kūrimo architektūrines, bei technologines praktikas, kylančias iš LR normatyvinių teisės aktų, muitinės ir ES reikalavimų.
- Suburtos komandos narių grupės turi bendro komandinio darbo patirtį panašiuose projektuose.
- Siūlomi sprendimai, užtikrinantys techninės ir funkcinės architektūros tęstinumą atitinkančią dabartinę MDAS versiją, ir jos suderinamumą su išorinėmis sistemomis bei MIS architektūra.
- Siūlomas projekto organizavimas ir uždavinių planavimas yra optimalus perkančios organizacijos požiūriu ir užtikrina efektyvų dabartinės techninės infrastruktūros ir organizacinių galimybių naudojimą.

Pasiūlymas suskirstytas į dvi dalis:

- Įgyvendinimo dalis aprašo mūsų supratimą apie MDAS svarbą Lietuvos muitinės veikloje, MDAS vietą integruotoje MIS architektūroje, bei įgyvendinimo metodikų ir strategijų paaiškinimą. Jos susietos tiek su funkciniais tiek ir nefunkciniais reikalavimais pagal pirkimo dokumentų techninę specifikaciją, siūlomus sprendimus MDAS vystymui, taip pat projekto vykdymo strategiją. Šiame skyriuje taip pat nurodomi projekto rizikų valdymo strategijos, metodai, siekiant būtinų uždavinių įgyvendinimo.
- Informacinė dalis apima informaciją apie Tiekėjo patirtį projektuose.

3. Siūlomų paslaugų aprašymas

Šiame skyriuje pateikiamas IS kūrimo paslaugų įgyvendinimo aprašymas, detalizuojamos veiklos ir darbai, būtini projektui įgyvendinti.

3.1. Siūlomo sprendimo aprašymas

Šiame skyriuje, remiantis techninėje specifikacijoje (toliau – TS) apibrėžtais Perkančiosios organizacijos poreikiais techninei aplinkai, integravimui, Lietuvos Respublikos muitinės naudojamais IT sprendimais ir taikomais saugumo reikalavimams, aprašytas siūlomas Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos (toliau – MDAS) tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo sprendimas.

Skyriuose 3.1.1.12, 3.1.1.14, 3.1.1.19, 3.1.1.20, 3.1.1.21, 3.1.1.25 aprašyta kaip siūlomas sprendimas būtų integruojamas įgyvendinant sąsajas su kitais Integruotos MIS posistemiais, registrais ar išorinėmis sistemomis panaudojant Lietuvos Respublikos muitinėje šiuo metu naudojamą integravimo platformą – ESB *webMethods*.

Skyriuose 3.1.1.2, 3.1.1.3, 3.1.1.16 pateiktas Verslininko ir Keleivių portalų atnaujinimas bei grafinės naudotojo sąsajos sprendimo aprašymas.

Centralizuotas muitinės formalumų atlikimo proceso valdymo sprendimas yra aprašytas 3.1.1.8 skyriuje.

Skyriuose **Error! Reference source not found.** taip pat aprašyta, kokią vietą Integruotos MIS architektūroje užima MDAS ir kokie Perkančiosios organizacijos naudojami sprendimai bus naudojami sąveikumui užtikrinti.

Remiantis TS išvardintomis Lietuvos Respublikos muitinės turimomis programinės ir techninės įrangos priemonėmis, skyriuose 3.1.1.2, 3.1.1.19, 3.1.3 aprašyta kaip jos bus panaudojamos projekto uždaviniams įgyvendinti, pateikiamas optimalaus ir efektyvaus Lietuvos Respublikos muitinės turimų programinės ir techninės įrangos priemonių panaudojimo siūlymas, atitinkantis techninėje specifikacijoje įvardytus poreikius.

Skyriuje 3.1.2 aprašyta, kaip bus teikiamos MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos.

Skyriuje **Error! Reference source not found.** aprašyta, kaip bus panaudojami Perkančiosios organizacijos IT architektūros komponentai, įskaitant ir planuojamas MDAS tobulinimui panaudoti muitinės turimas realizavimo priemones.

3.1.1 MDAS tobulinimo darbų paketai

Atsižvelgiant į techninės specifikacijos reikalavimus, visi apibrėžti funkciniai reikalavimai MDAS tobulinimui yra sugrupuoti į 25 darbo paketus. Šiame skyriuje pateikiama informacija, kaip mes suprantame darbą, kuris bus atliekamas vykdant TS įvardintus reikalavimus.

3.1.1.1. Esamos ir siekiamos MDAS situacijos analizė

Kiekvieno darbo paketo pradžioje kartu su LM turės būti atlikta detali darbų analizė. Analizės metu remiantis reikalavimais bus atkreiptas dėmesys į šiuos aspektus:

- Tikslai, kurių siekiama kiekvieno konkretaus reikalavimo atveju.
- Teisingas bendras reikalavimų suvokimas, priimant domėn analizės metu paaiškėjusius funkcinis ir ne funkcinis detales (sub) reikalavimus.
- Esama („as is“) sistemos būklė žiūrint iš konkretaus reikalavimo konteksto.
- Siekiama („to be“) sistemos būklė, įgyvendinus konkretų reikalavimą.

- Reikalavimų kategorizavimas, taikant šiuos faktorius: prioritetas klientu, nustatyti terminai, sudėtingumas (įvertinant kaštus ir įgyvendinimo laiką). Šis kategorizavimas turės lemiamą įtaką ruošiant ir atnaujinant projekto planą

Darbo paketo analizės rezultate bus atnaujinta detalios analizės ataskaita.

3.1.1.2. DP1 MDAS verslininko portalo atnaujinimas

Šiame darbų pakete yra sugrupuoti reikalavimai, susiję su MDAS verslininko portalo tobulinimu.

MDAS verslininko portalas turės būti perrašytas, naudojant vieną iš šiuolaikinių interneto sąsajos karkasų tokių, kaip *Angular* arba *Vaadin10*, teikiančių prisitaikančią vartotojo sąsają, tinkamą darbui įvairiuose įrenginiuose: pradedant asmeninio kompiuterio darbalaukiu, planšetiniais kompiuteriais, ir baigiant išmaniausiais telefonais. Taip pat yra nauja *server push* technologija, leidžianti realizuoti greičiau reaguojančią naudotojo sąsają nei dabartinė.

MDAS Verslininko portale autentifikavimo procesas turi būti perrašytas pagal naują muitinės autentifikavimo modelį per BAP ir EM-VARTAI. Mūsų patirtis šioje srityje, įgyta jau vykstančio VLS vystymo projekto metu, bus labai vertinga realizuojant šį reikalavimą.

3.1.1.3. DP2 MDAS funkcionalumo pritaikymas išoriniams bei vidiniams naudotojams naudojant išmaniuosius mobiliuosius įrenginius ir savitarnos kioskus

Atsižvelgiant į kitus reikalavimus, naująją MDAS sudarys keturi moduliai, du išoriniai ir du vidiniai:

- Verslininko portalas;
- Keleivio portalas;
- Muitininko darbo vieta, skirta verslininko procedūroms;
- Muitininko darbo vieta, skirta keleivių deklaracijoms.

Analogiškai kaip ir MDAS verslininko portalas, visi keturi moduliai turės būti perrašyti, naudojant vieną iš tokių šiuolaikinių interneto sąsajos karkasų tokių kaip *Angular* arba *Vaadin10*, teikiančių prisitaikančią vartotojo sąsają, tinkamą darbui įvairiuose įrenginiuose: pradedant asmeninio kompiuterio darbalaukiu, planšetiniais kompiuteriais ir baigiant išmaniausiais telefonais. Taip pat yra nauja *server push* technologija, leidžianti realizuoti greičiau reaguojančią naudotojo sąsają nei dabartinė.

Atsižvelgiant į tai, kad visų MDAS modulių naudotojo sąsajas (UI) reikia perrašyti, todėl tai nebus tik mechaninis esamos grafinės naudotojo sąsajos perkėlimas į naują karkasą. Muitinės procedūrų pasikeitimai nuo rankinio iki automatizuoto muitinio įforminimo bei centralizuotas įforminimas taip pat įtakoja navigacijos sistemos pakeitimus naudotojo sąsajose. Naujos naudotojo sąsajos duomenų struktūros taip pat gali turėti įtakos apdorotų pranešimų ir dokumentų atvaizdavimo pakeitimams.

Todėl prieš įgyvendinimą, turėtų būti atliktas UX modeliavimo (angl. *User experience design*) procesas ir prototipų kūrimas, o perkančiosios organizacijos atstovai turėtų aktyviai dalyvauti šiame procese.

Reikalavimas, susijęs su galimybe naudotis MDAS savitarnos kioskuose, turės būti išsamiau išnagrinėtas analizės etape.

Visi MDAS moduliai bus prieinami TS nurodytomis kalbomis, įskaitant norminės informacijos elementus (pvz., nuorodų kodų duomenų sąrašus), ir juos kuriant bus laikomasi gerųjų UX praktikų.

Taip pat vidinių MDAS modulių taikomųjų programų karkase bus įgyvendintas MS Windows pagrįstas SSO mechanizmas.

3.1.1.4. DP3 Pranešimo apie transporto priemonės atvykimą (*Notification of Arrival*) MDAS funkcionalume atnaujinimas ir Pranešimo apie priekių pateikimą (*Presentation Notification*) MDAS funkcionalume sukūrimas

Pranešimas apie atvykimą, pranešimas apie pateikimą ir laikinojo saugojimo deklaracija yra žingsniai ES importo proceso, vadinamo "Pentalogija", žingsniai kur papildomai iš pradžių yra "Įvežimo bendroji deklaracija" ir pabaigoje "Muitinės deklaracija".

Šiuo metu MDAS, išskyrus pranešimą apie pateikimą, visi kiti Pentalogijos elementai yra įgyvendinti. Vis dėlto tai buvo padaryta prieš dabartinius ES reikalavimus, susijusius su pranešimais apie atvykimą, pateikimą ir laikinojo saugojimo deklaraciją. ES lygmens reikalavimai nėra detalai apibrėžti, t.y. naudojant FSS ir DDNA specifikacijas - tai paliekama nacionalinėms administracijoms. Susitarimo su ES lygis turėtų būti pasiektas verslo procesų 3 lygmeniu (ir, žinoma, UCC-DA, UCC-IA ir UCC).

Projekto metu pranešimų apie atvykimą, pateikimo pranešimų ir laikinojo saugojimo deklaracijų duomenų bazių duomenų struktūra ir pačios pranešimų struktūros bus atnaujintos / sukurtos remiantis EUCDM.

Esami verslo procesai bus patobulinti pagal ES verslo procesų apibrėžimo 3 lygį, atsižvelgiant į vietos ir tarptautinių prekių judėjimą tarp laikinųjų saugyklų ir vietinius LT specifinius reikalavimus, pvz., laikinojo saugojimo ir NTKS integracija, naudojant L&B paslaugą.

3.1.1.5. DP4 MDAS funkcionalumo, siekiant atitikti ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, įskaitant reikalavimus susijusius su elektroninių pranešimų naujomis struktūromis, atnaujinimas ir papildymas

Šio darbų paketo reikalavimas yra bendras, susijęs su daugeliu kitu MDAS veiklos funkcionalumo tobulinimo reikalavimų. Išsamesnis aprašymas pateikiamas aprašant tuos konkrečius reikalavimus. Čia verta paminėti bendrąjį šių reikalavimų įgyvendinimo principą.

Įvedus Sąjungos muitinės kodeksą UCC (ES reglamentas 952/2013) ir po to - Deleguotą reglamentą UCC-DA (ES reglamentas 2015/2446) ir įgyvendinimo reglamentą UCC-IA (ES reglamentas Nr. 2015/2447), atsirado daug svarbių pakeitimų, kuriuos būtina atlikti nacionalinėse muitinių sistemose, tokiose kaip MDAS.

Šie pokyčiai susiję ne tik su tam tikrų muitinės procedūrų verslo logika, bet ir konkrečių deklaracijų duomenų apimtimi ir duomenų struktūromis. Žiūrint iš deklaracijų struktūros pokyčių taško, pagrindiniu dokumentu yra taip vadinamas "UCC-DA Annex B" (arba platesne prasme, apimantis ne tik deklaracijas) - ES muitinės duomenų modelis (EUCDM) (žr. <https://svn.taxud.gefeg.com/svn/Documentation/EUCDM/EN/index.htm>).

Nacionalinių muitinių sistemų pokyčių procesas jau prasidėjo, tačiau tai ilgalaikis procesas, kuriame reikia atsižvelgti į pereinamojo laikotarpio taisykles, apibrėžtas ES reglamente 2016/341.

Žiūrint iš aukšto elektroninių muitinės sistemų lygio, yra du svarbūs ES dokumentai: darbo programa, susijusi su elektroninių sistemų kūrimu ir įgyvendinimu (ES reglamentas 2016/578) bei tikslesnis kasmet atnaujinamas daugiametis strateginis planas (MASP).

Kiekviena konkreti ES muitinės sistema (t.y. projektas žr. MASP) gali būti tiksliau apibrėžta TAXUD, naudojant BPMN procesų žymėjimą (skirtingu detalumo lygiu iki 3 lygio) ir dvi specifikacijų grupes: funkcinės sistemos specifikacijas (FSS), kurios kartais vadinamos kaip "4 lygis", ir nacionalinio taikymo dizaino dokumentas (DDNA).

Ne visi MASP projekto FSS ir DDNA dokumentai yra apibrėžti. Kai kuriems projektams tai atliks nacionalinės administracijos, o kitą dokumentaciją ateityje apibrėš TAXUD.

Bendras MDAS projekto priėjimas yra sutelkti dėmesį į tuos ES reikalavimus, kurie:

- Liečia MDAS;
- Turi būti įvykdyti projekto metu (žr. MASP);
- Reikalavimai bus įgyvendinami atsižvelgiant į detalių -> bendresnių specifikacijų eiliškumą (t.y., iš pradžių naudojamos detalesnės, pavyzdžiui, DDNA, FSS, o aukštesnio lygio tik esant trūkumų detalesnėse).

3.1.1.6. DP5 Esamų ir naujų MDAS funkcijų, atitinkančių su procesais ir duomenimis susijusius ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, ir susijusios su eksporto procedūrų (įskaitant ir reeksporto deklaracijas) atlikimu bei priežiūra, atnaujinimas ir sukūrimas

Šiam darbų paketui tenkantys ES reikalavimai yra susiję su ES projektu AES (automatizuota eksporto sistema). Palyginus su ankstesniu ES eksporto projektu „ECS-2“, jis apima visas eksporto ir išvežimo funkcijas, kurias apibrėžia UCC-UCC-DA ir UCC-IA. Pagrindinis AES papildymas yra: supaprastintų muitinės procedūrų palaikymas, suskaidytų ir apjungtų siuntų išvykimo ir padalijimo išvykimui per keletą eksporto įstaigų funkcionalumo sukūrimas, vieningas bendradarbiavimas su tranzito NTKS ir EMCS sistemomis, atnaujinta reeksporto procedūra, susiejimas su muitinės sprendimų sistema ir centralizuoto įforminimo funkcionalumo palaikymas (žr. 3.1.1.8 skyrių).

Kartu su nauju/praplėstu funkcionalumu UCC-DA iš naujo apibrėžia visų eksporto / išvykimo deklaracijų duomenų apimtį ir struktūrą.

Nors dabar MDAS sistema palaiko keletą naujų AES funkcijų (t.y. supaprastinimai, bendradarbiavimas su EMCS, ribota integracija su NTKS, integracija su EORI MPR ir riboto autorizavimo sprendimų palaikymas), funkcionalumas vis tiek turėtų būti atnaujintas pagal naujus reikalavimus. MDAS visiškai naujai turėtų būti realizuotas naujas re-eksporto pranešimų funkcionalumas kartu su nauja aibe pranešimų su suskaidyto ir dalinio išvykimo palaikymu.

AES projektui išsamios FSS ir DDNA specifikacijos yra apibrėžtos pagal TAXUD ir bus laikomos MDAS tiesioginių reikalavimų šaltiniais, ypač bendrosios srities komunikacijos srityje (atkreiptinas dėmesys, kad šio pasiūlymo parengimo metu DDNA specifikacija yra vis dar rengiama).

Didžiausias iššūkis AES projektui - naujos žinučių duomenų struktūros, pagrįstos EUCDM, apibrėžimas iš naujo. Tai yra ilgalaikio pereinamojo laikotarpio priežastis, dėl kurios nacionalinės administracijos vis dar gali dirbti kaip ECS-2 sistema (iki 2023 m. pabaigos). Iš kitos pusės nacionalinės administracijos, kurios pereinamuoju laikotarpiu pereis į AES, turės palaikyti pranešimus, suderinamus su ECS-2, nes AES ar ECS-2 pasirinkimas priklauso nuo šalies iš kurios gaunamas/į kurią siunčiamas pranešimas.

TAXUD iš dalies išsprendžia naujų ir senų pranešimų struktūrų palaikymą apibrėždama konversijos algoritmus ir sukurdamą konvertuojančią taikomąją programą (vadinamą ieCA) bendrojo domeno pranešimams (šiuo metu šis darbas vis dar vyksta). Pati nacionalinė administracija galės spręsti ar naudoti ieCA ar įgyvendinti suderinamumą su ECS 2 pačiai, naudojant apibrėžtus konversijos algoritmus.

MDAS projekto tikslams pasiekti siūlome įgyvendinti konversiją be ieCA, nes šios programos silpnybė yra tai, kad ji negali veikti kaip maršrutizatorius ir bendravimas su ECS-2 šalimi visada būna toks: siųsti naujo formato pranešimą ieCA, gauti seną formą ir persiųsti ją ECS-2 šaliai, vietoje to, kad: siųsti naujo formato pranešimą į ieCA, kuris po konversijos perduos jį gavėjui. Naujo ar senojo formato žinutės kūrimas tiesiai iš MDAS atrodo paprasčiau nei papildomas ryšys su ieCA. Analogiškai bus palaikomas pranešimų priėmimas - MDAS galės

tiesiogiai palaikyti AES ir ECS 2 formatus. Toks priėjimas TAXUD žinomas kaip "4 variantas", o ieCA naudojimas, toks kaip aprašytas aukščiau yra žinomas kaip "1 variantas".

Nepaisant to, jei LM administracija nuspręs naudoti ieCA, mes naudosime ją ECS-2 formato palaikymui.

3.1.1.7. DP6 Esamų ir naujų MDAS funkcijų, atitinkančių su procesais ir duomenimis susijusius ES muitų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, ir susijusios su importo procedūrų atlikimu bei priežiūra, atnaujinimas ir sukūrimas

Šiam darbų paketui tenkantys ES reikalavimai yra susiję su ES projektu „Galiojančių importo paraiškų koregavimas pagal UCC“. Palyginus su eksporto procedūra, ES reikalavimai nenustatyti pagal FSS ir DDNA, o yra tik 3 lygio verslo procesų apibrėžimai ir UCC, UCC-DA, UCC-IA. Funkcines ir technines detales pagal šiuos reikalavimus turėtų apibrėžti nacionalinė administracija.

Bet yra viena išimtis - centralizuotas muitinės formalumo atlikimo procesas, kurio išsamios specifikacijos bus parengtos ES lygiu (žr. 3.1.1.8 skyių).

Šiuo metu MDAS sistema palaiko ES reikalavimus šioje srityje, tačiau kadangi jie buvo įgyvendinti ankščiau, būtina analizuoti ir prireikus suderinti funkcionalumą su dabartiniais UCC reikalavimais šiose srityse:

- Supaprastintos muitinės deklaracijos,
- sąsaja su EMCS,
- sąsaja su NTKS,
- ryšys su muitinės sprendimų sistema,
- centralizuotas įforminimas (žr. 3.1.1.8 skyių).

Iš kitos pusės įvyko deklaracijų duomenų struktūros pokyčiai, kaip apibrėžta EUCDM (UCC-DA priedas B). Šie papildymai / pakeitimai gali turėti įtakos visai MDAS sistemos importo daliai (taip pat kaip ir eksporto atveju). Šis klausimas atrodo ypač svarbus, nes jis turės įtakos ne tik MDAS, bet ir verslininkams.

3.1.1.8. DP7 Esamų ir naujų MDAS funkcijų, skirtų vykdyti centralizuotą muitinės formalumų atlikimo proceso valdymą, atnaujinimas ir sukūrimas

Yra tokie reikalavimų šaltiniai, susiję su Centralizuotu muitinės formalumų atlikimo proceso funkcionalumu:

- AES ES projektas, kurio FSS specifikacijose apibrėžiami muitinės formalumų atlikimo procesui skirti nauji procesai ir nauji pranešimai;
- Pagal ES „Galiojančių importo paraiškų koregavimai pagal UCC“ projektą yra atskira importo muitinės įforminimo (CCI) atšaka. CCI išsamios FSS specifikacijos turėtų greitai pasirodyti (numatytas terminas 2018 m. antrasis ketvirtis). CCI yra padalintas į du etapus, tačiau antrasis etapas yra už šio MDAS vystymo projekto laiko rėmo ribų;
- Nacionaliniai Lietuvos reikalavimai (virtualus pateikimo biuras, automatinis deklaracijų paskirstymas, ryšių palaikymas tarp prižiūrinto biuro, virtualaus pateikimo biuro, pateikimo biuro ir verslininkų).

Be to, reikėtų paminėti, kad ankstesniame MDAS vystymo projekte buvo įgyvendintas muitinės formalumų atlikimo proceso funkcionalumas nedidele apimtimi, kuris yra šiuo metu naudojamas.

Atsižvelgiant į visus aukščiau išdėstytus argumentus, akivaizdu, kad iš pradžių turi būti atlikta išsami analizė ir, kaip rezultatas, turi būti parengtas aiškus reikalavimų rinkinys. Remiantis detalios analizės rezultatais MDAS bus atitinkamai atnaujintas / papildytas.

3.1.1.9. DP8 Esamų ir naujų MDAS funkcijų, susijusių su specialiųjų procedūrų, išskyrus tranzitą, atlikimu bei priežiūra, atnaujinimas ir sukūrimas

Šiuo metu MDAS sistema neturi dedikuoto specialiųjų procedūrų palaikymo, tačiau ankstesnio projekto metu buvo pradėta šios srities analizė. Ypatingai buvo aptariamasi galimybės panaudoti esamą L&B paslaugą, skirtą įvežimo/išvežimo apdorojimui. Galutinis šios analizės rezultatas parodė, kad iš specialiųjų procedūrų požiūriu susiejimo ir priekių kiekio balansavimo paslauga skiriasi nuo dabartinio įgyvendinimo, pvz. laikinajam saugojimui. Specialiosios procedūros yra pagrįstos autorizacijomis, kurios yra labai svarbios, tačiau jų neturi dabartinė L&B paslauga.

Šiame projekte mes atsižvelgsime į aukščiau pateiktus rezultatus ir pasiūlysiame specialių procedūrų, skirtų L&B sprendimui, kuris kaip pagrindinį vaizdą pateiks tam tikras autorizacijas ir su jomis susijusias naudojamas importo bei eksporto deklaracijas.

Specialiųjų procedūrų palaikymo ES reikalavimai yra apibrėžti „UCC specialiųjų procedūrų“ projekte. Jame apibrėžiami importo / eksporto suderinimo reikalavimai tik verslo procesų apibrėžimų 3 lygmeniu. Funkcinės ir techninės detalės yra nacionalinės administracijos reikalas. Vis dėlto tais atvejais, kai daugiau valstybių narių deklaruojamos specialios procedūros deklaracijos, pagrįstos tuo pačiu leidimu, egzistuoja specialus paprojektas „UCC INF specialiam tvarkymui“. Šio paprojekto FSS ir DDNA specifikacija yra apibrėžta ir bus įgyvendinta centralizuotai sukurtoje „INF SP System“ sistemoje. Nacionalinės programos turėtų būti integruotos į šią sistemą.

MDAS sistemoje po atliktos detalios analizės, bus atsižvelgta į aukščiau išvardytus argumentus, skirtus specialioms procedūroms ir integracijai su centrine „INF SP System“ palaikyti.

3.1.1.10. DP9 MDAS funkcionalumo, susijusio su deklaracijų duomenų elementų taisymu po jų mutinio įforminimo, atnaujinimas

Dabartinė MDAS sistema leidžia apdoroti verslininkų pakeitimų prašymus tik iki tam tikro įforminimo proceso etapo. Po to pakeitimo prašymas yra atmetamas, o deklaracijos pataisymus gali atlikti tik mutinės pareigūnas, naudodamas po-įforminimo funkcionalumą, pagrįsta sprendimo priėmimu.

Paminėtas funkcionalumas gali būti pakeistas taip, kad pakeitimo prašymas nebūtų atmetamas automatiškai, tačiau pareigūnas rankiniu būdu nuspręstų dėl galimybės tenkinti pakeitimo prašymą. Šis metodas bus išsamiai aptartas detalios analizės stadijoje (pvz., ar toks pakeitimas turėtų būti atliekamas kaip pakeitimas po įforminimo).

3.1.1.11. DP10 Esamų ir naujų MDAS funkcijų, susijusių su prekių laikinuoju saugojimu, atnaujinimas ir sukūrimas

Įgyvendinimo pasiūlymas yra aprašytas 3.1.1.4 skyriuje.

3.1.1.12. DP11 MDAS atnaujinimas, MDAS susiejant su naujomis Mutinės leidimų/sprendimų sistemos funkcijomis

Turint omenyje „išduotus dokumentus / sertifikatus“, MDAS sistema jau palaiko deklaracijos patvirtinimą prieš autorizavimą supaprastintoje procedūroje, sutikrinimą su partnerių sistemomis VMVT, KPD, NMA, RC ir REX sąsaja.

Daugeliu atvejų „leidimų / sprendimų / sertifikatų“ patvirtinimas įgyvendinamas ne tik kaip paprastas konkretaus sprendimo „numerio“ patvirtinimas, bet ir, priklausomai nuo situacijos, kai yra atskirai apibrėžta „patvirtinimo“ logika.

Detalios analizės metu visi atitinkami „dokumentai“ (sprendimai, sertifikatai, leidimai ir kt.) bus analizuojami iš patvirtinimo ir sistemų bendradarbiavimo pusės. Pirmieji kandidatai yra Leidimų tvirtinimo sistema ir jos kelios autorizacijos, ISPP sistema (įvežimo / išvežimo apdorojimo autorizacijos) ir ES muitinių sprendimų sistema (UCC muitinės sprendimų projektas).

3.1.1.13. DP12 Esamų ir naujų MDAS funkcijų, užtikrinančių muitinės deklaracijoje nurodyto ekonominės veiklos vykdytojo duomenų patikrinimą su įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų (AEO), įskaitant trečiųjų šalių vykdytojus, registruotus EOS, duomenims, atnaujinimas ir sukūrimas

ES projekte „UCC ekonominės veiklos vykdytojų registravimo ir identifikavimo posistemis 2 (EORI2)“ pateikiami keli papildymai, turintys įtakos nacionalinėms muitinių sistemoms, atsakingoms už bendradarbiavimą su centrine EORI / AEO (EOS) sistema – Lietuvoje, tai MPR. Šie pakeitimai įtakoja tam tikrus MDAS pakeitimus (MDAS intensyviai keičiasi informacija su MPR). Vienas iš tokių pokyčių yra naujas funkcionalumas, susijęs su parama trečiųjų šalių prekybininkams, kurie identifikuojami pagal „Trečiosios šalies unikalus identifikavimo numeris“ TCUIN.

MDAS sistema bus atnaujinta taikant naujus ES ir nacionalinius pakeitimus, įdiegtus MPR sistemoje. Prieš įgyvendinimą bus atlikta detali analizė.

3.1.1.14. DP13 Sąveikos su GVS, atitinkamai sukuriant arba atnaujinant MDAS funkcionalumą, sukūrimas

Šiuo metu MDAS palaiko garantijos naudojimą, naudodamas sąsają su MAKIS sistema. Šis sprendimas turi silpną vietą, nes garantijos patvirtinimas atliekamas vėlesnėje apdorojimo stadijoje (deklaracijos išleidimas).

Dabar visos garantijos turi būti registruotos GVS sistemoje - tai suteiks MDAS galimybę patikrinti garantiją, sąveikaujant su GVS.

MDAS bus atnaujintas, siekiant papildomai bendradarbiauti su GVS sistema garantijos patvirtinimui.

3.1.1.15. DP14 MDAS Asmenų deklaracijų apdorojimo komponentės atskyrimas į atskirą sistemą

MDAS vidinė sistema, skirta muitininkams, bus padalinta į du atskirus modulius:

- Muitininko darbo vieta, skirta verslininko procedūroms;
- Muitininko darbo vieta, skirta keleivių deklaracijoms.

Verslo analizės metu, bus parengti ir galimai pertvarkyti išsamūs reikalavimai integracijai su asmeninių deklaracijų moduliui su tokiais specializuotais įrenginiais, kaip pasų skaitytuvas.

Ankščiau vykdytose projektuose MDAS sistema buvo praplėsta asmenų deklaracijų palaikymu. Įgyvendintas sprendimas, nors jis veikia, turi keletą silpnų vietų, nes tuo metu MAPS, MAKIS ir RIKS sistemos negalėjo pakankamai bendradarbiauti rengiant šias deklaracijas. Svarbiausi buvo MAPS apribojimai susiję su mokesčių skaičiavimu pagal asmens deklaracijas (palyginti su įprasta muitinės deklaracija asmens deklaruojamų duomenų apimtys mažesnės).

Kito projekto metu bus atliekama išsami MDAS bendradarbiavimo su šiomis sistemomis analizė ir projektavimas, kuris bus suderintas ir įgyvendintas (keičiamasi pranešimais apie jų struktūras ir pranešimų sekas). Tai bus padaryta kartu su MAPS, MAKIS ir RIKS projekto komandomis.

3.1.1.16. DP15 Keleivių (Asmenų) portalo atnaujinimas

Keleivių (Asmenų) portalas bus pertvarkytas ir perkurtas pagal TS 3.1.3.1.-3.1.3.5 reikalavimus. Plačiau žr. 3.1.1.2 skyrių.

3.1.1.17. DP16 MDAS funkcijų, leidžiančių muitinės pareigūnui realiu laiku matyti visą deklaranto prie deklaracijos ir įforminimo metu pateiktą informaciją neatvertus konkrečios deklaracijos turinio, sukūrimas

Kartais muitinės pareigūnas turėtų patikrinti konkretaus verslininko „muitinės dosjė“. Tai gali atsitikti, ypač atliekant muitinės formalumų patikrinimą ar po patikrinimo procedūros. Šiuo metu MDAS nepalaiko tokio funkcionalumo. Yra daug paieškos galimybių, tačiau nėra funkcionalumo, kuris leistų surinkti į vieną vietą visą su verslininku susijusią informaciją (deklaracijos, žinutės, priedai prie deklaracijų).

Šio projekto metu bus organizuojami specialūs analitiniai susitikimai su pareigūnais, siekiant sužinoti realius pareigūnų poreikius šioje srityje. Techniniu požiūriu reikės patobulinti duomenų bazę, kad būtų galima veiksmingai ieškoti konkretaus verslininko kontekste (dabartinės struktūros yra labiau optimizuotos deklaravimo ir pranešimų paieškai).

Šio darbų paketo reikalavimas taip pat numato galimą MDAS techninės architektūros tobulinimą. Dabartiniai architektūriniai komponentai gali turėti problemų su veiksmingu šio reikalavimo vykdymu. Detalios analizės metu ši problema turės būti išsamiai išnagrinėta, ir galbūt nauji komponentai, pavyzdžiui, *Solr* arba *Cassandra*, gali būti naudojami šio funkcionalumo įgyvendinimui, kaip ir kitiems paieškos reikalavimams.

3.1.1.18. DP17 MDAS funkcijų, leidžiančių sistemos priemonėmis pateikti arba atšaukti MDAS išoriniams bei vidiniams naudotojams svarbią informaciją, sukūrimas

MDAS naudotojai (muitinės pareigūnai) ir Verslininko portalo naudotojai (verslininkų atstovai) turėtų būti informuojami apie svarbius ir su jais susijusius klausimus (pvz., pristatomas naujas funkcionalumas, yra nauja TIS specifikacija, numatomas veiklos nutraukimas ir kt.).

Norint įvykdyti šį reikalavimą, bus sukurtas papildomas funkcionalumas MDAS veiklos administratoriams, kuris leis užregistruoti tekstinę informaciją, skirtą MDAS naudotojams arba Verslininko portalo naudotojams. Tokia informacija turės aktyvavimo laikotarpio parametą. Ją veiklos administratorius galės redaguoti / pašalinti bet kuriuo metu.

Aukščiau minimai informacijai bus sukurta speciali aplinka MDAS ir Verslininko portalo ekrane.

Visi GUI komponentai bus papildyti „priežiūros režimo“ funkcijomis, pateikiant naudotojams informaciją apie sistemos techninės priežiūros apimtį ir trukmę.

3.1.1.19. DP18 Sąveikos su VLS bei ITVS patobulinimas sukuriant arba atnaujinant MDAS funkcionalumą

MDAS sąsajų sukūrimas, tobulinimas, atnaujinimas visada buvo atliekamas dėl tam tikrų MDAS arba susijusios sistemos poreikių (arba abiejų).

TS reikalavimai 3.1.3.22, 3.1.2.23 nurodo daugiau išorinių sistemų nei ankstesni reikalavimai, tačiau neužtikrina naujo funkcionalumo. Projekto pradžioje bus būtina suderinti detales ir sąsajų darbo planą, atsižvelgiant į susijusių sistemų projektų planus.

Atsižvelgiant į ankstesnius reikalavimus, akivaizdu, kad turėtų būti atnaujintos šios sąsajos: MPR, RIKS, MAPS (ITVS), MAKIS, NTKS, VLS (leidimų / sertifikatų taikymo sritis nacionaliniu ir ES lygmeniu) ir turėtų būti sukurtos naujos sąsajos su GVS, E-KROVINYS (Lietuvos geležinkeliai).

3.1.1.20. DP 19 Sąsajų su muitinės informacinėmis sistemomis ir registrais tobulinimas ir kūrimas

Įgyvendinimo pasiūlymas yra aprašytas 3.1.1.19 skyriuje.

3.1.1.21. DP 20 Sąsajų su išorinėmis informacinėmis sistemomis tobulinimas ir kūrimas

Įgyvendinimo pasiūlymas yra aprašytas 3.1.1.19 skyriuje.

3.1.1.22. DP21 MDAS funkcionalumo ir sąsajų su MDAS aptarnaujančiomis informacinėmis sistemomis veikimo, kai pateikiamos didelės apimties (šimtai ir tūkstančiai prekių) deklaracijos, optimizavimas

Atsižvelgiant į naujas ES valdomas duomenų struktūras pradedant veiklos analizę reikėtų atsižvelgti į veiksmingą didelių deklaracijų tvarkymą. Bet koku atveju, didelių deklaracijų tvarkymo efektyvumas visada bus ribotas (pavyzdžiui, taisyklėmis grindžiamas patikrinimas, kai taisyklėmis turi būti patikrinamos visos prekės), todėl turėtų būti įdiegtas atskiras kelias didelių deklaracijų apdorojimui, leidžiantis likusius dokumentus apdoroti be sutrikimų, kuriuos sukelia keletas didelių deklaracijų.

3.1.1.23. DP22 MDAS duomenų jų periodiniam įkėlimui į LMDS parengimas

Detalios analizės metu ši darbų paketo tema bus detaliau išnagrinėta, bus atsižvelgta į tinkamas priemones ir būdus.

3.1.1.24. DP23 Visų sistemos generuojamų klaidų pranešimų peržiūra ir atnaujinimas tokiu būdu, kad sistemos naudotojai jie vienareikšmiai nurodytų klaidos vietą tikrinamoje elektroninėje deklaracijoje ir (arba) elektroniniame pranešime

Techninių terminų transformavimas į skaitomąją formą tokiose sudėtingose struktūrose kaip muitinės deklaracijos yra iššūkis. Detalios analizės metu ši tema bus išsamiau išnagrinėta ir tuomet, remiantis realiais nevienareikšmiškais pavyzdžiais, bus parengti ir įgyvendinti nauji terminų vertimo mechanizmai.

3.1.1.25. DP24 MDAS funkcijų AB „Lietuvos geležinkeliai“ gabenamų prekių muitinės priežiūrai stiprinti sukūrimas

Siekiant sustiprinti AB „Lietuvos geležinkeliai“ gabenamų prekių muitinę priežiūrą, pirmieji išsamūs analitiniai susirinkimai turėtų būti organizuojami siekiant patikrinti, kokios yra realios elektroninės galimybės šioje srityje.

Remiantis rezultatais, atitinkami plėtiniai bus įdiegti MDAS.

3.1.1.26. DP25 Veiklos taisyklių migravimas į naują *Blaze Advisor* programinės įrangos versiją

Perkančiajai organizacijai atnaujinus veiklos taisyklių rengimo priemonės *Blaze Advisor* licencijos versiją, bus atliktas veiklos taisyklių migravimas į naują *Blaze Advisor* programinės įrangos versiją. Šio projekto komandai tai bus jau atlikto darbo su veiklos taisyklėmis pagrįstas tęsinys. Mūsų *Blaze Advisor* specialistas gerai išmano MDAS taisyklėmis pagrįsto patikrinimo vidines savybes.

3.1.2 MDAS priežiūra ir palaikymas

Sutarties įgyvendinimo metu MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas Tiekėjas teiks vadovaujantis pateiktais reikalavimais:

- Užtikrins nenutrūkstamą, stabilų ir efektyvų MDAS darbą, šalins sutrikimus, įskaitant sutrikimus, atsiradusius dėl klaidų programinėje įrangoje, ir dėl sutrikimų atsiradusius praradimus ir netikslumus duomenyse (pvz., techniškai sugadinti įrašai duomenų bazėje, dėl klaidingo programinės įrangos veikimo nekorektiškai suformuotas įrašo (-ų) turinys ir pan.). Reikalavimai sutrikimų šalinimui pateikti skyriuje 3.1.2.1.1.
- Atliks MDAS tobulinimus ir (arba) pataisymus, neiššaukiančius esminių pakeitimų MDAS įgyvendintuose veiklos procesuose ar MDAS realizavimo priemonėse. Reikalavimai MDAS tobulinimams ir pataisymams pateikti skyriuje 3.1.2.1.2:
 - šalinant MDAS atliekamų funkcijų neatitikimą funkciniais bei techniniais reikalavimams;
 - sprendžiant MDAS projektavimo ir kūrimo metu nenumatytas problemas, įskaitant ir neracionaliai įgyvendintus sprendimus.
- Teiks pagalbą (konsultacijas ir praktinę pagalbą) LM specialistams. Reikalavimai pagalbos teikimui pateikti skyriuje 3.1.2.1.3:
 - MDAS sisteminės priežiūros, naudotojų administravimo ir kitais su MDAS realizavimu ir jos aplinka susijusiais klausimais bei diegiant naujas MDAS versijas;
 - MDAS įdiegtų funkcinių sprendimų klausimais.

Tiekėjas atliks MDAS darbo ir sąsajų su kitomis IS stebėseną (monitoring) iškilus veikimo problemoms, ištaisius klaidas, įdiegus naujas MDAS naudojamos programinės įrangos versijas bei atlikus kitus MDAS nenutrūkstamam ir efektyviam veikimui turinčius įtakos pakeitimus ir spręsti stebėsenos metu pastebėtas problemas.

Per 1 mėnesį nuo Sutarties įsigaliojimo dienos Tiekėjas parengs ir pateiks derinti MDAS priežiūros ir palaikymo reglamentą (toliau – Priežiūros reglamentas), aprašantį priežiūros ir palaikymo atlikimo procedūras ir metodus, įskaitant LM ir Tiekėjo bendravimo Priežiūros sutarties vykdymo metu nuostatas, bei Tiekėjo teiktiną dokumentaciją. Į Priežiūros reglamentą bus įtraukti reikalavimai bei nuostatos, pateikti šio dokumento skyriuje 3.1.2.1. Tipinis Priežiūros reglamento projektas bus pateiktas Tiekėjui pasirašius Sutartį. Iki Priežiūros reglamento patvirtinimo priežiūros ir palaikymo paslaugos teikiamos vadovaujantis TS nustatytais reikalavimais.

Visas su priežiūra ir palaikymu susijusias veiklas Tiekėjas organizuos taip, kad visi LM Tiekėjui spręsti perduodami įvykiai (sutrikimai, paslaugos ir pagalbos prašymai), Tiekėjo suteiktų paslaugų rezultatai, jų aprašymai ir kita susijusi informacija būtų registruojami LM ITPC.

Tiekėjas taip organizuos savo veiklą, kad LM perduodami Tiekėjui spręsti elektroniniu paštu, fiksuoto arba mobilaus ryšio telefonu su MDAS garantine priežiūra susiję įvykiai bus valdomi techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis, bei užtikrinamas kokybiškas ir savalaikis paslaugų teikimas pagal TS įvardintus reikalavimus. Tiekėjo tvarkoma informacija apie perduotų Tiekėjui spręsti įvykių būklę (registravimo, reakcijos, planuojamo išsprendimo, faktinio išsprendimo datas ir laikus, sprendimo eigą ir pan.) bus prieinama Perkančiajai organizacijai internetu.

Tiekėjas saugos ir tvarkys su MDAS garantine priežiūra susijusią dokumentaciją (sutarties apimtyje rengiamų ar koreguojamų dokumentų – specifikacijų, instrukcijų, testavimo dokumentų, ataskaitų, susitikimo protokolų ir pan.) projektus bei galutines jų versijas, taip pat atnaujinto programinio kodo versijas. Dokumentacija ir atnaujinto programinio kodo versijos bus prieinamos Perkančiosios organizacijos atstovams, o pasibaigus sutarties vykdymui perduotos Perkančiajai organizacijai sutartu būdu.

Garantinės priežiūros darbus Tiekėjas turės organizuos ir dokumentuos taip, kad Perkančioji organizacija turėtų galimybę:

- sekti kiekvieno su MDAS garantine priežiūra susijusio įvykio (sutrikimo, pagalbos ar paslaugos prašymo) sprendimo eigą;
- gauti išsamią informaciją apie visus MDAS garantinės priežiūros metu registruotus įvykius, jų sprendimų būdus ir rezultatus bei rekomendacijas, skirtas problemų bei neefektyvaus resursų naudojimo prevencijai;
- perimti konkrečių priežiūros problemų diagnostikos bei sprendimo patirtį, Tiekėjui perteikiant žinias apie tipinių priežiūros veiklų atlikimo galimybes ir sutrikimų (klaidų) šalinimo atvejus MDAS priežiūros specialistams.

Pašalinęs sutrikimą, įgyvendinęs paslaugos prašymą ar suteikęs pagalbą Tiekėjas Priežiūros reglamente nustatyta tvarka turės pateikti koncentruotą ir aiškų atliktos veiklos bei jos rezultato aprašymą.

Su LM sutartu būdu ir periodiškumu Tiekėjas pateiks garantinės priežiūros metu atliktų MDAS programinės įrangos pakeitimų išeities kodus (source code), kurių (įskaitant sąsajas) tekstuose bus įrašyti komentarai ir paaiškinimai.

Visi Tiekėjo atliekami darbai, susiję su MDAS tobulinimų ir pataisymų įgyvendinimu apims analizės, projektavimo, kūrimo, testavimo, diegimo gamybinėje aplinkoje etapus. Atliekant šiuos darbus LM prašymu atitinkamuose etapuose bus pateikiami analizės (projektavimo, testavimo) dokumentai, taip pat bus pildomos (patikslintos) funkcinė bei techninė specifikacijos, papildytos (patikslintos) instrukcijos naudotojams ir priežiūros specialistams.

Tiekėjas kiekvieną ketvirtį pateiks ketvirčio ataskaitas ir galutinę ataskaitą už visą MDAS priežiūros ir palaikymo laikotarpį.

3.1.2.1. Reikalavimai MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms

3.1.2.1.1. MDAS sutrikimų šalinimas

Sutrikimų šalinimas bus pradedamas per nustatytą reagavimo į pranešimą apie sistemos sutrikimą laiką (reakcijos laikas) ir atliktas per nustatytą sutrikimo pašalinimo laiką.

Sutrikimas – tai:

- visiškas arba dalinis MDAS darbo sutrikimas, kai MDAS nebeatlieka tų funkcijų, kurias atlikdavo iki sutrinkant darbui;
- klaida MDAS realizavimo priemonėse, dėl kurios visai arba iš dalies neįmanoma atlikti tam tikrų funkcijų arba šios funkcijos pateikiami rezultatai yra klaidingi.

Reakcijos laikas – tai laikas nuo momento, kai Perkančioji organizacija garantinės priežiūros reglamente (toliau – Priežiūros reglamentas) nustatyta forma praneša Tiekėjui apie sutrikimą, iki laiko momento, kai Tiekėjas realiai pradeda sutrikimo šalinimo darbus, prieš tai patvirtinęs informacijos apie sutrikimą gavimą;

Sutrikimo pašalinimo laikas – tai laikas nuo momento, kai baigėsi Reakcijos laikas, iki momento, kai sutrikimas pašalintas (klaida ištaisyta), ir MDAS sutrikimo pašalinimo faktas fiksuojamas Priežiūros reglamente nustatyta tvarka.

Reakcijos laikas ir sutrikimo pašalinimo laikas priklauso nuo sutrikimo tipo, kuris nustatomas pagal sutrikimo įtaką maitinės veiklai ir naudotojų skaičiaus, kuriems padarė įtaką sutrikimas bei atitinkamo sutrikimo pasikartojimo dažnį.

Sutrikimų tipai:

- kritiniai, kai:

- neveikia visa MDAS sistema arba jo komponentė, daranti kritinę įtaką sistemoje MDAS įgyvendintiems veiklos procesams, arba
 - klaidingai veikia MDAS komponentės, daranti kritinę įtaką joje įgyvendintiems veiklos procesams, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių, arba
 - neveikia MDAS komponentė, sąveikaujanti su kitais Integruotos MIS posistemiais ir (arba) išorinėmis informacinėmis sistemomis ir kritiškai įtakojanti šių komponentių, posistemų ar sistemų veiklą, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių.
- svarbūs, kai:
 - neveikia arba klaidingai veikia MDAS komponentė, kritiškai neįtakojanti veiklos procesus, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių, arba
 - neveikia arba klaidingai veikia MDAS komponentė, sąveikaujanti su kitais Integruotos MIS posistemiais ir (arba) išorinėmis informacinėmis sistemomis ir kritiškai neįtakojanti šių posistemų veiklos, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių.
 - vidutiniai, kai naudotojai negali naudotis arba gali tik iš dalies naudotis tam tikromis MDAS funkcijomis, bet yra laikini sutrikimo sprendimo būdai;
 - maži – nereikalaujantys skubaus sprendimo sutrikimai.

Kiekvienam sutrikimo tipui priskiriamas atitinkamas prioritetas. Kiekvienam prioritetui nustatomas reakcijos laikas ir laiko limitas, skirtas sutrikimui pašalinti:

Lentelė 2. Reakcijos laiko limitai

Sutrikimo tipas	Prioritetas	Reakcija	Sutrikimo pašalinimo laikas
Kritinis	Kritinis	iki 1 val.	2 val.
Svarbus	Aukštas	iki 1 darbo val.	1 darbo diena
Vidutinis	Vidutinis	iki 1 darbo val.	10 darbo dienos
Mažas	Žemas	iki 1 darbo val.	15 darbo dienų

Sutrikimo tipą ir prioritetą nustato LM, Tiekėjo siūlymu sutrikimo tipas ir prioritetas gali būti tikslinami.

Į sutrikimo sprendimo laiką nebūtų įskaičiuojamas laikas, kai sprendimo iniciatyva yra LM pusėje (Tiekėjo prašymu teikiami patikslinimai, tikrinami (testuojami) sprendimo rezultatai ir pan.), taip pat laikas nuo Tiekėjo pranešimo apie sutrikimo išsprendimą iki LM patvirtinimo apie sprendimo tinkamumą.

Jeigu sutrikimo neįmanoma pašalinti per nustatytą sutrikimo pašalinimo laiką, Tiekėjas apie tai Priežiūros reglamente nustatyta tvarka informuos Perkančiąją organizaciją, pateiks ir suderins naują sutrikimo šalinimo terminą.

Tiekėjo pagrįstas prašymas pratęsti sutrikimo šalinimo terminą nėra karto nepateikus rezultato galės būti teikiamas ne daugiau, kaip 2 kartus. Pateiktas prašymas trečią kartą pratęsti terminą LM bus traktuojamas kaip termino nesilaikymas. Prašymas pratęsti terminą turės būti pateikiamas iki pasibaigiant nustatytam sutrikimo išsprendimo terminui. Nepateikus prašymo pratęsti sutrikimo sprendimo termino iki jo pabaigos, bus laikoma, kad sutrikimo sprendimas vėluoja.

Jeigu sutrikimo pašalinimui bus pritaikytas laikinas sprendimas, o problema, sukėlusi sutrikimą, išliks, bus registruojamas ir pateikiamas Tiekėjui paslaugos prašymas (-ai) problemos analizei ir išsprendimui (reikalavimai paslaugos prašymams pateikti skyriuje 3.1.2.1.2 Paslaugų prašymai).

3.1.2.1.2. Paslaugų prašymai

Paslaugos prašymas apima skyriuje „Reikalavimai MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms“ aprašytus MDAS papildymus (pataisymus) bei paslaugas:

- MDAS papildymas apima naujų MDAS ir (arba) jos aplinkos, įskaitant sąsajas su kitomis informacinėmis sistemomis, elementų, atliekančių tam tikras funkcijas, sukūrimą.
- MDAS pataisymas apima MDAS ir (arba) jos aplinkos, įskaitant ir sąsajas su kitomis informacinėmis sistemomis, elementų, atliekančių tam tikras funkcijas, pataisymą.

Paslaugos prašymai atliekami per LM pasiūlytą ir su Tiekėju suderintą realizavimo terminą.

Tiekėjas, gavęs LM paslaugos prašymą, įvertins paslaugos prašymui įgyvendinti reikalingas laiko sąnaudas bei siūlomą įgyvendinimo terminą ir savo išvadą pateiks LM. Per 5 darbo dienas nepateikus išvados dėl termino, bus laikoma, kad Tiekėjas sutinka su LM pasiūlytu terminu.

Paslaugos prašymo realizavimo terminas bus derinamas ir nustatomas įvertinus jo svarbą LM veiklai, realizavimui būtinas laiko sąnaudas ir kitų tuo metu įgyvendinamų paslaugų prašymų kiekį bei prioritetus.

Jeigu Tiekėjas dėl objektyvių priežasčių negalės realizuoti paslaugos prašymo per su LM suderintą laiką, jis privalės apie tai Priežiūros reglamento nustatyta tvarka informuoti LM ir suderinti naują papildymo (pataisymo) realizavimo terminą.

Pagrįstas prašymas pratęsti terminą nė karto nepateikus sprendimo rezultato galės būti teikiamas ne daugiau kaip 2 kartus, prašymas trečią kartą pratęsti terminą LM bus traktuojamas kaip termino nesilaikymas.

Su atliktais MDAS papildymais (pataisymais) Tiekėjas LM prašymu ir sutartu būdu supažindins MDAS naudotojus (priežiūros specialistus).

Paslaugos prašymai, susiję su MDAS papildymais ir (arba) pataisymais, galės būti pateikti Tiekėjui ne vėliau, kaip prieš 2 mėnesius iki Sutartyje numatytos garantinės priežiūros paslaugų teikimo pabaigos. Ši sąlyga negalios LM ir Tiekėjui sutarus dėl kito prašymų atlikti papildymus (pataisymus) pateikimo pabaigos termino.

Visi paslaugos prašymai turės būti aprašyti ir įtraukti į ataskaitas, jei buvo atlikti papildymai (pataisymai) – nurodant atnaujintos MDAS versijos numerį ir įdiegimo datą. Taip pat atitinkamai turės būti atnaujinti susiję dokumentai: funkcinės ir techninės specifikacijos, instrukcijos naudotojams ir priežiūros specialistams.

3.1.2.1.3. Pagalbos teikimas

Pagalba bus teikiama MDAS naudotojams ir priežiūros specialistams. Pagalba teikiama elektroniniu paštu, papildomai galės būti tikslinama telefonu, o pagal atskirus LM prašymus – naudotojų darbo vietose (tiesiogiai arba nuotoliniu būdu).

Pagalbos tipai ir suteikimo terminai:

Lentelė 3. Pagalbos tipai ir suteikimo terminai

Pagalbos tipas	Prioritetas	Reakcija	Pagalbos suteikimo laikas
Kritinis	Kritinis	iki 1 darbo* val.	iki 2 darbo val.
Svarbus	Aukštas	iki 1 darbo* val.	iki 1 darbo diena
Mažas	Žemas	iki 1 darbo* val.	iki 5 darbo dienų

Į pagalbos suteikimo laiką neįskaitomas:

- reakcijos laikas, kuris yra laiko tarpas nuo momento, kai Perkančioji organizacija Priežiūros reglamente nustatyta forma ir būdu praneša Tiekėjui apie pagalbos poreikį, iki laiko momento, kai

Tiekėjas realiai pradeda teikti pagalbos paslaugą, prieš tai patvirtinęs informacijos apie pagalbos poreikį gavimą;

- patikslinimų, prašomų iš Perkančiosios organizacijos, laikas.

Pagalbos tipą ir prioritetą nustatys LM, Tiekėjo siūlymu pagalbos tipas ir prioritetas galės būti tikslinami.

Jeigu pagalbos neįmanoma suteikti per Lentelė 3 numatytą pagalbos suteikimo laiką, Tiekėjas privalės apie tai Priežiūros reglamente nustatyta tvarka informuoti LM, pateikti ir suderinti naują pagalbos suteikimo terminą.

Atskirais atvejais (pvz., diegiant atnaujintas MDAS versijas ir (arba) pakeitimus susijusiose informacinėse sistemose ir (arba) sąsajose su kitomis sistemomis, atnaujinant ar keičiant techninę aplinką), kai yra poreikis gauti pagalbą ilgesniam periodui ir (arba) ne darbo valandomis, LM prieš 14 darbo dienų sudarys papildomo darbo laiko poreikio grafiką ir, suderinusi su Tiekėju, nustatys pagalbos suteikimo laiką.

3.1.2.2. MDAS tobulinimo pakeitimai

TS 3.3 reikalavimas numato, kad pagal atskirus LM prašymus turės būti atlikti papildomi MDAS kūrimo darbai – MDAS tobulinimo pakeitimai (evolutive changes) –, susiję su MDAS kūrimui priskirtinų, bet Sutartyje nenumatytų LM poreikių realizavimu, atsiradus naujiems arba pasikeitus šiuo metu MDAS įgyvendinamiems teisės aktams, ženkliai pasikeitus sistemoje įgyvendintiems veiklos procesams, atnaujinus su MDAS susijusius Integruotos MIS posistemius, kitas mutinės arba EK administruojamas sistemas, su kuriomis sąveikauja MDAS.

Gavęs prašymą atlikti MDAS tobulinimo pakeitimą, Tiekėjas pateiks jo įvertinimą, vadovaudamasis Sutartyje numatytais elementarių funkcijų įkainiais ir jų sudėtingumo koeficientais, t.y. pateiks MDAS tobulinimo pakeitimui reikalingų sukurti elementarių funkcijų aprašą su trumpu kiekvienos funkcijos aprašymu, prie kiekvienos funkcijos nurodydamas jos sudėtingumo koeficientą, ir nurodydamas bendrą MDAS tobulinimo pakeitimo vertę, kuri yra lygi elementarių funkcijų įkainių, padaugintų iš jų sudėtingumo koeficientų, sumai.

Elementari funkcija – tai informacinės sistemos programinės, sisteminės įrangos ar duomenų bazės elementas, atliekantis tam tikrą funkciją:

- duomenų struktūros vienetas (duomenų bazės lentelė, duomenų bazės indeksas, duomenų bazės trigeris ir pan.);
- išorinės sąsajos vieneto, užtikrinančio sąsajos su MIS ar jų posistemiais, ar išorine informacine sistema, elementas;
- naudotojo sąsajos vieneto (ekraninė forma duomenų pateikimui, įvedimui, redagavimui, paieškai ir įvedimo kontrolei) elementas;
- duomenų apdorojimo vienetas (programinės įrangos elementas, vykdomas vieną ar kelis elementarius programinius procesus, atliekančius veiksmus su duomenimis/objektais ir pan.);
- sisteminės įrangos vienetas (MDAS naudojamos operacinės sistemos priemonių elementas, atliekantis konfigūravimo, migravimo ar pan. veiksmus).

Elementarios funkcijos sudėtingumas vertinamas 3 lygiais: žemas, vidutinis ir aukštas. Skirtingoms elementarių funkcijų rūšims gali būti taikomi skirtingi sudėtingumo lygių koeficientai.

Tiekėjas, pateikdamas pasiūlymą atvirajam konkursui, nurodė elementarių funkcijų įkainius ir jų sudėtingumo koeficientus, žemam sudėtingumo lygiui taikydamas koeficientą lygų vienetui (žr. MDAS priežiūros ir palaikymo kainos apskaičiavimo lentelę).

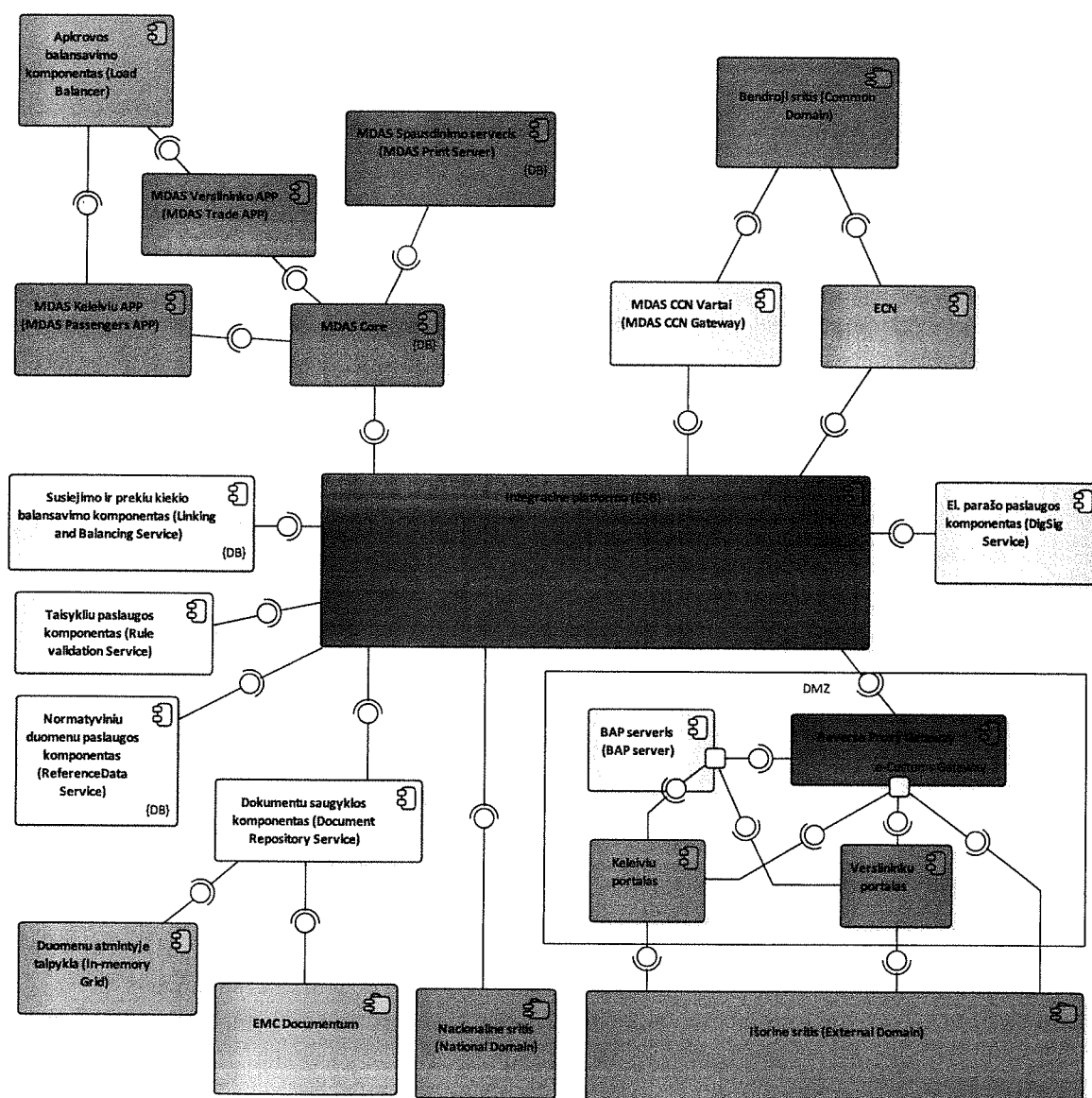
3.1.3 Techninis sprendimo aprašymas

Šiame skyriuje aprašome svarbias mūsų siūlomų MDAS tobulinimo paslaugų technines ypatybes.

3.1.3.1. MDAS sistemos architektūra

Bendru atveju, nauja MDAS architektūra bus esamos MDAS architektūros tęsinys. Toliau esančiuose skyriuose apibūdinsime siūlomą pradinį naujos MDAS architektūros vaizdą. Tai bus pagrindu Konstravimo etapui, kurio metu turėtų būti aiškiai apibrėžtas MDAS architektūros vaizdas.

Sistemos komponentų vaizdas parodytas Pav. 1

Pav. 1. MDAS komponentų architektūra

Diagramoje atvaizduotas ne tik MDAS komponentai, bet ir komponentai ir sritys (Domain), susiję su MDAS veikla. Komponentai, nepriklausantys MDAS projekto apimčiai, nuspaldinti pilkais, o atitinkamos sritys -

mėlynai. Aiškumo dėlei, duomenų bazės komponentai nėra įtraukti į šią diagramą. MDAS komponentai, naudojantys duomenų bazę, yra pažymėti {DB}. Su MDAS susijusi integracijos architektūra išsamiau aprašyta skyriuje 3.1.3.2.

MDAS architektūros elementus galima suskirstyti į šias grupes.

Taikomųjų programų moduliai

MDAS sudaro dvi atskiros taikomųjų programų grupės, skirtos dviem atskiriems naudotojų tipams: Vidinės MDAS taikomosios programos, skirtos Muitinės darbuotojams ir Portalo taikomosios programos, skirtos Išorinės srities naudotojams. Dabartinė MDAS taikomoji programa yra daugiasluoksni J2EE taikomoji programa, kurią sudaro trys moduliai: **MDAS App** atsakinga už naudotojo sąsajos pateikimą vidiniams naudotojams, **MDAS Core**, kurioje yra visa MDAS veiklos logika, duomenų prieigos objektai (DAO) bei komponentai, atsakingi už asinchroninį MDAS operacijų apdorojimą. Be to šiame komponente realizuotos MDAS operacijos SOA aplinkoje panaudojant „AcceptMessage“ sąsajas. **MDAS App** kviečia **MDAS Core** per Business Façade EJB sąsają. **MDAS Spausdinimo serveris** atsakingas už visus spausdinimus – tiek dokumentų, tiek ataskaitų. Jis yra atskirtas nuo likusių MDAS modulių, kadangi ataskaitų teikimo variklis naudoja daug atminties, kas reikalauja atskiro atminties tvarkymo įrenginio (JVM). Naujame MDAS projekte esama **MDAS App** bus padalinta į du atskirus modulius: **MDAS Verslininko APP (Trade App)**, skirtą su verslu susijusioms muitinės procedūroms, ir **MDAS Keleivių APP (Passengers App)**, skirtą procedūroms susijusioms su asmens judėjimu.

Verslininkų portalo (Traders Portal) ir Keleivių portalo (Passengers portal) taikomosios programos – tai atskiros taikomosios programos, esančios DMZ ir teikiančios naudotojo sąsają kelioms grupėms asmenų, dirbančių su MDAS iš Išorinės srities perspektyvos – kelioms verslininkų grupėms bei keleiviams. Jie naudoja tą patį prieigos tašką kaip nepriklausomi Išorinės srities sistemos tiekėjai - e-muitinės vartai, pateikti iš ESB Reverse proxy gateway komponento veikiančio DMZ.

Naujame MDAS tobulinimo projekte autentifikacijos mechanizmas portalams bus pakeistas iš esamo, pagrįsto pasirašytu bilietu (signed ticket) į naują - SAML pagrįstą SSO autentifikaciją per BAP serverį ir EM-VARTAI servisą. Tam reikės migruoti esamus MDAS e-muitinės vartų naudotojus į EM-VARTAI. Tokiu būdu esamas MDAS e-muitinės naudotojų valdymo modulis taps nebevertinamas ir bus pašalintas.

Paslaugų moduliai

Šis komponentų rinkinys yra skirtas bendrosioms paslaugomis paremtais SOA principais ir pateiktomis ESB, teikiant funkcijas, kurios nėra griežtai susiję su įforminimo apdorojimu. **El. parašo paslaugos komponentas (DigSig Service)** gali būti naudojamas kaip elektroniniu būdu pasirašytų žinučių patikrai, taip ir grąžinamų žinučių pasirašymui saugomu sertifikatu. „Blaze Advisor“ taisyklių patvirtinimo paslaugos ID yra naudojamas patvirtinant gaunamus pranešimus pagal nustatytas veiklos taisykles. Normatyvinių duomenų paslauga teikia prieigą prie įvairių tipų normatyvinės informacijos tiek patvirtinimui, tiek teikiant paieškas MDAS programai. **Susiejimo ir prekių kiekio balansavimo komponentas (Linking and Balancing Service)** leidžia pateikti krovinių tarp muitinės procedūrų balansus, įskaitant ekonominio poveikio procedūras. **MDAS CCN Vartai (MDAS CCN Gateway)** pateikia konfigūruojamus ryšių kanalus su CCN/CSI aplinka, kas leidžia keisti informaciją su Bendrąja sritimi XML žinutėmis (EDIFACT pranešimus vis dar apdoroja ECN vartai, veikiantys už MDAS ribų). **Dokumentų saugyklos komponentas (Document Repository Service)** – tai komponentas, kuris teikia specializuotą kanalą tarp EMC Documentum saugyklos ir MIS veiklos sistemų.

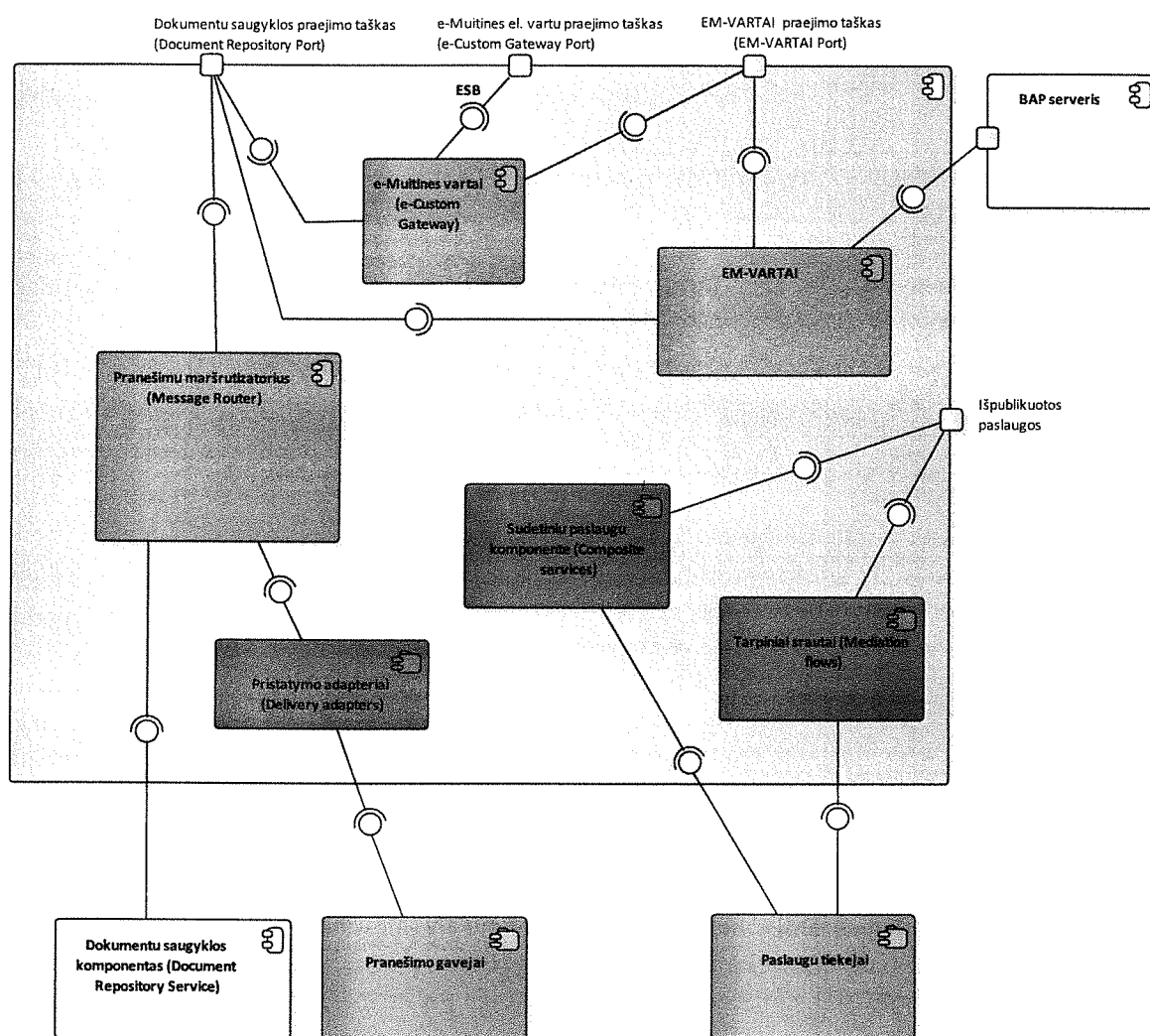
Infrastruktūros moduliai

Šie moduliai – tai dalis infrastruktūros programinės įrangos, kuri palaiko funkcinis modulius su specializuotomis infrastruktūros paslaugomis. **Apkrovos balansavimo komponentas (Load Balancer)** valdo prieigos tašką prie paskirstytų (clustered) HTTP pagrįstų servisų, įskaitant Web taikomas programas.

Paprastumo dėlei diagramoje jis sujungtas tik su MDAS APP moduliais, per kurias išoriniai naudotojai prieina prie MDAS programos klasterio, tačiau realiai jis teikia ESB ir visas klasteriuose esančias interneto paslaugas. JBoss Infinispan pagrindu sukurtas **Duomenų atmintyje talpykla (In-memory Grid)** pateikia išplėstinę atminties talpyklos paslaugą duomenų saugykloi tam, kad būtų padidintas našumas ir plėtros galimybės.

3.1.3.2. Integracijos architektūra

Naujas MDAS tobulinimo projektas ir toliau naudos kompanijos *Software AG* sukurtos *webMethods* jungiančiosios programinės įrangos pagrįstą esamą integracinę aplinką ir integracijos modelį su keliais praplėtimais, kurie yra aprašyti toliau šiame skyriuje, vadovaujantis TS reikalavimais. Aukšto lygio integracijos architektūros, naudojamos MDAS, vaizdas parodytas Pav. 2

Pav. 2. Integracijos architektūra

Svarbiausias integracijos komponentas yra **Pranešimų maršrutizatorius (Message Router)**. Šis komponentas vykdo jungiančiosios programinės įrangos funkcijas kaip yra aprašyta TS techninių reikalavimų 1.3.2 skyrelyje (3 pav). Pranešimų siuntimui konkrečiam gavėjui bus reikalingi specialūs **Pristatymo adapteriai (Delivery adapters)**.

Kitas specialus MDAS ESB dalies komponentas yra **e-Muitinės vartai (e-Customs Gateway)**. Jis pateikia nevizualią sąsają išorinės srities sistemoms bei MDAS Portalui. El. žinutės siunčiamos per e-Muitinės vartus po pirminio patikrinimo yra perduodamos į bendrą maršruto kelią. Galiausiai šis komponentas bus visiškai pakeistas naujais vartais, pavadintais EM-VARTAI. Tačiau šis procesas turi užtrukti, nes e-Muitinės vartai vis dar teikia paslaugas ne tik portalams, bet ir išorinės verslininko taikomosioms programoms, todėl tokiems esminėms permainoms reikia laiko. Bet kuriuo atveju, šio MDAS tobulinimo projekto rėmuose e-Muitinės vartai nebenaudos vidinio saugumo mechanizmo ir naudos EM-VARTAI autentifikavimui ir komunikavimo bilietų valdymui.

Likusius MDAS integravimo komponentus galima būtų priskirti vienai iš šių grupių:

- Paprasti **tarpinių srautų (mediation flows)** grupavimo paslaugos, kuriuos vartotojams pateikia paslaugų tiekėjai,
- **Sudėtinės paslaugos (composite services)**, apjungiantys keletą paprastų paslaugų į vieną pateikiamą serviso iškvietimą. Vienas iš tokių sudėtinių paslaugų pavyzdžių – Patikros paslauga (Validation service).

MDAS tobulinimo projekto apimtyje bus naudojami šie *WebMethods* elementų integravimo komponentai:

- Integravimo serveris,
- JDBC adapteris,
- SAP adapteris,
- Tarpininkaujanti programa (*Broker*),
- Reverse Invoke Server,
- *Blaze Advisor* taisyklių modulis,
- *My WebMethods*.

3.1.3.3. Saugumo architektūra

Atnaujintoje MDAS bus įtraukti autentifikacijai ir prieigos prie sistemos valdymui skirti mechanizmai, laikantis šių principų.

Vidinio naudotojo tapatybės nustatymas bus atliekamas *MS Active Directory* aplinkoje, esančioje Perkančiosios organizacijos infrastruktūroje. Naudotojo tapatybės nustatymą bus galima atlikti dviem būdais:

- Naudojant esamą Windows srities (domeno) kliento darbo stoties (Workstation) tapatybės nustatymą (naudojant SSO autorizacijos bilietą, komunikavimas su *MS Active Directory* bus atliekamas per *Kerberos V5*). Šis autentifikacijos metodas bus realizuotas tik tose naršyklėse, kurios palaiko integruotą prisijungimą (kartu su griežtais apribojimais, kylančiais šiuos tapatybės nustatymo metodo apimtyje ir kuriuos taiko naršyklės gamintojai),
- Autentifikacija, naudojant naudotojo vardą ir slaptažodį (komunikavimas su *MS Active Directory* bus atliekamas per LDAP),
- Naudotojas jau prisijungęs automatiškai per SSO, galės persijungti rankiniu būdu kaip kitas naudotojas.

MDAS išorinių naudotojų tapatybės nustatymo mechanizmas bus perkeltas iš e-Muitinės el. vartų, į naują, su įgalintu SSO, pagrįstą BAP serveriu ir EM-VARTAI.

MDAS integravimas su išorinėmis sistemomis, nurodytomis Techninėje specifikacijoje, bus išanalizuotas DP20 „Sąsajų su išorinėmis sistemomis tobulinimas ir kūrimas“ parengiamojo etapo metu. Šios analizės rezultatai atspindės patobulintoje MDAS architektūroje.

Naudotojo veiksmų tikrinimo eigos mechanizmas, jau yra įgyvendintas MDAS. MDAS tobulinimo projekto apimtyje jis bus analizuojamas ir tikslinamas.

Automatinis naudotojo darbo seanso nutraukimo mechanizmas, jau yra įgyvendintas MDAS. MDAS tobulinimo projekto apimtyje šis mechanizmas bus analizuojamas ir tobulinamas pagal poreikį.

Oracle duomenų bazės archyvo žurnalo atsarginės kopijos darymas yra realizuotas „karštai“ (on-line) ir „šaltai“ (off-line) būdais. Tokia atsarginių kopijų realizacija yra įgyvendinta MDAS ir šio projekto metu bus tobulinama pagal poreikį.

3.1.3.4. Naudojami standartai

MDAS tobulinimo projekte bus vadovujamasi sekančiais techniniais standartais:

- Java Enterprise Edition platform (JEE),
- SOAP/HTTP,
- SSL/HTTP,
- UTF-8.

3.2. Projekto įgyvendinimo metodologija

Šiame skyriuje paaiškiname MDAS tobulinimo ir palaikymo projekto vykdymui siūlomas pritaikyti metodikas, kurių pritaikymas projekto vykdymui yra aprašytas sekančiame 3.3 skyriuje.

Tai pat skyriuje **Error! Reference source not found.** pateikiame pagrindinių klausimų ir iššūkių MDAS tobulinimo projekto vykdyme analizę.

Ši metodologija bus taikoma kiekvienai pasirašytai MDAS tobulinimo Pagrindiniai sutarčiai (vadovaujantis Preliminarios sutarties nuostatomis, MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo konkurso sąlygų priedas Nr. 6) atskirai.

3.2.1 Taikomos metodikos

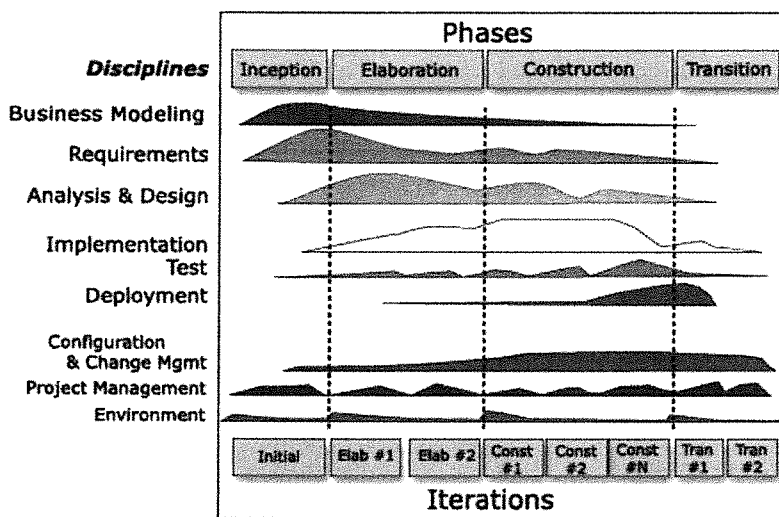
3.2.1.1. TEMPO

TEMPO (TAXUD *Electronic Management of Projects On Line*) yra DG-TAXUD kokybės užtikrinimo metodika, skirta išorinių IT projektų valdymui. Ji yra kilusi iš MAXXIMME metodikos, naudotos ankstesniuose DG-TAXUD projektuose, ir pateikia dokumentų ir veiklos procesų rinkinius, nusakančius kaip vykdyti projektus, kad būtų pasiekta aukšta kokybė laiku ir biudžeto ribose.

Kadangi TEMPO projekto gyvavimo ciklo etapai (pradžia, vykdymas, užbaigimas) gali būti paprastai atvaizduojami ir praplečiami Racionalaus unifikuoto proceso (RUP) etapais, apibrėždami projekto gyvavimo ciklą Projekte naudosime RUP terminologiją. Tačiau pagrindinis TEMPO rezultatas – Projekto kokybės planas MDAS projekto įgyvendinimui apibrėš visus kokybės ir projekto valdymo aspektus. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto sistemos sukūrimui, modernizavimo bei integravimui reikės esminio sistemos architektūros vystymo ir tobulinimo, ši veikla remsis RUP principais, apibūdintais kitame skyriuje.

3.2.1.2. RUP

Racionalus unifikuotas procesas (RUP) yra iteracinis programinės įrangos kūrimo karkasas, sukurtas *Rational Software Corporation* (šiuo metu IBM padalinys). RUP nėra konkrečiai aprašytas procesas, o yra lengvai pritaikoma procesų struktūra, skirta adaptuoti programinę įrangą kuriančioms organizacijoms ir projektų komandoms, kurios gali pasirinkti proceso sudedamąsias dalis pagal savo poreikius. RUP yra adaptuotas Unifikuoto proceso įgyvendinimas. Pav. 3 paveikslėlyje pateikta bendra RUP architektūra.

Pav. 3. RUP architektūra

RUP yra dviejų matmenų:

- Horizontali ašis nurodo laiką ir vaizduoja projekto gyvavimo ciklo vystymąsi,
- Vertikali ašis nurodo sritis, į kurias logiškai sugrupuotos projekto veiklos.

Žiūrint iš projekto valdymo perspektyvos, Racionalaus unifikuoto proceso (RUP) programinės įrangos gyvavimo ciklas laikui bėgant yra skaidomas į keturis nuoseklius etapus, kiekvienas užbaigiamas pagal pagrindinius riboženklis; kiekvienas etapas yra iš esmės laiko tarpas tarp dviejų pagrindinių riboženklų. Kiekvieno etapo pabaigoje atliekamas vertinimas, ar buvo pasiekti etapo tikslai. Patenkinamas vertinimas leidžia projektui pereiti į kitą etapą.

3.2.1.2.1. Etapai

Svarbiausias pradžios etapo tikslas – pasiekti visų dalyvių sutarimą dėl projekto gyvavimo ciklo tikslų. Pradinis etapas yra svarbus visų pirma naujai programinės įrangos kūrimo veiklai, kada svarbu įvertinti veiklos ir reikalavimų riziką, į kurią reikia atsižvelgti prieš tęsiant projekto vykdymą. Projektams, kurie skirti esamos sistemos tobulinimui, pradinis etapas yra trumpesnis, tačiau vis tiek dėmesys skiriamas užtikrinti, kad projektas yra ir vertas įgyvendinimo, ir įmanomas atlikti.

Parengiamojo etapo tikslas – nubrėžti sistemos architektūros metmenis, kad būtų sukurta stabili bazė didžiajai daliai kūrimo ir diegimo pastangų kūrimo etapo metu. Architektūra apibrėžiama įvertinus svarbiausius reikalavimus (tuos, kurie turi esminę įtaką sistemos architektūrai). Architektūros stabilumas yra įvertinamas per vieną ar keletą architektūrinių prototipų.

Kūrimo etapo tikslas – detalizuoti likusius reikalavimus ir užbaigti sistemos kūrimą, remiantis apibrėžta architektūra. Kūrimo etapas yra tam tikra prasme gamybos procesas, kur akcentuojamas resursų valdymas ir veiklos valdymas, kad būtų optimizuotos sąnaudos, terminai ir rezultatų kokybė. Šia prasme vadybinis

požiūris keičiasi iš intelektualinės nuosavybės kūrimo pradžios ir parengiamojo etapų metu į diegtinų produktų kūrimą gamybos ir perkėlimo etapų metu.

Perkėlimo etapo tikslas – užtikrinti, kad visa programinė įranga būtų prieinama galutiniam naudotojui. Perkėlimo etapas gali trukti keletą iteracijų ir apima produkto testavimą ruošiantis jį išleisti ir atlikti nedidelius pataisymus, remiantis naudotojų atsiliepimais. Šiame gyvavimo ciklo etape, naudotojų atsiliepimai turėtų liesti smulkius produkto derinimo, konfigūravimo, diegimo ir naudojimo klausimus. Visi pagrindiniai struktūriniai klausimai jau turi būti išnagrinėti ankstesniuose projekto etapuose. Projektams, kurie liečia esamų sistemų tobulinimą, galutinis Perkėlimo etapas turi apimti projekto rezultatų perdavimą projekto užsakovui (žinių perdavimas). Jei yra įvykdyti visi tikslai, Produkto išleidimo riboženklis yra pasiektas ir kūrimo ciklas yra baigtas.

3.2.1.2.2. RUP sudedamosios dalys

RUP sudarytas iš konstrukcijų ir elementų, aprašančių, kas turi būti pagaminama, būtinas reikalingas kvalifikacijas ir pažingsnių paaiškinimų, kaip reikia pasiekti kūrimo tikslus. Pagrindinės konstrukcijos ir elementai yra šie:

- Rolė (kas) – Rolė apibrėžia susijusių įgūdžių, kvalifikacijos ir atsakomybės visumą.
- Darbo produktas (ką) – Darbo produktas reiškia, kas gaunama iš užduoties, tarp jų ir visus dokumentus ir modelius, pagamintus darbo eigoje.
- Užduotys (kaip) – Užduotis nusako darbo vienetą, skirtą Rolei, kuri sukuria prasmingą rezultatą.
- Kiekvienoje iteracijoje užduotys yra skirstomos į devynių disciplinų kategorijas:
 - Šešios inžinierinės disciplinos:
 - Veiklos modeliavimas,
 - Reikalavimai,
 - Analizė ir projektavimas,
 - Kūrimas,
 - Testavimas,
 - Diegimas.
 - Trys pagalbinės disciplinos:
 - Konfigūracijos ir pakeitimų valdymas,
 - Projekto valdymas,
 - Aplinka.

3.2.1.2.3. Iteracijos

Tiekėjo naudojama vykdymo metodologija suderinama su LR LST ISO/IEC 12207:2008 standartu ir neprieštarauja Informacinės visuomenės plėtros komiteto direktoriaus įsakymui „Dėl Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos patvirtinimo“ (2014 m. vasario 25 d. Nr. T-29, Vilnius).

Tiekėjas paslaugas teiks naudodamas Tiekėjo įvaldytus ir praktikoje išmėgintus prototipų kūrimo ir programinių priemonių kūrimo iteraciniu (ir inkrementiniu) metodų principus, leidžiančius greičiau išanalizuoti Perkančiosios organizacijos poreikius ir pateikti pirmuosius rezultatus.

Anksčiau gauta Perkančiosios organizacijos nuomonė apie pasiektus rezultatus Tiekėjui suteiks didesnę laisvę priimti strateginius sprendimus: gavus Perkančiosios organizacijos pritarimą sparčiau organizuoti atitinkamas veiklas, arba, atvirkščiai, imtis korekcinų veiksmų, atsižvelgiant į Perkančiosios organizacijos pastabas. Iteracinis IT sistemų kūrimo principas leidžia sumažinti projekto rizikų tikimybę ir optimaliai išnaudoti projekto laiką.

Siūlomo iteracinio principo esmė yra ta, kad:

- Projektas suskaidomas į mažesnius lengvai valdomus vienetus (iteracijas).
- Kiekvienoje iteracijoje realizuojama tam tikra dalis būsimos sistemos funkcijų.
- Būsimos sistemos funkcijos sugrupuojamos prioritetų, svarbos ir rizikos mažėjimo tvarka (pirmiausiai realizuojamos kritinės funkcijos, be kurių neįmanomas būsimos sistemos funkcionavimas arba tos, kurios technologiškai yra sudėtingos ir jų realizacijos atidėjimas vėlesniam laikui, gali kelti riziką projekto įgyvendinimo vėlavimui).
- Kiekviena iteracija formuoja atskirą būsimos sistemos versiją, ankstesnę versiją papildant nauju ar pagal pateiktas pastabas pataisytu funkcionalumu.
- Kiekviena iteracija apima reikalavimų analizės, projektavimo, konstravimo ir diegimo (įskaitant funkcionalumo testavimą) etapus, tačiau iteracija gali būti užbaigta ir neįvykdžius visų aukščiau nurodytų tipinių iteracijos etapų.
- Su bet kuria tarpine sistemos kūrimo iteracija į sistemą gali būti įtraukiamos ir sistemos dalys su ribotu funkcionalumu (prototipais), kurių paskirtis – išbandyti realizavimo būdus, pademonstruoti Perkančiajai organizacijai idėjas ir/ar būsimas sistemos savybes, siekiant suderinti nuomones dėl numatomo sistemos funkcionalumo realizacijos.
- Iteraciją užbaigus, jos rezultatai išbandomi ar demonstruojami Perkančiosios organizacijos atstovams, siekiant sužinoti jų nuomonę ir išgirsti pastabas ar pageidavimus sistemos funkcionalumui.
- Projekto pradžioje turi būti nustatyti ir įvertinti MDAS reikalavimų prioritetai ir Projektas turi būti vykdomas taip, kad aukštesnio prioriteto rezultatai būtų pateikiami anksčiau už žemesnio.

Informacinių sistemų kūrimas inkrementais ir iteracijomis be kita ko leidžia laiku identifikuoti naudingą papildomą funkcionalumą bei lanksčiai įgyvendinti papildomus sprendimus.

3.2.1.2.4. Pritaikymas

RUP pritaikymas MDAS projektui vyks keliais lygiais. Pirmą, RUP programinės įrangos gyvavimo ciklo etapai turi būti pritaikyti pagal projekto pobūdį. Pavyzdžiui, RUP darbo produktai turi būti suderinti su pagrindiniu TEMPO darbo produktu – PKP. Taip pat dalis RUP rolių (ypač vadybos srityje) turi būti suderinta su TEMPO rolėmis. RUP adaptavimo metu bus atsižvelgta į TEMPO pirmenybę prieš RUP.

3.3. Siūloma projekto įgyvendinimo strategija

Šiame skyriuje aprašyta vieninga vykdymo strategija, paremta aplinkos ir esamos padėties suvokimu.

Skyriuje 3.3.1 aprašyti projektui keliami tikslai ir uždaviniai.

Skyriuje 3.3.2 paaiškinama pasirinkta projekto įgyvendinimo strategija ir kaip pasirinktos priemonės padės efektyviai siekti projekto tikslų, pateikiama mūsų vizija, kaip valdyti su informacinių sistemų kūrimu susijusius

pokyčius, MDAS plėtros projekto sąveiką ir priklausomybę nuo kitų susijusių projektų įgyvendinimo, kaip užtikrinti sėkmingą MDAS plėtrą nepriklausomai nuo kitų susijusių projektų įgyvendinimo rezultatų.

Skyriuje 3.3.3 pateiktas projekto valdymo metodikos pritaikymas MDAS plėtros projektui ir darbų išdėstymas projekto plane, detalai paaiškinta projekto įgyvendinimo metodologija.

Skyriuje 3.3.4 aprašyta projekto organizacinė struktūra, pagrindiniai ekspertai, kurių įtraukimas į projekto veiklas pateiktas skyriuje 3.3.3.4, bei komunikacijos organizavimas

Skyriuje 3.3.5 aprašyta kokios priemonės bus naudojamos projekto būsenos sekimui ir atsekamumui užtikrinti.

Taip pat 3.3.5 skyriuje aprašytos siūlomos MDAS plėtros priežiūros ir tobulinimo pakeitimų valdymui (3.1.2) reikalingos priemonės.

3.3.1 Projektui keliamų tikslų ir uždavinių analizė

Pagrindinis perkamų paslaugų uždavinys – plėtojant elektroninių duomenų mainus tarp muitinės ir ekonominės veiklos vykdytojų, kitų verslo subjektų ir partnerių, ES valstybių narių muitinių administracijų, taip pat valstybės institucijų taikant modernius duomenų ir informacijos kaupimo, analizės, valdymo ir mainų metodus ir priemones, tobulinti šiuo metu veikiančią MDAS, papildyti ją naujomis funkcijomis ir galimybėmis., kartu su Perkančiosios organizacijos MDAS priežiūros specialistais užtikrinti nepertraukiamą, stabilų ir efektyvų MDAS veikimą, atliekamų funkcijų atitikimą Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams bei muitinės veiklos reikalavimams ir suderinamumą su kitais Integruotos MIS posistemiais bei išorinėmis informacinėmis sistemomis.

Tiekėjas projekto vykdymo metu vykdydamas konkrečius uždavinius Pirkimo dokumentuose bei Sutartyje numatytais sąlygomis ir tvarka turės suteiks šias paslaugas:

1. MDAS tobulinimo paslaugas, kurių aprašymas pateiktas 3.1.1 skyriuje. Šių paslaugų pradžia – Sutarties, pasirašytos pagal Konkurso sąlygas, įsigaliojimo data, o pabaiga – ne vėlesnė nei 2020 m. gruodžio 10 d.
2. MDAS tobulinimo pakeitimų, atliekamų pagal atskirus Perkančiosios organizacijos prašymus, paslaugas, kurių aprašymas pateiktas skyriuose 3.1.2.1.2 ir 3.1.2.2. Šių paslaugų pradžia – Sutarties įsigaliojimo data, o pabaiga – ne vėlesnė nei 2019 m. gruodžio 10 d.
3. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas, aprašytas skyriuje 3.1.2.1, teikiamas 35 mėnesių laikotarpiu nuo Sutarties įsigaliojimo datos.

3.3.2 Įgyvendinimo strategija

Atsižvelgiant į projekto pobūdį, bus atlikti šiame skyriuje aprašomi RUP karkaso pritaikymai.

Taip pateikiame mūsų viziją, kaip valdyti su informacinių sistemų kūrimu susijusius pokyčius, MDAS tobulinimo projekto sąveiką ir priklausomybę nuo kitų susijusių projektų įgyvendinimo, kaip užtikrinti sėkmingą tobulinimą nepriklausomai nuo kitų susijusių projektų įgyvendinimo rezultatų.

3.3.2.1. RUP gyvavimo ciklo dalys

Nors techninė užduotis suskirstė sistemos vystymo reikalavimus į 25 darbo paketus (arba paslaugų, kurias turi suteikti Tiekėjas), matome motyvą grupuoti tų darbo paketų įgyvendinimą į iteracijų rinkinius. Šis metodas leidžia geriau organizuoti tiek analizės, tiek rezultatų priėmimo procesus, ypač iš kliento

perspektyvos. Darbų paketų grupavimas į iteracijas bus atliekamas kiekvienai pasirašytai MDAS tobulinimo Pagrindiniai sutarčiai.

3.3.2.2. RUP inžinierinės disciplinos

Projekto kūrimo etape (o taip pat realizuojant pakeitimų prašymus) bus taikomos visos šešios RUP disciplinos, bet mes siūlome veiklų kategorijas projekte atskirti į du srautus. Įgyvendinimo sraute bus atliekama didžioji dalis veiklų:

- Veiklos modeliavimas;
- Reikalavimai;
- Analizė ir projektavimas;
- Kūrimas;
- Testavimas.

Tačiau atsižvelgiant į ankstesnių projektų vykdymo patirtį, mes manome, kad diegimo veikloms rekomenduotina skirti protingai ilgesnį laiko tarpą bei atitinkamai daugiau dėmesio. To priežastis – kad užbaigtos funkcinės savybės dažniausiai negali būti po priėmimo tuoj pat diegiamos į gamybinę aplinką dėl teisinių ir organizacinių priežasčių. Turi būti kiti oficialūs potvarkiai ar nurodymai prieš pradedant vykdyti naujai įgyvendintas funkcines savybes. Šios sąlygos taip pat įtakoja ir mokymų grafikus. Dėl to mes siūlome taikyti tokį Perkėlimo veiklos modelį iš kūrimo aplinkos į gamybos aplinką.

Baigus priėmimo testavimą, užbaigtos funkcinės savybės yra perduodamos sistemos priežiūros komandai, kuri nusprendžia, kaip įtraukti šiuos paketus į išleidimo planą. Visus darbus, susijusius su perkėlimu į gamybinę aplinką (mokymai, specifikacijų paskelbimas, suderinimas su kitais diegimais ir naujų versijų išleidimo planavimu), valdo priežiūros komanda, nepriklausomai nuo programinės įrangos kūrimo veiklų srauto.

Toks veiklos organizavimas leistų sklandžiai įvesti naujas funkcines savybes į gamybos aplinką, neblokuojant kūrimo darbų srauto.

3.3.2.3. Nepriklausomumas nuo kitų sistemų

Kaip ne kartą buvo minėta šiame dokumente, MDAS tobulinimo darbai yra susiję su kitomis sistemomis (plačiau 3.1.1.19, 3.1.1.20, 3.1.1.21 skyriuose), daliai kurių šiuo metu LM vykdo analogiškus kūrimo, plėtros ar priežiūros projektus. Galima būtų išskirti bent jau šiuos projektus:

- Nacionalinės tranzito kontrolės sistemos vystymo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų projektas;
- Bendro naudotojų valdymo sistemos, atitinkančios Europos Komisijos reikalavimus, sukūrimo paslaugų projektas;
- Vieno langelio sistemos plėtros bei priežiūros ir palaikymo paslaugų projektas.

Atsižvelgiant į tai, kad šių projektų rezultatai ir atitinkamų informacinių sistemų pokyčiai gali turėti tiesioginę įtaką MDAS tobulinimo projektui, mes numatėme šias priemones, kurios leistų efektyviai vykdyti MDAS tobulinimo projektą ir užtikrinti sėkmingą MDAS tobulinimą nepriklausomai nuo kitų susijusių projektų įgyvendinimo rezultatų:

- Skirti pakankamą laiką reikalavimų analizei ir koordinavimui su kitais projektais. Mūsų patirtis rodo, kad didžiausia IT projektų neefektyvaus vykdymo dalis būna susijusi su tuo, kad būna prastai valdomi reikalavimai apibrėžiantys darbų apimtį. Kaip pasekmė, reikalavimų interpretacijos projekto metu dažnai keičiasi, dėl ko ten perdaryti jau pagamintus komponentus, kas įtakoja ne tik

terminų nukėlimus, bet labai dažnai ir neigiama prasme galutinio produkto kokybę. Todėl manome, kad vykdant tokios sudėtingos sistemos tobulinimus yra būtina skirti ne mažiau kaip tris mėnesius detalios analizės atlikimui ir reikalavimų suderinimui su kitomis sistemomis. Kaip vienas iš detalios analizės rezultatų turėtų būti sąsajų patikslinimas ir/arba nustatymas su kitomis sistemomis ir jų užšaldymas iki projekto pabaigos. Pastarajam rezultatui pasiekti mes planuojame į analizės etapą įtraukti vyresnius programuotojus, kurie komunikuodami su kolegomis iš kitų projektų galėtų susiderinti minėtas sąsajas.

- Vykdyti projektą iteracijomis. Projekto veiklų planavimas ir vykdymas iteracijomis suteikia labai svarbią savybę vykdymo procesui – lankstumą. Bendri projekto planavimo vykdymo principai sako, kad projekto pradžioje reikia planuoti darbus nuo kurių priklauso daugiausia kiti darbai ir tuos, kurie sukuria daugiausia vertės. Tačiau šiame projekte galime susidurti su situacija, kad suplanuoti darbai negalės būti atlikti dėl priklausomybės nuo kitų projektų rezultatų. Tais atvejais, projekto iteracijos pradžioje kartu su Perkančiąja organizacija atliksime perplanavimą įtraukdami darbus iš vėlesnių iteracijų (paankstindami juos), o negalimus pradėti darbus perkeldami į vėlesnes iteracijas, taip užtikrindami sėkmingą viso projekto įvykdymą.
- Sukurti imitatorius toms sąsajoms, kurios nebus paruoštos tobulinimo darbų pradžiai. Tais atvejais, kai dėl įvairių priežasčių aukščiau paminėtas darbų perplanavimas bus neįmanomas, į iteracijos planą bus įtraukiami kitų sistemų imitatorių (angl.: mock, stub) sukūrimas pagal analizės metu suderintas sąsajas, kas leis įgyvendinti MDAS tobulinimo darbus nesant kitų projektų rezultatams ir pabaigoje atlikti tik bendrą integracinę testavimą, sujungiant visų sistemų komponentus.

3.3.3 Projekto planas

Pateiktas projekto planas yra pradinis pasiūlymas, kuris bus nuodugniai parengtas ir atitinkamai pritaikytas Pradinio projekto etapo metu po to, kai bus suderinti reikalavimų prioritetai. Kaip numatyta reikalavimuose per vieną mėnesį nuo Sutarties įsigaliojimo bus parengtos projekto darbų vykdymo procedūros ir metodai, įskaitant Perkančiosios organizacijos ir Tiekėjo bendravimo Sutarties vykdymo metu nuostatas, tarpinius bei galutinius teikinius (rezultatus), už konkrečius darbus atsakingus asmenis, Tiekėjo teikiamą dokumentaciją. Visos Projekto metu Tiekėjo teikiamos paslaugos bus teikiamos vadovaujantis minėtu projekto kokybės planu.

3.3.3.1. Etapai ir iteracijos

Projekto vykdymas pagal sutartį gali būti skirstomas į dvi dalis (du uždavinius):

- Įgyvendinimas – apima MDAS tobulinimą, įskaitant ir tobulinimo pakeitimus, paslaugas, kurios turi būti suteiktos ne vėliau kaip iki 2020 m. gruodžio 10 d.;
- Priežiūros ir palaikymo paslaugos – apima kasdieninę sistemos veikimo priežiūrą. 35 mėnesių trukmės MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos pradedamos teikti nuo MDAS tobulinimo Sutarties įsigaliojimo dienos.

Projekto įgyvendinimo dalis yra skirstoma į keturis RUP etapus, iš kurių kiekvienas dėmesį skiria konkrečioms tikslams:

- Pradinis etapas skirtas paruošti ir suderinti su Perkančiąja organizacija PKP, suburti komandą, sukurti projekto aplinką ir apibrėžti darbų apimtį.
- Parengiamasis etapas orientuotas į veiklos bei MDAS esamos ir siekiamos situacijos analizę.
- Kūrimo etapas skirtas reikalavimų, nurodytų darbo paketuose, įgyvendinimui.

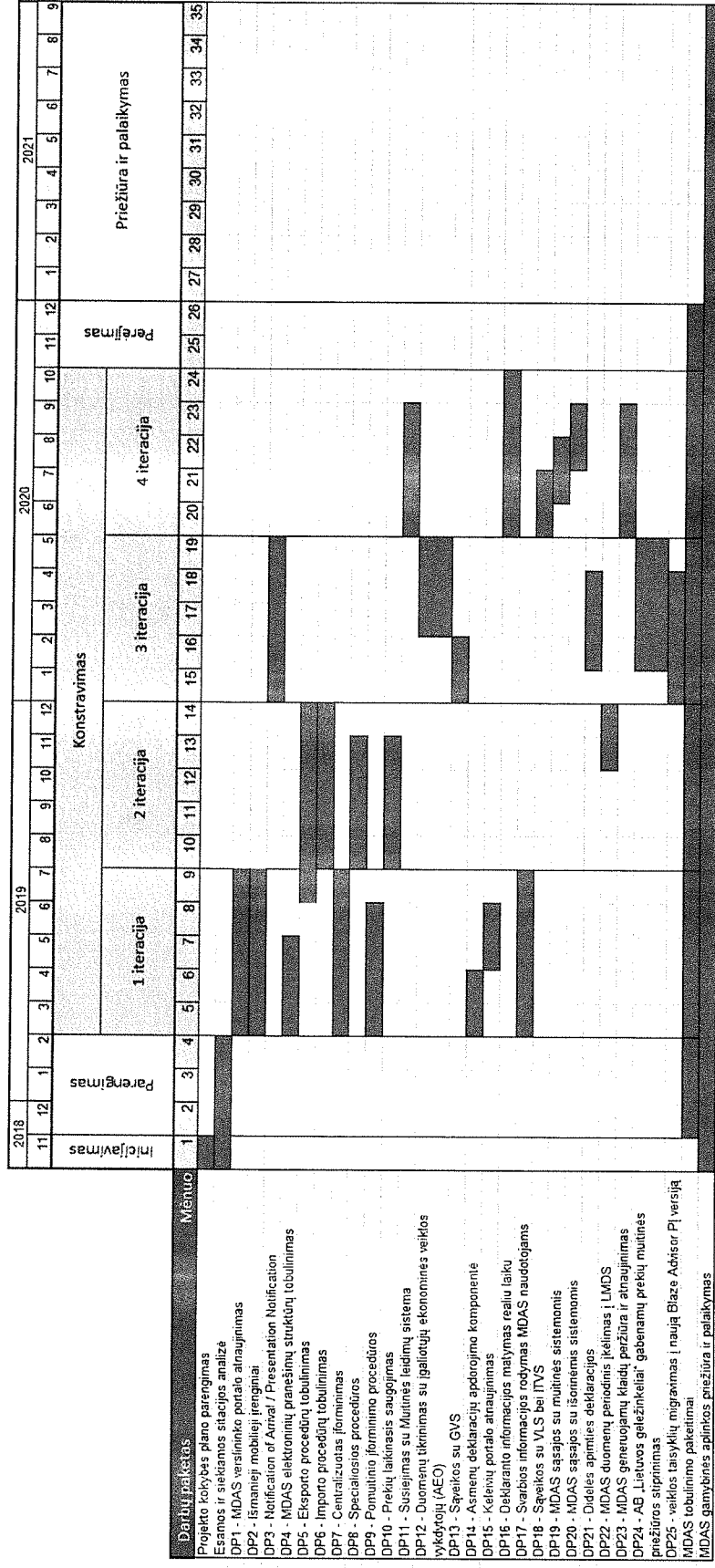
- Perkėlimo etapas nukreiptas į atnaujintos MDAS paruošimą priežiūrai ir žinių perdavimą, o taip pat sistemos veikimo stabilizavimą.

MDAS priežiūra ir palaikymas prasideda iš karto po Sutarties įsigaliojimo, nes sistema veikia gamybinėje aplinkoje nuo pat projekto pradžios. Projekto priežiūros dalis sutelkia dėmesį į šią veiklą. Žinoma, tai nereiškia, kad šioje dalyje nebus kuriama, tačiau galimos kūrimo užduotys šiame projekte apima:

- nedidelius funkcijų pakeitimus dėl:
 - reguliavimo pokyčių;
 - ES specifikacijų pakeitimų (RFC).
- Oficialius pakeitimų prašymus pagal pakeitimų valdymo procedūrą.

Siūlomi projekto etapai ir iteracijos pavaizduotos Pav. 4 Projekto grafiko atvaizdavimas realiame kalendoriuje turi būti traktuojamas tik kaip iliustracija ir numato, kad projektas galutinai bus suderintas ir prasidės tuoj po to, kai bus suderintas Projekto kokybės planas projekto Pradžios etape.

Šis preliminarus projekto grafikas yra parengtas su prielaida, kad bus pasirašyta viena Pagrindinė MDAS tobulinimo sutartis apimanti visus 25 darbų paketus.

Pav. 4. Projekto etapai ir iteracijos

Remiantis projekto įgyvendinimo strategija visi sutartyje numatyti darbų paketai yra sutalpinti į fiksuotas projekto įgyvendinimo etapo iteracijas.

Pradinio etapo metu bus parengtas ir patvirtintas PKP. Šio etapo metu bus suderinti reikalavimų prioritetai, kurie gali pareikalauti toliau siūlomų darbų grafikų koregavimo.

Remiantis RUP, parengimo etapas turi sutelkti dėmesį į veiklos analizę ir planuojamos architektūros stabilizavimą.

Konstravimo etapas yra skirstomas į 4 iteracijas. Pirmoje iteracijoje bus koncentruojama į darbų paketų, kurie susiję su MDAS naudotojo sąsajos pakeitimais, tokie kaip:

- MDAS verslininko portalo atnaujinimas (DP1);
- MDAS funkcionalumo pritaikymas naudojimui išmaniosiose mobiliuose įrenginiuose (DP2);
- Asmenų deklaracijų apdorojimo komponentės atskyrimas (DP14);
- Keleivių (Asmenų) portalo atnaujinimas (DP15);
- Svarbios informacijos rodymas MDAS naudotojams (DP17).

Taip pat šioje iteracijoje bus įvykdyti (pradėti vykdyti) darbų paketai, kurių darbai yra reglamentuoti ES teisės aktų pasikeitimais:

- MDAS elektroninių pranešimų struktūrų tobulinimas (DP4);
- Eksporto procedūrų tobulinimas (DP5);
- Centralizuotos procedūros (DP7);
- Pomutinio įforminimo procedūrų tobulinimas (DP9).

Antros iteracijos metu bus vykdomi tokie darbo paketai:

- Eksporto procedūrų tobulinimas (DP5);
- Importo procedūrų tobulinimas (DP6);
- Specialiosios procedūros (DP8);
- Prekių laikinojo saugojimo funkcionalumas (DP10);
- MDAS duomenų periodinis įkėlimas į LMDS (DP22).

Trečios iteracijos metu bus vykdomi tokie darbo paketai:

- *Notification of Arrival* ir *Presenataion Notification* funkcionalumas (DP3);
- Muitinės deklaracijoje nurodyto ekonominės veiklos vykdytojo duomenų tikrinimas su įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų (AEO) (DP12);
- Sąveikos su GVS sukūrimas (DP13);
- Didelės apimties deklaracijų optimizavimas (DP21);
- MDAS funkcijų AB „Lietuvos geležinkeliai“ gabenamų prekių muitinės priežiūrai stiprinti sukūrimas (DP24).

Paskutinės iteracijos metu bus užbaigti darbo paketai:

- MDAS susiejimas su Muitinės leidimų/sprendimų sistema (DP11);
- Deklaranto informacijos matymo realiuoju laiku funkcionalumo sukūrimas (DP16);

- MDAS sąveikos su VLS ir ITVS (DP18);
- MDAS sąsajos su muitinės informacinėmis sistemomis ir registrais (DP19);
- MDAS sąsajos išorinėmis informacinėmis sistemomis (DP20);
- MDAS generuojamų klaidų pranešimų peržiūra ir atnaujinimas (DP23);
- Veiklos taisyklių migravimas į naują *Blaze Advisor* PĮ versiją (DP25).

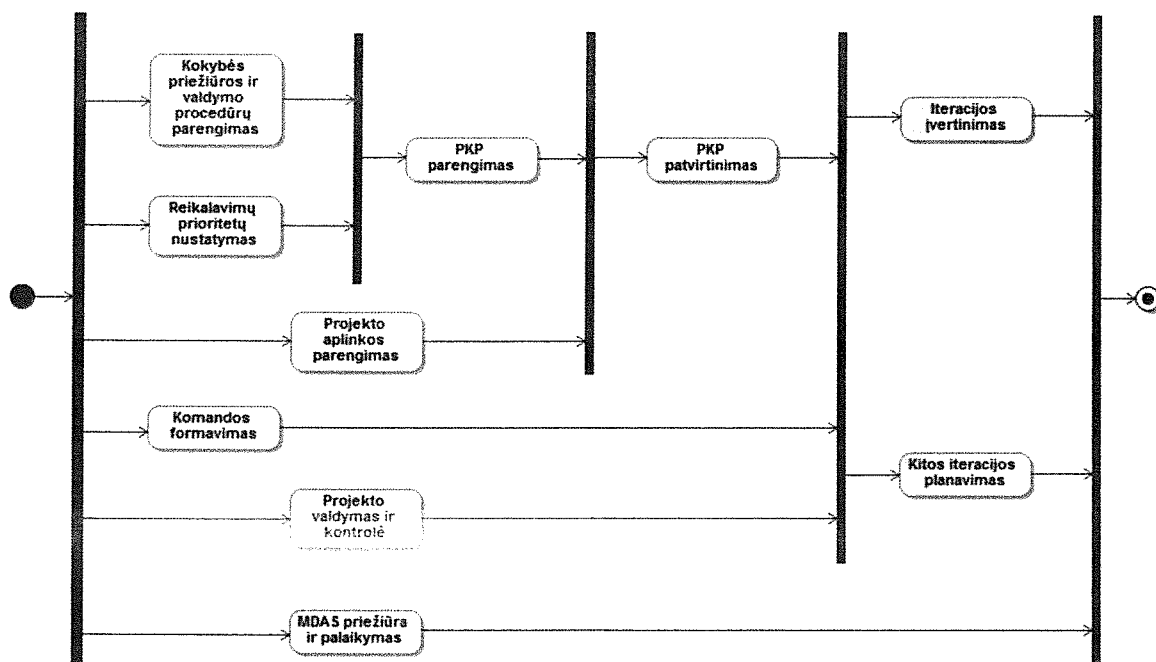
Atsižvelgiant į projekto pobūdį, siūlomas Perkėlimo etapas sklandžiau sugrupuos užduotis, perkeliant MDAS iš kūrimo būsenos į priežiūros būseną. Perkėlimo etape sistemos veikimas bus stabilizuotas, bus atnaujinta sistemos dokumentacija iki galutinės būsenos. Žinių perdavimas bus atliekamas kartu su kūrimo dalies užduočių užbaigimu.

3.3.3.2. Siūlomos veiklos

Šiame skyriuje pateikti siūlomų veiklų aprašymai ir veiksmų seka pagal projekto etapus, aprašytus 3.3.3.1 skyriuje. Darbų terminai ir trukmė yra pateikti 3.3.3.4 skyriuje.

3.3.3.2.1. Pradinio etapo veiklos

Siūlomos pradinio etapo veiklos yra pavaizduotos schemoje, pateiktoje Pav. 5.

Pav. 5. Pradinio etapo veiklos

3.3.3.2.1.1. Paruošti kokybės ir valdymo procedūras

Šis darbas susijęs su PKP dalimis, kurios nėra specifinės konkrečiam projektui, tokios, kaip kokybės kriterijai, kokybės užtikrinimo procedūros, problemų ir pakeitimų valdymo procedūros, komunikavimo standartai ir kt.

3.3.3.2.1.2. Nustatyti reikalavimų prioritetus

Šio darbo tikslas – surinkti PKP informaciją, susijusią su planavimo dalimi. Pagrindinės šio darbo užduotys yra projekto apimties ir rizikų įvertinimas. Šio darbo rezultatas naudojamas PKP su konkrečiu projektu susijusiose dalyse: projekto plane, techninės komandos organizavime, pradinių rizikų nustatyme. Jis taip pat turi įvertinti ir išnagrinėti pradinius veiksnius sistemos architektūros tobulinimui.

3.3.3.2.1.3. Užbaigti PKP

Remiantis ankstesnių darbų rezultatais, sutarčiai yra užbaigiamas ir paruošiamas PKP rinkinys.

3.3.3.2.1.4. Suderinti PKP

Šis darbas apima oficialų PKP suderinimo procesą.

3.3.3.2.1.5. Paruošti projekto aplinką

Šis darbo metu paruošiama projekto kūrimo ir palaikymo aplinkos. Kūrimo aplinka apima tiek procesus, tiek įrankius.

3.3.3.2.1.6. Surinkti komandą

Remiantis PKP paruošimo proceso rezultatais, galima užbaigti projekto komandos galutinį formavimą. Šis darbas apima galutinės projekto komandos surinkimą ir veiklos organizavimą.

3.3.3.2.1.7. Prižiūrėti ir kontroliuoti projektą

Šis darbas apima kasdieninį, pastovų Komandos vadovo darbą, tame tarpe projekto būsenos peržiūrą, ataskaitų siuntimą dalyviams ir kylančių klausimų sprendimą.

3.3.3.2.1.8. Prižiūrėti ir palaikyti MDAS gamybinę aplinką

Šis darbas apima visas sistemos priežiūros srauto užduotis šioms Kliento aplinkoms:

- Gamybinė aplinka;
- Testavimo aplinka.

Be įprastos veikiančios sistemos priežiūros, šis darbas taip pat apima MDAS pakeitimų versijos išleidimo planavimą, įskaitant tiek pataisymus, tiek priimtus programinės įrangos tobulinimo pakeitimus.

3.3.3.2.1.9. Įvertinti iteraciją

Šio darbo tikslas yra:

- Nustatyti iteracijos sėkmę ar nesėkmę,
- Fiksuoti „išmoktas pamokas“, pagal tai taisant projektą ir tobulinant procesą.

Iteracijos sėkmės atveju automatiškai pradedama kita iteracija. Nesėkmės atveju Komandos vadovas turi analizuoti nesėkmės priežastis ir susijusias rizikas viso projekto įgyvendinimui bei koreguoti projekto planą siekiant minimizuoti nesėkmės įtaką viso projekto vykdymui. Tuo atveju, kai nesėkmės padariniai negali būti kompensuoti ir turi reikšmingą poveikį projekto grafikui, turi būti eskaluojama problema pagal PKP aprašytą procedūrą.

3.3.3.2.1.10. Planuoti kitą iteraciją

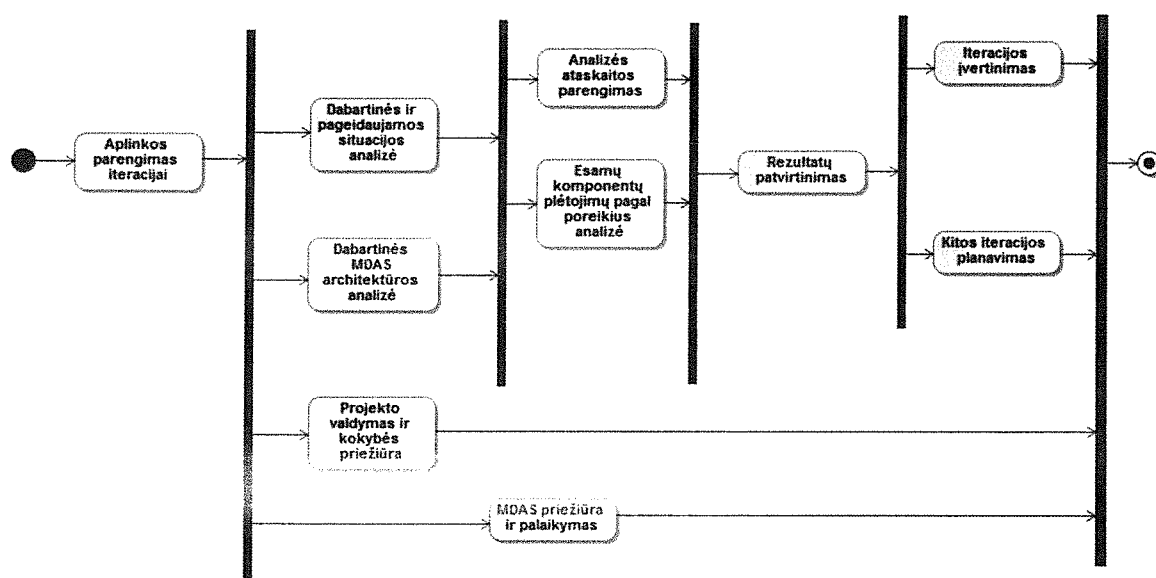
Pagrindinis šio darbo tikslas – sukurti išsamų iteracijos planą.

3.3.3.2.2. Parengiamojo etapo darbai

Parengiamojo etapo darbai daugiausia susiję su šiomis veiklomis:

- Aukšto lygio veiklos analizė tų veiklos sričių, kurias apima sutartiniai projekto įgyvendinimo, modernizavimo dalies darbo paketai – esamos ir siekiamos situacijos analizė.

Siūlomi parengiamojo etapo darbai yra pavaizduoti grafike, esančiame Pav. 6 (iteracijos darbai gali būti patikslinti projekto kokybės plano rengimo metu).

Pav. 6. Parengiamojo etapo darbai

3.3.3.2.2.1. Paruošti aplinką iteracijai

Šio darbo tikslas yra užtikrinti, kad projekto aplinka būtų paruošta būsimai iteracijai. Tai apima procesą ir įrankius.

3.3.3.2.2.2. Atlikti dabartinės ir pageidaujamos situacijos analizę

Pagal šį darbą, bus vykdoma dabartinės ir pageidaujamos situacijos analizė, esant poreikiui organizuojant susitikimus su Perkančiosios organizacijos atstovais, apimanti visų pateiktų reikalavimų aukšto lygio veiklos analizę. Šie rezultatai bus panaudoti Analizės ataskaitai bei kitai šiame etape numatyta dokumentacijai parengti (tikslėnis dokumentacijos rengimo ir pateikimo planas bus suderintas su Perkančiąja organizacija projekto kokybės plano rengimo metu).

3.3.3.2.2.3. Išanalizuoti dabartinę MDAS architektūrą

Remiantis nefunkciniais reikalavimais, pateiktais TS, o taip pat pastebėjimais iš dabartinio MDAS naudojimo, bus nustatytos labiausiai ribojančios sistemos dalys ir pasiūlyti kandidatai architektūriniai patobulinimai.

3.3.3.2.2.4. Užtikrinti projekto valdymą ir kokybės priežiūrą

Visos iteracijos metu remiantis suderintu PKP bus vykdomas numatytų projekto veiklų bei kokybės valdymas, siekiant užtikrinti projekto tikslų, darbų įgyvendinimą numatytomis apimtimis ir pagal suderintą grafiką bei

išlaikant reikiamą kokybę ir suvaldant, išvengiant galimų numatytų rizikų, taip užtikrinant sėkmingą šios iteracijos įgyvendinimą.

3.3.3.2.2.5. Prižiūrėti ir palaikyti MDAS gamybinę aplinką

Šis darbas apima visas sistemos priežiūros srauto užduotis šioms Kliento aplinkoms:

- Gamybinė aplinka;
- Testavimo aplinka.

Be įprastos veikiančios sistemos priežiūros, šis darbas taip pat apima MDAS tobulinimo versijos išleidimo planavimą, įskaitant tiek pataisymus, tiek priimtus programinės įrangos tobulinimo pakeitimus.

3.3.3.2.2.6. Paruošti analizės ataskaitą

Remiantis esamos ir pageidaujamos situacijos analizės bei tikslinių susitikimų su perkančiosios organizacijos atstovais metu gautais rezultatais bus sudaryta ir derinimui pateikta Situacijos analizės ataskaita.

3.3.3.2.2.7. Numatyti ir specifiкуoti reikiamą esamų komponentų praplėtimą

Šis darbas apima analizę, jeigu tam yra poreikis, esamų MDAS sistemos komponentų praplėtimui.

3.3.3.2.2.8. Priimti ir patvirtinti rezultatus

Visi rezultatai, sukurti ar atnaujinti šios iteracijos metu, turi būti pateikti oficialiam Perkančiosios organizacijos priėmimui.

3.3.3.2.2.9. Įvertinti iteraciją

Šio darbo tikslas yra:

- Nustatyti iteracijos sėkmę ar nesėkmę;
- Fiksuoti „išmoktas pamokas“, pagal tai taisant projektą ir tobulinant procesą.

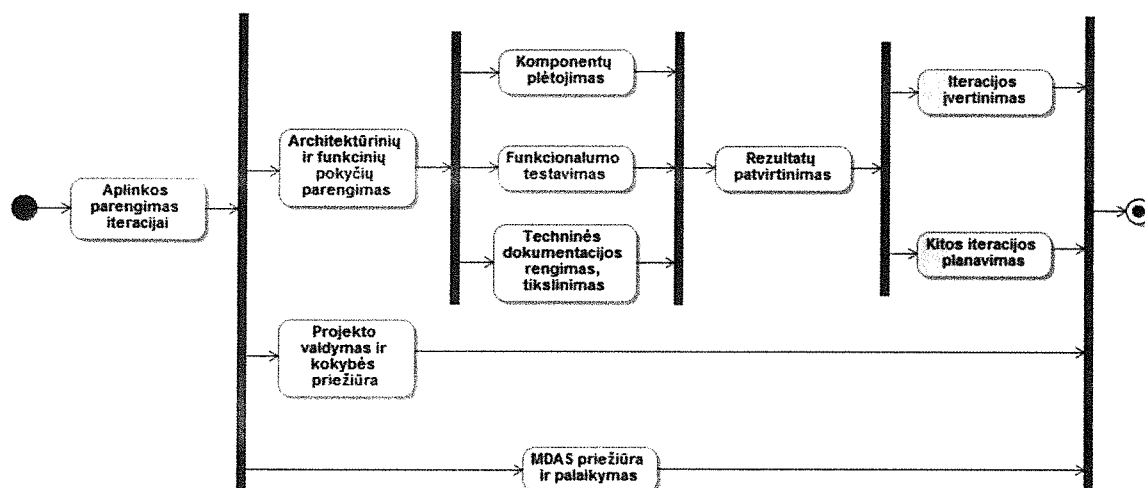
Iteracijos sėkmės atveju automatiškai pradedama kita iteracija. Nesėkmės atveju Komandos vadovas turi analizuoti nesėkmės priežastis ir susijusias rizikas viso projekto įgyvendinimui bei koreguoti projekto planą siekiant minimizuoti nesėkmės įtaką viso projekto vykdymui. Tuo atveju, kai nesėkmės padariniai negali būti kompensuoti ir turi reikšmingą poveikį projekto grafikui, turi būti eskaluojama problema pagal PKP aprašytą procedūrą.

3.3.3.2.2.10. Kitos iteracijos planas

Pagrindinis šio darbo tikslas yra sukurti išsamų iteracijos planą.

3.3.3.2.3. Konstravimo etapo iteracijos darbai

Kiekviena Konstravimo etapo iteracija kartoja veiklos modelį, pateiktą Pav. 7.

Pav. 7. Konstravimo etapo iteracijos darbai

Šio etapo darbai – neaprašyti ankstesniuose etapuose – yra pateikti toliau.

3.3.3.2.3.1. Išsamūs architektūriniai ir funkciniai pakeitimai

Kiekvienai iteracijai yra nustatyta apimtis pagal darbo paketus, skirtus įgyvendinti konkrečioje iteracijoje. Darbo paketai gali būti tikslinami ar perskirstomi, remiantis Pradiniame projekto etape suderintais reikalavimų prioritetais. Architektūrinių ir funkcinių pakeitimų parengimas apims visus nustatytus reikalavimus, skirtus MDAS pakeitimų įgyvendinimui. Remiantis parengtais rezultatais, bus atnaujinta, patikslinta MDAS detali funkcijų specifikacija, o taip pat, esant reikalui, kitos sąsajų specifikacijos.

3.3.3.2.3.2. Kurti ir plėtoti komponentus

Šis modelis ar darbų kompleksas, yra kartojamas kiekvienai versijai iteracijoje Apimties ribose, tai reiškia, kad kūrimas vyksta panaudojimo atvejams, nurodytiems Iteracijos plane.

3.3.3.2.3.3. Integruoti ir testuoti

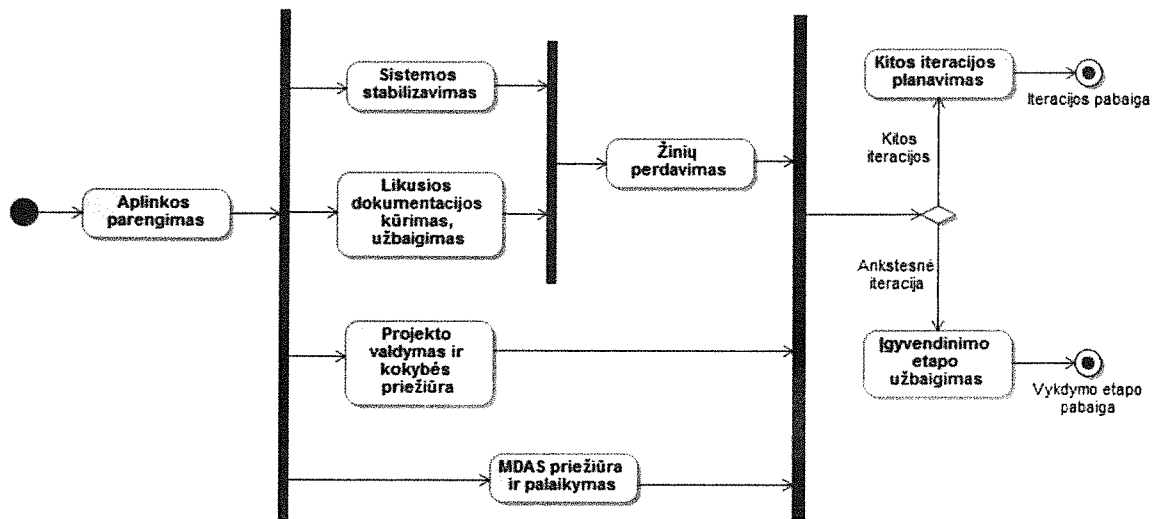
Elementai, sukurti konkrečioje iteracijoje, turi būti integruojami į bendrą sistemą, produktą ir gamintojo patikrinti. Visi sėkmingai patikrinti naudojimo atvejai turi būti pažymimi kaip atlikti. Kiti, priklausomai nuo pobūdžio ir svarbumo, turi būti nukreipti perdarymui arba registruojama klaida, kuri bus ištaisyta kitoje iteracijoje.

3.3.3.2.3.4. Parengti, atnaujinti techninę dokumentaciją

Parengiami, atnaujinami, patikslinami dokumentai, kuriems įtakos turėjo naujai sukurtas funkcionalumas.

3.3.3.2.4. Perkėlimo etapo darbai

Perkėlimo etapas paprastai sudarytas iš vienos iteracijos. Tačiau nepavykus testavimui, gali tekti planuoti ir atlikti papildomas iteracijas, pakartojant reikalingus veiksmus, kad būtų sėkmingai užbaigti galutinio priėmimo ir/arba funkcinio suderinamumo patikrinimai. Kai kurios diagramoje pateikiamos iteracijos veiklos jau buvo detalizuotos ankstesniuose skyriuose, todėl šiame skyriuje aprašomos tik esminės ir anksčiau neminėtos.

Pav. 8. Perkėlimo etapo darbai

3.3.3.2.4.1. Stabilizuoti sistemą

Praktika rodo, kad kiekvienas pakeitimas sukelia veiksnus, turinčius įtakos veikiančios sistemos stabilumui. Atsižvelgiant į tai, prieš galutinį projekto perėjimą į garantinės priežiūros etapą, probleminės sistemos dalys turi būti perprojektuojamos pagal pagrindinės priežasties analizę („root cause analysis“). Šis darbas neturi sukelti reikšmingų funkcinių pakeitimų, tačiau turi sutelkti dėmesį į jau esamo funkcionalumo tobulinimą.

3.3.3.2.4.2. Kurti, užbaigti likusią dokumentaciją

Pagal šį darbą turi būti atliekami visi numatyti atnaujinimai ar papildomos dokumentacijos kūrimas, reikalingas tinkamam žinių perdavimui.

3.3.3.2.4.3. Atlikti žinių perdavimą

Remiantis sistemos momentine kopija, gauta iš projekto įgyvendinimo dalies, turi būti apmokyti Kliento veiklos administravimo darbuotojai, sistemos administratoriai ir naudotojus konsultuojantys darbuotojai, suteikiant jiems pakankamai žinių apie sistemą, kad jie galėtų suteikti pradinę pagalbą galutiniams naudotojams (apmokomų naudotojų kategorijos bus patikslintos derinant mokymų planus).

3.3.3.2.4.4. Užbaigti įgyvendinimo dalį

Šiame darbe Komandos vadovas parengia projektą garantinės priežiūros vykdymui, remiantis tvarka, aprašyta PKP.

3.3.3.2.4.5. Planuoti kitą iteraciją

Pirminis šio darbo tikslas – sukurti išsamų iteracijos planą (šiuo atveju tik tada, jei projektas yra laikomas dar neužbaigtu).

3.3.3.3. Susiję dokumentai ir rezultatai

MDAS sistema bus tobulinama bei prižiūrima ir palaikoma remiantis šiais dokumentais:

1. Techninė užduotis (apibrėžta konkurso pirkimo dokumentuose);
2. BAP SSO specifikacija;
3. EM-Vartai specifikacija;
4. DG TAXUD dokumentai;

5. Integruotos MIS posistemių ir partnerių informacinių sistemų integracinių sąsajų aprašymai;
6. Informacija, surinkta detalios analizės metu.

Tiekėjas pateiks Perkančiajai organizacijai tokius rezultatus (pateiktis), galutinis Perkančiajai organizacijai teikiamos dokumentacijos ir kitų rezultatų sąrašas bei planas bus suderintas ir patvirtintas projekto kokybės plane:

1. Dokumentaciją:
 - 1.1. Projekto kokybės planą (įskaitant ir sutarties įgyvendinimo darbų planą);
 - 1.2. Įgyvendinimo darbų planą;
 - 1.3. MDAS priežiūros ir palaikymo reglamentą – priežiūros ir palaikymo atlikimo procedūros ir metodai, įskaitant Perkančiosios organizacijos ir Tiekėjo bendravimo Priežiūros sutarties vykdymo metu nuostatas bei Tiekėjo teiktiną dokumentaciją;
 - 1.4. Detalias funkcijų specifikacijas – tai bus esamų MDAS funkcijų specifikacijų atnaujinimas pagal detalios analizės rezultatus;
 - 1.5. Verslininko portalo specifikaciją – esamo MDAS dokumento, pateikiančio verslininko portalo funkcines ir technines specifikacijas, atnaujinimas;
 - 1.6. Programinės įrangos architektūros dokumentą – esamo MDAS architektūros dokumento, pateikiančio MDAS sistemos planuojamą architektūrą iš projektuotojo perspektyvos, atnaujinimas;
 - 1.7. Detalią projekcinę specifikaciją – esamo MDAS dokumento, kuriame yra išsamus MDAS modelių ir paslaugų, duomenų struktūros projektas, atnaujinimas;
 - 1.8. Sąsajos specifikacijas – Esamų MDAS dokumentų papildymas arba nauji dokumentai naujai sukurtooms sąsajoms, aprašantys ryšius tarp MDAS ir susijusių sistemų;
 - 1.9. Diegimo planas – esamo MDAS dokumento, aprašančio MDAS techninę architektūrą, atnaujinimas;
 - 1.10. Administratoriaus vadovas – esamų MDAS dokumentų, papildančių Diegimo plano dokumentą konkrečioms MDAS moduliams, atnaujinimas, apimantis išsamią informaciją apie konfigūravimą, techninę priežiūrą ir nesklandumų šalinimo užduotis;
 - 1.11. Bandymų planą, bandymų scenarijus ir bandymų ataskaitas galutinio priėmimo ir suderinamumo bandymams. Planai apims tikslo, apimties, aplinkos ir laikų apibrėžimus. Bandymų scenarijai ir bandymų žingsniais pateiks išsamias instrukcijas testuotojams. Bandymų ataskaita apibendrins testavimo rezultatus. Visi aukščiau išvardinti dokumentai bus paruošti kūrimo etapo pabaigoje (pagalbinės medžiagos paruošimas) ir naudojamos Perkėlimo etapo metu (vietos ir funkcinio suderinamumo tikrinimai);
 - 1.12. Jeigu bus poreikis, MDAS tobulinimo pakeitimų (evolutive changes) dokumentaciją;
 - 1.13. Susirinkimų medžiagą. Analizių/projektavimo susirinkimų papildoma medžiaga, pavyzdžiui, prezentacijos, gairės, diagramos, susirinkimų protokolai ir kt.
 - 1.14. Mėnesinės, ketvirtinės ir galutinės eigos ataskaitos, kaip nurodyta PKP. PKP, priežiūros ir palaikymo reglamento ir ataskaitų projektai bus rengiami naudojant Perkančiosios organizacijos pateiktus šablonus;
 - 1.15. Tai pat visi paslaugų prašymai bus aprašyti ir įtraukti į ataskaitas, jei buvo atlikti papildymai (pataisymai). Taip pat atitinkamai bus atnaujinti susiję dokumentai: funkcinės ir techninės specifikacijos, instrukcijos naudotojams ir priežiūros specialistams.

Visi rezultatai, jų turinys ir kokybės kriterijai bus apibrėžti PKP. Visa dokumentacijai, įskaitant ir dokumentų projektus, bus rengiama ir teikiama lietuvių kalba.

2. Programinė įranga:

- 2.1. MDAS programiniai moduliai, pateikti kaip daugiasluoksnės J2EE programos paketai ir susiję duomenų bazių komandų rinkiniai (scripts);
 - 2.2. MDAS žiniatinklio paslaugos – pateiktos kaip nepriklausomų J2EE programų paketai ir duomenų bazių komandų rinkiniai;
 - 2.3. Su MDAS susiję ESB paketai – pateikti kaip *WebMethods* paketai ir duomenų bazės komandų rinkiniai;
 - 2.4. MDAS Verslininko portalas – pateiktas kaip portalo komponentų (portlets) rinkinys;
 - 2.5. MDAS Keleivių portalas – pateiktas kaip portalo komponentų (portlets) rinkinys;
 - 2.6. Keleivių deklaracijų apdorojimo programa – pateikta kaip internetinė programa (web application).
3. Paslaugos:
- 3.1. Priėmimo/atitikties testavimo pagalba;
 - 3.2. Našumo testavimas;
 - 3.3. Administratorių mokymai;
 - 3.4. Žinių perdavimas.

3.3.3.3.1. Teikiamų produktų gyvavimo ciklą santrauka

Toliau lentelėje pateikiami tiekiami produktai ir jų ryšys su projekto etapais ir iteracijomis. Toliau lentelėje tiekiami produktai yra pateikiami taip: C (kūrimas), B (bazinis komplektas), U (atnaujinimas), F (galutinis), O (vykdymas, esant reikalui).

Lentelė 4. Teikiamų produktų gyvavimo ciklas

Rezultatas (rezultato pavadinimas)	Etapai						Perėjimas
	Inicijavimas	Parengimas	Konstravimas				
			1 iteracija	2 iteracija	3 iteracija	4 iteracija	
Dokumentacija							
Projekto kokybės planas	F						
Projekto vykdymo planas	B	U	U	U	U	U	F
Verslo analizės ataskaita		F					
Detalios funkcinės specifikacijos		C	U	U	U	U	F
Verslininko portalo specifikacija	B	U	U	U	U	U	F
Programinės įrangos architektūros dokumentas		C	U	U	U	F	
Detali projektinė specifikacija		C	U	U	U	F	
Sąsajų specifikacijos	B	U	U	U	U	U	F
Diegimo planas	B	U	U	U	U	F	
Administratoriaus vadovai	B	U	U	U	U	F	
Bandymų planas, bandymų scenarijai ir bandymų ataskaitos		F	F	F	U	F	
Naudotojo vadovai	B	U	U	U	U	F	
Darbo grupių posėdžių medžiaga	O	O	O	O	O	O	O
Pažangos ataskaitos	B	F	F	F	F	F	F
	Programinė įranga						
MDAS aplikacijos moduliai	B	U	U	U	U	U	F
MDAS žiniatinklio paslaugos	B	U	U	U	U	U	F

MDAS paketai, susiję su ESB	B	U	U	U	U	U	F
MDAS verslininko portalas	B	U	U	U	U	U	F
Keleivių deklaracijų apdorojimo programa	B	U	U	U	U	U	F
			Paslaugos				
Priėmimo/atitikties testavimo pagalba			O	O	O	O	O
Našumo testavimas							F
Administratorių mokymai							F
Žinių perdavimas							F

3.3.3.4. Terminai, trukmė ir tarpiniai rezultatai

Toliau lentelėje pateikiami numatytų veiksmų terminai, trukmė ir svarbiausi tarpiniai rezultatai. Laikas pateikiamas projekto mėnesiais (M), o trukmė mėnesiais ar savaitėmis (W). Nurodytas veiklų laikas yra susijęs su projekto užbaigimo laiku.

Lentelė 5. Veiksmų terminai ir trukmė

WBS	Aprašymas	Laikas*	Trukmė*
1	Inicijavimo etapas	M1	1M
1.1	Paruošti kokybės ir valdymo procedūras	M1	1W
1.2	Suderinti reikalavimų prioritetus	M1	1W
1.3	Paruošti PKP	M1	2W
1.4	Suderinti PKP	M1	2W
1.5	Paruošti projekto vykdymo planą	M1	2W
1.6	Suderinti projekto vykdymo planą	M1	2W
1.7	Paruošti projekto aplinką	M1	3W
1.8	Suformuoti komandą	M1	3W
1.9	Palaikyti MDAS gamybinę aplinką	M1	4W
1.10	Gyvavimo ciklo tarpiniai rezultatai – inicijavimo etapo pabaiga	M1	
2	Parengimo etapas	M2-M4	3M
2.1	Atlikti pradinę veiklos analizę visiems darbų paketams	M2-M4	3M
2.2	Parengti situacijos analizės ataskaitą	M2-M4	3M
2.3	Detali darbų paketų analizė: DP1, DP2, DP14, DP15, DP17, DP4, DP7, DP9	M3-M4	2M
2.4	Atnaujinti dokumentus ir pagalbinę medžiagą	M4	2W
2.5	Priimti rezultatus [apimties rėmuose]	M4	2W
2.6	Palaikyti MDAS gamybinę aplinką	M2-M4	3M
2.9	Gyvavimo ciklo tarpiniai rezultatai – parengimo etapo pabaiga	M4	
3	Konstravimo etapas – pirmoji iteracija	M5-M9	5M
3.1	Parengti aplinką iteracijai	M5	1W
3.2	Detalizuoti funkcinius pokyčius (apimties rėmuose)	M5	1M
3.3	Sukurti funkcionalumą (apimties rėmuose)	M5-M9	5M
3.4	Integracija ir testavimas	M9	3W
3.5	Atnaujinti techninius dokumentus ir pagalbinę medžiagą	M9	2W
3.6	Detali darbų paketų analizė: DP5, DP6, DP8, DP10, DP22	M8-M9	2M
3.7	Palaikyti MDAS gamybinę aplinką	M5-M9	5M
3.8	Tarpinis konstravimo etapo rezultatas– užbaigti DP1, DP2, DP14, DP15, DP17, DP4, DP7, DP9	M10	
4	Konstravimo etapas – antroji iteracija	M10-M14	5M
4.1	Parengti aplinką iteracijai	M10	1W
4.2	Detalizuoti funkcinius pokyčius (apimties rėmuose)	M10	1M
4.3	Sukurti funkcionalumą (apimties rėmuose)	M10-M14	5M
4.4	Integracija ir testavimas	M14	2W
4.5	Atnaujinti techninius dokumentus ir pagalbinę medžiagą	M14	2W

4.6	Detali darbų paketų analizė: DP3, DP12, DP13, DP21, DP24, DP25	M13-M14	2M
4.7	Palaikyti MDAS gamybinę aplinką	M10-M14	5M
4.8	Tarpinis konstravimo etapo rezultatas – užbaigti DP5, DP6, DP8, DP10, DP22	M15	
5	Konstravimo etapas – trečioji iteracija	M15-M19	5M
5.1	Parengti aplinką iteracijai	M15	1W
5.2	Detalizuoti funkcinius pokyčius (apimties rėmuose)	M15	1M
5.3	Sukurti funkcionalumą (apimties rėmuose)	M15-M19	5M
5.4	Integracija ir testavimas	M19	2W
5.5	Atnaujinti techninius dokumentus ir pagalbinių medžiagą	M19	3W
5.6	Detali darbų paketų analizė: DP11, DP16, DP18, DP19, DP20, DP23	M18-M19	2M
5.8	Palaikyti MDAS gamybinę aplinką	M15-19	5M
5.9	Konstravimo etapo rezultatas – atlikti DP3, DP12, DP13, DP21, DP24, DP25	M20	
6	Konstravimo etapas – ketvirtoji iteracija	M20-M24	5M
6.1	Parengti aplinką iteracijai	M20	1W
6.2	Detalizuoti funkcinius pokyčius (apimties rėmuose)	M20	1M
6.3	Sukurti funkcionalumą (apimties rėmuose)	M20-M24	5M
6.4	Integracija ir testavimas	M24	2W
6.5	Atnaujinti techninius dokumentus ir pagalbinių medžiagą	M24	3W
6.6	Priimti rezultatus (apimties rėmuose)	M24	3W
6.7	Palaikyti MDAS gamybinę aplinką	M20-24	5M
6.8	Konstravimo etapo rezultatas – atlikti DP11, DP16, DP18, DP19, DP20, DP23	M25	
6	Perėjimo etapas	M25-M26	2M
6.1	Parengti aplinką iteracijai	M25	1W
6.2	Atlikti veikimo bandymus	M25	2W
6.3	Atlikti žinių perdavimą	M25	2W
6.4	Atnaujinti techninius dokumentus ir pagalbinių medžiagą	M25-M26	6W
6.5	Įdiegti sistemą gamybinėje aplinkoje	M26	1W
6.6	Palaikyti MDAS gamybinę aplinką	M25-M26	2M
6.7	Perėjimo etapo rezultatas – perėjimo etapo pabaiga	M26	
7	MDAS priežiūra ir palaikymas	M27-M35	9M
7.1	Palaikyti MDAS gamybinę aplinką	M27-M35	9M
7.2	MDAS priežiūros ir palaikymo etapo rezultatas – projekto pabaiga	M35	

* Laikas: M – mėnesiai nuo projekto pradžios

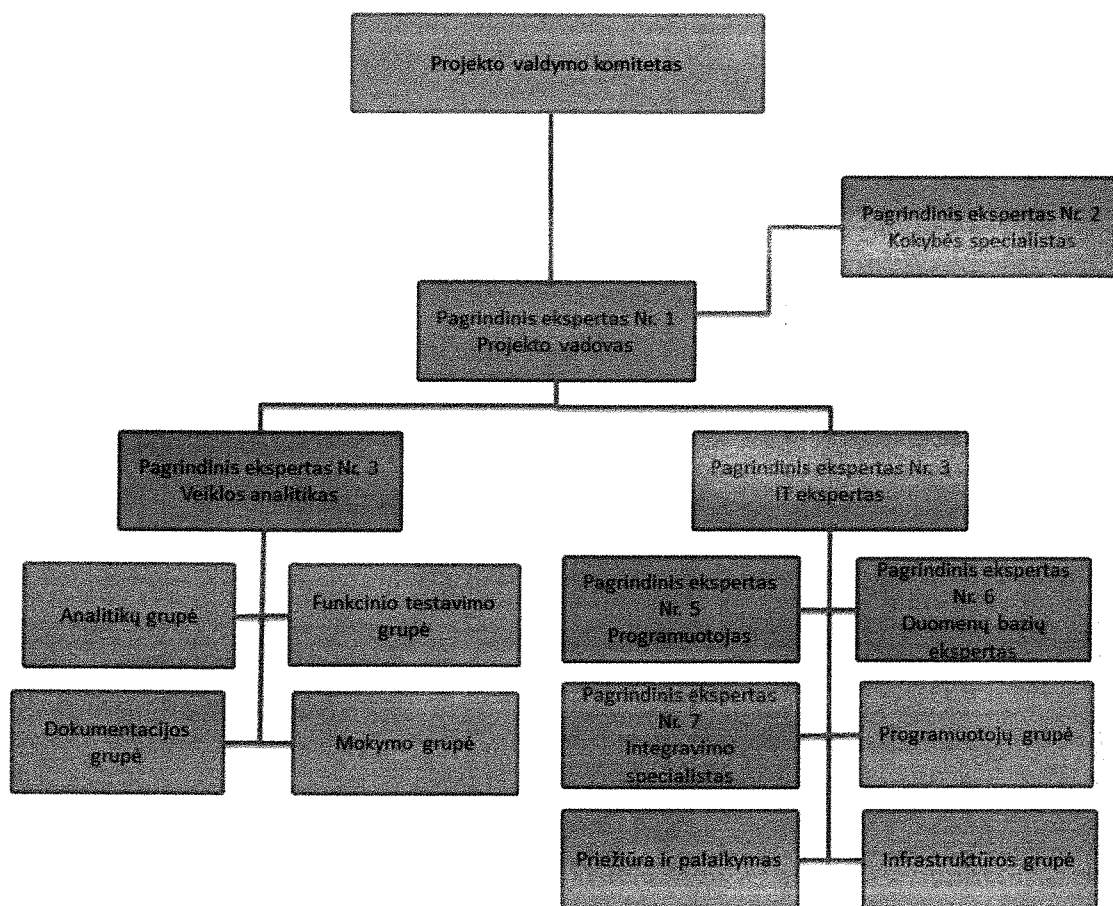
* Trukmė: M – mėnuo, W – savaitė

Planuojamas būtinas kiekvienos kategorijos eksperto darbo dienų skaičius kiekvieną mėnesį per sutarties vykdymo laikotarpį rodomas žemiau. Papildomas pagalbinių personalas, lentelėje nerodomi.

Pav. 9. Projekto personalas

3.3.4 Projekto organizacija

Toliau pateikta Tiekėjo organizacinė struktūra projekto vykdymui:

Pav. 10. Projekto organizacinė struktūra

Siūlomos projekto grupės atskiri elementai pateikti tolimesniuose skyriuose.

3.3.4.1. Pagrindiniai ekspertai

Tiekėjas subūrė kvalifikuotą pagrindinių ekspertų komandą projekto įgyvendinimui, kurios kvalifikacijos atitinka projekto specifiką. Pagrindiniai ekspertai buvo atrinkti pagal jų kvalifikaciją ir visi jie turi didelę patirtį reikalaujamose srityse.

Visi ekspertai turi patirtį ne tik vykdant didelius kompleksinius projektus, kuriuose sukaupė **komandinio darbo patirties**, ekspertai nuolat dalyvauja kompleksinių sprendimų projektų vykdymo grupėse, įvairiose pozicijose. Norime pabrėžti, kad pagrindiniai ekspertai, tokie kaip veiklos analitikas, IT architektas, integravimo specialistas, programuotojai yra sėkmingai dirbę vienoje ekspertų komandoje, įvykdytuose (vykdomose) tiek Lietuvos, tiek Lenkijos muitinių projektuose: Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos (MDAS/MDAS2) kūrimas, vystymas, priežiūra ir palaikymas; Mokesčių apskaitos ir kontrolės informacinės sistemos (MAKIS) plėtra Lietuvos MD; vykdoma VLS plėtra ir priežiūra bei palaikymas; Automatizuotos

eksporto sistemos (AES) ir Automatizuotos importo sistemos (AIS) kūrimas, plėtra ir priežiūra Lenkijos MD. Todėl ekspertai puikiai išmano muitinių veiklos procesus, puikiai susipažinę su muitinės veiklą reglamentuojančiais dokumentais, ypatumus ir gali užtikrinti, kad visos reikalaujamos paslaugos būtų suteiktos laiku ir kokybiškai.

Siekdamas užtikrinti savalaikį projekto įgyvendinimą, Paslaugų tiekėjas kiekvienam pagrindiniam ekspertui projekto vykdymo metu numatys jį galintį pakeisti ekspertą, jeigu pastarasis susirgtų ar dėl kitų objektyvių bei nuo Paslaugų teikėjo nepriklausančių aplinkybių negalėtų tęsti darbo Projekte. Minėti ekspertus pavaduojantys asmenys bus reguliariai supažindinami su projekto vykdymo eiga ir asmenų, kuriuos jie pavaduoja, atliekamomis funkcijomis, jų vykdomomis veiklomis. Jiems bus skiriamas laikas susipažinti su asmenų, kuriuos jie pavaduoja, veiklų rezultatais ir metodais, kaip tie rezultatai buvo pasiekti, siekiant užtikrinti vykdomų veiklų perimamumą.

Jeigu atlikus analizę paaiškėtų, kad reikia atlikti kur kas didesnes darbų apimtis, negu buvo planuota arba dėl galimai susidariusio vėlavimo ekspertams tenka dideli darbo krūviai, Paslaugų tiekėjas numato minėtų pavaduojančių darbuotojų įtraukimą į projekto veiklų vykdymą, ir jeigu to nepakanka – pritraukti papildomus ekspertus, kurių gali prireikti programavimo, bandymų etape ir kt.

Pagal techninės užduoties specifikaciją kiekvieno pagrindinio eksperto teisės ir pareigos, bei atsakomybės trumpai išdėstytos šioje lentelėje.

Lentelė 6. Pagrindiniai ekspertai

Rolės ir atsakomybės
PE1 Projekto vadovas – projekto vadyba ir sėkmingas projekto įgyvendinimas. Pilna atsakomybė už projektą, visą jo eigą (savalaikį ir kokybišką paslaugų teikimą), bendrojo projekto plano paruošimas ir tvirtinimas, projekto vykdymo reglamento parengimas, atsakomybės už konkrečių pateiktų parengimas bei suderinimas, atskirų sričių koordinavimas, ekspertų darbo organizavimas, aprūpinimas materialiniais ištekliais, papildomų žmoniškųjų resursų pritraukimas prie projekto, jų koordinavimas, dokumentų apie projekto pažangą rengimas ir pateikimas. Tai veikla viso projekto metu.
PE2 Kokybės specialistas – bendroji projekto vykdymo kokybė ir užtikrinimas, kaip laikomasi Projekto kokybės plano nurodytų standartų ir praktikos kodeksų. Atsakomybė ir veikla vykdant testavimo veiklą nuo pradžios iki jos užbaigimo. Ekspertas turės savo galutinius tikslus, kurių sieks pagal bendrą projekto vykdymo planą, neleidžiantį nukrypti nuo bendrųjų projekto tikslų.
PE3 Veiklos analitikas – vadovauja analitikų grupei, teikia dalykinės srities žinias visai projekto komandai. Atsakomybė ir veikla vykdant detalią modernizuojamų procesų ir paslaugų analizę bei detaliųjų techninių specifikacijų paruošimą. Ekspertas turės savo galutinius tikslus, kurių sieks pagal bendrą projekto vykdymo planą, neleidžiantį nukrypti nuo bendrųjų projekto tikslų.
PE4 IT architektas – programinės įrangos struktūra, techniniai projekto sprendimai ir bendra projekto techninio įgyvendinimo priežiūra. Atsakomybė ir veikla vykdant MDAS modernizuojamų ir naujai kuriamų komponentų projektavimą, kūrimą, integraciją. Ekspertas turės savo galutinius tikslus, kurių sieks pagal bendrą projekto vykdymo planą, neleidžiantį nukrypti nuo bendrųjų projekto tikslų.
PE5 Programuotojas – programinės įrangos kūrimas, derinimas ir optimizavimas. Atsakomybė ir veikla vykdant konkrečios projekto veiklos įgyvendinimą nuo pradžios iki jos užbaigimo, pagal ekspertui suformuotus konkrečius tikslus, kurių sieks pagal bendrą projekto vykdymo planą.
PE6 Integravimo specialistas – integracijos sprendimų rengimas ir įgyvendinimas, darbų koordinavimas <i>WebMethod</i> aplinkoje. Atsakomybė ir veikla vykdant konkrečios projekto veiklos įgyvendinimą nuo

pradžios iki jos užbaigimo. Ekspertas turės savo galutinius tikslus, kurių sieks pagal bendrą projekto vykdymo planą, neleidžiantį nukrypti nuo bendrųjų projekto tikslų.

PE7 Duomenų bazių specialistas - duomenų bazių priežiūra ir palaikymas migracijai. Atsakomybė ir veikla vykdant integraciją ir duomenų bazių administravimą. Ekspertas turės savo galutinius tikslus, kurių sieks pagal bendrą projekto vykdymo planą, neleidžiantį nukrypti nuo bendrųjų projekto tikslų.

Pagrindinių ekspertų sąrašas, jų CV su patirties aprašymu, bei sertifikatu, rekomendacijų kopijos pateikiami atskirais dokumentais, o įtraukimas į projekto veiklas pateiktas skyriuje 3.3.3.4.

3.3.4.2. Papildomi ekspertai

Pagrindiniams ekspertams padės grupė papildomų ekspertų, dirbančių keliose grupėse. Veiklos analitikas vadovaus su veikla susijusioms grupėms, o IT architektas – techninėms grupėms.

3.3.4.3. Komandos patirtis

Beveik visi pagrindiniai ekspertai ir absoliuti dauguma kitų projekte dalyvauti pakviestų ekspertų drauge dirba daugiau nei 10 metų, projektuojant, tobulinant ir įgyvendinant ES nacionalines sistemas, susijusias su įvairiomis technologijomis, ir integruojant jas į skirtingas išorines sistemas.

Į pagrindinių ekspertų pozicijas siūlomi darbuotojai yra kartu dalyvavę bendrose komandose įvairių projektų vykdyme, todėl turi didelę komandinio darbo patirtį.

3.3.4.4. Komunikavimas

Efektyviam komunikavimui su Perkančiosios organizacijos darbo grupe pasitelksime šiuos komunikavimo būdus:

- Susitikimai – įvairiems analizės, problemų sprendimų, projekto vadybos ir kitiems klausimams spręsti.
- Tiesioginiai ir tele konferenciniai pokalbiai telefonu operatyviems klausimams spręsti.
- Problemų valdymo sistema „*Atlassian Jira*“ projekto rezultatų apimčių valdymui.
- Dokumentų archyvas „*Atlassian Confluence*“ – dokumentacijos rengimui ir derinimui.

Detalios komunikavimo procedūros įskaitant reakcijos laikus bus nustatytos projekto kokybės plane. Žemiau pateikiame preliminaras – jos bus tikslinamos PKP, – komunikavimo procedūras.

3.3.4.4.1. Bendra duomenų bazė dokumentams

Bendriems su projekto vykdymu dokumentams (grafikams, vykdymo progreso ataskaitoms, susitikimų protokolams) rengti ir derinti siūlome naudoti Tiekėjo infrastruktūroje sukurtą „*Atlassian Confluence*“ sistemą. Ši sistema bus pasiekama HTTPS protokolu tik autentifikuotiems ir autorizuotiems naudotojams. Prie sistemoje saugomų dokumentų bus suteikta prieiga tiek Perkančiosios organizacijos, tiek Tiekėjo projekto komandos nariams. Taip pat, jeigu bus poreikis, prieiga prie dokumentų gali būti suteikta ir Perkančiosios organizacijos nurodytiems trečiosios šalies, atsakingos už projekto techninę priežiūrą, atstovams. Detali bendros sistemos naudojimo tvarka bus suderinta su Perkančiąja organizacija projekto inicijavimo etape.

3.3.4.4.2. Projekto rezultatų derinimas ir patvirtinimas

Atsižvelgiant į projekto įgyvendinimo terminus bei siekiant optimalaus darbų organizavimo ir vykdymo, projekto pradžioje yra svaru aiškiai apibrėžti projekto rezultatų derinimo ir tvirtinimo procedūrą. Tiekėjui pateikus rezultatą, Perkančiosios organizacijos projekto darbo grupė bei atsakingi asmenys šį rezultatą turėtų

peržiūrėti ir pateikti komentarus per penkias (5) darbo dienas nuo rezultato pateikimo arba per kitą konkrečiu atveju sutartą terminą.

Komentarus turėtų būti pateikiami apibendrinti viename dokumente su nurodytu versijos numeriu ir atsakingo projekto dalyvio informacija.

Nebent būtų susitarta dėl kitokio darbo rezultatų pateikimo laiko, galutinė versija turėtų būti pateikta Perkančiosios organizacijos projekto valdymo grupės vadovui per penkias (5) darbo dienas nuo komentarų gavimo dienos.

Su Perkančiąja organizacija suderinta detali projekto rezultatų derinimo ir priėmimo procedūra bus įtraukta į Sutarties įgyvendinimo darbų planą.

3.3.4.4.3. Dokumentų derinimo tvarka

Dokumentų, kurie projekto vykdymo metu turi būti parengti ir suderinti su Perkančiąja organizacija, derinimas bus atliekamas iteracijomis.

Tiekėjas, prieš pateikdamas derinimui ar tvirtinimui esminius ar didelės apimties dokumentus surengs tų dokumentų pristatymą Perkančiajai organizacijai, kurio metu Perkančiosios organizacijos darbuotojams bus pristatyta dokumento struktūra, dokumente naudojamų schemų notacija, pagrindinės idėjos ir principai.

Teikiami dokumentai su Perkančiąja organizacija bus derinami arba vienos iteracijos būdu (Perkančioji organizacija pateikia pastabas tik vieną kartą ir jei į jas atsižvelgiama, dokumentas tvirtinamas), arba kelių iteracijų būdu (pastabos teikiamos ir dokumentai koreguojami tol, kol nelieka pastabų:

- pirma dokumentų derinimo iteracija:
 - pateikties termino dieną arba ankstesne data Paslaugų tiekėjas pateikia dokumentus Sutarties įgyvendinimo darbų plane nurodytu Perkančiosios organizacijos el. pašto adresu. Pateikiami dokumentai turi būti pilnai užbaigti;
 - Perkančioji organizacija patvirtina pateikties gavimą el. paštu;
 - Perkančioji organizacija per 3 darbo dienas peržiūri dokumentus ir pateikia principines ir kritines pastabas. Principinė ar kritinė pastaba gali būti pateikta tokiu atveju, kai Paslaugų tiekėjas pateiktame dokumente nenumatė dalies reikalavimų realizavimo būdų, pateikė technologiškai prieštarigus, nederančius su MDAS technologijomis arba realizuoti atsižvelgiant į Projekto aplinkybes neįmanomus sprendimus arba pateiktas dokumentas iš esmės neatitinka gerosios informatikos inžinerijos techninės dokumentacijos rengimo praktikos;
 - kitas pastabas (nekritines) ir korekcijas Perkančioji organizacija pateikia per 5 darbo dienas;
 - į kritines pastabas Paslaugų tiekėjas turi atsižvelgti per 2 darbo dienas ir pateikti planą jų ištaisymui. Gavus Perkančiosios organizacijos pritarimą, kritinės pastabos turi būti ištaisytos per 3 darbo dienas;
 - kitos pastabos (nekritinės) ir korekcijos turi būti ištaisytos per 5 darbo dienas.
- antra dokumentų derinimo iteracija:
 - antra dokumentų derinimo iteracija gali prasidėti, kuomet ištaisytos visos klaidos;
 - antros iteracijos metu pastabos teikiamos tik toms dokumentų vietoms, kurios buvo derinamos pirmos iteracijos metu, nebent pirmos iteracijos metu atliktos korekcijos sąlygojo papildomus dokumentacijos pakeitimus;

- antros iteracijos metu Perkančioji organizacija pastabas pateikia per 3 darbo dienas, o Paslaugų tiekėjas privalo pagal jas pateikti dokumentus per 2 darbo dienas.

Antra iteracija kartojama tol, kol dokumentai yra galutinai suderinami.

Atskirais atvejais, kai į dokumento derinimo procesą bus įtraukiamos trečiosios šalys, abipusiu sutarimu gali būti nustatomi kiti derinimo terminai.

Kurie projekto dokumentai kuriuo būdų (vienos ar daugelio iteracijų) bus derinami bus aprašyta PKP.

Dokumentų derinimo metu Tiekėjas, gavęs Perkančiosios organizacijos pastabas, esant reikalui inicijuoja gautų pastabų aptarimą su Perkančiąja organizacija, kurio metu šalys gali susitarti dėl ilgesnio termino dokumentui pakoreguoti arba dėl jo derinimo keliomis iteracijomis arba dalimis (ypač kai derinami didesnės apimties dokumentai).

Visa Tiekėjo parengta Projekto dokumentacija tenkins šiuos reikalavimus:

- Dokumentacija bus parengta laikantis bendrinės lietuvių kalbos taisyklių.
- Dokumentų galutinės versijos bus pateikiamos dviem formatais: elektroniniu (*.docx arba kitu su perkančiąja organizacija suderintu redagavimui tinkamu formatu įrašant dokumentą (-us) į CD ar DVD). Dokumentų preliminarios versijos peržiūrai bus pateikiamos elektroniniu formatu elektroninio ryšio priemonėmis.

3.3.4.5. Projekto alternatyvos (dėl vėlavimo ar darbų persidengimo)

Siekdami išvengti projekto vykdymo sutrikimų, atsiradusių dėl darbų vėlavimo ar darbų persidengimo, operatyviai imsimės priemonių:

- darbai atliekami pagal atskiras suderintas dalis;
- darbų lygiagretinimas ir perplanavimas.

3.3.5 Atsekamumas ir eigos stebėjimas

Atsekamumas IT projekte – tai metodų ir įrankių rinkinys, užtikrinantis, kad kiekvienas techninėje užduotyje nurodytas reikalavimas būtų identifikuotas, numatytas jo prioritetas ir įgyvendintas projekto eigoje. Bus parengta ir užfiksuota reikalavimų sąsajų lentelė.

Siūlomame projekte atsekamumas prasidės pradiniam etape, nustatant reikalavimų prioritetus. Visi numatyti reikalavimai bus registruojami, suteikiant formalius kodus. Veiklos analizės metu visi funkciniai reikalavimai bus suskirstyti į funkcinis paketus. Nefunkciniai reikalavimai nulems MDAS architektūros analizę ir bus priskirti prie atitinkamų testų bandymų plane, kad būtų užtikrintas jų atsekamumas.

Kiekvienos iteracijos analizės fazėje identifikuoti naudojimo atvejai (nauji ar modifikuojami) bus vertinami pagal konkrečius reikalavimus. Todėl atsekamumo lentelė bus atnaujinama po kiekvienos iteracijos analizės etapo.

Atnaujinta reikalavimų atsekamumo lentelė bus naudojama kiekvieno etapo Testavimų plane.

Projekto eigos stebėjimui, siūlome taikyti Pasiektos pažangos (*Earned Value*) valdymo metodą, naudojant žmogaus darbo dienas kaip vienetą ir 20/80 pažangos taisyklę, vertinant veiklą pagal iteracijos plano darbų skaidinį (WBS). Tai reiškia, kad eigos stebėjimo tikslais kiekviena veikla, numatyta iteracijos plane, prasidės nuo 0%. Kiekviena pradėta vykdyti veikla pasieks 20%, o baigtas darbas gaus 100%. Kontroliniame taške gautieji procentai, padauginę iš numatyto laiko, parodys kiekvienos užduoties atliktą dalį. Šių dydžių suma, padalinta iš visos planuojamo etapo darbų apimties, parodys projekto vykdymo faktinę padėtį.

3.3.5.1. Atsekamumui ir eigos stebėjimui naudojamos priemonės

Reikalavimų atsekamumo lentelė bus tvarkoma kaip „Word“ dokumentas.

Eigos stebėjimui bus naudojamas „MS Project“, „Excel“ ir „Atlasian Jira“ derinys.

3.3.6 Tiekėjo programinės įrangos tobulinimo ciklo valdymas

Tiekėjo programinės įrangos kūrimo ir techninės priežiūros procesas organizuojamas pagal ISO 9001:2000 sertifikuotą kokybės vadybos sistemą. Šiame procese naudojamas įrankių ir procedūrų rinkinys, garantuojantis aukštos kokybės programinės įrangos produktų pateikimą kontroliuojamu būdu.

Tiekėjo grupės naudojamą svarbiausių įrankių paketą sudaro:

- *Apache Maven* – programinės įrangos projekto vadybos ir apjungimo priemonė. Remiantis projekto objekto modelio (POM) koncepcija, *Maven* gali valdyti projekto surinkimą, ataskaitas ir dokumentaciją centrinėje saugykloje.
- *GitLab* – versijų kontrolės sistema.
- *Jenkins* – integracijos programinė įranga, palaikanti automatizuotą surinkimą, išleidimo valdymą, rolėmis paremtą saugumą bei integravimą su *Maven* ir *GitLab*.
- *Atlassian Jira* – problemų stebėjimo ir projekto sekimo priemonė programinės įrangos vystymo komandoms, skirta pagerinti kodo kokybę ir darbo našumą.

Kūrimo aplinka prieinama dirbant Internetu saugaus ryšio kanalais (HTTPS) ir naudojant individualų grupės nario autentifikavimą.

Visi Tiekėjo kūrimo grupės kuriami produktai, pradedant nuo pirmųjų prototipų, organizuojami kaip *Maven* projektų hierarchinis rinkinys ir registruojami *GitLab* saugykloje. Toks sprendimas garantuoja, kad kiekvienas projekte dalyvaujantis kūrėjas automatiškai nustatys tinkamą aplinką, keliomis komandomis, įskaitant pilną rinkinį reikiamų bibliotekų. *Maven* projektas palaiko įvairias integruotas kūrimo aplinkas (pvz., *Eclipse*, *NetBeans* ar *IntelliJ Idea*) ir operacines sistemas (Windows, Linux, Mac OS), todėl leidžia kūrėjams dirbti jam įprastoje aplinkoje. Veiklos logika vystoma remiantis atskiro modulio bandymais ir patalpinama į *GitLab* saugyklą kartu su atitinkamais bandymų rinkiniais. Įrangos bandymų rinkiniai automatiškai atliekami iš *Maven* sudarytų scenarijų, taip apsaugant jau parengtą kodą nuo regresinių klaidų. Išleidimo valdymas organizuojamas periodiškai nustatymu laiku išleidžiant versijas, kurias kontroliuoja *Jira*, *Jenkins* ir *GitLab*. Tai užtikrina visišką išleidimo kontrolę naujam funkcionalumui ir klaidų taisymams. Versijų išleidimų valdymo procesas LM atstovams yra matomas per Tiekėjo suteiktus asmeninius *Jira* prisijungimus. Jie iš anksto gauna informaciją, kas bus pateikta sekančioje išleidžiamoje versijoje ir kokia esama kūrimo būklė.

Kūrimo metu LM atstovai, kuriems pagal susitarimą buvo suteikta prieigos teisė prie išeities tekstų, gauna tik skaitymui skirtą prieigą prie Tiekėjo *GitLab* saugyklos. Tai reiškia, kad bet kuriuo projekto vykdymo metu jie gali peržiūrėti programų išeities tekstus ir sukompiliuoti programinio produkto modulius savo aplinkoje. Perdavus gaminį LM, priklausomai nuo palaikymo sutarties LM atstovai gali perkelti visą projektą į savo saugyklą (tokia atveju Tiekėjo saugykla yra įšaldoma) arba gali toliau naudoti Tiekėjo *GitLab* ir *Jenkins* saugyklas su Tiekėjo programuotojo pagalba.

3.3.7 Kokybės užtikrinimas

Šiam konkursui mes taikome specialų kokybės vadybos sprendimą, parengtą TEMPO metodikos pagrindu, naudojamu muitinės projektuose visoje ES. Esame įsitikinę, kad šis sprendimas duos patikimus rezultatus ir užtikrins našumą bendrai dirbant siūlomam projekto gyvavimo ciklo ir vadybos stiliumi. Šis sprendimas bus aptartas su LM atstovais pradiniam etape ir bus pritaikytas esamiems poreikiams ir lūkesčiams.

3.3.7.1. Kokybės valdymo sprendimas

Kokybės vadyba suprantama kaip organizaciniai susitarimai, procedūros ir veikla, būtini užtikrinti, kad projektas pasiektų tikslus, dėl kurių jis vykdomas. Tai reiškia, kad būtina užtikrinti projekto vadybos procesų ir projekto darbo produktų kokybę, o taip pat priemonių, užtikrinančių projekto vykdymo stebėseną, bei būtino grįžtamojo ryšio kūrimą, reikalingą nepertraukiamai kokybės tobulinimo palaikymui.

Siūloma kokybės vadybos struktūra apima šiuos komponentus:

- **Kokybės planavimas:** pilnas kokybės priemonių, vykdomų projekto metu, planavimas. Kokybės planas įtraukiamas į pilną projekto vadybos planą, vėliau išskirstomas į smulkias kokybės užduotis, kurios pateikiamos projekto trumpalaikiuose tvarkaraščiuose. Kokybės planavimas numato, kad su kokybe susijusias priemones žmonės projekto grupėje rengs iš abiejų pusių: LM, Tiekėjas ir asmenys, nepriklausantys projekto grupei, pvz. išoriniai kokybės vertintojai. Kokybės planavimas siejasi su šiomis sritimis:
 - Planavimu siekiant užtikrinti, kad darbo produktai pagal projekto tvarkaraštį atitiks tinkamumo kriterijus, išdėstytus **Projekto kokybės plane**;
 - Planavimu siekiant užtikrinti, kad vykdomos kokybės užtikrinimo užduotys, projekto valdymo proceso kokybės užtikrinimas ir darbo produktų peržiūros;
 - Planavimu siekiant užtikrinti kad atliekami sistemos, jos komponentų ir naudotojo dokumentacijos testavimai;
 - Užtikrinant, kad vykdoma kokybės politika, naudojant proceso užtikrinimo kontrolinį sąrašą;
 - Veikiančio rizikų valdymo mechanizmo parengimu, padedančiu atpažinti, įvertinti ir išvengti rizikų, kurios pakenktų produktų kokybei ar projekto sėkmei; bei pateikti galutiniam naudotojui nuoseklią lūkesčių patenkinimą.
- **Kokybės užtikrinimas:** bus vykdomos tinkamos procedūros užtikrinti projekto vadybos procesų vykdymo, tarpinių ir galutinių rezultatų reikiamą kokybę.
- **Proceso užtikrinimas:** bus planuojamos ir vykdomos proceso laikymosi ir tikrinimo priemonės. Priemonės yra skirtos planuoti, vykdyti ir valdyti proceso vykdymą, stebėti gaminių patikras ir programinės įrangos inžinierines procedūras programinės įrangos tobulinimo ciklo metu.
- **Projekto kokybės analizė:** projekto kokybės analizė sutelks dėmesį į projekto organizacinių funkcijų vykdymą ir nukrypimus nuo tinkamo proceso tėkmės.
- **Darbo produktų inspekcijos:** Defektai ir netikslumai bus nustatomi ir šalinami iš darbo produktų ankstyvuose tobulinimo ciklo etapuose ir bus užtikrinta, kad produktai atitinka tobulinimo standartus ir LM reikalavimus.
- **Defektų valdymas:** Projekto klaidos ir defektai bus nustatomi, atsekami, kontroliuojami, analizuojami, siekiant sumažinti poveikį projektui ir sumažinti galimybes jiems pakartotinai atsirasti projekte. Defektų valdymas leidžia nustatyti galimybes, kaip pagerinti darbo produktą ir projekto defekto vadybos procesą bei leidžia audito mechanizmo pagalba techniškai prižiūrėti ir analizuoti defekto atsiradimo istoriją.
- **Rizikų valdymas:** Rizikų poveikis projekte bus mažinamas, identifikuojant, analizuojant, teikiant ataskaitas ir valdant rizikas. Rizikos valdymo procedūra bus parengta ir suderinta su LM prieš pradedant projektą. Pagrindiniai rizikos faktoriai ir projekto grėsmės bus nurodyti pradiniam projekto kokybės plane. Rizikos faktoriai bus suskirstyti į pagrindines kategorijas. Rizikos faktorių registras bus vedamas pagal suderintą grafiką. Atsakomosios priemonės bus taikomos ir vertinamos

kaip veiksmai, kuriems būtina užduočių registro priežiūra. Jei bus būtina, kaip bus numatyta projekto kokybės plane, rizikos faktoriai, kurių neįmanoma pašalinti projekto komandos lygiu, bus eskaluojami aukštesniajai projekto valdymo struktūrai (priežiūros komitetui), kad būtų taikomos reikiamos priemonės.

- **Testavimai:** Bus planuojamas, vykdomas ir valdomas struktūrinis požiūris į programinės įrangos testavimus. Testavimų tikslas yra užtikrinti gaminio kokybę. Tai ne tik liečia galutinį produktą, taip pat taikoma projekto inicijavimui, nustatant architektūrą, ir tęsiama iki LM pateikiamo galutinio produkto vertinimo. Tokiu būdu testavimai leidžia užtikrinti, kad gaminyje atitinka nustatytą ir patvirtintą reikalavimų rinkinį.
- **Esminių priežasčių analizė:** Incidentų ar defektų esminės priežastys bus nustatomos ir nagrinėjamos, siekiant nustatyti priemones, leidžiančias jas pašalinti ir užkertančias kelią jų pasikartojimui. Esminių priežasčių analizė taip pat suteikia galimybes pagerinti darbo produkto ir projekto proceso kokybę.

3.3.7.2. Projekto kokybės planas

Projekto kokybės plano tikslas – užtikrinti sklandų ir veiksmingą sutarties įgyvendinimą, aprašyti priemones, kurios bus taikomos, kad būtų užtikrinta kokybė bei tinkamai realizuoti visi techniniai reikalavimai.

Projekto kokybės planas bus parengtas visam projekto laikotarpiui. Dėl išsamios struktūros planas užtikrins, kad bus išlaikyta projekto kokybė pagal pritaikytą metodiką.

Visam projekto vykdymo laikotarpiui skirtas Projekto kokybės planas aprašo priemones ir kitus veiksmus, skirtus užtikrinti planuojamą kokybės lygį vadybos darbo produktuose. Projekto kokybės planas skirtas įvairiems tikslams kurie bus įgyvendinami šiais būdais:

- Nustatys projekto valdymo metodus ir procedūras;
- Pateiks Projekto komandos patvirtintą organizacinę struktūrą, apibrėš Projekto šalių ir konkrečių asmenų teises ir pareigas;
- Numatys Projekto kontrolės procedūras;
- Nurodys komunikacijos procedūras ir projekto atskaitomybės taisykles;
- Numatys projekto kokybės užtikrinimo pagrindus ir užtikrins, kad reikalavimai būtų identifikuoti, teisingai suprasti ir išbandomi pagal tiksliai numatytus kokybės patvirtinimo kriterijus bei nustatytas adekvatus produkto testavimo procesas;
- Leis įsitikinti, kad darbo produktų gamyba tinkamai įvertina riziką, o rizikų valdymas yra aktualus ir veikiantis;
- Užtikrins, kad kiekvienam produktui bus taikomos tinkamos kokybės užtikrinimo priemonės.

Projekto pradžioje (Inicijavimo arba Pradžios etape) parengtas Projekto kokybės planas bus atnaujinamas kiekvieną sykį, prieš pradėdant naują projekto etapą.

Toliau lentelėje pateikiamos Projekto kokybės plano pagrindiniai skyriai:

Lentelė 7. Pagrindiniai Projekto kokybės plano skyriai

Skyrius	Komentaras
---------	------------

Kokybės valdymo priemonės	Planinės priemonės tikrinti, ar pasiekta reikiama kokybė. Kokybės vadybos procedūros.
Priemonės, susijusios su projekto vadyba	Projekto vadybos procedūros. Tokios priemonės, kaip pakeitimo prašymų valdymas, susitikimai, kokybės peržiūros veiksmai, projekto problemos eskalavimas.
Kokybės užtikrinimo kontroliniai taškai	Projekto taškai, kuriuose atliekama patikra nustatyti, ar kokybės kontrolės priemonės ir projekto procedūros įgyvendintos veiksmingai.
Kokybės užtikrinimo vaidmenys ir atsakomybės	Kokybės užtikrinimo vaidmenų ir projekto organizacinių grandžių, atsakingų už šių vaidmenų vykdymą ir kanalus keistis informaciją tarp jų, nustatymas.
Produktai	Darbo produktų rinkinys, nurodytas kaip ypatingai svarbus atitikti jiems priskirtus tinkamumo kriterijus.
Kokybės kriterijai	Numatytos ir matuojamos darbo produktų savybės, kurios turi būti pasiektos, kad būtų pasiektas, kad būtų užtikrintas kokybės lygis, numatytas konkretaus produkto kokybės charakteristikoje.
Kokybės veiksniai	Tokie projekto elementai, kaip įgūdžiai, standartai, įrankiai, metodai ir procedūros, kurios naudojant prisideda, kad būtų pasiekti numatyti kokybės kriterijai ir užtikrintas naudotojo lūkesčių patenkinimas
Tvarkaraštis	Diagrama, kurioje pateikti veiksmai ir laikas, būtinas įgyvendinti kokybės priemones.
Prielaidos	Svarbios prielaidos, kuriomis remiasi Projekto kokybės planas.
Priklausomybės veiksniai	Svarbūs veiksniai, nuo kurių priklauso Projekto kokybės planas.
Sauga ir saugumas	Nustatyti sprendimai ir procedūros, taikomos projekte, kad būtų palengvintas būtinų saugos ir saugumo priemonių įgyvendinimas.
Rizikos veiksniai	Svarbūs rizikos veiksniai įtraukti į Projekto kokybės planą.

3.3.7.3. Projekto sauga ir saugumas

Projekto pradiniam etape bus parengtos tvarkymo, saugojimo, archyavavimo, dubliavimo procedūros ir saugumo planas kaip Projekto kokybės plano dalis. Šios procedūros bus taikomos LM komandos vadovų nuožiūra. Kokybės specialistas atliks periodinius ir pasirinktus nustatytų procedūrų patikras/auditus, kai pastarieji bus taikomi Projekte. Kokybės specialistas informuos Projekto vadovą, jei bus nustatyti didelį procedūrų pažeidimai.

3.3.7.4. Testavimo priemonių apibendrinimas

Dėl kelių testavimo priemonių dimensijų planuojamų testavimų apžvalga pateikiama keturiais atskirais „sluoksniais“, apibūdinančiais skirtingus požiūrius į testavimus. Šie sluoksniai yra tokie:

- Kokybės sluoksnis, kur pagrindinis testavimo dėmesys skirtas išlaikyti gaminio kokybę;

Šioje perspektyvoje planuojami testavimai dėmesį kreips į šiuos testus:

- Funkciniai – testuojamiems programinės įrangos gaminiams taikomi nustatyti testavimo modeliai ar norimo elgesio scenarijai;
- Patikimumo – testuojami komponentai ar visa programa atitinka aspektus, nustatytus Projekto Kokybės Plano kokybės kriterijuose;
- Atitikties – testuojama programinė įranga veikia ir laiku reaguoja, toliau veikia tinkamai, kai patiria „realaus gyvenimo“ eksploatacijos charakteristikas (dideles apkrovas, ilgalaikį veikimą).

Testavimai turėtų patvirtinti, kad sistemos funkcionalumas užtikrintas ir atitinka sistemos nefunkcinių reikalavimų dalis;

- Standartizacijai – testavimai atliekami įrodyti, kad išlaikyti nustatyti standartai;
 - Saugumui – testavimai patikrinti saugumo reikalavimus;
 - Sąveikai – testavimai patikrinti sąveikos reikalavimus (patvirtinti sąveikaujančių sistemų funkcionalumą visose dalyse);
 - Priežiūros ir palaikymo – testavimai patikrinti sistemos gebėjimą atnaujinti darbą po gedimo;
 - Tinkamumo naudoti – programinės įrangos-naudotojo sąveika turi būti intuityvi ir nesudėtinga, lengvai įsisavinama ir aiški;
 - Testuojamumo – įvertinimas pastangų, būtinų įvertinti komponentų teisingą veikimą tobulinimo metu ir sumontavus sistemą darbo vietoje.
- Testavimų pakopa – šis sluoksnis parodo gyvavimo ciklo vietas, kuriose atliktas bandymas;

Šioje perspektyvoje planuojami testavimai bus nukreipti į:

- Modulio testavimai – smulkiausi sistemos testuojami elementai yra testuojami atskirai, paprastai šie elementai tuo pat metu yra kuriami;
 - Integraciniai testavimai – testuojamas modulių ar posistemių ar komponentų integravimas (taip pat Paslaugos lygio testavimai (kad nustatyti, ar veikia paslaugos ir komponentai, ir funkcijos bei metodai atitinka veiklos ir techninius reikalavimus). Programos lygio testavimai (ar paslauga tenkina verslo ir technines reikmes bei nedaro neigiamo poveikio aplinkai, kurioje yra įdiegta);
 - Sistemos testavimai (gamintojo testavimai) – testuojama visa sistema, siekiant nustatyti, ar gali būti priimta, tarp jų Paslaugos lygio testavimai ir Programos lygio testavimai (su tais pačiais tikslais kaip aukščiau minėtieji, bet skiriasi sistemos lygis);
 - Priėmimo testavimai – testavimus atlieka galutiniai naudotojai siekiant nustatyti sistemos tinkamumą diegti;
 - Atitikties testavimai – testavimus atlieka galutiniai naudotojai ir / ar gamintojas, siekiant nustatyti atitiktį ES muitinių sistemos protokolui;
 - Veikimo testavimai – testavimai atliekami nustatyti, ar programa gali veikti gamybinėje aplinkoje.
- Testavimų tipas – skirtas konkrečiam testavimo uždaviniui atskiro testavimo metu bendros kokybės sluoksnyje;

Šioje perspektyvoje planuojami testavimai fokusuosis į šias testavimo rūšis::

- Konfigūraciniai testavimai – tikrinama, ar sistema veikia tinkamai skirtingose, specifikacijoje nurodytose, programinėse ir kompiuterinėse aplinkose;
- Funkciniai testavimai – tikrinama, ar sistema funkcionuoja kaip aprašyta konkrečiais naudojimo atvejais;
- Instaliaciniai testavimai – tikrinamas darbo vietoje įdiegtos sistemos veikimas, baigus diegimo darbus;

- Apkrovos testavimai – testavimas atliekamas patikrinti sistemos veikimo tinkamumą įvairiomis eksploatacijos sąlygomis, tokiomis kaip didelis naudotojų skaičius, didelis transakcijų skaičius ir pan., o sistemos konfigūracija išlieka nepakitusi;
 - Eksploataciniai testavimai – tikrinamas sistemos eksploatacijos tinkamumas įvairioms konfigūracijoms, eksploatacijos sąlygos išlieka vienodos;
 - „Didžiausio apkrovimo“ (stress) testavimai – tikrinama sistemos eksploatacija, esant nejprastoms ir ekstremalioms sąlygoms, tokiomis kaip sumažėję resursai ar ypatingai didelis naudotojų skaičius;
 - Dokumentacijos testavimai – tikrinama naudotojo dokumentų atitiktis atitinkamos programinės įrangos eksploataciniam funkcionalumui pagal programinės įrangos funkcionalumą, kuris atitinka naudotojo reikalavimus.
- Testavimų strategija – sluoksnis skirtas testavimo metodui;

Šioje perspektyvoje planuojami testavimai apims tokias sritis:

- Nominalūs testai – atliekami, tikrinant, ar laikomasi nustatytų kokybės kriterijų;
- Regresiniai testai – kai kurie nominalūs testavimai atliekami iš naujo po sistemos versijos išleidimo, siekiant užtikrinti, kad po versijos išleidimo reikiamos savybės nenukentėjo ar suprastėjo, kai buvo pridėtos naujos ar pakeistos funkcijos. Pagrindinis tikrinimas yra skirtas nustatyti, ar pokyčiai nepaveikė sistemos sričių ir jos veikia tame pačiame kokybės lygyje kaip prieš įdiegiant pokyčius (pakeitimai atlikti kode nesukėlė naujų defektų ar atkūrė senus).

3.3.7.5. Rizikos analizė

Teikdami šį pasiūlymą atsižvelgėme į visas potencialias kliūtis, galinčias kilti šio projekto įgyvendinimo metu, ir numatėme jų pašalinimui reikalingas priemones bei būdus jų galimam poveikiui sušvelninti. Rizikos bus stebimos projekto vykdymo metu ir valdomos pagal rizikos valdymo metodiką. Esame įsitikinę, kad projektas bus įgyvendintas sėkmingai ir numatytais terminais, bei bus pasiekti laukiami projekto rezultatai.

Mes, kaip paslaugų tiekėjas, be visų nuo mūsų priklausančių priemonių, tikimės, kad Perkančioji organizacija, būdama tiesiogiai suinteresuota projekto rezultatyvumu, atliks visus nuo jos priklausančius veiksmus ir įgyvendins visas numatytas priemones projekto rezultatams pasiekti. Numatome tokias projekto įgyvendinimui būtinas prielaidas:

- Perkančioji organizacija paskirs projekto vadovą, atsakingą už projekto įgyvendinimą iš Perkančiosios organizacijos pusės;
- Perkančioji organizacija paskirs kompetentingus specialistus techninių sprendimų aptarimui, derinimui ir patvirtinimui;

Perkančioji organizacija bus pajėgi laiku priimti sprendimus, susijusius su projekto įgyvendinimu.

Rizikos analizė yra nuolatinis procesas projektų valdymo srityje. Kiekvieno projekto pažangos susitikimo metu būtina peržiūrėti rizikų registrą ir iš naujo įvertinti. Turi būti aptartos visos rizikos, kurių rizikos faktorius yra didesnis kaip 2, galimi jų mažinimo būdai ir priskirti konkrečioms projektu suinteresuotosioms šalims.

Pradinis rizikos registras parodytas Lentelė 8. Registro stulpeliuose pateikiamos šios kodifikuotos vertės:

Savininkas: NAUD – naudos gavėjas; TIEK – Tiekėjas; BEND – bendroji rizika.

Tikimybė: 3 – aukšta; 2 – vidutinė; 1 – žema.

Poveikis: 3 – didelis; 2 – vidutinis; 1 – mažas.

Rizikos faktorius: vertė apskaičiuojama kaip tikimybė * poveikis / 2.

Pradiniame rizikos registre yra tik tos rizikos, kurios yra pakankamai tikėtinos. Pasiūlymo pateikimo metu negalima nustatyti visų rizikų (pavyzdžiui, dėl galimo projekto pradžios vėlavimo), todėl rizikos turi būti iš naujo įvertintos pradiniame etape.

Lentelė 8. Rizikos registras

Rizikos apibūdinimas				Rizikos veiksniai			Rizikos prevencija		
Nr.	Būklė	Apibūdinimas	Implikacija	Savininkas	Tikimybė	Poveikis	Rizikos veiksnys	Indikatorius	Švelninimo strategija
1.	Atvira	Sinchronizacijos stoka tarp susijusių projektų	Vėlavimai, prastas įgyvendinimas, struktūros spragos	BEND	2	3	3	Vėlavimai dėl dokumentų stygiaus, žemas tiekiamų produktų priėmimo lygis	Perkančiosios organizacijos aktyvus informacijos mainų koordinavimas tarp susijusių projektų. Skubus pranešimas apie priklausomybę, pasikartojančių planų koordinavimas.
2.	Atvira	Vėluojantys patvirtinimai iš vykdymo suinteresuotų gavėjų	Vėlavimai, sinergijos spragos tarp antrinių projektų	NAUD	2	2	2	Leidimai / sprendimai vėluoja ilgiau nei numatyta	Skubus pranešimas visoms grupėms, sprendimų ir kontrolinių taškų peržiūra. Tiesioginio valdymo stiprinimas.
3.	Atvira	Vėluojantys sprendimai	Vėlavimai dėl tarpinių rezultatų grafiko nesilaikymo	NAUD	2	2	2	Klausimai laukia sprendimo dėl terminų priemonių plane. Nenumatyta pranešimų procedūra. Neaiškus pareigų paskirstymas. Nėra sprendimus priimančių asmenų.	Suderinta pranešimų procedūra. Neišspręstų klausimų stebėseną. Aiškus atsakomybės nustatymas. Pareigų perdavimo planas
4.	Atvira	Nepakankamas projekto planavimas	Vėluojantys rezultatai ir vėluojantys tarpiniai rezultatai	BEND	2	2	2	Nuolatiniai pranešimai apie vėlavimą projekto pažangos posėdžiuose. Nuolatiniai vėlavimai peržiūros cikluose. Nėra reikiamos IT struktūros. Nėra numatytų maitinės darbuotojų.	Reguliarios ataskaitos apie projekto būklę. Nuolatinis plano atnaujinimas, resursų perskirstymas. Nenumatytų situacijų planavimas pagal tikimybę.

Lentelė 9. Rizikų klasifikavimas

Poveikio sritis	Didelis	Vidutinis	Mažas
Techninis	Projektui nepriimtina techninė nesėkmė ar	Techninė nesėkmė ar efektyvumo sumažėjimas	Techninė nesėkmė ar efektyvumo sumažėjimas

Poveikio sritis	Didelis	Vidutinis	Mažas
	efektyvumo sumažėjimas. Bet koks alternatyvus (jei egzistuoja) metodas padarys žymią įtaką. Alternatyvūs metodai gali paveikti naudojimo galimybes	nepriimtinas esamiems produkto ar proceso planams. Tačiau poveikį visai sistemai įmanoma suvaldyti be žymių išlaidų, įtakos naudojimo galimybės	neišeina už produktui ar procesui nustatytų ribų. Egzistuoja alternatyvūs techniniai metodai, nedarantys žymesnės įtakos išlaidoms, ar naudojimo galimybės
Darbo grafikas	Dėl poveikio darbo grafikui nepavyks laiku pateikti projekto rezultato	Gaišatis paveikia veiklą ar įvykį, esantį kritinėje trajektorijoje (angl. <i>Critical path</i>), ar įtakoja veiklą ar įvykį taip, kad jis tampa kritinės trajektorijos dalimi	Gaišatį galima sureguliuoti neišeinant už individualaus grafiko elemento ribų
Projektas	Įtakoja projekto darbuotojų gebėjimą dirbti kaip vieninga komanda projekto tikslams pasiekti	Įvairios praktikos priverčia perdaryti žymią dalį darbo kokybės procesams patvirtinti ir užtikrinti	Perėjimas prie įprastų techninių procesų gali būti įgyvendintas etapais minimizuojant įtaką projektui
Ištekliai	Gyvybiškai svarbių įgūdžių nebuvimas ar nepakankamumas arba gyvybiškai svarbių įrankių / įrangos trūkumas kelia pavojų galimybei įgyvendinti sutarties reikalavimus	Kvalifikuoto personalo nepakanka, bet mokymai ir papildomų darbuotojų samdymas turėtų išspręsti problemą	Esamą kvalifikuotą personalą reikia mokyti, kad patenkintų sutarties įsipareigojimus

4. Informacija apie tiekėją

4.1. Pagrindinė informacija apie UAB Asseco Lietuva

UAB „Asseco Lietuva“ (toliau – **Asseco Lietuva**) yra Lietuvos informacinių sistemų ir programinės įrangos kūrimo kompanija, priklausanti „**Asseco**“ grupei - didžiausiai Rytų ir Centrinėje Europoje IT kompanijų grupei.

Bendrovė veikia nuo 1991 metų (anksčiau „Sintagmos“ vardu). Joje dirba daugiau kaip 130 darbuotojų. Per paskutinius 3 metus vidutinės metinės pajamos buvo 8 mln. EUR. „Asseco Lietuvos“ kokybės vadybos sistema sertifikuota pagal ISO 9001:2015 reikalavimus. Įmonės informacijos saugumo vadybos sistema atitinka ISO/IEC 27001:2013 standartą.

Bendrovės misija – kurti informacines sistemas, pritaikytas savitai kiekvienos organizacijos veiklai bei padedančias joms efektyviai dirbti ir augti.

Asseco Lietuva kuria informacines sistemas, programinę įrangą ir specializuotus programinius sprendimus organizacijų veiklos procesams automatizuoti.

Pagrindinės įmonės verslo kryptys:

- Informacinės sistemos – programiniai sprendimai dokumentams ir procesams valdyti, bibliotekų ir archyvų procesams automatizuoti, apskaitai ir finansams valdyti, viešajam sektoriui/ES administruoti, dideli IT projektai, programinės įrangos ir informacinių sistemų kūrimo, diegimo ir priežiūros paslaugos.
- Draudimo sprendimai – programinių sprendimų draudimo (gyvybės, ne gyvybės) verslui valdyti kūrimas, diegimas ir priežiūra.

Pagrindinės Asseco Lietuvos kompetencijos – programinės įrangos kūrimas, sistemų integravimas, projektų valdymas, puikus pasirinktų taikomųjų sričių, įvairių informacinių technologijų ir metodologijų išmanymas bei gebėjimas suprasti unikalius kiekvieno kliento reikalavimus.

Kompetencijos

Mes teikiame paslaugas, apimančias visą informacinių sistemų gyvavimo ciklą, nuo analizės ir specifikacijų rengimo iki sistemų projektavimo, kūrimo, diegimo ir priežiūros bei prieglobos (hosting), konsultavimo ir projekto valdymo. Imamės visos atsakomybės už šių sistemų funkcionavimą. Vykdomė sudėtingus, vienus didžiausių Lietuvoje IT projektų.

Turime ilgametės sistemų kūrimo patirties ir žinių šiuose segmentuose ir srityse: dokumentų ir turinio valdymas, bibliotekos ir archyvai, draudimas ir finansai, viešasis sektorius. Asseco Lietuva kuria sprendimus, tiksliai pritaikydama juos prie klientų reikalavimų ir įvertindama galimus pasikeitimus ateityje. Mūsų patirtis auga su kiekvienu įgyvendintu projektu.

Asseco Lietuvos teikiamas ypatingas dėmesys programinės įrangos kūrimo projektams padėjo sukurti stiprią projektinę komandą. Žemiau yra pateiktas sąrašas pagrindinių technologijų ir metodikų, kuriose mūsų komanda turi išsamias žinias ir patirtį:

- **Infrastruktūriniai sprendimai:** IBM pSeries serveriai (AIX, PowerHA, PowerVM), IBM xSeries serveriai (Windows/Linux, VMware, MS Virtual Server, Xen, Windows ir Linux klasteriai), IBM Tivoli (Storage Manager, HSM), IBM Websphere (Application server, MQ), IBM Lotus (Notes/Domino, Portal), IBM GPFS, Oracle WebCenter.

- **Reliacinės duomenų bazių valdymo sistemos:** Oracle (RDBMS, RAC), IBM Information Management (DB2, Informix), PostgreSQL, MySQL, Microsoft SQL Server.
- **Integracinės platformos:** Oracle OSB, Oracle BEPL, Apache ServiceMix, Apache CXF, SOAP, REST
- **Atvirojo kodo (Open Source) platformos:** Linux, Tomcat, Spring, Shibboleth, Angular, Liferay Portal, kt.
- **Microsoft Business Solutions platformos:** Microsoft Dynamics NAV finansų ir verslo valdymo sistemos.
- **Programavimo kalbos:** Java, JavaScript, HTML, CSS, XML, JSP, JSF, SQL, PL/SQL, C/C++, C#, Navision C/AL, Visual Basic, Lotus Script, GUPTA SQL Windows, Delphi, SAL, kt.
- **Programinės įrangos kūrimo metodikos:** UML, RUP.
- **Programinės įrangos projektavimo priemonės:** MagicDraw, Oracle Designer.
- **Duomenų analizės technologijos:** duomenų saugyklų (DWH - Data Warehouse) technologijos, Oracle Business Intelligence (BI), Business Objects.
- **Procesų valdymas:** PMBOK, ITIL, Request Tracker, Redmine, JIRA.
- **Kokybės užtikrinimas:** ISO 9000, Continuous Integration (Jenkins CI).

Partnerystė

Palaikome tvirtus partnerystės ryšius su gerai žinomomis kompanijomis. Esant poreikiui, vykdome projektus kartu su patyrusiomis kompanijomis Lietuvoje bei užsienyje, kaip pagrindinis projekto vykdytojas arba subrangovas, pasitelkiame „Asseco“ grupės įmonių patirtį. Pagrindiniai technologiniai partneriai yra:

- IBM Premier Business Partner. IBM yra mūsų strateginis partneris daugelyje IT projektų nuo 1992 m. Naudojame IBM IT infrastruktūros automatizavimo sprendimus bei techninę įrangą.
- Oracle Platinum Partner. Bendrovei suteiktas „Oracle“ partnerio statusas nuo 1997 m. Daugumos mūsų kuriamų didžiųjų informacinių sistemų pagrindas yra „Oracle“ duomenų bazių valdymo platforma.
- Microsoft Gold Certified Partner. Įmonė yra „Microsoft“ sertifikuotas verslo sprendimų partneris nuo 1997 m. Naudojame „Microsoft Business Solutions“ produktus draudimo, finansų valdymo sprendimams kurti.

Dirbdami su gerai žinomais ir aukštus reikalavimus keliančiais klientais per daugiau kaip 20 metų esame sukaupę sėkmingos projektinės patirties. Imamės sudėtingų, vienų didžiausių Lietuvoje IT projektų. Esame sukaupę didelės ir neįkainojamos patirties vykdant tarptautinių fondų finansuojamus projektus. Žemiau yra pateikti keli reprezentaciniai projektų pavyzdžiai:

- Nacionalinės reikšmės projektai:
 - Nacionalinės Šengeno informacinės sistemos (N.SISII) plėtra;
 - Nacionalinės vizų informacinės sistemos (N.VIS) plėtra;
 - Įtariamųjų, kaltinamųjų ir teistų asmenų žinybinio registro modernizavimas;
 - Konsulinių procedūrų valdymo sistema (KPVS);
 - Kaliningrado tranzito geležinkeliu dokumentų informacinė sistema (FRTD IS);

- Kelių transporto priemonių techninės apžiūros informacinė sistema (TAIS);
- Skaitmeniniuose tachografuose naudojamų identifikavimo kortelių personalizavimo ir apskaitos informacinė sistema (SKAITIS);
- Kelių transporto veiklos kompiuterizuota informacinė sistema (KELTRA);
- Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo informacinė sistema;
- Lietuvos geografinės informacijos infrastruktūros sistema (LGII);
- Integrali aplinkos informacijos valdymo sistema (ICISEM);
- LR Seimo II rūmų plenarinių posėdžių informacinė sistema;
- Statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinė sistema (IS INFOSTATYBA);
- LR Seimo Teisės aktų informacinė sistema;
- LR Seimo Teisės aktų registras;
- Dokumentų valdymo projektai:
 - Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinė sistema;
 - Valstybinės mokesčių inspekcijos darbo organizavimo ir dokumentų valdymo sistema;
 - Integrali administracinių paslaugų informacinė sistema (IAPS) - „vieno langelio“ principo įgyvendinimas LVAT ir valstybės archyvuose;
 - Elektroninės demokratijos informacinė sistema (e-Seimas);
 - Elektroninės demokratijos paslaugų piliečiams sukūrimas ir plėtra Klaipėdos regiono savivaldybių administracijose;
 - Kultūros paveldo departamento dokumentų valdymo sistema (DVS) bei finansų valdymo ir apskaitos sistema (FAVS);
 - Elektroninio archyvo informacinė sistema (EAIS);
 - SEB banko dokumentų valdymo sistema;
 - Dokumentų valdymo sistemos atnaujinimas įdiegiant elektroninio parašo galimybes Teisingumo ministerijoje;
 - Dokumentų valdymo sistemos diegimas Krašto apsaugos sistemoje;
 - Vilniaus m. savivaldybės dokumentų ir paslaugų valdymo sistema, įgyvendinanti „vieno langelio“ principą;
- kiti:
 - Bibliotekų, archyvų, muziejų projektai;
 - Švietimo projektai;
 - Registrų projektai;
 - Finansų valdymo projektai;
 - Draudimo projektai.

4.2. Pagrindinė informacija apie SKG S.A.

„SKG S.A.“ 1986 m. įkūrė inžinierius mokslų daktaras Zbigniew Głowka. Pirmaisiais metais mūsų dėmesys buvo sutelktas į statybų pramonės ir bankų sprendimų tobulinimą. Pirmieji projektai muitinėse buvo pradėti vystyti devintojo dešimtmečio pradžioje. Dabartinis Valdybos Prezidentas Jarosław Głowka yra baigęs Varšuvos Ekonomikos Mokyklą (Kvantinių metodų ir informacinių sistemų fakultetą), Vokietijos Passau Universitetą (mikroekonomiką) ir Varšuvos Orgmasz Institutą (Vadybos analizės po universitetines studijas).

Per dvidešimt penkerius metus SKG S.A. suprojektavo, sukūrė, įdiegė didelio masto specializuotas informacines sistemas, sėkmingai veikiančias Lenkijoje ir kitose šalyse, bei atliko jų techninį aptarnavimą. SKG S.A. taip pat turi sukaupę didelę patirtį integruojant sistemas ir kuriant patikimus ir efektyvius sprendimus, paremtus SOA architektūra. SKG S.A. sistemose naudojami pasaulio technologijos lyderių (IBM, Microsoft, Oracle, Resultmaker, Software AG, QlikTech) komerciniai sprendimai bei atviro kodo (Apache, Glassfish, JBoss, Open ESB, Spring, Hibernate, Jasper, Alfresco) produktai. SKG S.A. programuotojai turi didelę darbo su J2EE ir .NET technologijomis patirtį. Taip pat SKG S.A. yra aktyvus elektroninių duomenų mainų komitetų narys, pvz. WCO (World Customs Organization – Pasaulinės Muitinių Organizacijos), DG TAXUD ir EurTradeNet organizuojamos Prekybos Kontaktų Grupės (Trade Contact Group).

Nuo 2012 m. „SKG S.A.“ yra Asseco grupės, 6-os pagal dydį Europos programinės įrangos gamintojos, narys.

SKG S.A. komanda teikia klientams aukštos kokybės paslaugas, rengia ekspertizes ir konsultacijas, skirtas:

- specializuotų IT sistemų projektavimui, kūrimui ir įdiegimui;
- konsultacijoms naujausių technologijų srityje;
- techniniams ir susijusiems mokymo kursams.

SKG S.A. komanda geriausiai supranta šias verslo sritis:

- Mokesčiai ir muitai
 - administravimas,
 - verslas,
- Mažmeninė prekyba
 - Prekybos centrų tinklai,
- Auditas ir duomenų analizė
 - administravimas,
 - bankininkystė ir finansai,
 - verslas,
- Turizmas ir informacijos mainai
 - centrinės ir regioninės valdžios institucijos.

SKG S.A. komandos stipriosios pusės:

- Lankstumas,
- Gilios verslo žinios apie sritis, kuriose mes dirbame,
- Programinės įrangos produktų kokybės užtikrinimo procedūrų ekspertinė patirtis,
- Patikrinta techninė ekspertinė patirtis:

- pažangių įmonės sprendimų kūrimo pagal J2EE standartą naudojant komercinius produktus bei atviro kodo sprendimus;
- informacinių sistemų efektyvios integracijos nevienalytėje korporatyvinėje aplinkoje;
- stambių, efektyvių duomenų bazių projektavime;
- daugiasluoksnės architektūros ir duomenų replikavimo panaudojime geografiškai išsidėsčiusiose struktūrose,
- Žinios apie aplinką, su kuria susiduria IT sprendimai Lenkijoje bei Centrinės ir Rytų Europos šalyse.

SKG S.A. kasdieninė verslo veikla vadovaujasi Kokybės vadybos sistemos procedūromis, kurioms suteiktas ISO 9001:2008 standarto atitikties sertifikatas. Racionalizuoti ir optimizuoti verslo procesai, atitinkantys Kokybės vadybos sistemą, drauge su aiškiai išdėstytais ir nuolat stebimais strateginiais ir taktiniais tikslais padeda siekti sėkmės.

SKG S.A. pagrindinis produktas muitinių srityje yra Integruota Muitinių Rinkliavų ir Mokesčių Sistema ICDTS, IT sprendimas, skirtas šalies muitinėms ir mokesčių administracijoms, kuris yra įdiegtas Lenkijoje ir kuriam tenka virš 1/3 visų rinkliavų ir mokesčių, surenkamų Lenkijos Finansų Ministerijos. ICDTS:

- valdo visus verslo procesus, susijusius su rinkliavų/mokesčių procedūrų ir dokumentų tvarkymu,
- užtikrina pilną modernių elektroninės Muitinės sistemų įgyvendinimą ir yra visiškai suderinta su Europos Sąjungos ir Pasaulinės muitinių organizacijos procedūromis ir standartais,
- palengvina muitinės administravimo pertvarkymą, pereinant prie aukštos technologijos mažiau popieriaus naudojančių procedūrų, su galimybe tuo pat metu naudoti popierinius dokumentus,
- užtikrina rizikos valdymą, būtiną apsaugoti tiekimo grandį nuo patekimo į rizikos sritį,
- sutrumpina leidimų išdavimo proceso laiką ir rankinių operacijų skaičių,
- užtikrina efektyvius duomenų mainus su kitomis nacionalinėmis ir užsienio agentūromis,
- užtikrina vieną elektroninio prisijungimo tašką prekybai,
- sukuria veiksmingą pajamų rinkimo ir apskaitos sistemą,
- sujungia ir subalansuoja gaminius, gabenamus su įvairiomis deklaracijomis ir taikant procedūras,
- pateikia analizę ir statistiką pagal nustatytą tvarkaraštį,
- leidžia optimaliai panaudoti turimus resursus ir integruoti juos su esama IT infrastruktūra, pasitelkiant naujausių technologijų galimybes,
- suteikia didžiausią už pinigus gaunamą vertę,
- daro tarptautinę prekybą nuoseklesne, pelningesne, konkurencingesne, efektyvesne ir saugesne.

SKG S.A. yra įgyvendinę Muitinės departamento prie LR finansų ministerijos Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos (MDAS) kūrimo, įdiegimo, vystymo projektus bei teikė priežiūros ir palaikymo paslaugas, dalyvavo įgyvendinant Mokesčių apskaitos ir kontrolės informacinės sistemos (MAKIS) plėtros projektą.

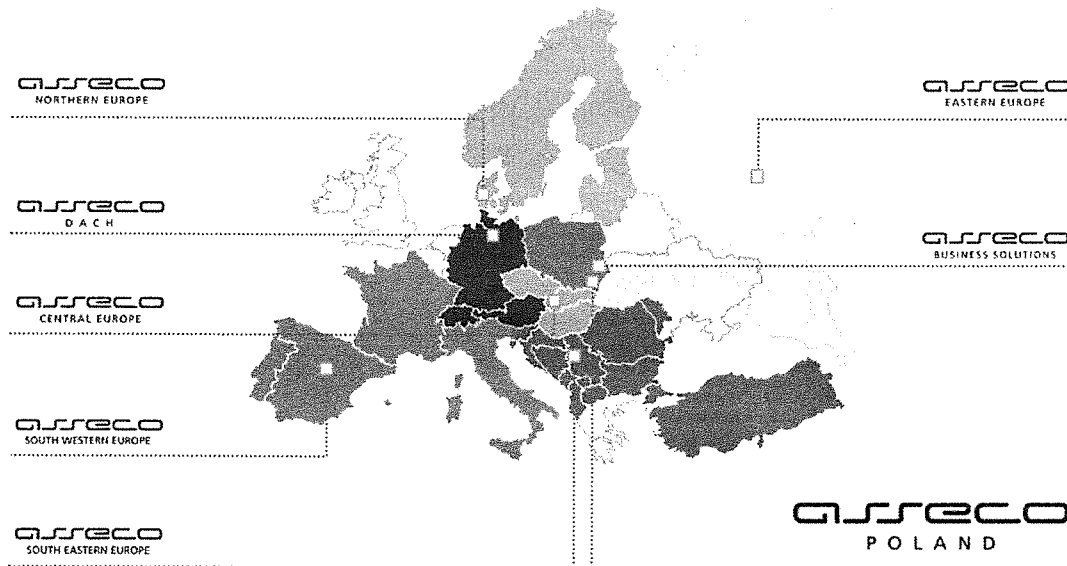
4.3. Strateginė partnerystė

„Asseco“ grupė (www.asseco.com) yra pirmaujanti Europoje IT įmonių federacija, valdoma Lenkijos IT kompanijos „Asseco Poland SA“.

Asseco grupė specializuojasi programinės įrangos, skirtos įvairiems verslo sektoriams, susijusiems su viešuoju administravimu, bankininkyste, draudimu, telekomunikacijų įranga ir sveikatos priežiūra, o taip pat tokioms tarptautinėms organizacijoms ir institucijoms kaip NATO ir ES, kūrimu ir vystyme. „Asseco“ grupės įmonės teikia aukštos kokybės specializuotus IT sprendimus ir paslaugas šiems ūkio sektoriams, įskaitant ir sprendimus IT infrastruktūrai.

„Asseco“ grupės įmonės veikia daugelyje Europos šalių, o taip pat Izraelyje, JAV, Japonijoje bei Kanadoje. Grupėje dirba daugiau kaip 20.000 žmonių.

„Asseco“ grupė Europoje:

Pav. 11. „Asseco“ grupė Europoje

Asseco Grupės įmonių akcijomis prekiauja Varšuvos akcijų rinka, Tel-Avivo akcijų rinka, o taip pat Amerikos NASDAQ pasaulio rinkos. Asseco Grupė siūlo visapusiškus, patentuotus IT sprendimus visiems ekonomikos sektoriams. Nuosaviems sprendimams tenka virš pusės Asseco Grupės visų pardavimo pajamų.

Grupės organizacinė struktūra pritaikyta lygiagrečiam procesų įgyvendinimui, tuo pat metu užtikrinant jų lankstumą ir operatyvinę kontrolę.

Svarbiausieji esamos struktūros elementai:

- Ryšys tarp funkcinės ir projektavimo struktūrų;
- Dėmesys, kuriant dinamiškas projektavimo grupes specifinių projektų įgyvendinimui;
- Aiškus darbuotojo vaidmens projektuose ir atsakomybės ribų apibrėžimas;
- Organizacinės grandies atskyrimas, užtikrinant formalią raštvedybą, stebėjimą ir projekto vadovybės pagalbą.

Pagrindiniai faktai apie Asseco grupę:

- Didžiausia IT kompanija centrinėje ir rytų Europoje,
- 6-a didžiausia programinės įrangos gamintoja Europoje (pagal tarptautinį „Truffle 100“ reitingą),

- Akcijomis prekiaujama Varšuvos biržoje, įtraukta į „WIG20 Blue Chip“ indeksą,
- Stipri finansinė padėtis (pajamos 2016 metais sudarė 1,8 milijardų EUR),
- 22.300 darbuotojų visame pasaulyje,
- Nuosava programinė įrangą ir paslaugos visiems ūkio sektoriams,
- Veikia 54 šalyse.

4.4. Susijusi patirtis

Žemiau pateiktoje lentelėje yra išvardinta dalis UAB „Asseco Lietuva“ ir SKG S.A. specialistų sukauptos ilgametės patirties, kuri leis efektyviai įgyvendinti MDAS tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo projektą. Taip pat norime pažymėti, kad jungtinėje veikloje 2014-2017 metais mūsų specialistai sėkmingai įgyvendino Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos vystymo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų projektą.

Lentelė 10. Susijusi patirtis

Patirtis, susijusi su įranga/technologijomis	Patirties metų skaičius
Metodologija	
TEMPO	11 (MaXXime - 19)
RUP	16
Projektuose taikomi standartai	
DG TAXUD specifikacijos	19
UML	17
J2EE	15
XML	15
SOAP Web Services	13
Architektūra	
SOA	11
Centralizuota	20
Web-based	19
Daugiasluoksnė (Multi-tier)	17
Projektuose naudojami programinės įrangos komponentai	
WebMethods IS	9
FICO Blaze Advisor	9
JBoss AS	13
Tomcat	13
Oracle RDBMS	20
Oracle OSB	6
Oracle BPEL	4

2018 m. lapkričio 26 d.
Preliminariosios sutarties
Nr. 11B-174
6 priedas

**MUITINĖS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Suinteresuotiems tiekėjams

2018-09-14 Nr.(22.10)3B-4480

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) 2018 m. rugsėjo 14 d. Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVP IS) priemonėmis gavo suinteresuoto tiekėjo (toliau – tiekėjas) paklausimą dėl Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos tobulinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugų pirkimo atviro konkurso sąlygų (toliau – Konkurso sąlygos).

Pateikiame tiekėjo klausimus ir Muitinės departamento atsakymus.

1 klausimas.

1. Atviro konkurso sąlygų 1 priedo skyriaus „3. PASLAUGŲ APIMTIS“:

1.1. punkte 3.1.1. yra keliamas reikalavimas MDAS tobulinimo ir įdiegimo paslaugų teikimo metu „Atlikti užsakomų šiuo metu veikiančios MDAS esamos padėties ir MDAS pakeitimų bei naujų funkcijų poreikio analizę, parengti ir pateikti atliktos analizės rezultatų ataskaitą“;

1.2. punkte 3.1.3.26. yra keliamas reikalavimas „Pagal Perkančiosios organizacijos poreiki kurti naujas veiklos taisykles ir atnaujinti jau sukurtas bei, Perkančiajai organizacijai atnaujinus veiklos taisyklių rengimo priemonės Blaze Advisor licencijos versiją, migruoti į ją visas sukurtas veiklos taisykles“;

tačiau konkurso sąlygose pateiktose pasiūlymo formose (A ir B dalyse), kuriose detalizuotas perkamos paslaugos, aukščiau paminėtos paslaugos nėra išskirtos atskirais punktais. Norime patikslinti ar teisingai suprantame, kad šių punktų pasiūlymo metu vertinti nereikia? Jei jie turi būti įvertinti, nurodykite kuriuose pasiūlymo A ir B dalių punktuose jos turi būti įvertintos arba prašome į pasiūlymo A ir B dalis įtraukti reikalavimų 3.1.1. ir 3.1.3.26. punktuose nurodytas paslaugas, bei patikslinkite šių paslaugų apimtį taip, kad jų vertinimas galėtų būti tikslesnis ir labiau apibrėžtas?

Atsakymas.

1.1. Reikalavimas atlikti užsakomų šiuo metu veikiančios MDAS esamos padėties ir MDAS pakeitimų bei naujų funkcijų poreikių analizę, parengti ir pateikti atliktos analizės rezultatų ataskaitą taikomas kiekvienam darbui (darbų paketui), nurodytam pasiūlymo A dalies formoje, todėl ir šių paslaugų įvertinimas turėtų būti atliktas ir įtrauktas į pasiūlymo B dalį ties kiekvienu atskiru darbu (darbų paketu).

1.2. Naujų ar esamų veiklos taisyklių, parengtų naudojant Blaze Advisor programinę įrangą, kūrimas ar atnaujinimas yra susijęs su kiekvienu darbu (darbų paketu), nurodytu pasiūlymo A dalies formoje, todėl ir šių paslaugų įvertinimas turėtų būti atliktas ir įtrauktas į pasiūlymo B dalį ties kiekvienu atskiru darbu (darbų paketu).

Informuojame, kad pasiūlymo formos A ir B dalis papildome, įtraukdami darbą (darbų paketą) „Perkančiajai organizacijai atnaujinus veiklos taisyklių rengimo priemonės Blaze Advisor licencijos versiją, atliktas veiklos taisyklių migravimas į naują Blaze Advisor programinės įrangos versiją“. Prašome sekite informaciją CVP IS.

2. klausimas.

2. Atvirojo konkurso sąlygų skyriuose „XII. PASIŪLYMŲ EILĖ IR SPRENDIMAS DEL PRELIMINARIOSIOS PIRKIMO SUTARTIES SUDARYMO“ ir „XIV. PRELIMINARIOSIOS PIRKIMO SUTARTIES SĄLYGOS“ nurodoma, kad su konkurso laimėtoju bus sudaroma preliminarioji sutartis. Pagal 6 priede pateiktą „MUITINĖS DEKLARACIJŲ APDOROJIMO SISTEMOS TOBULINIMO BEI PRIEŽIŪROS IR PALAIKYMŲ PASLAUGŲ PIRKIMO PRELIMINARIOJI SUTARTIS (projektas)“ 2.3 punkto nuostatą Perkančioji organizacija neįsipareigoja sudaryti Pagrindinių sutarčių, kurios nurodytos konkurso sąlygų 14.5 punkte.

Esant tokioms aplinkybėms, konkurso sąlygų 1 priede „MUITINĖS DEKLARACIJŲ APDOROJIMO SISTEMOS TOBULINIMO BEI PRIEŽIŪROS IR PALAIKYMŲ PASLAUGŲ TECHNINĖ SPECIFIKACIJA“ (- toliau TS) naudojama sąvoka „Sutartis“, bei terminas „Sutarties vykdymas“, bendru atveju yra neapibrėžti ir reikalauja patikslinimo, t.y. neaišku kurie TS nurodyti reikalavimai bus taikomi kurios Pagrindinės sutarties vykdymui.

Prašome papildyti žemiau nurodytus TS punktus informacija, kuriai Pagrindinei sutarčiai (konkurso sąlygų 7, 8, 9 priedus) atitinkamas TS punktas būtų priskiriamas, pvz.:

- 7.1.2.1. PKP (sutarčiai 8 priede);
- 7.1.2.2. Sutarties įgyvendinimo darbų planas (sutarčiai 9 priede);
- 7.1.2.3. Priežiūros reglamentas (sutarčiai 7 priede);
- 7.1.2.4. MDAS tobulinimo paslaugų mėnesio, ketvirčio ir galutinė ataskaitos (sutarčiai 9 priede);
- 7.1.2.5. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ir galutinė ataskaitos (sutarčiai 7 priede);
- 7.1.2.6. Analizės, specifikavimo, projektavimo, testavimo bei kiti dokumentai (sutarčiai 8 priede).

Tuo pačiu norėtume atkreipti dėmesį, kad tiek PKP, tiek priežiūros ir palaikymo garantinės priežiūros reglamentai yra rengiami kaip savarankiški sutarčių vykdymo rezultatai todėl, siekiant užtikrinti pirkimo aiškumą šių dokumentų parengimo paslaugas reiktų įtraukti į pasiūlymo formas (A ir B dalyse), kaip savarankiškai teikiamas paslaugas.

Atsakymas.

2. Techninės specifikacijos reikalavimai, taikomi pagrindinėms sutartims, yra šie:

2.1. Projekto kokybės planas bei Sutarties įgyvendinimo darbų planas turės būti parengti iš karto, kai tik bus pasirašyta pirmoji pagrindinė MDAS tobulinimo paslaugų teikimo sutartis. Vėliau, pasirašius kiekvieną kitą pagrindinę MDAS tobulinimo paslaugų teikimo sutartį, Projekto kokybės planas, Sutarties įgyvendinimo darbų planas turės būti papildyti, įrašant užsakytus darbus, nurodytus pasiūlymų A dalies formoje.

2.2. Priežiūros reglamentas turės būti parengtas iš karto, kai tik bus pasirašyta pagrindinė MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo sutartis.

2.3. MDAS tobulinimo paslaugų mėnesio ir ketvirčio ataskaitos turės būti rengiamos iš karto, pasirašius pirmąją MDAS tobulinimo paslaugų teikimo sutartį ir jų rengimas tęsiamas su kiekviena kita vėliau pasirašyta pagrindine MDAS tobulinimo paslaugų teikimo sutartimi. Galutinė MDAS tobulinimo paslaugų teikimo ataskaita turės būti parengta užbaigus įgyvendinti paskutiniąją pagrindinę MDAS tobulinimo paslaugų teikimo sutartį.

2.4. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ataskaitos turės būti rengiamos iš karto, pasirašius MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo sutartį ir užbaigus ją įgyvendinti, turės būti parengta galutinė MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ataskaita.

2.5. Analizės, specifikavimo, projektavimo, testavimo bei kiti dokumentai turės būti rengiami kiekvienam darbui (darbų paketui), nurodytam pasiūlymo A dalies formoje.

2.6. Projekto kokybės planas ir Priežiūros reglamentas – tai dokumentai, apibrėžiantys paslaugų teikimo metodiką, būdus, taisykles ir tvarką, kurių reikia, kad MDAS tobulinimo, MDAS tobulinimo pakeitimų ir MDAS priežiūros bei palaikymo paslaugos būtų tinkamai suteiktos ir priimtos. Šie dokumentai, kaip ir paslaugų teikimo ataskaitos, yra reikalingi paslaugų teikimui valdyti, bet nėra atskiros lygiavertės paslaugos tokios kaip MDAS tobulinimo ir MDAS tobulinimo pakeitimų darbų paketų įgyvendinimas ar MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų: sutrikimų, pagalbos teikimo ir pan. teikimas, todėl atskiros piniginės vertės išraiškos jie neturi, o šių dokumentų išlaidos turi būti įskaičiuojamos į bendrus paslaugų teikimo kaštus. Pažymėtina, kad techninės specifikacijos 4.4.10.1 p. yra nurodyta, kad „Priežiūros reglamento parengimas yra pasirengimo teikti MDAS priežiūros ir palaikymo bei MDAS tobulinimo ir MDAS tobulinimo pakeitimų rezultatų garantines paslaugas, todėl šis darbas nebus apmokamas.“.

3 klausimas.

3. Atviro konkurso sąlygų 2 priedo „B DALIS. KAINOS“ 2 lentelės „MDAS TOBULINIMO PAKEITIMŲ KAINA“ pastaba nurodo, kad Tiekėjo Įrašyti elementarių funkcijų vienetų (išreikštų vidutine kaina) skaičius ir kaina iš viso *„nurodomi tik pasiūlymo kainos vertinimo tikslais“*. Tuo pačiu, pastaboje nurodoma, kad *„...ir MDAS tobulinimo pakeitimų bendra kaina, kuri pirkimo sutarties laikotarpiu negali viršyti 217 250,00 Eur, su 21 proc. PVM“*. Prašome patikslinti, ar Tiekėjas teikdamas pasiūlymą turi įrašyti tokį vienetų skaičių, kad visa perkamų paslaugų kaina atitiktų pastaboje nurodytą sumą 217250,00 Eur, ar vienetų skaičių Tiekėjas gali įrašyti savo nuožiūra?

Atsakymas.

Pasiūlymo B dalies 2 lentelės „MDAS tobulinimo pakeitimų kaina“ pildymą Tiekėjas atlieka savo nuožiūra vadovaudamasis savo įmonės taisyklėmis ir paslaugų kainodara. Pažymime, kad vidutinė MDAS tobulinimo pakeitimo elementarios funkcijos kaina (2 lentelės 8 stulpelis), elementarių funkcijų vienetų skaičius (2 lentelės 9 stulpelis) ir kaina iš viso, Eur su PVM nurodomi tik **pasiūlymo kainos vertinimo tikslais**. Atkreipiame dėmesį, kad Preliminarios sutarties projekte yra nurodyta, kad minėtoje sutartyje bus įrašyta bendra maksimali Perkančiosios organizacijos numatyta MDAS tobulinimo pakeitimų kaina (217 250,00 Eur).

4 klausimas.

4. Konkurso sąlygų 3 priedo „TIEKĖJŲ PAŠALINIMO PAGRINDAI IR KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI“ 2 lentelėje „Ekonominio, techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimai“ reikalaujama kiekvieno eksperto specifinės patirties projektuose patvirtinimui pateikti ir *„Paslaugų užsakovo... pasirašytą pažymą ..., patvirtinančią patirties reikalavimų atitikimą, kurioje turi būti nurodytas siūlomo eksperto darbų pobūdis, trukmė, pareigos ...“*. Atkreipiame dėmesį, kad įprastai vykdant projektus Paslaugų užsakovai nežino visų (tiek pagrindinių, tiek papildomų) projekte dirbančių Tiekėjo specialistų, kokias specifines veiklas ir kiek laiko vykdo kiekvienas iš jų, nes nei Viešųjų pirkimų įstatymas, nei kiti teisės aktai neįpareigoja Paslaugų užsakovų valdyti visų projekte dalyvaujančių specialistų, nes už projekto/sutarties vykdymą atsakinga tiekėjo Įmonė, o ne atskiri specialistai. Tuo būdu manome, kad bendram eksperto kvalifikacijos įrodymui keliamas reikalavimas pateikti Užsakovo pasirašytą pažymą apie eksperto dalyvavimą projekte, jo vykdytą veiklą ir trukmę neatspindi eksperto kompetencijos ir patirties, bei gebėjimo atlikti numatytus darbus. Prašome numatyti galimybę pateikti specifinei specialisto patirčiai pagrįsti Tiekėjo deklaraciją su vadovo ar įgalioto asmens parašu.

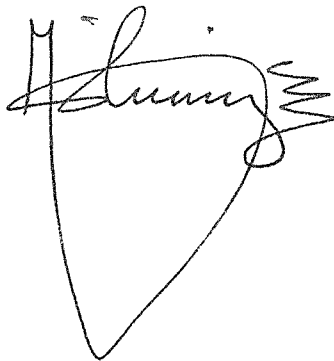
Atsakymas.

Prašomos pateikti paslaugų užsakovo pažymos tikslas – patvirtinti tiekėjo teikiamą informaciją apie eksperto vykdytą veiklą projekto įgyvendinimo metu ir įsitikinti, kad tikrai tie, o

ne kokie kiti ekspertai vykdė nurodytus projektus. Paslaugų užsakovo pažymyje prašoma nurodyti tik bendrinio pobūdžio informaciją: eksperto vykdytų darbų pobūdį, trukmę ir pareigas, nėra tikimasi gauti detalios vykdytos veiklos ataskaitos ar darbo valandų kiekio. Pažymime, kad Perkančioji organizacija neriboja galimybės tiekėjui pateikti darbdavio (jeigu ekspertas vykdė įmonės vidaus darbus) pasirašytą pažymą, įrodančią eksperto kvalifikaciją.

PRIDEDAMA. Pasiūlymo formos A ir B dalys (nauja redakcija).

Komisijos pirmininkas

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jonas Miškinis', with a large, stylized loop at the end.

Jonas Miškinis